

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN IALOMIȚA
Str. Lacului, Nr. 19, Slobozia, județul Ialomița
Telefon: 0243 231825
Nr. 15886 / 07.11.2024
Aprobat în ședința C.A. a I.Ș.J. Ialomița
din 11.11.2024

PLAN LOCAL DE ACȚIUNE ÎNVĂȚĂMÂNT

JUDEȚUL IALOMIȚA

2020 – 2028

ACTUALIZAT 2024

Document elaborat de Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social

Inspectoratul Școlar Județean Ialomița

AJOFM Ialomița

Instituția Prefectului Ialomița

Consiliul Județean Ialomița

S.C. Servel S.R.L. Slobozia

UGIR, Filiala Ialomița

Direcția pentru Agricultură Ialomița

Camera de Comerț și Industrie Ialomița

Agencia Județeană Prestații Sociale

Inspectoratul teritorial de Muncă

Direcția Județeană de Statistică Ialomița

Sindicatul FSLI Ialomița

Inspector Școlar pentru învățământul etn
și profesional. Prof. Roman Florina

Asistența și coordonare metodologică

CNDIPT București, Filiala Târgoviște

Suzana Camelia ILIE
Rodica ALBU

**ACTUALIZAT
2024**

**Inspector Școlar General,
Prof. Mitrea Steluța Iuliana**

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	4
1. REZUMAT	6
2. DEMOGRAFIE	8
2.1. Situația prezentă	8
2.1.1. <i>Populația totală. Dinamica generală</i>	8
2.1.2. <i>Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)</i>	9
2.1.3. <i>Distribuția pe sexe</i>	10
2.1.4. <i>Structura pe grupe de vârstă</i>	11
2.1.5. <i>Structura etnică (Structuri demografice)</i>	14
2.1.6. <i>Mișcarea migratory</i>	14
2.1.7. <i>Nivelul de trai</i>	17
2.2. Proiecții demografice	19
2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT	21
3. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN	23
3.1. Principalii indicatori economici	23
3.1.1. <i>Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)</i>	23
3.1.2. <i>Dinamica generală a firmelor din Regiune</i>	27
3.1.3. <i>Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții brute</i>	32
3.1.4. <i>Demografia întreprinderilor -întreprinderi active nou create</i>	36
3.2. Informații parțiale	40
3.2.1. <i>Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate</i>	40
3.2.2. <i>Cercetarea – dezvoltarea</i>	40
3.2.3. <i>Industria</i>	40
3.2.4. <i>Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu</i>	41
3.2.5. <i>Agricultura</i>	42
3.2.6. <i>Silvicultura</i>	43
3.2.7. <i>Turismul</i>	43
3.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT	44
4. PIAȚA MUNCII	47
4.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)	47
4.1.1. <i>Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii</i>	47
4.1.2. <i>Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii</i>	51
4.1.3. <i>Șomajul de lungă durată</i>	52
4.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	54
4.2.1. <i>Structura populației după participarea la activitatea economică</i>	54
4.2.2. <i>Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale</i>	57
4.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați	59
4.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	61
4.4.1. <i>Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale</i>	61
4.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei	66
4.6. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior	72

4.7. Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru IPT	73
4.8. Implicații pentru IPT	75
5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ	77
5.1. Indicatori de context	77
5.1.1. Contextul european	77
5.1.2. Contextul național	80
5.2. Indicatori de context specifici	82
5.2.1. Contextul demografic și populația școlară	82
5.3. Indicatori de intrare	85
5.3.1. Numărul de elevi care revin unui cadru didactic	85
5.3.2. Resursele umane din ÎPT	86
5.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare	88
5.4. Indicatori de proces	90
5.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	90
5.4.2. Asigurarea calității în ÎPT	91
5.4.3. Serviciile de orientare și consiliere	92
5.5. Indicatori de ieșire	92
5.5.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	92
5.5.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	94
5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	95
5.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	96
5.5.5. Rata de success	99
5.5.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	100
5.5.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)	102
5.5.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20 – 24 ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior	103
5.5.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	106
5.6. Indicatori de impact	107
5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului	107
5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație	108
5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă	108
5.7. Oferta școlilor din ÎPT județean	108
5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare	108
5.7.2. Analiza ofertei curente (pentru anul școlar în derulare)	112
5.7.3. Parteneriatul cu întreprinderile	116
5.8. Principalele concluzii din analiza ÎPT județean	117
6. PLANUL DE MĂSURI PENTRU IMPLEMENTAREA PLAI ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT TEHNIC ȘI PROFESIONAL DIN JUDEȚUL IALOMIȚA, PENTRU PERIOADA 2024-2028	121
7. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI	141
8. GLOSAR DE INDICATORI PRIVIND PIAȚA MUNCII	150

CUVÂNT ÎNAINTE

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Aspectelor mai sus menționate le adăugăm provocările generate de fenomenul rapid al îmbătrânirii demografice, al fluxurilor migrației externe ceea ce ne conduce la concluzia că IPT va fi sistematic solicitat să răspundă unor nevoi, de cele mai multe ori imediate, ale angajatorilor din România.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu poate răspunde, în sens restrâns, cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru o carieră de succes care presupune integrare socio - profesională. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce **proгноza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă**. Planificarea strategică a ofertei IPT utilizează următoarele documente:

- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (**PRAI**) – realizat la nivel regional.
- Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (**PLAI**) – realizat la nivel județean.
- Planul de Acțiune al Școlii (**PAS**) – realizat de unitatea de învățământ la nivelul comunității.

Scopul Planului Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și cererea socială, în acord cu nevoile de dezvoltare județeană și a resurselor umane în perspectiva anului 2028.

Cele mai importante roluri ale PLAI sunt:

- să analizeze în profunzime contextul județean;
- să se concentreze pe problemele specifice ale sistemului de învățământ profesional și tehnic de la nivel județean;
- să stabilească prioritățile, țintele și acțiunile la nivel județean pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- să contribuie la realizarea țăintelor stabilite la nivel regional;
- să ofere feed back pentru planificarea ofertei IPT la nivel regional
- să furnizeze un cadru general pentru elaborarea și armonizarea planurilor strategice ale școlilor;
- să faciliteze luarea deciziilor la nivel județean pentru restructurarea rețelei școlilor învățământului profesional și tehnic.

Anual, PLAI sunt actualizate de către CLDPS și aprobate de către Consiliul de Administrație al ISJ.

PLAI oferă cadrul general pentru elaborarea planurilor și programelor vizând:

- Calificările profesionale relevante pentru dezvoltarea socio-economică locală (nivel de județ) structurate pe domenii ocupaționale și nivele de calificare;
- Măsuri de raționalizare a rețelei școlare;
- Planul de școlarizare al școlilor IPT;

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „proгноză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

1. REZUMAT

Planul local de acțiune pentru învățământ (PLAI) – din Județul Ialomița este elaborat în concordanță și ținând cont de misiunea și idealul învățământului preuniversitar, stabilite în Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, Art.1. (2) Misiunea învățământului preuniversitar este aceea de asigurare a condițiilor și a cadrului necesar pentru atingerea potențialului de dezvoltare al fiecărui beneficiar primar al educației, atât din punct de vedere cognitiv, socioemoțional, profesional, civic, cât și în domeniul antreprenoriatului, astfel încât acesta să participe activ și creativ la dezvoltarea societății, având sentimentul apartenenței naționale și europene. (3) Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii.

Planul local de acțiune pentru învățământ (PLAI) – din Județul Ialomița este un document de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic în perspectiva anului 2028, elaborat de către principalii actori ai pieței muncii. Scopul planificării este acela de a asigura o mai bună corelare a ofertei de formare profesională cu cererea actuală și viitoare de abilități și competențe pe o piață aflată într-un continuu proces de schimbare. Primul PLAI a fost elaborat în noiembrie 2003, având ca orizont de timp anul 2010.

Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social în IPT (CLDPS) sunt structuri manageriale consultative în sprijinul inspectoratelor școlare județene. Atribuțiile CLDPS vizează, între altele:

- analizează și avizează propunerile prezentate de Inspectoratul Școlar privind rețeaua școlară și planurile de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic;
- oferă, la nivel județean, cadrul organizatoric și monitorizarea modului în care se realizează parteneriatul social în formare profesională;
- facilitează identificarea reprezentanților instituțiilor cu atribuții în realizarea consilierii, orientării și informării privind cariera;
- promovează proiectele inițiate de unitățile de învățământ ce vizează dezvoltarea resurselor umane finanțate din fonduri UE sau alte surse și colaborează cu unitățile de învățământ în elaborarea și aplicarea acestora;
- identifică și promovează acțiuni ce vizează tranziția de la școală la locul de muncă al absolvenților, în vederea realizării integrării socio-profesionale a acestora;
- participarea, prin reprezentanții desemnați la cererea Inspectoratului Școlar, în structurile instituționale constituite în programele de dezvoltare regională și alte programe pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- avizarea componentei locale a curriculum-ului pentru învățământul profesional și tehnic
- realizează actualizarea și monitorizarea **Planului Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PLAI)**;
- asistarea unităților școlare pentru dezvoltarea și implementarea PAS;
- realizează monitorizarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS)

Actualizarea s-a realizat pe baza datelor disponibile din surse statistice oficiale (anuarul statistic al României 2019, date furnizate de INS) și din surse administrative (statistici ale ISJ Ialomița și AJOFM Ialomița).

Evoluțiile imprevizibile ale pieței muncii și economiei din ultimele luni, în condițiile crizei economico-financiare provocate de covid-19, arată că previziunile privind cererea pieței muncii la orizontul anului 2025 utilizate în PLAI ACTUALIZAT ÎN ANUL 2020 capătă un grad foarte ridicat de relativitate.

În scopul de a realiza corelarea cererii pieței muncii prezentată în capitolul 4 cu oferta de formare profesională inițială prezentată în capitolul 5, membrii CLDPS Ialomița au realizat o Analiză SWOT a corelării cererii cu oferta, după care au prezentat principalele concluzii și recomandări necesare alcătuirii unui plan de acțiune în capitolul 9.

În urma analizelor din prezentul document, s-au desprins următoarele **concluzii**:

❖ Rata de succes este în creștere față de anul școlar trecut pentru învățământul gimnazial și liceal.

❖ Există parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

❖ Instrumentele de asigurare a calității s-au generalizat în toate școlile IPT.

❖ Rețeaua școlară de învățământ obligatoriu acoperă întreg teritoriul județului.

Au fost identificate însă și aspecte pentru care se impun măsuri ameliorative:

❖ Deși rețeaua școlară este acoperitoare pentru județ, există dificultăți în **acoperirea cu profesori titulari** în unele domenii, deși se remarcă un număr mic de profesori necalificați.

❖ Proces lent de transformare a școlilor în furnizori de servicii pentru comunitățile locale și număr mic de cursuri de formare profesională continuă desfășurate.

❖ Accesul la educație pentru elevii cu handicap a crescut datorită infrastructurii corespunzătoare a școlilor IPT.

❖ **Număr suficient de cabinete de orientare școlară și profesională și de consilieri școlari**, 16 din totalul de 17 unități IPT existente.

❖ **Oferta școlară** se armonizează parțial cu piața muncii.

2. DEMOGRAFIE

Populația reprezintă un element esențial al devenirii umane. De mărimea, dar și de calitatea populației depind toate procesele socio-economice dintr-un anumit spațiu social.

2.1. Situația prezentă

2.1.1. Populația totală. Dinamica generală.

La 1 ianuarie 2020, județul Ialomița număra 285100 locuitori în scădere cu 647 de locuitori față de 285747 cât număra la 01.07.2019. Cea mai mare parte a populației regiunii (60,4%) este localizată în județele din nord (Prahova, Argeș, Dâmbovița).

Județele cu cele mai mari reduceri de populație sunt județele: Teleorman (-56389 persoane), Prahova (-46958 persoane) și Argeș (-31568 persoane).

Datele la care se face referire se regăsesc în anexa A 1 a - pentru vizualizare clic aici [ANEXA A 1a DEMOGRAFIE.xls](#)

Tab. 2.1.1. Populația totală după domiciliu²

Populația la 1 iulie 2019					
	Total (nr. persoane)	Total Masculin	Masculin %	Total Feminin	Feminin %
România	22154572	10811431	48,80	11343141	51,20
Regiunea Sud Muntenia	3175826	1549803	48,80	1626023	51,20

Sursa: INS 2020

Tab. 2.1.2. Dinamica generală

Macroregiuni, regiuni dezvoltare judete de si	Ani					
	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Regiunea Sud - Muntenia	3289404	3272600	3253380	3229899	3206530	3175826
Ialomița	296162	295079	293307	291075	289110	285747

Sursa: INS 2020 Datele la care se face referire se regăsesc în anexa A 1 a - pentru vizualizare clic aici [ANEXA A 1a DEMOGRAFIE.xls](#)

Datele statistice furnizate de INS 2020, evidențiază o scădere a populației județului în perioada 2014 – 2020, atât în Regiunea Sud – Muntenia cu 113578 locuitori, cât și în județul Ialomița cu 10415 locuitori.

În ceea ce privește structura populației regiunii Sud Muntenia pe sexe, la 1 iulie 2019, populația feminină continuă să fie predominantă, ponderea ei în totalul populației fiind de 51,2%. La 1 iulie 2019, raportul de masculinitate a fost de 954,7 persoane de sex masculin la 1000 persoane de sex feminin. Până la vârsta de 53 ani, numărul bărbaților a fost mai mare decât numărul femeilor. Începând cu această vârstă, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților.

² Populația după domiciliu reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale. Altfel spus, populația după domiciliu reprezintă populația de jure care poate să includă și emigranții, indiferent de perioada emigrării acestora; a nu se confunda populația după domiciliu cu populația rezidentă!

Astfel, pe grupe de vârstă, ponderea populației masculine înregistrează următoarele proporții:

- 10-14 ani, 51,3%
- 15-19 ani, 51,4%
- 20-24 ani, 51,5%

Populația feminină se concentrează în mediul rural într-o proporție mai mică (58,2% din totalul populației feminine) decât cea masculină (59,1%). Județele cu cea mai numeroasă populație masculină sunt Teleorman (49,2%), Giurgiu(49,2%), Călărași (49,1%), și Ialomița (49,1%), iar cele cu cea mai numeroasă populație feminină sunt Prahova (51,6%) și Argeș (51,4%).

2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Tab. 2.1.3. Distribuția după domiciliu

Distribuția populației după domiciliu la 1 ianuarie 2020					
	Total (nr. pers.)	Urban	Urban %	Rural	Rural %
Județul Ialomița	285100	136006	47,70	149094	52,30

Sursa: INS 2020

DISTRIBUTIA POPULAȚIEI LA 1 IANUARIE 2020

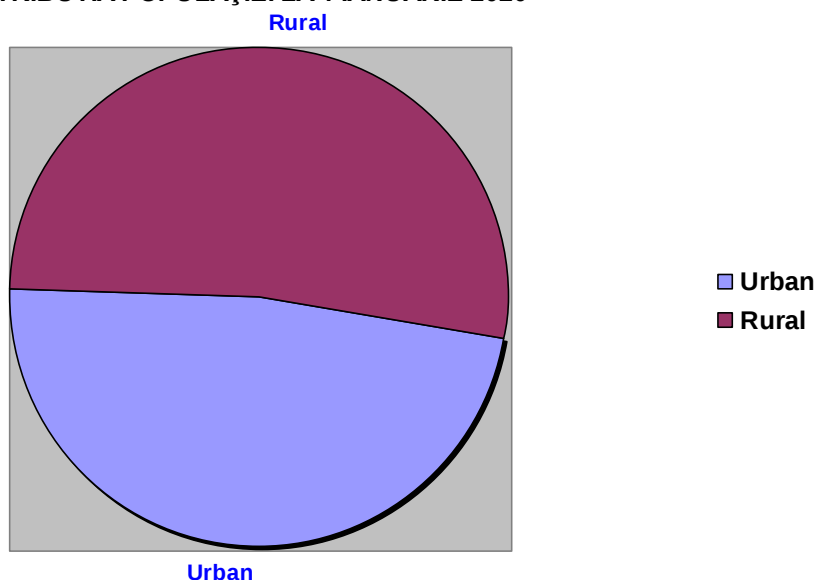

Fig. 2.1.1

Sursa: INS 2020

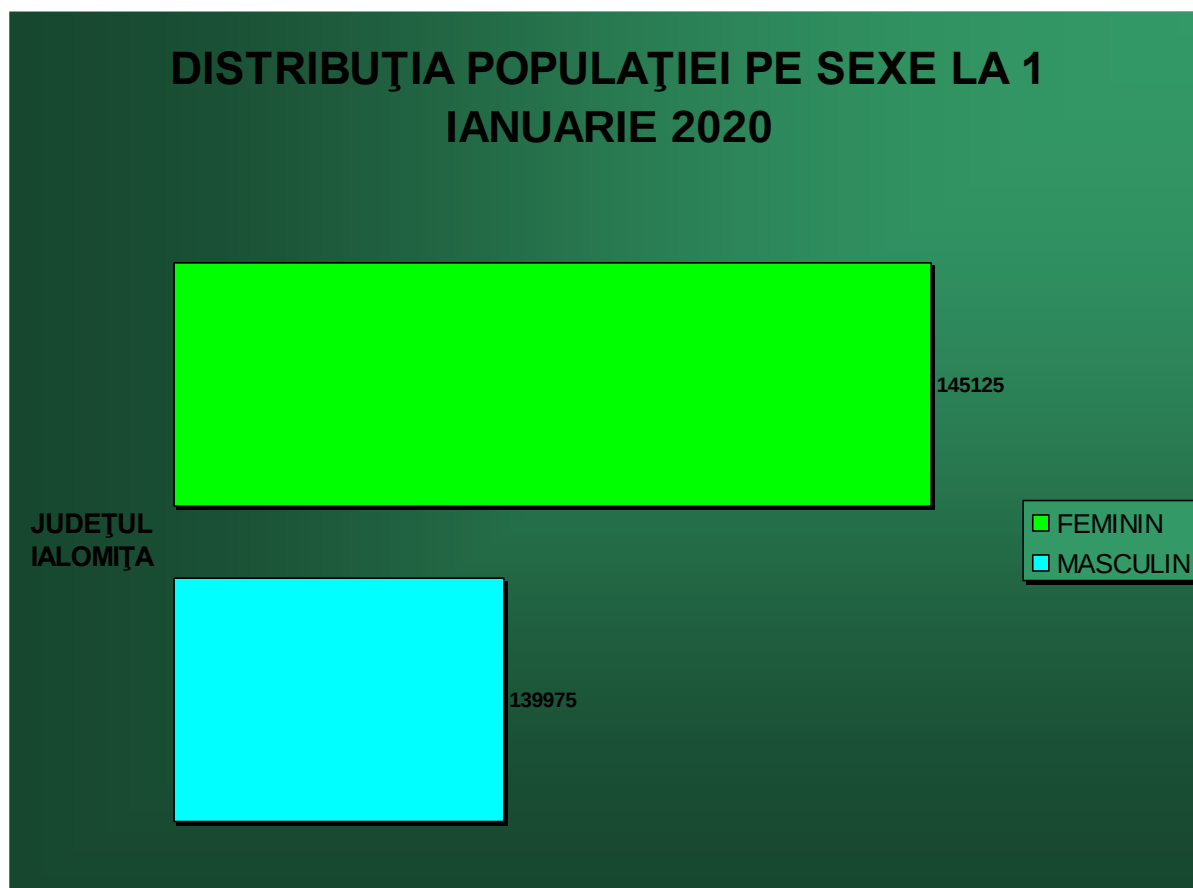
Conform datelor statistice la nivelul anului 2020 (v. tab.2.1.3.), județul Ialomița are un grad relativ bun de urbanizare (47,70 %), fiind al treilea ca valoare din regiunea Sud Muntenia, după județul Prahova, dar peste procentul pe Regiunea Sud – Muntenia (39,29 %).

Pe medii de rezidență, la nivel județean, preponderentă este populația rurală (52,30%), mai mică comparativ cu populația rurală din Regiunea Sud – Muntenia (60,70 %).

2.1.3. Distribuția pe sexe

Structura pe sexe *indică pe ansamblul populației la nivel județean o ușoară preponderență a persoanelor de sex feminin (50,90%)*³. La nivelul județului Ialomița se constată că procente privind distribuția pe sexe a populației, din punct de vedere demografic sunt apropiate de procente la nivel național și regional.

Fig.2.1.2.

Sursa: INS 2020

2.1.4. Structura populației pe grupe de vârstă

La nivel județean, la 20 octombrie 2011, conform recensământului populației, copiii (0 - 14 ani) dețineau o pondere de 15,9% în totalul populației stabile, populația tânără (15 - 24 ani) reprezenta 11,4%, persoanele mature (25 – 64 ani) formau majoritatea (55,5%), iar persoanele în vârstă de 65 ani și peste reprezentau 17,1% din total. Persoanele în vârstă de 85 ani și peste dețineau o pondere de 1,3% în totalul populației stabile.

În profil teritorial se constată disparități ale distribuției populației stabile pe grupe de vârstă. Grupa de vârstă (0 - 14 ani) deținea ponderi mai reduse în județul nostru (16%) față de ponderea pe țară (18,6%). Tinerii (15 - 24 ani) dețin ponderi mai asemănătoare cu cele ale celorlalte județe (12%)

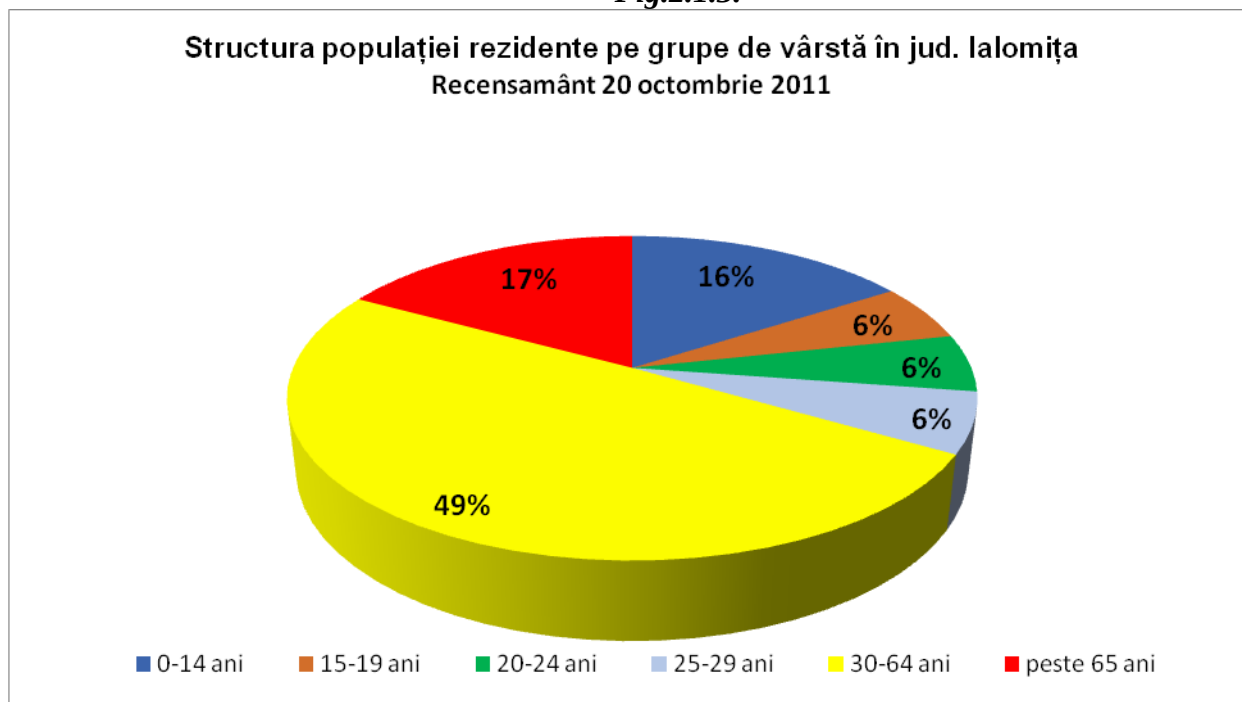
Grupa de vârstă 25 – 64 ani reprezintă resursele de muncă ale unei țări și o premisă a dezvoltării economice a regiunilor. De aceea, regiunile cu potențialul economic cel mai mare

³ Populația pe sexe la 1 ianuarie 2020– județul Ialomița

dețineau în 2011 ponderi superioare ale acestei grupe de vârstă în totalul populației stabile (peste 60% București – Ilfov , în timp ce la noi în județ era de doar 55,5%.

În ceea ce privește populația vârstnică, la nivel național una din 6 persoane (16,1%) din populația stabilă este în vârstă peste 65 de ani. În județul Ialomița ponderea acestei grupe de vârstă în totalul populației stabile este superioară, de 17%.

Fig.2.1.3.

Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

Analiza structurii populației pe grupe de vârstă la 20 octombrie 2011, la nivelul județului Ialomița relevă:

-copiii (0 -14 ani) dețineau o pondere de 15,9% în totalul populației stabile, populația tânără (15 - 24 ani) reprezenta 11,4%, persoanele mature (25 – 64 ani) formau majoritatea (55,5%), iar persoanele în vârstă de 65 ani și peste reprezentau 17,1% din total.

Se observă astfel că județul Ialomița se caracterizează printr-o pondere mai redusă, în comparație cu valoarea regională, a grupe de vârstă 0 - 14 ani, în timp ce ponderea populației de peste 65 ani este superioară celei pe țară.

Analiza datelor oferite de Baza de date TEMPO a Institutului Național de Statistică, în intervalul 1 iulie 2008-1 iulie 2019, relevă apariția unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică, caracterizată prin procente reduse a populației tinere (0-14 ani – 14,0%, 20-24 ani – 5,2%), pe fondul menținerii ponderii ridicate a populației din grupa 65 ani și peste (18,3 %) și cu implicații negative pentru economie și societate, fenomen caracteristic tuturor județelor componente, cauzat de rata scăzută a natalității, ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populației tinere.

La 1 iulie 2019, cea mai mare pondere în populația județului o deținea populația din grupa de vârstă 40-44 ani (8,4%), iar ponderea cea mai mică, populația din grupa 85 ani și peste (2,0%).

În perioada 2008-2019, populația tânără de 0-14 ani a județului Ialomița s-a redus cu 339 persoane (0,97%) și a crescut populația vârstnică, de 65 ani și peste, cu 873 persoane (1,82%).

Raportul de dependență demografică a fost, în 2019, de 469 persoane tinere și vârstnice la 1000 persoane adulte, în scădere față de 2008 când raportul era de 478 persoane tinere și vârstnice la 1000 persoane adulte.

Scăderea natalității și menținerea ei la valori scăzute o lungă perioadă de timp cumulată cu emigrația pentru muncă (carea afectat în special persoanele tinere) s-a reflectat în schimbările intervenite în structura pe vârste a populației, cu implicații atât pe plan demografic cât și social-economic.

Pe județe, structura populației pe grupe de vârstă evidențiază o pondere ridicată a populației tinere (0-14 ani), peste media regională, în județul Ialomița (15,9%), însă sub media națională (18,6).

Evoluția grupelor de vârstă, în perioada 2008-2019 (Figura 2.1.4.), arată că pentru grupa de vârstă 10-14 ani, la nivel județean se înregistrează o scădere până în 2010, urmată de o ușoară creștere până în anul 2012), după care o scădere continuă până în 2019.

Fig. 2.1.4.

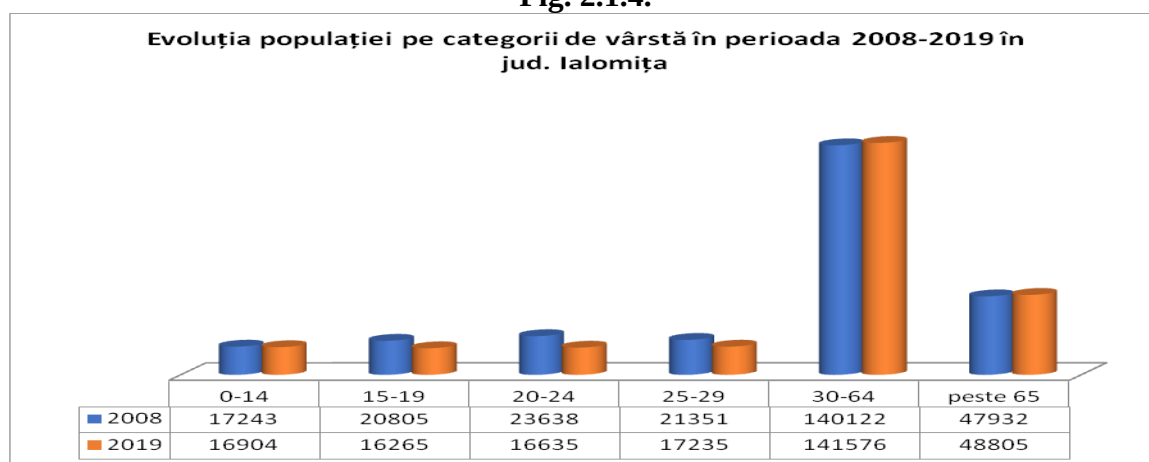
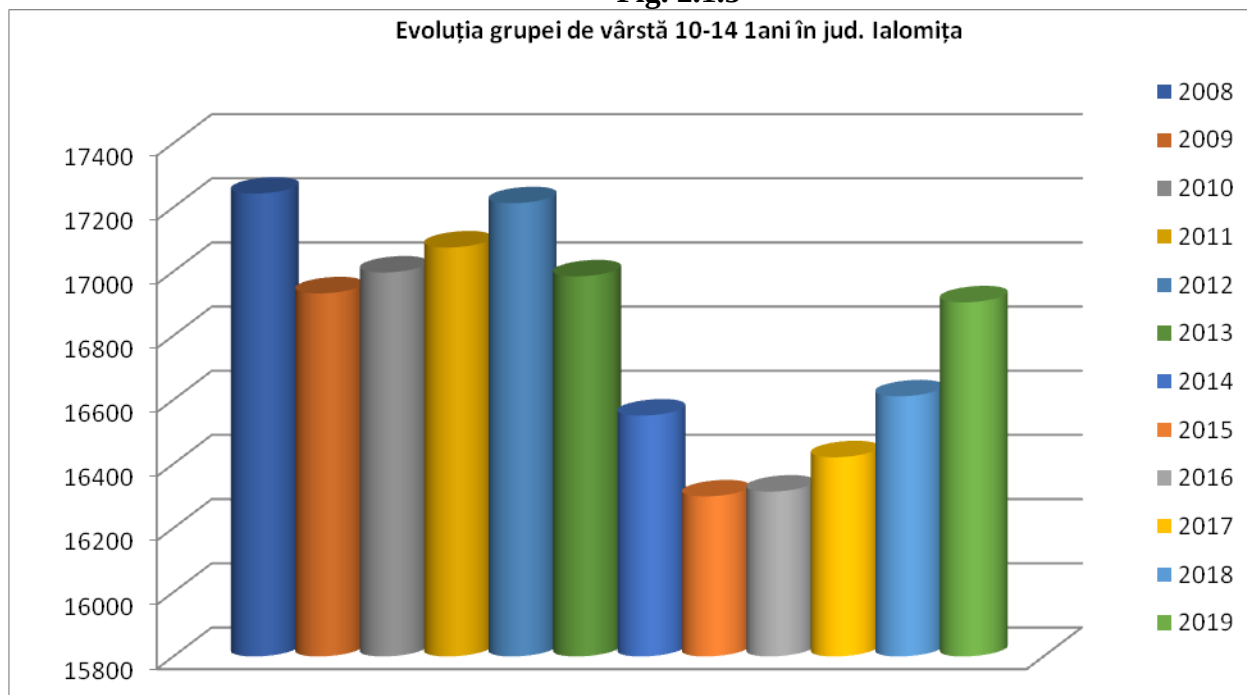
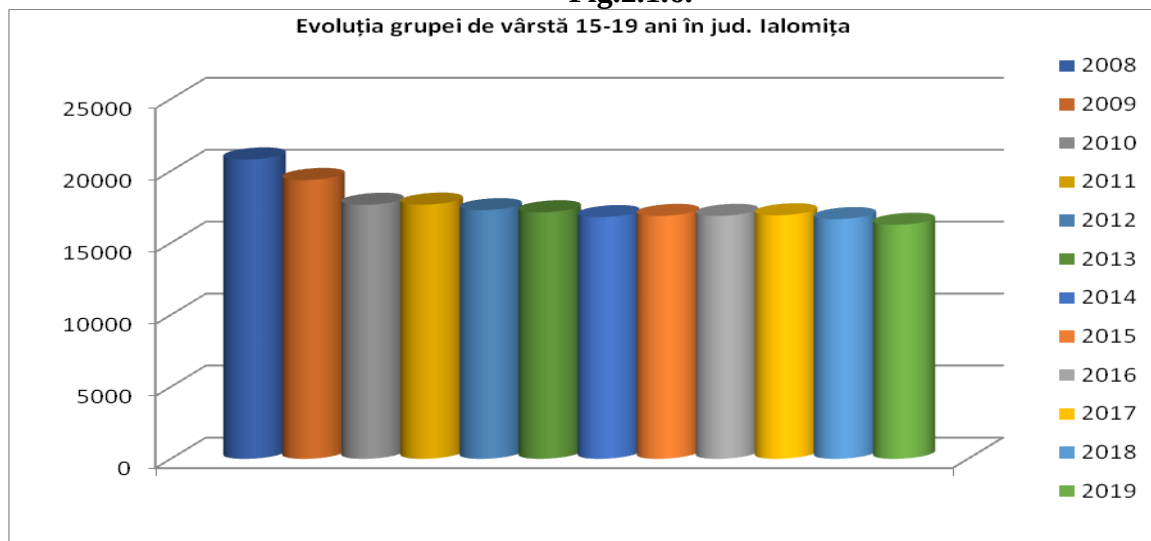

Fig. 2.1.5

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

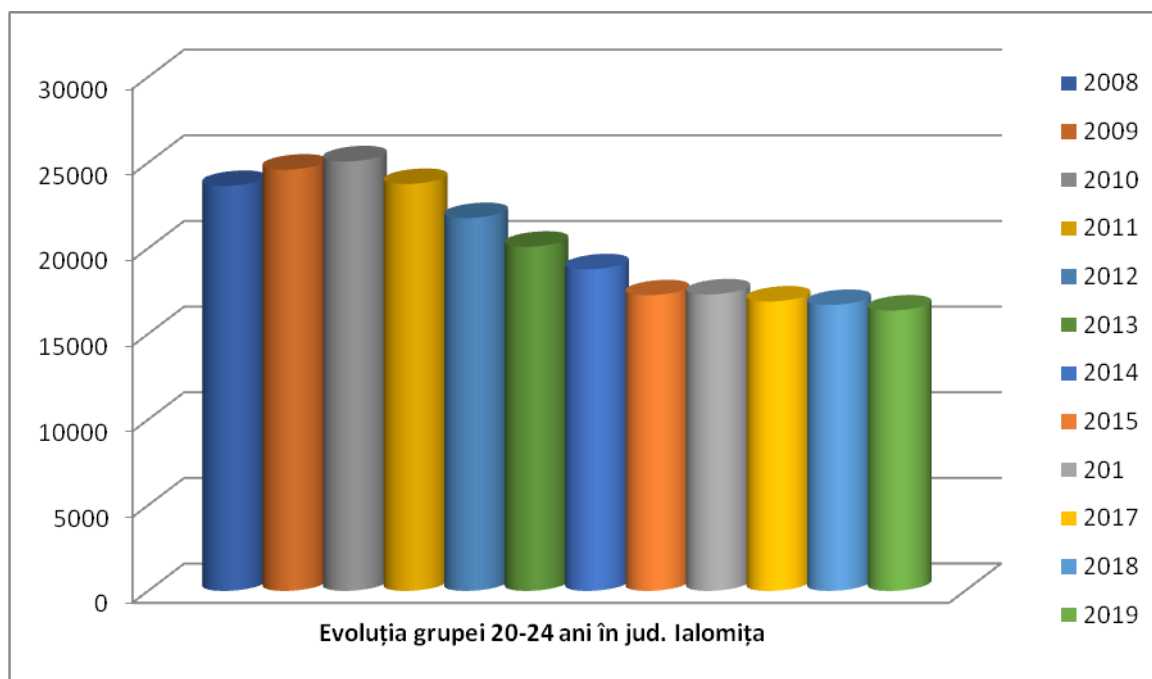
Fig.2.1.6.

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

Populația din grupa de vârstă 15-19 ani a fost cel mai bine reprezentată în anul 2008, după care a înregistrat o continuă scădere.

Fig. 2.1.7

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

Populația din grupa de vârstă 20-24 ani este mai bine reprezentată în județul Ialomița în comparație cu celelalte județe de la nivelul Regiunii Sud-Muntenia.

Grupa de vârstă 15-24 de ani, care în următorii cinci ani va pătrunde pe piața muncii, prezintă valori relativ similare pentru toate județele din Regiunea Sud-Muntenia.

Populația cu vârsta de peste 65 ani are ponderi mai mari decât valorile naționale (16,7%), însă mai mici decât cele regionale (18,3%), fiind de 17,1%.

2.1.5. Structura etnică (Structuri demografice)

Conform datelor realizate în cadrul INS 2017, baza de date TEMPO, populația stabilă a județului Ialomița la 1 ianuarie 2017, este de 290698 locuitori.

În urma Recensământului populației din 20 octombrie 2011 a rezultat ca 90,85% din populația Regiunii Sud Muntenia este de naționalitate română, minoritățile naționale reprezentând numai 9,15%, din care 3,9% rromi. În județul Ialomița se constată că 93,7 % din populație este de etnie română, minoritățile reprezentând 6,3%, din care 5,21% rromi.

Din totalul populației stabile de 10 ani și peste, 44,2% au nivel scăzut de educație (primar, gimnazial sau fără școală absolvită), 41,4% nivel mediu (posticeal, liceal, profesional sau tehnic de maiștri) și 14,4% nivel superior. La 20 octombrie 2011 erau 245,4 mii persoane analfabete. Numărul persoanelor analfabete s-a redus la jumătate față de cel înregistrat la recensământul din anul 2002.

În perioada dintre ultimele 2 recensăminte se poate constata o creștere a nivelului de instruire a populației stabile. Astfel, ponderea persoanelor în vârstă de 10 ani și peste cu nivel de instruire superior (exclusiv masterat sau doctorat) a crescut de la 7,1% la 12,6%, a celor care au absolvit liceul a crescut de la 21,4% la 24,4%, concomitent cu scăderea ponderii persoanelor care au absolvit nivel primar (de la 20,1% la 14,2%). Persoanele fără școală absolvită reprezintă 3,0% din populația stabilă de 10 ani și peste, în timp ce în anul 2002 acestea dețineau o pondere de 5,6%.

Femeile dețin cu o frecvență mai ridicată o diplomă de studii superioare decât în urmă cu 10 ani (ponderea femeilor cu studii superioare a fost în 2011 de două ori mai mare decât cea înregistrată la recensământul din 2002). Un sfert dintre bărbați au absolvit studii liceale sau gimnaziale.

Față de anul 2002, se constata o creștere exponențială a ponderii absolvenților de învățământ superior, de la 6,97% la 14,02%, dar și a celor de învățământ liceal, de la 23,88% la 27,14%.

Studiile superioare se întâlnesc mai frecvent între persoanele din mediul urban (22,4% din populația stabilă de 10 ani și peste care trăiește în municipii și orașe deține o diplomă de studii superioare, față de 4,7% dintre locuitorii comunelor). În schimb, în mediul rural sunt mai frecvente persoanele cu nivel gimnazial de instruire (36,6% față de 19,0% în mediul urban) și cu studii primare (20,9% față de 8,5%).

2.1.6. Mișcarea migratorie

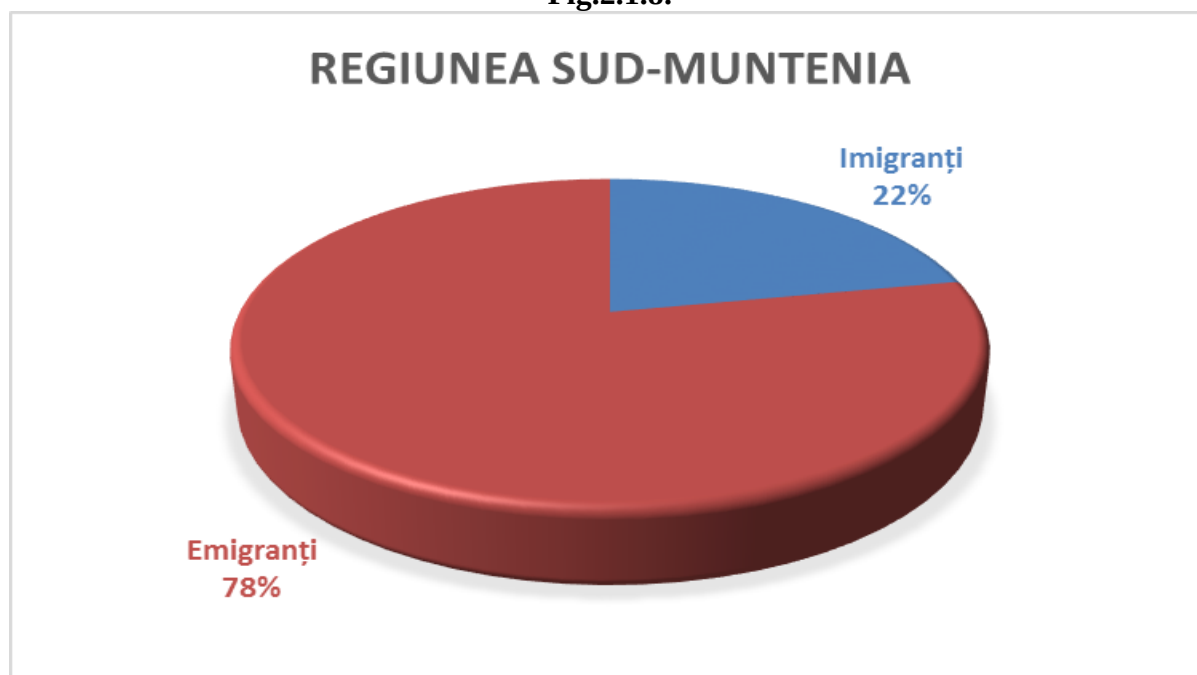
Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate, nu poate fi însă ignorat **fenomenul** îngrijorător al **emigrației**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu datorită integrării în UE.

Tab. 2.1.4. Mișcarea migratorie a populației cu schimbarea domiciliului permanent (imigranți, emigranți definitivi)

Date referitoare la anul 2016	Imigranți definitiv	Din care:		Emigranți definitiv	Din care:		Sold migratoriu	Din care:	
		Masculin	Feminin		Masculin	Feminin		Masculin	Feminin
Regiunea Sud-Muntenia	668	330	338	2393	1049	1344	-1725	-719	-1006

Sursa: date INS 2017

Fig.2.1.8.

Sursa: INS 2017

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică – Direcția Județeană de Statistică Ialomița, migrația populației în interiorul județului Ialomița, interregională și externă, în anii 2014 - 2017, prezintă un sold migratoriu pozitiv atât pentru mediul urban cât și pentru mediul rural. Migrația internă și externă a populației nu influențează în mod semnificativ structura demografică a regiunii și a județului.

Creșterea numărului emigranților poate conduce la scăderea populației, fiind afectate în special, grupele de tineri și adulți. De asemenea, apar modificări în structura socio - profesională a populației active, dar și școlare.

Alături de **migrația internă**, un factor deosebit de important pentru structura populației este și **migrația externă**. Imediat după 2007, când oamenii au putut circula fără restricții, s-a constatat la nivel regional și județean, un flux migratoriu extern semnificativ.

Schimbările din sistemul politico-social românesc au făcut ca populația din județ să se poată îndrepta atât spre țările membre ale Uniunii Europene (Italia, Spania, Germania, Marea Britanie), cât și spre SUA și Canada.

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) consideră migrația drept o mișcare a unei persoane sau a unui grup de persoane, fie peste o frontieră internațională, fie în interiorul unui stat. Migrația este o formă de mobilitate a populației și include orice fel de deplasare a populației, indiferent de durata, scopul sau forma acesteia. În această categorie sunt incluse: migrația refugiaților, migrația economică, precum și migrația persoanelor care se deplasează pentru alte scopuri sau sub influența altor factori, cum ar fi reîntregirea familiei.

Un factor al scăderii populației Regiunii **Sud Muntenia** este **migrația**, atât cea **internă**, cât și cea **externă**. Mutațiile din structura socio-economică a României au determinat o intensă mobilitate teritorială a populației, cu consecințe directe în modificarea numărului și structurii socio-demografice a populației în profil teritorial. În cadrul migrației interne, fluxul urban-rural merită o mențiune deosebită, fiind cel care deține cea mai mare pondere în cadrul acesteia. Referitor la segmentul de populație care este mai dispusă la modificarea domiciliului, se constată o migrare a populației de la orașe la sate.

Tipuri de migrație. În funcție de anumite criterii, se disting următoarele tipuri de migrație:

- după aspectul teritorial: migrație internă, atunci când deplasarea se face în interiorul granițelor, sau migrație internațională, care presupune trecerea frontierei;

- după factorul de timp: migrație permanentă sau migrație temporară;
- după motivație: migrație voluntară, pentru muncă sau din motive economice, sau migrație forțată de calamități naturale, de persecuții politice, religioase, sau de războaie;
- după mijloacele folosite: migrație reglementată sau ilegală.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică – Baza de date TEMPO, migrația populației în interiorul Regiunii **Sud Muntenia**, interregională și externă, în anul 2018, prezintă un sold migratoriu negativ (-1342 persoane).

Alături de **migrația internă** (sold -8321persoane), un factor deosebit de important pentru structura populației este și **migrația externă**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate.

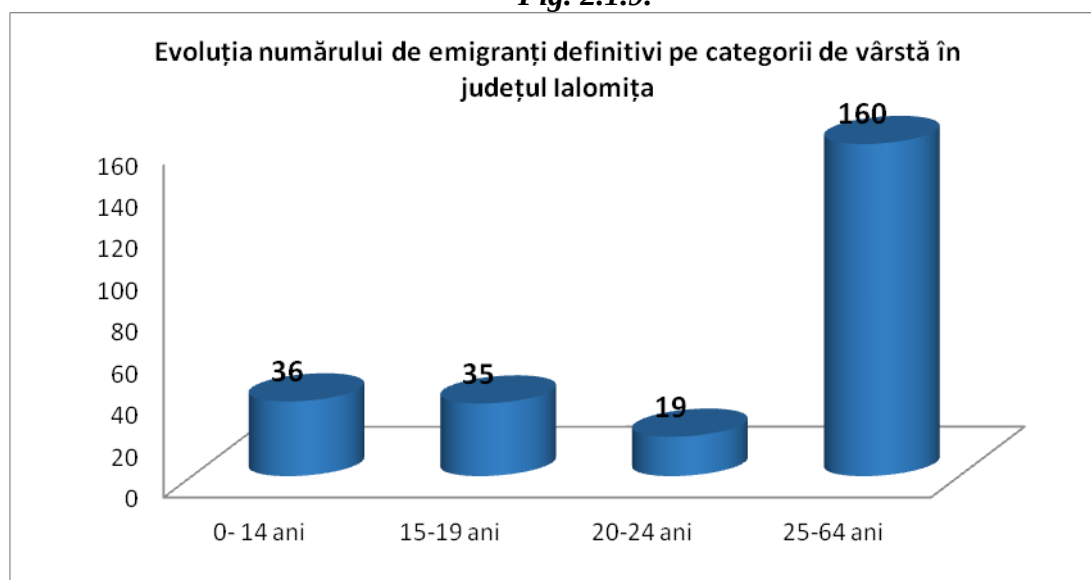
Analizând migrația externă din punct de vedere al vârstei în anul 2018, la nivel județean, se constată că grupa de vârstă cea mai bine reprezentată este cea de 25-64 ani (54,6% din totalul emigranților definitivi din județ), urmată de tinerii cu vârsta cuprinsă între 0-14 ani (25,8% din totalul emigranților definitivi).

În perioada 1992 – 2018 nu s-a înregistrat o diminuare a contribuției migrației externe la scăderea demografică, ci o creștere a acesteia. Cea mai mare creștere, în ultimii 4 ani ai perioadei analizate a înregistrat-o emigranții definitivi din grupa de vârstă 25-64 de ani (în 2018 crește cu 107 persoane față de 2014), urmată de emigranții definitivi din grupa de vârstă 0-14 de ani (în 2018 crește cu 27 persoane față de 2014).

În anul 2018, principală destinație a emigranților români a fost Spania, urmată de Italia, Germania, Austria.

Distribuția pe sexe a emigranților arată că în anul 2018, atât la nivel național cât și regional și județean predomină migrația externă a populației feminine, ponderea femeilor fiind de 56,6%.

Fig. 2.1.9.

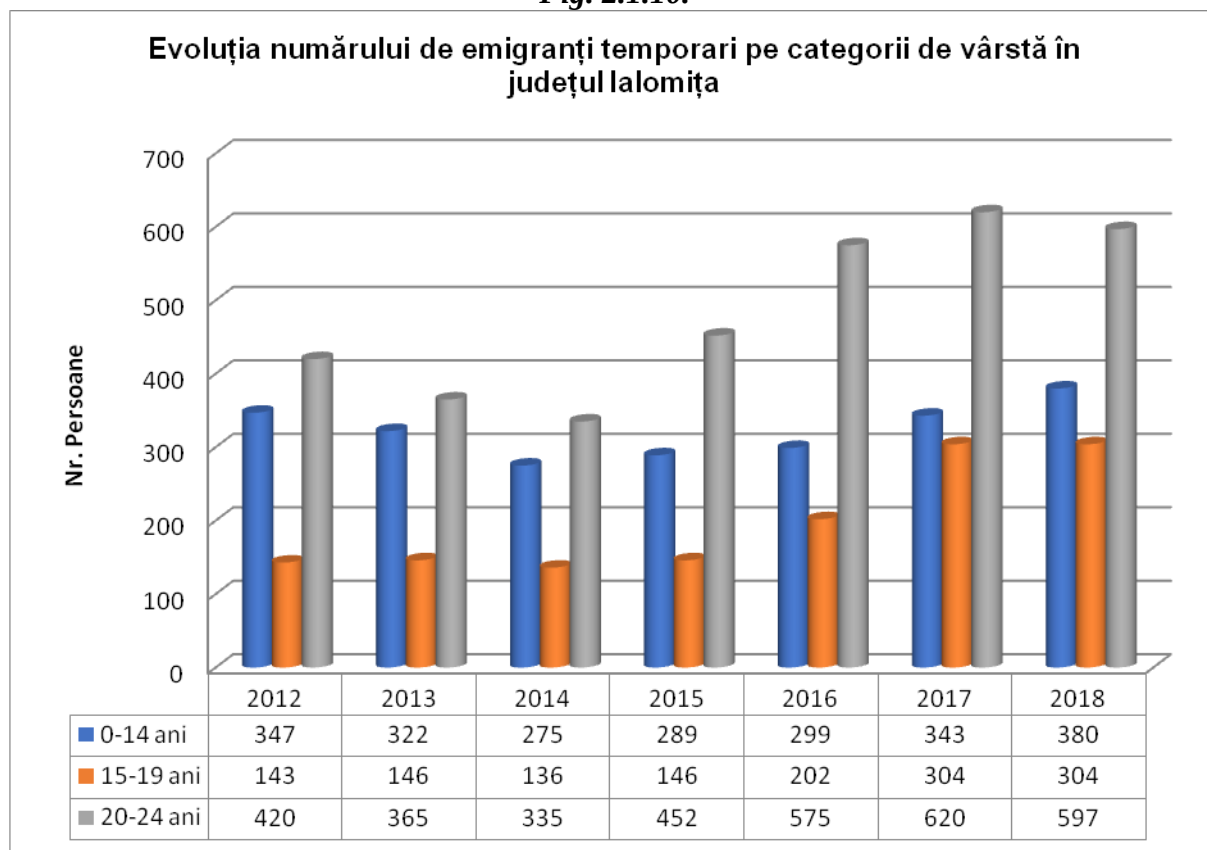
Sursa: INS , Baza de date TEMPO

Analizând evoluția numărului de emigranți definitivi din grupa de vârstă 25-64 ani, se observă o creștere a acestora, îndeosebi după 2011, în toate regiunile. Cea mai mare creștere se înregistrează în Ialomița, unde creșterea este 483,3. Atât timp cât va exista un decalaj economic între țara noastră și țările dezvoltate, propensiunea spre emigrare nu se va diminua. Însă, dimensiunea fluxurilor de emigranți va depinde tot mai mult de politicile de imigrare ale țărilor dezvoltate „primitoare”. Transformările profunde din sistemul legislativ, respectiv libera circulație a persoanelor, au constituit premisele accentuării creșterii nivelului migrației internaționale.

Alături de migrația definitivă întâlnim și migrația temporară⁴ pentru muncă (euro navetiști), în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu. După anul 2001, odată cu desființarea vizelor de intrare în aproape toate țările europene, sute de mii de români au plecat în țările din sudul și vestul Europei.

Migrația sezonieră în afara țării, a devenit a doua modalitate importantă de rezolvare a problemelor existențiale pentru o tot mai mare parte din populația rurală (în special tânără) a regiunii Sud Muntenia (60,87% din emigranții temporari provin din mediul rural).

Fig. 2.1.10.

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

Datele oficiale disponibile arată că în perioada 2012-2017 acest fenomen capătă amploare, numărul emigranților temporari din Ialomița crește cu 1000 persoane (de la 2417 persoane în 2012 la 3419 persoane în 2017), dintre care cea mai mare pondere o au persoanele active (25-64 ani). Pentru grupa de vârstă 15-19 ani s-au înregistrat valori semnificative în Ialomița (aproximativ 200 persoane – echivalentul a 7 clase de elevi).

Fenomenul imigrației în România a înregistrat modificări semnificative începând cu anul 2007, anul aderării la Uniunea Europeană, prin creșterea numărului de cetățeni străini din țară. În 2016 numărul imigranților străini care au venit în regiunea Sud Muntenia a fost de 668 imigranți definitivi și 32339 imigranți temporari.

2.1.7. Nivelul de trai

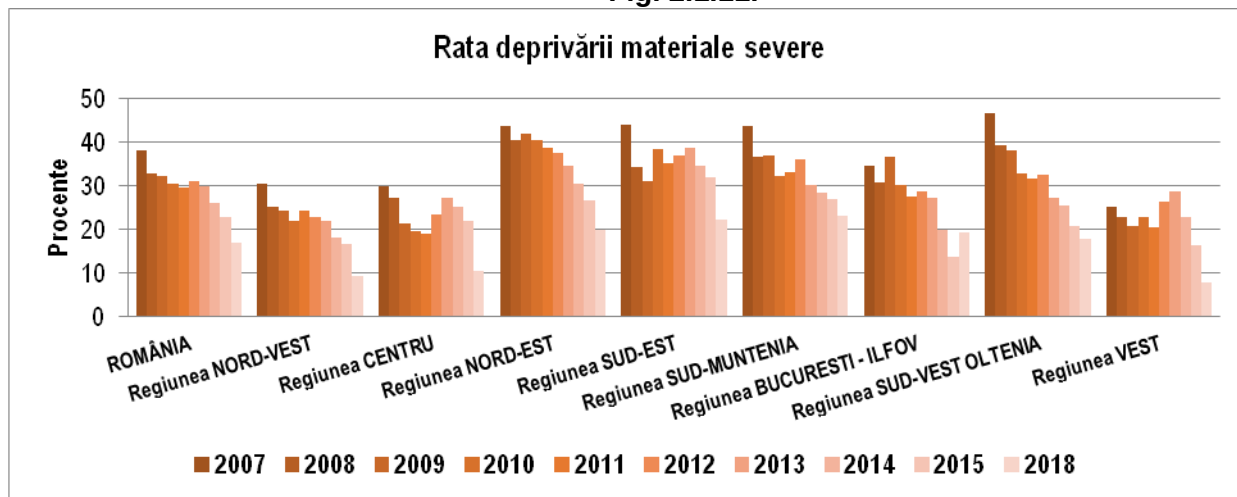
Impactul sărăciei asupra educației este unul semnificativ, principala cauză a abandonului școlar fiind lipsa resurselor financiare. Asigurarea accesului la învățătură este primordială în ruperea cercului sărăciei și în promovarea unei incluziuni sociale reale. Strategia EUROPA 2020 are drept țintă diminuarea până în anul 2020 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială cu cel puțin 20 de milioane persoane, comparativ cu anul 2008. Obiectivul

⁴Emigranți temporari sau cu stabilirea reședinței obișnuite sunt persoanele care emigrează în străinătate pentru o perioadă de cel puțin 12 luni.

pentru România în perspectiva 2020, propune reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

Indicatorii principali care măsoară sărăcia, sunt: **rata deprivării materiale severe** (ce caracterizează persoanele de 18 și peste, care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite un anumit standard de viață considerat decent) și **rata riscului de sărăcie**. Datele statistice oficiale furnizate de INS, arată că în România numărul persoanelor care se confruntă cu lipsuri materiale severe se situează încă la un nivel destul de ridicat, deși acest procent a scăzut de la 38% în 2007, la 16,8% în 2018.

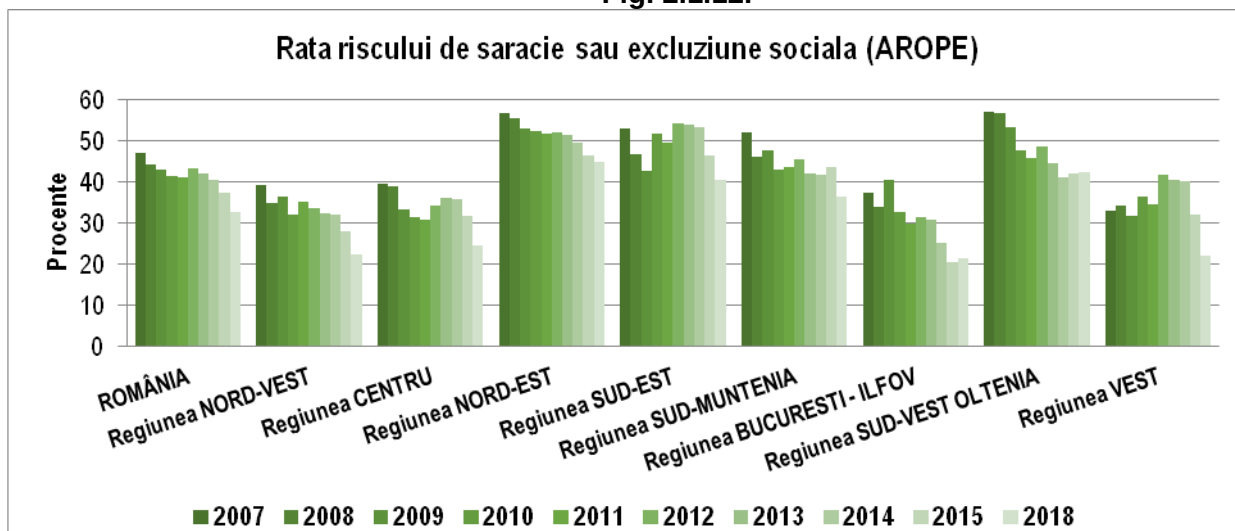
Fig. 2.1.11.

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

În regiunea Sud Muntenia, scăderea **Rata deprivării materiale severe**⁵ este semnificativă, de la 43,6% în 2007 la 23,0% în 2018 (peste media națională). În 2018, scade cu 4,5 procente

Fig. 2.1.12.

la 2016. Cu aceasta valoare regiunea Sud Muntenia se poziționează pe ultimul loc între

⁵ reprezintă ponderea în total populație a persoanelor se confruntă cu privațiuni materiale severe, persoane în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

regiunile țării, aproape un sfert din populație (23%) fiind afectată de privare materială severă, în sensul că nu-și poate permite să achiziționeze articole considerate dezirabile sau chiar necesare pentru a duce un trai decent.

Ponderea persoanelor amenințate de sărăcie sau de excluziune socială este de asemenea ridicată pe perioada de analiză 2007-2018, atât la nivel național, cât și la nivel regional, chiar dacă sunt semnalate scăderi ale acestora în toate regiunile. În anul 2007 aproape jumătate din populația României (47%) era amenințată de sărăcie și excluziune socială. Analizând evoluția ***Ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE)***⁶ pentru Regiunea Sud Muntenia, în perioada 2007-2018, se observă că, deși este în scădere (de la 52% în 2007, la 36,3% în 2018) aceasta se menține la un nivel ridicat față de media pe țară (32,5%).

Analizând Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE) a persoanelor de 18 ani și peste, după activitatea principală, în 2018, se observă că cea mai mare valoare se înregistrează în rândul populației șomere (60,9% dintre șomeri sunt amenințați de sărăcie sau de excluziune socială), urmată de Persoanele ocupate (exclusiv salariați) (58,8% dintre acestea sunt amenințate de sărăcie sau de excluziune socială). Cele mai mici valori sunt înregistrate în rândul salariaților (12,5%), persoanele ocupate (22,8%) și pensionarilor (32,1%).

2.2. Proiecții demografice

Proiectarea populației oferă informații utile asupra evoluției numărului și structurii populației pe grupe de vârstă. Din punct de vedere demografic, **principalii factori** care acționează asupra mărimii și **structurii populației** sunt: **fertilitatea, mortalitatea și migrația**.

Datele extrase din prognoza demografică realizată de Institutul Național de Statistică pentru perioada 2003-2025 indică (într-o ***variantă medie***) o **reducere a populației județului Ialomița față de 2005** cu 82,6 mii locuitori **până în 2025** (- 12,8%).

Pe grupe mari de vârstă, față de 2008, cele mai accentuate scăderi se proiectează în **grupele 15-19 ani**, cu 33,4 % (-33,2 mii pers.), 20-24 ani, cu (-47,29%) și 25-29 ani cu (47,70%) **până în 2025**. **Grupa de vârstă 10-14 ani** o scădere cu (-13,92%) față de anul 2008. În schimb, a **crescut, față de anul 2008 numărul persoanelor în vârstă** (peste 65 ani) cu 13,81%.

Proiecția evoluției populației de vârstă școlară și preșcolară, în perioada 2003-2025.

Conform studiului realizat pe baza prognozei INS, până în 2017 se estimează **reduceri semnificative la nivel județean ale populației de vârstă școlară și preșcolară (3-24 ani)**, în toate grupele de vârstă analizate.

Efectele acestor evoluții vor afecta direct populația școlară și structura populației în vârstă de muncă (mai puțini tineri vor intra pe piața muncii), cu impact potențial asupra dezvoltării economico-sociale a județului.

Între cele două recensăminte - 2002 și 2011 - **populația stabilă a României a scăzut cu 1,6 milioane locuitori**. Dimensiunea neașteptată a scăderii și, mai ales, contribuția pe care a avut-o migrația externă - românii aflați în străinătate și care nu au fost înregistrați la recensământ - a scos în evidență un declin demografic bine instalat. Declinul demografic capătă astfel dimensiuni noi, amplificând deteriorarea în special din perspectiva structurii pe vârste a populației.

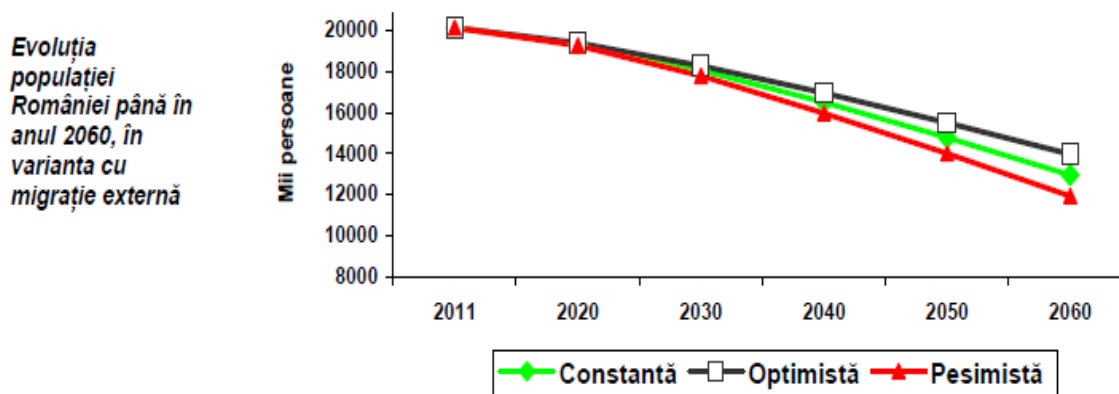
Proiectarea demografică își propune, ca, pe baza analizei fertilității, mortalității și migrației externe (persoanele care și-au schimbat domiciliul în altă țară) să se anticipeze evoluția probabilă a populației țării până în anul 2060.

⁶ (AROE - at risk of poverty and social exclusion) - persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- se confruntă cu privațiuni materiale severe;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

În toate variantele de proiectare, atât în variantele cu migrație externă cât și în variantele fără migrație externă, populația țării se va reduce cu valori între 5,9 milioane persoane și 8 milioane persoane.

Fig. 2.2.1.

În perioada 2011-2060, populația de vârstă corespunzătoare învățământului obligatoriu (7-14 ani) se va reduce cu peste 850 mii persoane (-49,4%), ajungând în varianta cu migrație la 873 mii persoane iar în varianta fără migrație la 924 mii persoane. Aceeași tendință este anticipată și pentru populația de 15-24 ani, care poate continua procesul de învățământ în licee, școli profesionale, colegii și universități. Numărul tinerilor în vârstă de 15-24 ani va fi de 2,2 milioane persoane în 2030 (în ambele variante) și 1,4 milioane persoane în 2060.

Referitor la nivelul de trai se constată la nivelul Regiunii Sud-Muntenia:

- **O creștere a Ratei de deprivare materială** severă de la 26.5% (în anul 2014) la 26.8% (în anul 2015). Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restante, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

- **Riscul de sărăcie sau excluziune socială AROPE.** La nivelul Regiunii Sud-Muntenia a crescut din 2014 în 2015, de la 40,2% la 43,5%. AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;

- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii

• **Rata saraciei relative** se definește ca fiind ponderea persoanelor sarace (după metoda relativă de estimare) în totalul populației. Se consideră sarace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent (inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decât nivelul pragului de saracie. În mod curent, acest indicator se determină pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. Indicatorul este întâlnit uneori sub denumirea de 'rata riscului de saracie'. **În Regiunea Sud – Muntenia a crescut din 2014 în 2015 de la 25,5% la 30,6%.**

2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT

Imaginea furnizată de analiza demografică, se caracterizează prin:

- declinul demografic general, în mod accentuat pentru populația tânără;
- sporul natural negativ;
- reducerea naturală prognozată a populației tinere agravată de **migrația externă**;
- densitate superioară mediei pe țară;
- scăderea populației urbane pe fondul dominării populației rurale;
- dominanța populației de naționalitate română;
- dominanța populației cu religie creștină – ortodoxă.
- o scădere generală a ratei de fertilitate;
- o ușoară creștere a vârstei medii a populației, pe ambele sexe, cu pondere mai mare la populația feminină;
- se observă o creștere semnificativă a populației în localitățile care fac parte din zona metropolitană a municipiului Pitești.
- în ceea ce privește distribuția populației pe etnii, se constată o scădere a populației majoritare de etnie română; asistăm, de asemenea, la o dublare a ponderii populației de etnie romă.

Tendința de îmbătrânire a populației are următoarele efecte negative:

- reducerea numărului populației active;
- deteriorarea raportului de dependență economică;
- reducerea populației de vârstă școlară cu efecte negative asupra întregului sistem educațional și asupra întregii vieți economice și sociale

Față de aceste constatări, se recomandă:

▪ Îmbătrânirea populației constatată la nivelul regiunii reclamă implementarea unor politici care să conducă la prelungirea vieții active pentru adulți:

- Dezvoltarea și extinderea la nivel național a **serviciilor adecvate nevoilor specifice ale populației vârstnice** (asistența medicală comunitară, îngrijiri la domiciliu, terapie durerii, centre medicale de zi, centre comunitare de psihiatrie, unități medico-sociale);

- Dezvoltarea ofertei **serviciilor turistice pentru vârsta a treia** (cantitativ și calitativ prin asigurarea de **agenți de turism – ghizi** cu experiență în a avea grijă de pensionari), dezvoltarea serviciilor de **estetică și înfrumusețare**. Se recomandă creșterea școlarizării pentru domeniile de calificare: **turism și alimentație și estetica și igiena corpului omenesc**.

▪ Declinul grupei de vârstă 15–24 de ani ridică problema dezvoltării resurselor umane prin sprijinirea unei vieți active pe piața muncii cât mai lungi și o bătrânețe activă. Aceasta presupune educația și formarea pe parcursul întregii vieți, retragerea din activitate mai târziu și progresiv.

▪ Scăderea populației școlare necesită:

- Restructurarea rețelei școlare și corelarea ofertei VET cu cererea pieței muncii;
- Dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii;

- Dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul VET a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile (populația de etnie rromă, familii cu venituri scăzute etc.): „școala după școală”, învățarea asistată și educația remedială, „educația de a doua șansă”

- Promovarea unei culturi a învățării permanente și a „regiunilor de învățare”;

- Asigurarea accesului cadrelor didactice din VET la programe de reconversie profesională.

▪ Diversitatea etnică, chiar dacă nu prea accentuată, necesită o serie de măsuri, cum ar fi:

- Educație multiculturală

- Soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor

- Programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate (conf. recensământului din 2011, 3,9% din populația regiunii este de etnie rromă).

- Reduceri semnificative ale populației școlare ceea ce poate conduce la dispariția la nivel regional a multor unități de IPT.

- În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2030) o consolidare relativă a populației din grupa de vârstă 45-49 ani, active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - *oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară*.

- În perioada 2007-2015, rata sărăciei relative a avut o evoluție fluctuantă, înregistrând valori mai mari decât la nivel național.

- În perioada analizată, regiunea Sud Muntenia s-a confruntat cu fenomenul de îmbătrânire demografică, ca urmare a scăderii natalității și a creșterii populației adulte. Fenomenul de îmbătrânire demografică a fost mai accentuat în județul Teleorman, unde populația vârstnică deținea 21,8% din total populația vârstnică a regiunii Sud Muntenia. Tendința de îmbătrânire a populației are următoarele efecte negative:

○ reducerea numărului populației active

○ deteriorarea raportului de dependență economică

○ reducerea populației de vârstă școlară cu efecte negative asupra întregului sistem educațional și asupra întregii vieți economice și sociale

Măsuri pentru IPT:

- Creșterea calității învățământului profesional și tehnic prin alocarea și gestionarea eficientă a resurselor umane și materiale.

- **Colaborarea școlilor în rețea** sau chiar formarea unor consorții școlare, campusuri școlare, care împreună să realizeze o ofertă cuprinzătoare și diversificată, eliminarea paralelismelor nejustificate și colaborare pentru acoperire teritorială optimă.

- **Implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți și reconversie profesională.**

- **Scrierea de proiecte cu finanțare europeană pentru a asigura o bază materială adecvată domeniilor/calificărilor profesionale din fiecare unitate ipt.**

- Deși gradul de urbanizare al județului Ialomița este mai ridicat decât media națională, ponderea populației rurale este destul de ridicată. Astfel, sistemul de educație și formare profesională trebuie să contribuie prin măsuri specifice vizând:

✓ dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii, eliminarea abandonului școlar;

✓ dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul profesional și tehnic a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile;

✓ ofertă de pregătire adecvată, în sprijinul diversificării și creșterii competitivității economiei rurale;

✓ educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural;

- ✓ Valorificarea resurselor locale în scopul creșterii calității condițiilor de studiu în mediul rural;
- ✓ Ofertă educațională adaptată factorilor geografici, cât și agenților economici locali;
- ✓ Identificarea de măsuri stimulative pentru elevii îpt din mediul rural, de natură să-i integreze pe piața locală de muncă, dar și pentru a reduce rata de migrație către zonele urbane și în afara țării.

3. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN

3.1. Principalii indicatori economici

Dezvoltarea economică a unei țări sau a unei regiuni este caracterizată sintetic cu ajutorul produsului intern brut. Comparațiile între țări și regiuni se bazează pe acest indicator. Produsul intern brut reprezintă rezultatul final al activității de producție a unităților productive rezidente. Pentru a facilita comparațiile dintre regiuni acest indicator poate fi calculat "pe locuitor". Valoarea PIB/locuitor este un indicator sintetic utilizat pentru aprecierea gradului de dezvoltare.

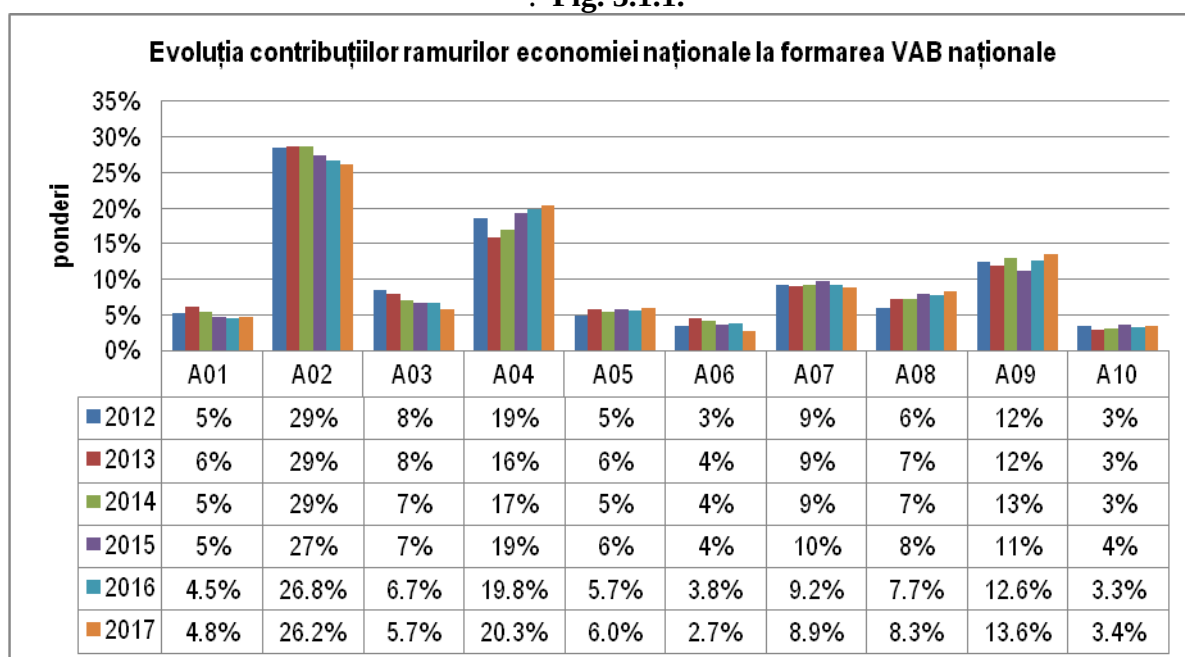
3.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

Analiza structurală a valorii adăugate brute pe ramuri de activitate la nivel național, în milioane de lei, la prțurile curente, arată că s-au produs modificări structurale în economia României. Astfel, valoarea adăugată brută înregistrează o tendință crescătoare în toate ramurile economiei, cea mai mare creștere înregistrând ramurile:

- activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- informații și comunicații
- administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
- comerț cu ridicata și cu amănuntul;
- repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri

Față de anul precedent evoluția VAB pe ramuri de activitate înregistrează atât creșteri cât și scăderi. Ramurile cu VAB în descreștere sunt: construcții și intermedierea financiară. În cadrul ramurii A01 (agricultură, silvicultură și pescuit) contribuția cea mai mare la formarea valorii adăugate brute o are regiunea Sud-Muntenia cu 18,5%, urmată de regiunea Sud-Est cu 18,1%. Valoarea adăugată brută a ramurii A02 (industrie) este realizată în principal de regiunea Sud-Muntenia (16,3%), urmată de regiunea București-Ilfov (15,8%).

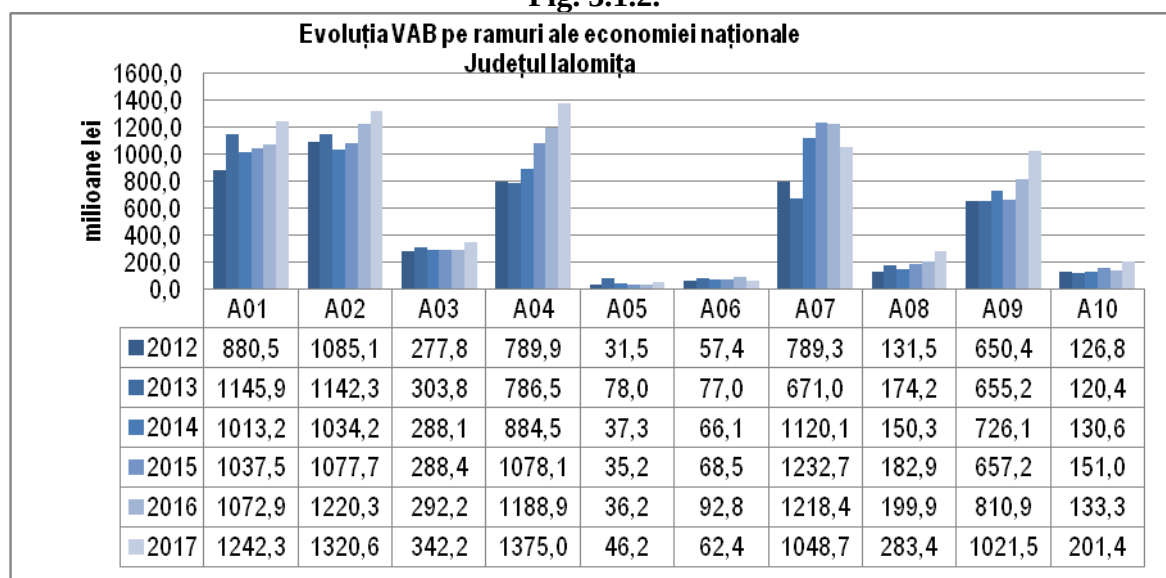
. Fig. 3.1.1.

- A01** Agricultură, silvicultură și pescuit
A02 Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
A03 Construcții
A04 Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurant
A05 Informații și comunicații
A06 Intermedieri financiare și asigurări
A07 Tranzacții imobiliare
A08 Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii support
A09 Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
A10 Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii
- Sursa:** Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

În județul Ialomița s-au înregistrat în perioada 2012-2017 trenduri crescătoare în ceea

Fig. 3.1.2.

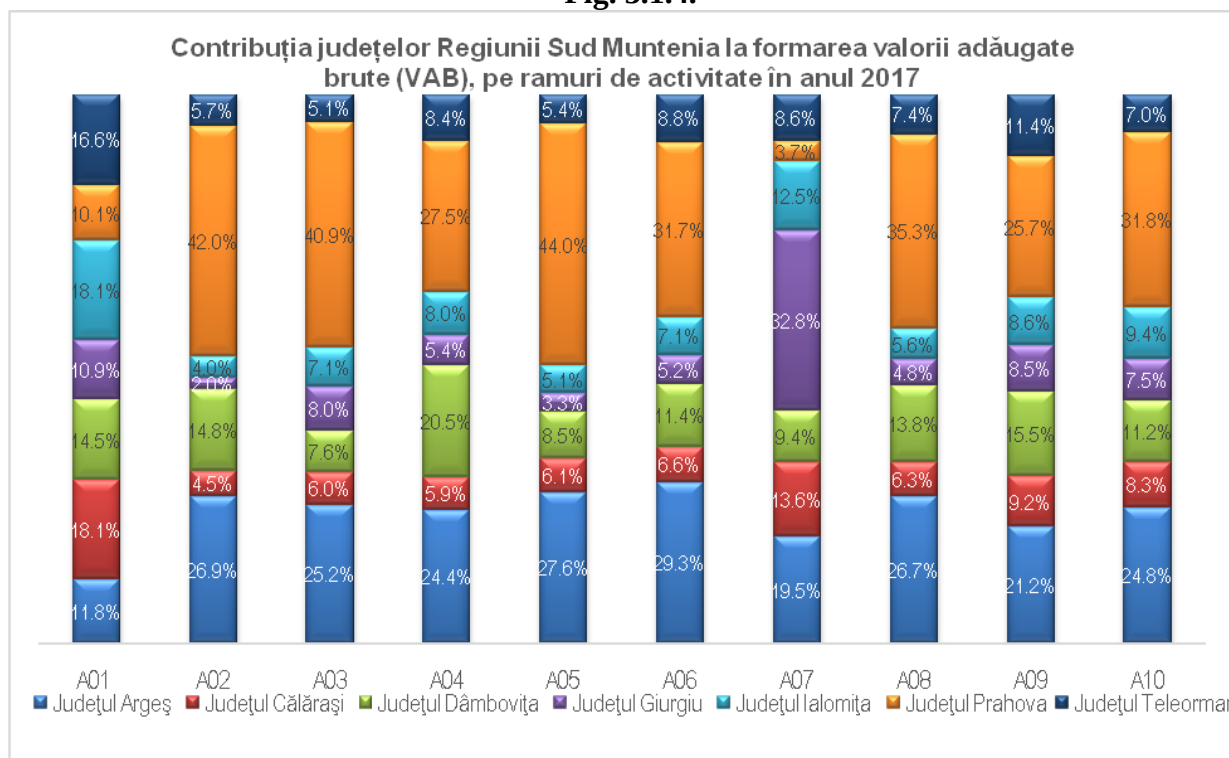

Sursa: calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale"

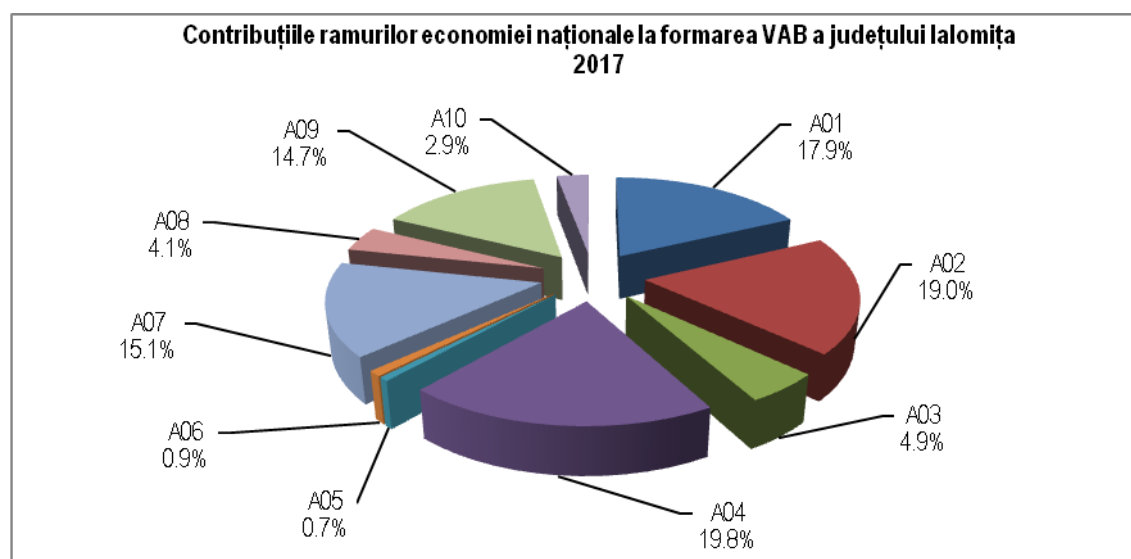
ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: *Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.*

Agricultura, silvicultura și pescuitul, precum și Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare înregistrează în perioada analizată un trend descrescător

Fig. 3.1.4.

La nivel regional Județul Ialomița se situează pe locul 1 între județele regiunii în ceea ce privește ponderea *agriculturii* la formarea VAB județean (17,9%, peste media națională și regională, în scădere cu 4,3 procente față de 2013). *Administrația publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială* (14,7%, în creștere cu 2% față de 2013) poziționează județul pe locul al treilea între cele șapte județe ale regiunii. Deține

Sursa: calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale"

pondere semnificativă a VAB (peste media regională) în comerțul cu ridicata și cu amănuntul;

repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (19,8%, locul trei pe regiune), tranzacții imobiliare (15,1%). Județul se situează pe locul 3 între județele regiunii, după județul Teleorman și Călărași în ceea ce privește ponderea activităților din administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială (11,3%, pondere peste media regională și națională).

În ceea ce privește produsul intern brut pe locuitor la nivelul regiunii și a județelor componente, în anul 2017 se constată următoarele:

- PIB/locuitor este inferior celui la nivel național atât la nivelul regiunii Sud Muntenia (cu 9.980,4 lei), cât și la nivelul județelor regiunii.
- Județele cu cel mai mare PIB/locuitor, în 2017 sunt Argeș (cu 6.955,9 lei peste media regională), și Prahova (cu 8.233,9 lei peste media regională). Toate celelalte județe au un nivel mult mai scăzut al produsului intern brut pe locuitor. Cel mai mic nivel este înregistrat de județul Teleorman.

Tabelul . 3.1.1.

RO, Regiune, Jud.	Anul					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Romania	29,679.1	31,890.8	33569.7	35948.9	38826.7	43788.8
Regiunea Sud Muntenia	22.807	25.120,0	28242,6	28425,1	31030,7	33808,4
Județul Argeș	25.976	27.919,7	29685,4	31850,1	35033,3	40764,3
Județul Călărași	18.115	19.087,1	19480,4	19161,4	20490,1	26260,5
Județul Dâmbovița	22.157	22.922,7	22680,9	25624,5	27296,6	30066,6
Județul Giurgiu	17.765	16.473,8	21711,4	17144,6	17348,1	28355,6
Județul Ialomița	20.346	21.783,9	22964,5	22861,9	24521,6	29470,7
Județul Prahova	28.277	34.668,1	43467,7	40893,6	46441,9	42042,3
Județul Teleorman	16.875	18.037,0	18.399,7	21.280,1	21.734,3	23.899,6

Evoluția indicelui de disparitate⁷ a produsului intern brut/locuitor la prețuri curente la nivel regional și al județelor componente ale regiunii arată că Regiunea Sud Muntenia figurează în topul celor mai sărace regiuni ale UE, alături de Nord-Est și Sud-Vest Oltenia.

Astfel, Regiunea Sud Muntenia, în 2017, PIB/locuitor a reprezentat 77,2% din PIB/locuitor la nivel național, în scădere față de 2016.

Indicele de disparitate a produsului intern brut/locuitor la prețuri curente

Tabelul . 3.1.2.

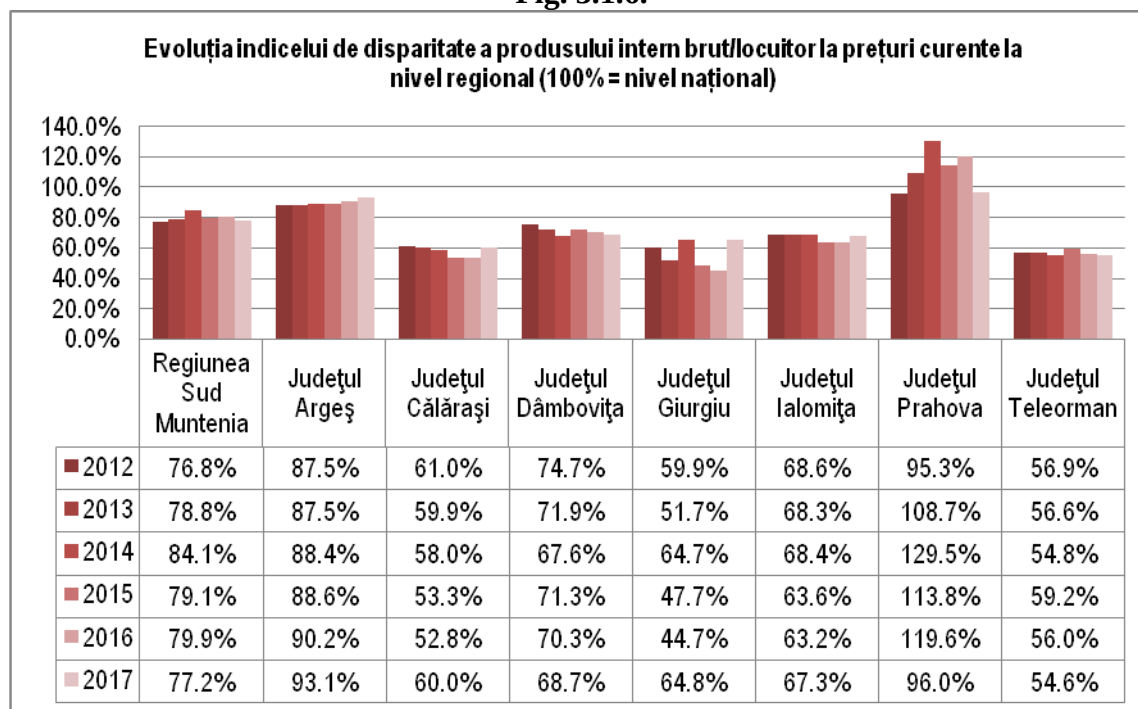
Regiune, Jud.	Anul					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
România	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Regiunea Sud Muntenia	76,8%	78,8%	84,1%	79,1%	79,9%	77,2%
Județul Argeș	87,5%	87,5%	88,4%	88,6%	90,2%	93,1%
Județul Călărași	61,0%	59,9%	58,0%	53,3%	52,8%	60,0%
Județul Dâmbovița	74,7%	71,9%	67,6%	71,3%	70,3%	68,7%
Județul Giurgiu	59,9%	51,7%	64,7%	47,7%	44,7%	64,8%
Județul Ialomița	68,6%	68,3%	68,4%	63,6%	63,2%	67,3%
Județul Prahova	95,3%	108,7%	129,5%	113,8%	119,6%	96,0%

⁷ Indicii de disparitate reprezintă raportul între produsul intern brut pe locuitor la nivel de județ și produsul intern brut pe locuitor la nivel național.

Județul Teleorman	56,9%	56,6%	54,8%	59,2%	56,0%	54,6%
-------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Este îngrijorător, însă, că la nivel regional, indicele de disparitate înregistrează un trend descrescător începând cu anul 2014, atât la nivel regional cât și la nivelul județelor Prahova, Dâmbovița, Teleorman. Numai județul Argeș are o evoluție crescătoare a indicelui de disparitate

Fig. 3.1.6.

Sursa: Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

3.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune

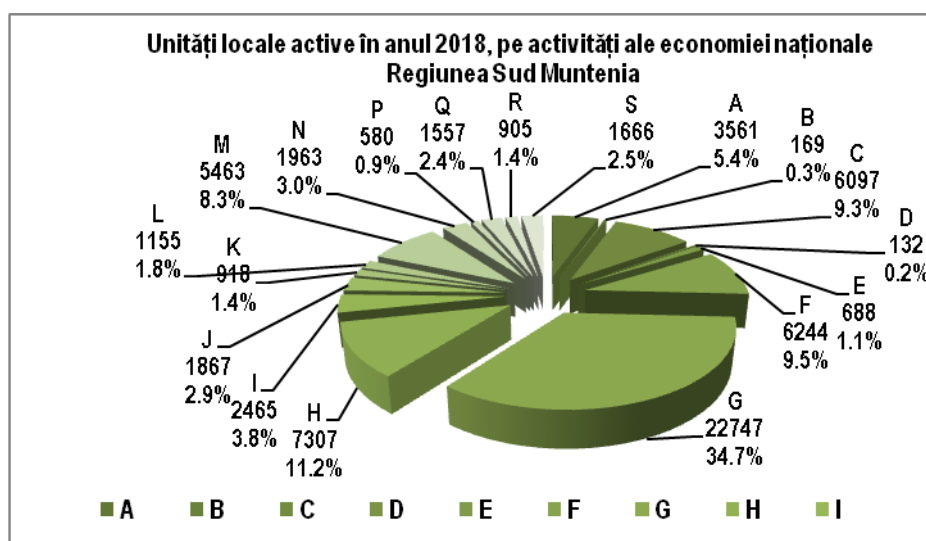
Unități locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2

La nivelul regiunii, în anul 2018, erau active 65484 de firme, cu 3035 de firme mai mult decât în anul anterior. În perioada 2008-2018,

numărul unităților locale active din Regiunea Sud – Muntenia a crescut cu 4377 de unități (de la 61107 de unități în 2008 la 65484 de unități în 2018).

În ceea ce privește tipul activității CAEN, în anul 2018, majoritatea își desfășurau

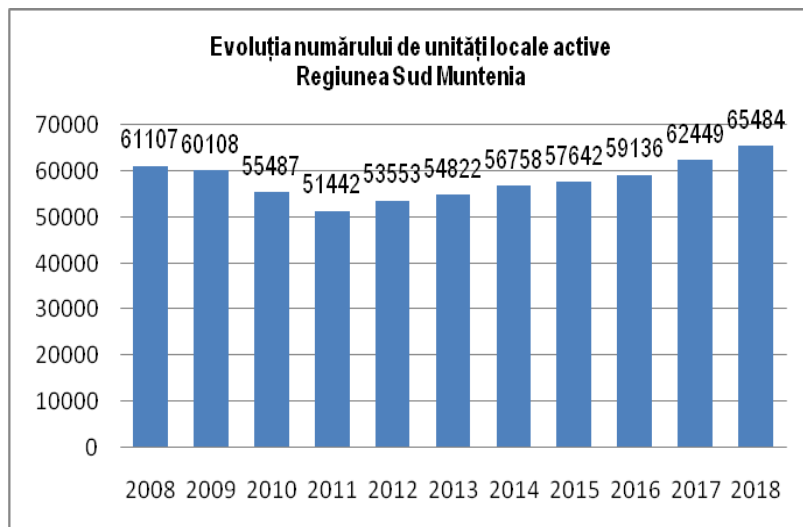
Fig. 3.1.7.

activitatea în comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (34,7%), urmată de transport și depozitare(11,2%), construcții (9,5%), industria

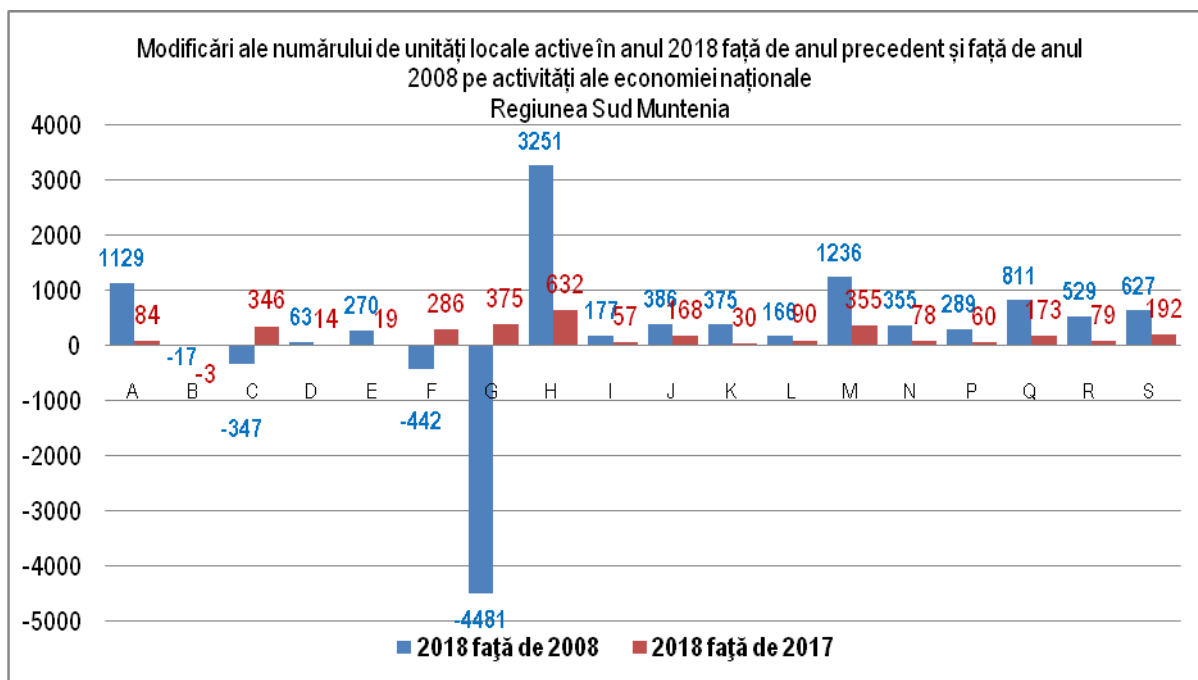
Analizând evoluția numărului de unități locale active în perioada 2008-2018, se observă o scădere semnificativă între anii 2008-2011, urmată de o perioadă de creștere continuă între 2012 și 2018. Se constată că pentru întreaga perioadă 2008-2018, la nivelul regiunii s-a înregistrat o creștere a numărului firmelor active în majoritatea activităților economice. În valori absolute, cea mai mare creștere a înregistrat-o activitatea economică din *transport și depozitare*, cu o creștere de 3251 de unități locale active, urmată de activități profesionale, științifice și tehnice (cu creștere cu 1236 unități) și agricultura, silvicultură și pescuit (cu o creștere de 1129 de unități locale active).

Procentual, în perioada 2008 – 2018, cea mai mare creștere s-a înregistrat în *activitățile*

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

Fig. 3.1.8.

de spectacole, culturale și recreative, cu 140,7%, urmată de *sănătate și asistență socială*, cu 108,7%. Creșteri procentuale semnificative în perioada analizată s-au înregistrat și în *învățământ*, (creștere cu 99,3%), *producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze,*

apă caldă și aer condiționat (creștere cu 91,3%), *transport și depozitare* (creștere cu 80,2%), *intermedieri financiare și asigurări* (creștere cu 69,1%).

Sunt înregistrate scăderi ale numărului de firme active în *comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor* (- 4481 unități locale active), *construcții* (-442 unități locale active), *industria prelucrătoare* (-347 unități locale active) și *industria extractivă* (-17 unități locale active).

Față de anul anterior, în anul 2018, s-au înregistrat o creștere a numărului firmelor active în majoritatea activităților economice. Doar în industria extractivă s-a înregistrat o ușoară scădere (- 3 unități) a numărului de unități locale active.

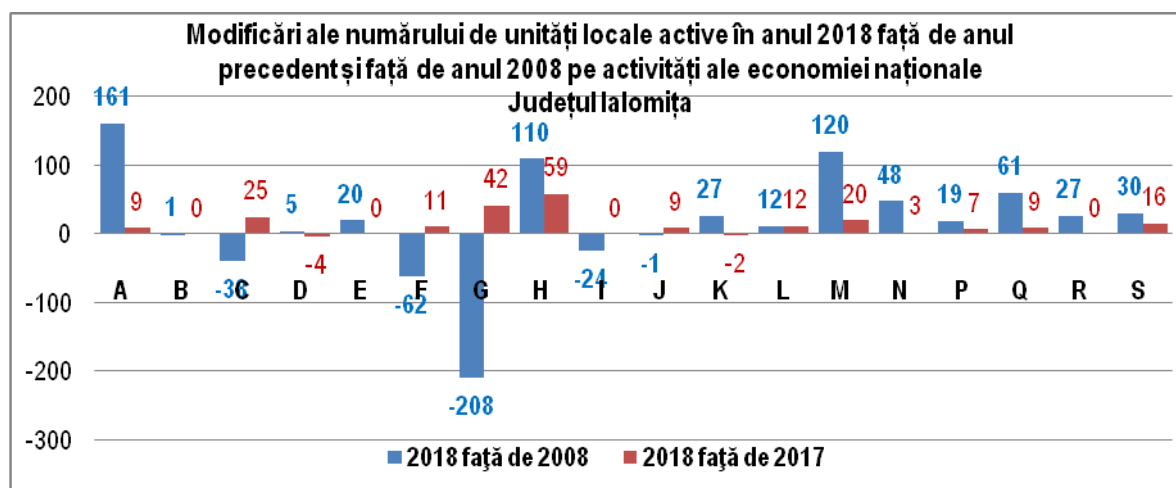
La nivelul județelor regiunii situația unităților locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CEAEN REV 2 se înregistrează disparități semnificative.

Astfel, în anul 2018, la nivelul Regiunii Sud Muntenia, cel mai mare număr de unități locale active, 18892 de unități (28,8% din numărul total de firma la nivel regional), erau înregistrate în județul Prahova, iar la polul opus se situa județul Ialomița cu doar 4739 unități locale active (28,8% din numărul total de firma la nivel regional) (7,2% din numărul total de firma la nivel regional).

Situația privind evoluția unităților locale active pe activități ale economiei la nivel de secțiune CAEN REV 2, în perioada 2008- 2018, în județele Regiunii Sud Muntenia este prezentată în rândurile de mai jos.

Județul Ialomița deținea, în 2018, 4739 unități locale active (7,2% din numărul total de firme la nivel regional), situându-se pe ultimul loc în regiune. Evoluția

Fig. 3.1.9.

Su

numărului de unități locale active în perioada 2008-2018 este similară cu cea la nivel regional: scădere semnificativă între anii 2008-2011, urmată de o perioadă de creștere continuă între 2012 și 2018. Majoritatea unităților locale active își desfășurau activitatea în *comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor* (37,9%), urmată de *agricultura, silvicultura și pescuit* (11,9%), *transport și depozitare* (9,7%), *industria prelucrătoare* (7,8%) și *construcții* (6,8%). În ceea ce privește evoluția unităților locale active în perioada 2008-2018, cea mai mare creștere s-a înregistrat în *agricultura, silvicultura și pescuit*, unde creșterea a fost de 161 unități locale active (cu 40,1%), urmată de *activități profesionale, științifice și tehnice* (creștere cu 120 unități, 51,9%), *transport și depozitare* (creștere cu 110 unități, 31,5%), *sănătate și asistență* (creștere cu 61 unități, 203,3%). Cea mai mare scădere s-a înregistrat în activitățile de *comerț cu ridicata și cu amănuntul și repararea autovehiculelor și motocicletelor*

unde scăderea a fost de 208 de unități locale active, ceea ce a reprezentat o scădere cu 10,4%, urmată de *construcții* (scăderea a fost de 62 unități (16,1%). În *industria prelucrătoare* numărul de unități locale active a scăzut în perioada analizată (cu 38 unități, scădere cu 9,3%).

Numărul de unități locale active pe clase de mărime

Pe clase de mărime, unitățile cu până la 10 angajați sunt majoritare, reprezentând în 2018, 88,2% din totalul firmelor active. În perioada 2008 – 2018 se constată la nivelul regiunii o scădere a numărului unităților locale active numai la clasele de mărime peste 50 persoane. Cea mai mare scădere, în cifre absolute, s-a înregistrat la firmele cu 50-249 persoane, scăderea fiind de 118 firme, de la 1274 firme în 2008 la 1156 firme în 2018. Cea mai mare creștere, în cifre absolute, s-a înregistrat la firmele cu 0-9 salariați, creșterea fiind de 4189 firme (reprezentând o creștere de 7,8%). Firmele cu 10 – 49 salariați au înregistrat o creștere de 359 de firme, de la 6002 în 2008 la 6361 în 2018.

Procentual, în perioada analizată, cea mai mare scădere s-a înregistrat în rândul firmelor cu peste 250 de salariați, scăderea fiind de peste 20,4%, urmate de firmele cu 50 – 249 de angajați la care scăderea a fost cu 9,3%.

În anul 2018, față de anul precedent, firmele active din toate categoriile de mărime, cu excepția firmelor cu peste 250 de salariați de la nivelul regiunii au înregistrat creștere. Numărul firmelor cu peste 250 de salariați a înregistrat o ușoară scădere (cu 6 firme, reprezentând 2,8%).

Personalul unităților locale active

În ceea ce privește numărul de salariați ai unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii s-a modificat semnificativ: astfel, în perioada 2008 -2018, numărul de salariați a scăzut cu 57221 salariați (10,9%). În perioada analizată, personalul unităților locale active, în regiunea Sud Muntenia, a avut o evoluție oscilantă: în perioada 2008- 2010 scădere, apoi creștere timp de 2 ani, scădere până în 2014 și apoi creștere susținută până în 2018. Începând cu 2014, numărul de salariați ai unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii a crescut cu 6%.

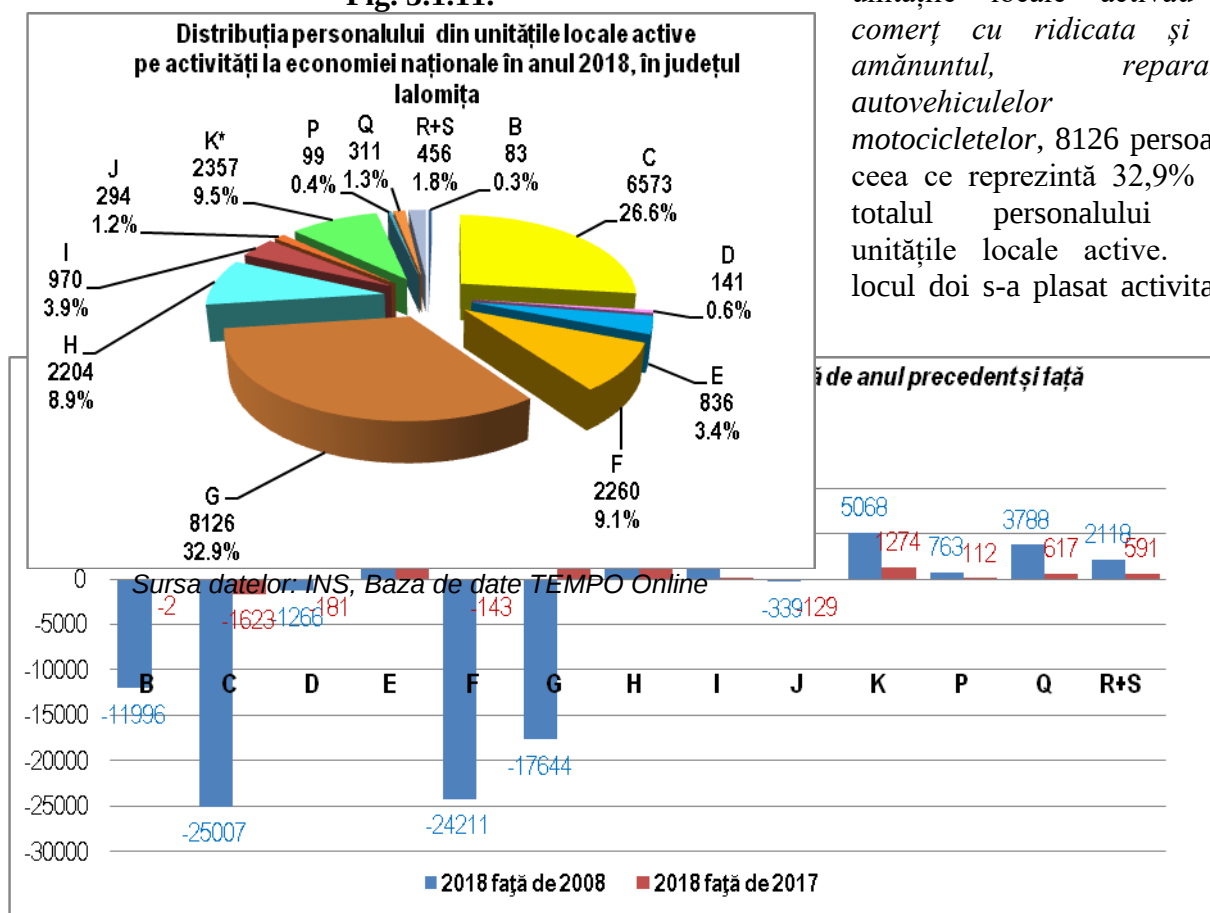
În ceea ce privește tipul activității CAEN, în anul 2018, majoritatea persoanelor din unitățile locale activau în *industria prelucrătoare*, 173436 persoane, ceea ce reprezintă 36,9% din totalul personalului din unitățile locale active. Pe locul doi s-a plasat activitatea economică din *comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor*, cu 102.951 persoane, cu ponderea de 21,9% din totalul personalului din unitățile locale active. La mare distanță de primele două activități economice se plasează activitățile din *tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor* (44.987 persoane, 9,6%), *transport și depozitare* (44.120 persoane, 9,4%), *construcții* (40.602 persoane, 8,6%), *hoteluri și restaurante* (15.574 persoane, 3,3%), *distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare* (11.061 persoane, 2,43%). Restul activităților economice se plasau cu ponderi ale personalului sub 1,8%.

În perioada 2008-2018, evoluția personalului din unitățile locale active pe activități ale economiei naționale arată o creștere a personalului în *transport și depozitare* (creștere cu 7090 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 19,15%), *tranzacții imobiliare* (creștere cu 5068 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 12,7%), *sănătate și asistență socială* (creștere cu 3788 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 22,1%), *hoteluri și restaurante* (creștere cu 2226 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 16,7%) și scădere în *industria prelucrătoare* (scădere cu 25.007 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 12,6%), *construcții* (scădere cu 24.211 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 37,36%), *comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor* (scădere cu 17.644 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 14,6%), *industria extractivă* (scădere cu 11.996 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 58,9%), *producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat* (scădere cu 1266 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare cu 19,75%) și *informații și comunicații* (scădere cu 339 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare cu 4,7%).

În perioada 2008 -2018, în județul Ialomița numărul de salariați a scăzut cu 6601 salariați (21,1%).

În ceea ce privește tipul activității CAEN, în anul 2018, majoritatea persoanelor din

Fig. 3.1.11.

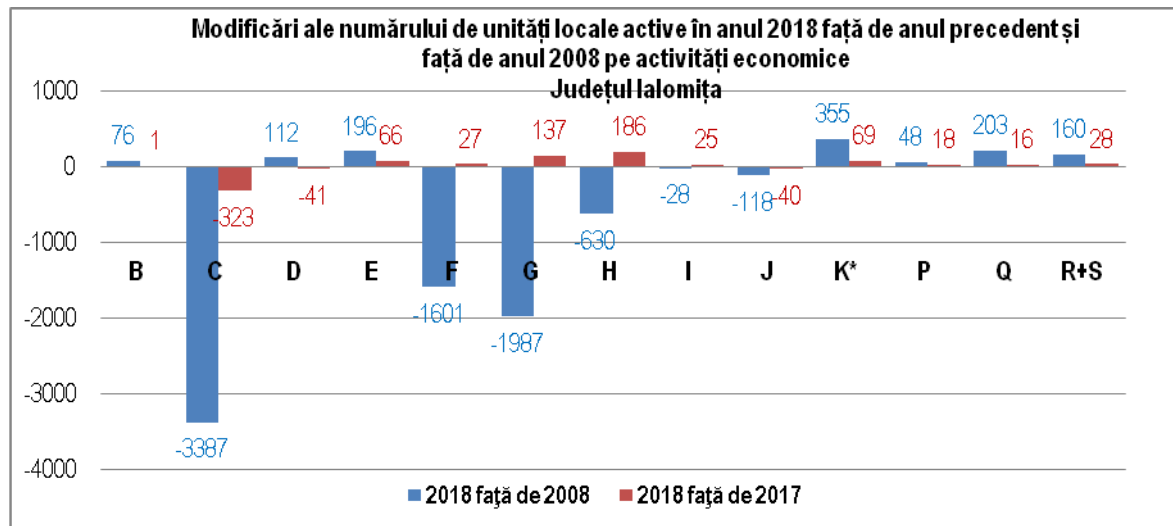

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

economică din *industria prelucrătoare*, 6573 persoane, ceea ce reprezintă 26,6% din totalul personalului din unitățile locale active.

La mare distanță de primele două activități economice se plasează activitățile din *tranzacții imobiliare*(2357 persoane, 9,5%), *construcții* (2260 persoane, 9,1%), *transport și depozitare* (2204 persoane, 8,9%).

În perioada 2008-2018, următoarele activități economice au înregistrat creșteri semnificative ale personalului din unitățile locale active:

- Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (creștere cu 355 persoane; 17,7%);
- Sănătate și asistență socială (creștere cu 203 persoane; 188%)
- Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (creștere cu 196 persoane; 30,6%);
- Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (creștere cu 112 persoane; 386,2%);
- Industria extractivă (creștere cu 76 persoane; 1085,7%).

În perioada analizată următoarele activități economice au înregistrat scăderi semnificative ale personalului din unitățile locale active:

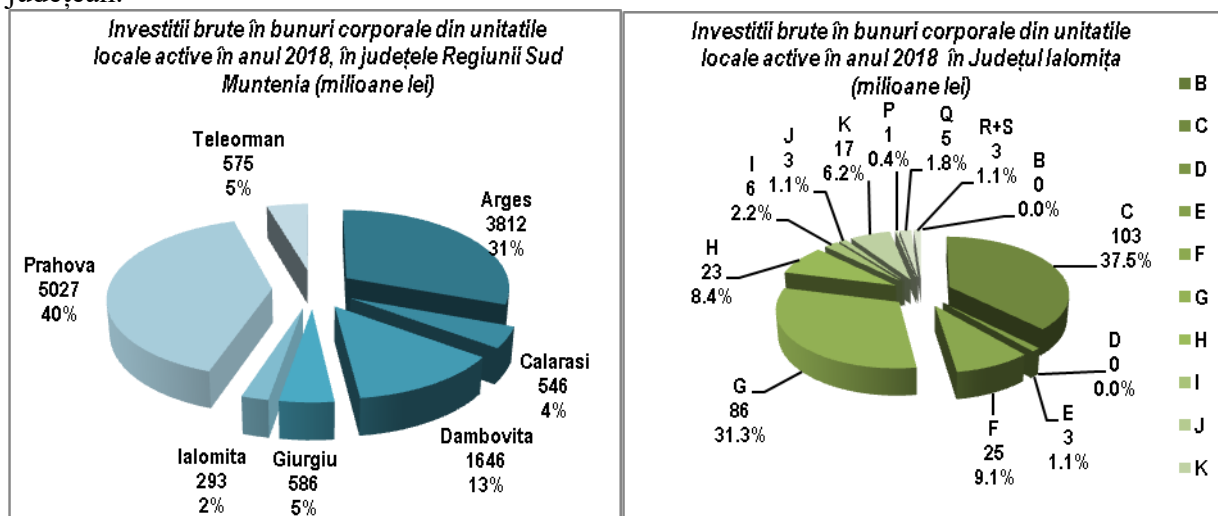
- Industria prelucrătoare (scădere cu 3387 persoane; 34,0%);
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (scădere cu 1987 persoane; 19,6%);
- Construcții (scădere cu 1601 persoane; 41,5%);

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții⁸ brute

Totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2018 plasează regiunea Sud – Muntenia pe locul 4 între regiunile de dezvoltare ale României, cu 12487 milioane lei investiți, ceea ce reprezintă 9,4% din totalul investițiilor brute la nivel național. Cele mai mari investiții brute s-au realizat în anul 2018 în *industria prelucrătoare*, de 5777 milioane lei, ceea ce reprezintă 46,3% din totalul investițiilor la nivel regional, urmată de activitățile economice din *comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor*, cu 1563 milioane lei ceea ce reprezintă 12,5 % din totalul investițiilor la nivel regional. Activitățile din industria extractivă au beneficiat de 1300 milioane lei în investiții brute, ceea ce reprezintă 10,4% din totalul investițiilor la nivel regional, iar

⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

activitățile *de transport și depozitare* au beneficiat de 1257 milioane lei în investiții brute, ceea ce reprezintă 10,1% din totalul investițiilor la nivel regional. În *construcții* au existat investiții de 897 milioane lei, ceea ce reprezintă 7,2% din totalul investițiilor la nivel regional. În restul sectoarelor economice investițiile brute au fost sub 1694 milioane lei, cu ponderi între 0,1% și 4,1%. În Județul Ialomița totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2018 plasează județul Ialomița pe ultimul loc între județele regiunii, cu 293 milioane lei investiți, ceea ce reprezintă numai 2% din totalul investițiilor brute la nivel regional. Cele mai mari investiții brute s-au realizat în anul 2018 în industria prelucrătoare, de 103 milioane lei, ceea ce reprezintă 37,5% din totalul investițiilor la nivel județean, urmată de comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 86 milioane lei ceea ce reprezintă 31,3 % din totalul investițiilor la nivel județean.

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

Investițiile în sectorul *Construcții*, cu 25 milioane lei, reprezintă 9,1% din totalul investițiilor la nivel județean, iar cele din sectorul *Transport și depozitare*, cu 23 milioane lei, reprezintă 8,4% din totalul investițiilor la nivel județean.

Pe activități economice, investițiile brute la nivelul județului, comparativ cu investițiile brute din celelalte județe ale regiunii se situează la valori foarte modeste. În majoritatea sectoarelor economice, investițiile brute situează județul pe ultimul loc în regiune. Numai investițiile din *industria prelucrătoare și informații, hoteluri și restaurante și învățământ* situează județul pe locul patru în regiune.

În ceea ce privește evoluția investițiilor brute, în perioada 2008-2018, se constată că în toate sectoarele economice, cu excepția sectorului *sănătate și asistență socială*, investițiile au avut un trend descrescător. Se constată că, în majoritatea sectoarelor economice, volumul investițiilor brute a scăzut față de anul anterior. Excepție fac sectoarele construcții, și tranzacții imobiliare, care au înregistrat creșterea față de anul anterior.

Investiții străine directe⁹

Fluxul net de investiții străine directe în anul 2018

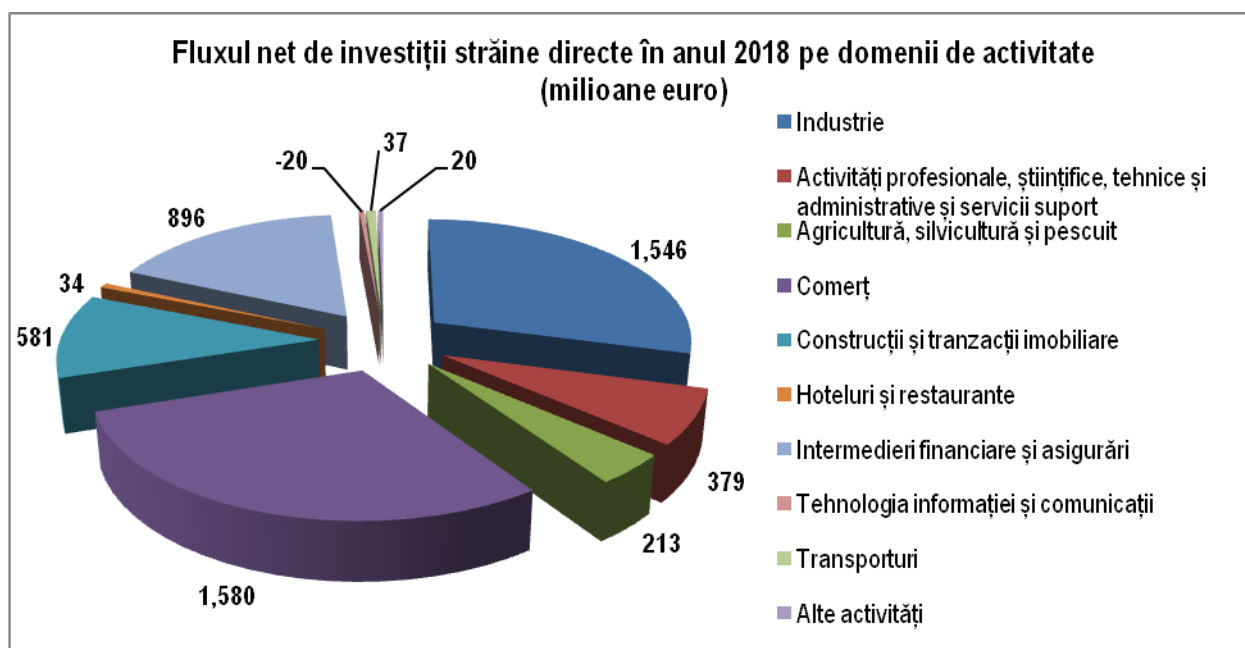
Investițiile străine directe (ISD) reprezintă investițiile făcute de o societate sau de o persoană fizică aflată în interes de afaceri dintr-o anumită țară, într-o altă țară, fie sub forma înființării unei întreprinderi, fie prin dobândirea de active în cealaltă țară, cum ar fi deținerea sau

⁹ Datele care se face referire în această secțiune se regăsesc în anexa „05 ECONOMIE - ISD”

controlul asupra companiilor străine. Investițiile străine directe se disting de investițiile de portofoliu, în care un investitor doar achiziționează acțiuni ale unor companii străine.

Caracteristica cheie a unei investiții străine directe este aceea că, prin investiția respectivă se preia controlul efectiv sau cel puțin influența substanțială asupra procesului decizional al unei afaceri străine.

În anul 2018, în România, fluxul net de investiții străine directe¹⁰ (ISD) a fost de 5 266 milioane euro, în creștere cu 469 milioane de euro față de anul anterior.

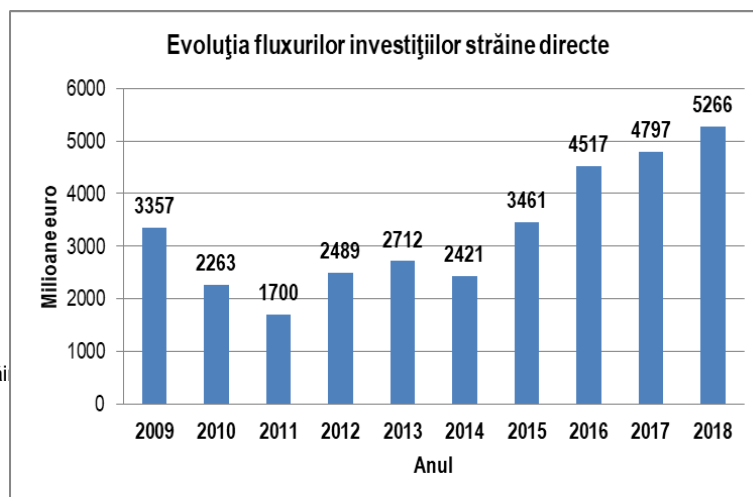

Sursa datelor: Banca Națională a României - Investițiile străine directe în România în anul 2018

Datele statistice la nivel național arată că cetățenii străini au fost atrași mai mult de investiții în *comerț* (1 580 milioane euro; 30% din fluxul net total de ISD), urmat de *industrie* (1 546 milioane euro; 29,4% din fluxul net total de ISD), cu precădere în *industrii prelucrătoare* (1 362 milioane euro; 25,9% din fluxul net total de ISD). În cadrul industriei prelucrătoare cele mai bine reprezentate ramuri sunt: *industria mijloacelor de transport* (337 milioane euro; 6,4 % din fluxul net total al ISD), *alimente, băuturi, tutun* (329 milioane euro 6,2 %), *prelucrare țigii, produse chimice, cauciuc și mase plastice* (205 milioane euro; 3,9 %), *metalurgia* (139 milioane euro; 2,6 %), *fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice* (72 milioane euro; 1,4 %).

Alte activități care au atras importante investiții directe sunt: *intermedierile financiare și asigurări* (896 milioane euro; 17% din fluxul net total al ISD), *construcții și tranzacții imobiliare* (581 milioane euro; 10,9% din fluxul net total al ISD), precum și *activități profesionale,*

Fig. 3.1.16.

¹⁰ Fluxul net de ISD este egal cu Participațiile străine de la investitorii străini direcți

științifice, tehnice și administrative și servicii suport (379 milioane euro; 7,2% din fluxul net total al ISD).

Analizând evoluția fluxului ISD, în perioada 2009 – 2018, se poate observa că, în perioada 2009-2014, a fost fluctuant și, începând cu 2014, acesta a crescut continuu, de la 2421 milioane dolari (în 2014) la 5266 milioane dolari (în 2018).

Soldul investițiilor străine directe la sfârșitul anului 2018

Soldul investițiilor străine directe¹¹ în anul 2018 a fost de 81124 milioane euro. Analiza evoluției soldului investițiilor străine directe în perioada 2009 – 2018 arată că acesta a avut o evoluție ascendentă, crescând cu 66,1% față de 2009 (de la 48827 mil. euro în 2009, la 81124 mil. euro în 2018).

Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe principalele activități economice activități economice (conform CAEN Rev.2), arată că *industria* a atras 41,1 % din soldul total al ISD, cu precădere în *industria prelucrătoare* (30,9 % din soldul total al ISD).).

În cadrul industriei prelucrătoare cele mai bine reprezentate activități sunt: *industria mijloacelor de transport* (6,7% din soldul total al ISD), *prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice* (6,4%) și *metalurgia* (3,9%), *energie electrică, gaze și apă* (7,4 % din soldul ISD).

Construcțiile și tranzacțiile imobiliare au atras 13651 mil. lei (reprezentând 16,8% din soldul ISD), *comerțul*, 12865 mil. lei (15,9%), *intermedierile financiare și asigurările*, 9308 mil. lei (11,5%) și *Tehnologia informației și comunicațiile*, 3991 mil. lei (reprezentând 4,9% din soldul ISD).

Tipuri de investiții străine directe

Conform studiului „*Investițiile străine directe în România în anul 2018*”, realizat de Banca Națională a României, situația pe tipuri de investiții străine directe evidențiază următoarele:

„Investițiile greenfield și cele din categoria fuziuni și achiziții (M&A) au urmat tendința din ultimii ani, înregistrând un nivel foarte redus. Astfel, aportul investitorilor străini la capitalul întreprinderilor ISD nou-înființate (investițiile greenfield) a fost de numai 43 de milioane euro, iar aportul la capitalul societăților achiziționate prin fuziuni și achiziții a fost de 165 de milioane euro.

Ponderea predominantă în aportul la capital în anul 2018 este asigurată de restructurările de întreprinderi cu o valoare de 1719 milioane euro, reprezentând 58 la sută din totalul aportului la capital din anul 2018, și de dezvoltările de întreprinderi cu 1 046 milioane euro, respectiv 35 la sută din total aport.

În ceea ce privește soldul investițiilor străine directe, se constată că 63,0 la sută din total, în valoare de 51150 milioane euro, sunt realizate în întreprinderile înființate prin investiții greenfield, denumite întreprinderi greenfield. Acest lucru evidențiază impactul de durată al investițiilor greenfield asupra economiei.

¹¹ a fost obținut prin adăugarea la soldul de la sfârșitul anului precedent a fluxului net de ISD, precum și a celorlalte componente care conduc la variația soldului, respectiv a diferențelor valorice pozitive/negative provenite din reevaluările activelor exprimate în valută datorate modificării cursului de schimb, reevaluarea prețurilor unor imobilizări corporale, precum și a modificării valorii de piață a întreprinderilor ISD listate, din retratări contabile ale valorii diferitelor componente ale soldurilor inițiale și din corecții ale datelor din raportările statistice anterioare

Din punct de vedere al repartizării pe principalele activități economice, investițiile străine directe în întreprinderi greenfield s-au orientat cu precădere spre industrii prelucrătoare (28,9% din soldul ISD în întreprinderi greenfield). Alte ramuri în care aceste investiții au o pondere semnificativă sunt: construcții și tranzacții imobiliare (19,0 la sută), comerț (17,6 la sută) și, respectiv, intermediari financiare și asigurări (9,3%).

Cea mai mare parte a investițiilor străine directe în întreprinderi greenfield se concentrează, ca și ansamblul ISD, în regiunea București-Ilfov (61,2 % din soldul ISD în întreprinderi greenfield); urmează regiunea Centru cu 11,3%, regiunea Vest cu 10,1% și Nord-Vest cu 6,1% din soldul ISD în întreprinderi greenfield.”

Cifra de afaceri a întreprinderilor investiție străină directă și forța de muncă angajată

Tabelul. 3.1.3.

Anul	Cifra de afaceri (milioane euro)		
	Întreprinderi ISD de gradul I	Întreprinderi ISD de gradul II	Total întreprinderi ISD
2009	109907	6515	116422
2010	112851	9307	122158
2011	123974	13524	137498
2012	125473	14137	139610
2013	129615	12587	142202
2014	131820	9685	141505
2015	133076	10792	143868
2016	137832	10532	148364
2017	152217	12588	164805
2018	165607	13182	178789

Sursa datelor: Banca Națională a României –
Investițiile străine directe în România în anul 2018

Tabelul. 3.1.4.

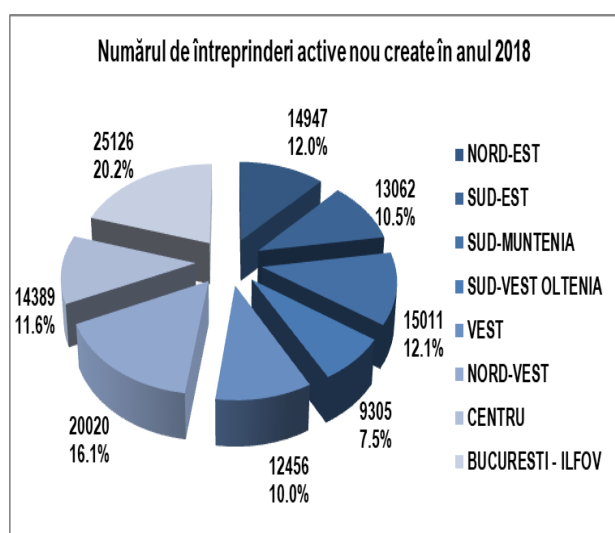
Anul	Numărul mediu de salariați (mii persoane)		
	Întreprinderi ISD de gradul I	Întreprinderi ISD de gradul II	Total întreprinderi ISD
2009	1084	54	1138
2010	1055	71	1126
2011	1075	74	1149
2012	1102	67	1169
2013	1083	64	1147
2014	1124	60	1184
2015	1165	63	1228
2016	1205	59	1264
2017	1244	65	1309
2018	1252	64	1316

Sursa datelor: Banca Națională a României –
Investițiile străine directe în România în anul 2018

3.1.4. Demografia întreprinderilor -întreprinderi active nou create¹²

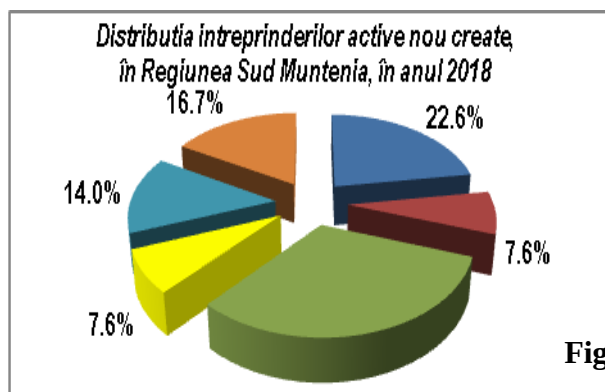
Numărul întreprinderilor nou create în anul 2018, în regiunea Sud Muntenia, a fost de 15011 de întreprinderi, ceea ce plasează regiunea pe a treia poziție în cadrul regiunilor de dezvoltare ale țării.

În anul 2018, cele mai multe întreprinderi au fost create în sectorul comerț, 31,5% din totalul firmelor nou înființate, urmat de sectorul industrie cu 22,6%. În sectorul transport au fost create 14% din totalul unităților nou înființate iar în sectorul alte servicii 16,7%. Sectorul construcții a contribuit cu 7,6% la totalul întreprinderilor nou create iar sectorul hoteluri și restaurante tot cu 7,6%.

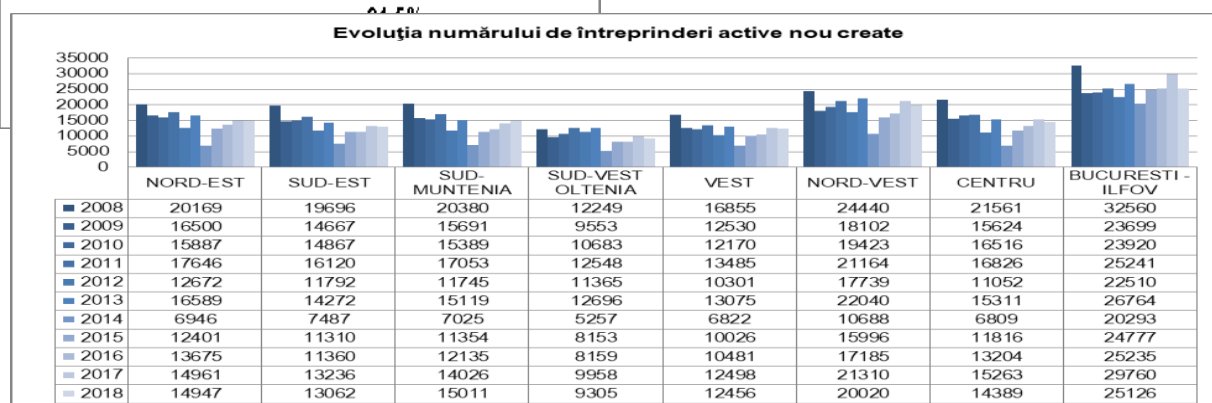
sc în anexa „04 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

În perioada 2008-2018, la nivelul regiunii s-a înregistrat o scădere a semnificativă a numărului de firme nou create, de la 20380 de

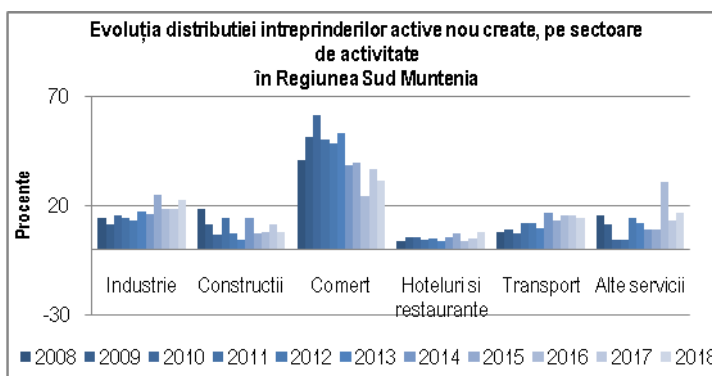
Fig. 3.1.19.

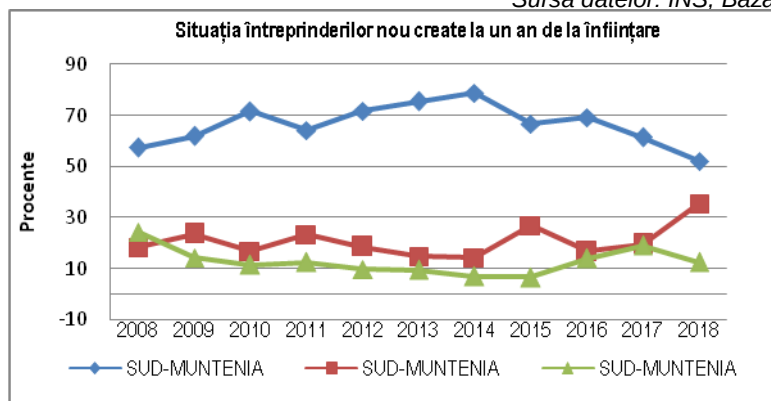
firme în 2008 la doar 7025 firme în 2014. Începând cu anul 2015 numărul întreprinderilor nou create a crescut constant dar nu a atins încă valoarea din 2008. Pe întreaga perioadă analizată, la nivelul regiunii Sud Muntenia, s-a înregistrat o scădere procentuală a numărului de întreprinderi nou create, de la 20380 de întreprinderi în 2008 la 15011 de întreprinderi în 2018, ceea ce reprezintă o scădere cu 26,3%.

Evoluția ponderilor întreprinderilor nou create pe sectoare de activitate în perioada 2008-2018 arată o scădere a ponderii întreprinderilor nou create din sectoarele comerț și construcții și o creștere a ponderii celorlalte sectoare.

La un an de la înființare, ponderea

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

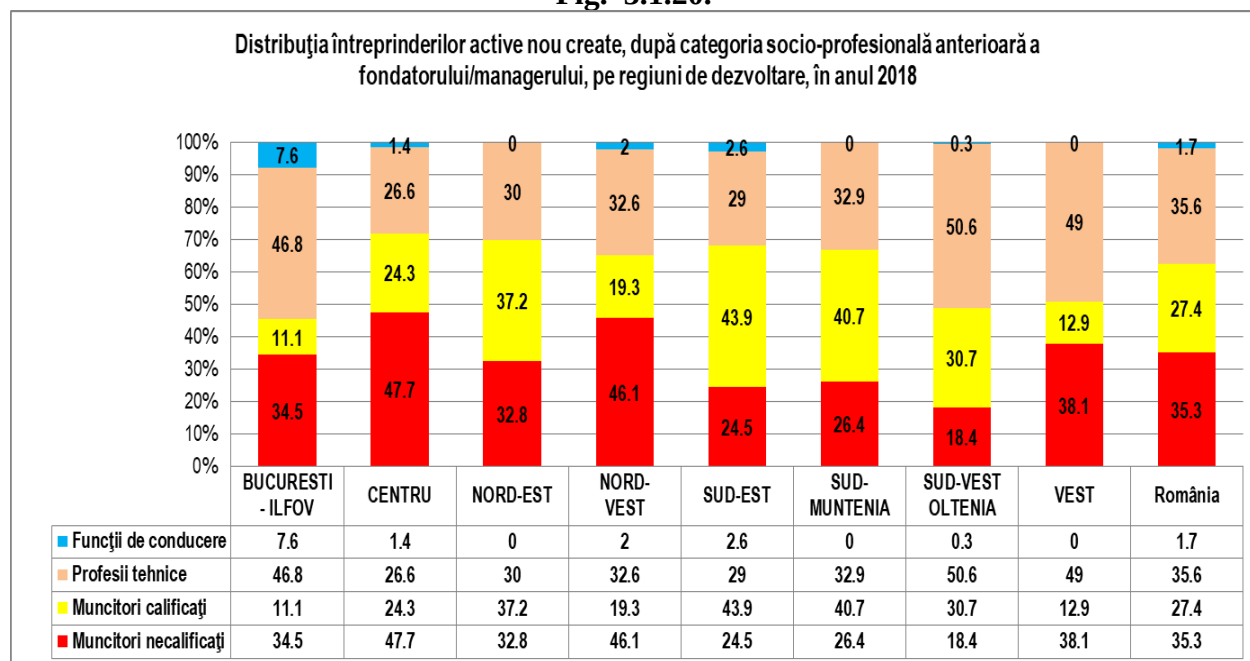

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

firmelor active la nivelul regiunii a fost în anul 2018 de 52%. În perioada 2008-2018, ponderea firmelor active la un an de la înființare a cunoscut o creștere de la 57,3% în 2008 la o valoare maximă de 78,8% în 2014, urmată de o scădere în următorii patru ani la 52%. În perioada

2008 - 2018, ponderea firmelor inactive, din cele nou create, la un an de la înființare, a crescut semnificativ (de la 18,4% firme inactive în 2008 la 35,4% în 2018). Firmele desființate au înregistrat o scădere a ponderii de la 24,3% firme desființate în 2008 la 12,6% în 2018.

Distribuția întreprinderilor active nou create, după categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului, în anul 2018, arată că la nivelul regiunii SudMuntenia se înregistrează a treia cea mai mică pondere a întreprinderilor nou înființate de muncitori necalificați dintre toate regiunile (26,4% față de media națională de 35,3%) și printre cele mai mari ponderi dintre toate regiunile a întreprinderilor nou înființate de muncitori calificați (40,7% față de media națională de 27,4%, după regiunea Sud -Est). Ponderea de 32,9% a întreprinderilor nou create de fondatori/manageri cu profesii tehnice, în anul 2018, plasează regiunea pe locul patru între regiunile țării, la distanță mică de media națională de 35,6%. În schimb, întreprinderile nou create de persoane cu funcții de conducere au fost în 2018 la nivelul regiunii, în procent de 0%, plasează regiunea pe ultimul loc. Evoluția numărului de întreprinderi nou create, pe categorii socio-profesionale anterioare ale fondatorilor/managerilor, în perioada 2008-2018, este fluctuantă pentru toate categoriile.

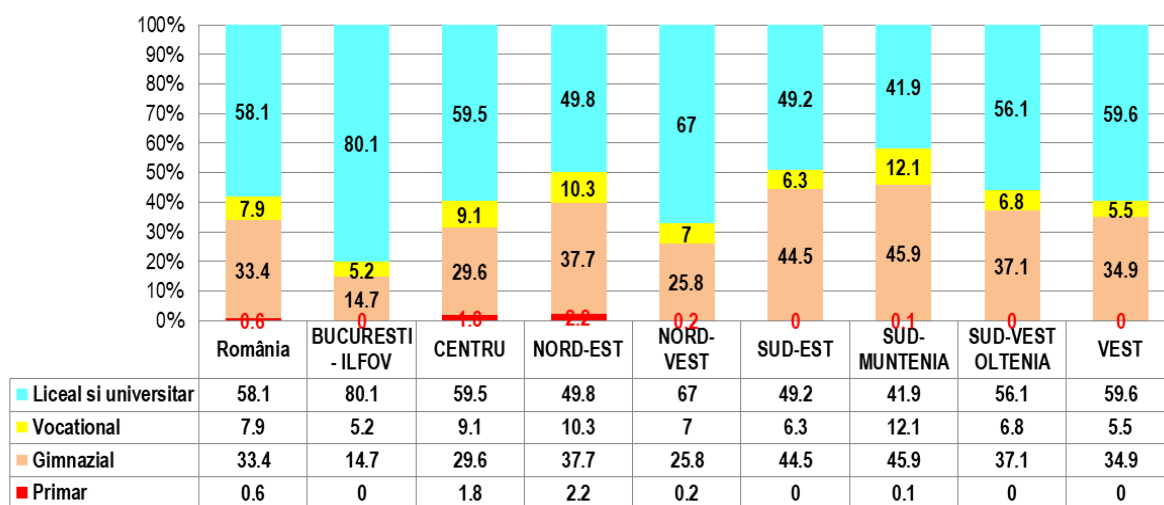
Fig. 3.1.20.

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

Distribuția întreprinderilor active nou create în anul 2018, după nivelul de instruire al fondatorului/managerului, evidențiază faptul că la nivelul regiunii Sud Muntenia se înregistrează o pondere foarte mare a întreprinderilor nou create de persoane cu nivel de instruire gimnazial (45,5% dintre întreprinderi, primapozitie în ierarhia națională).

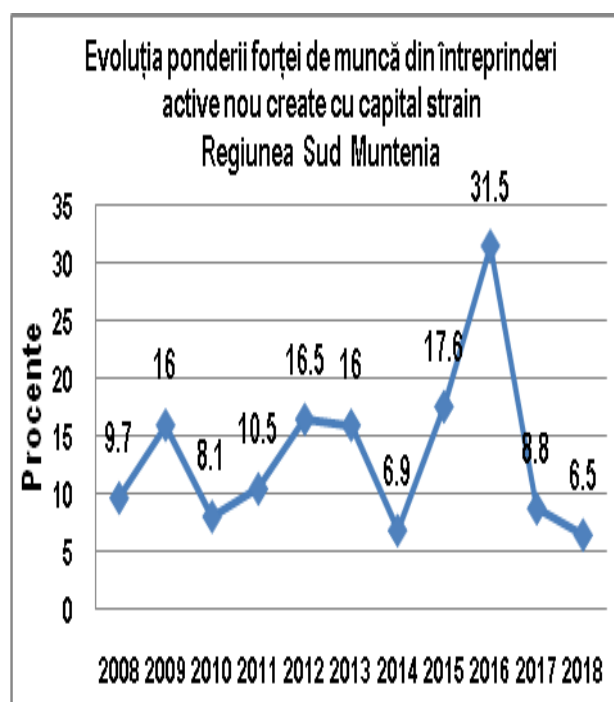
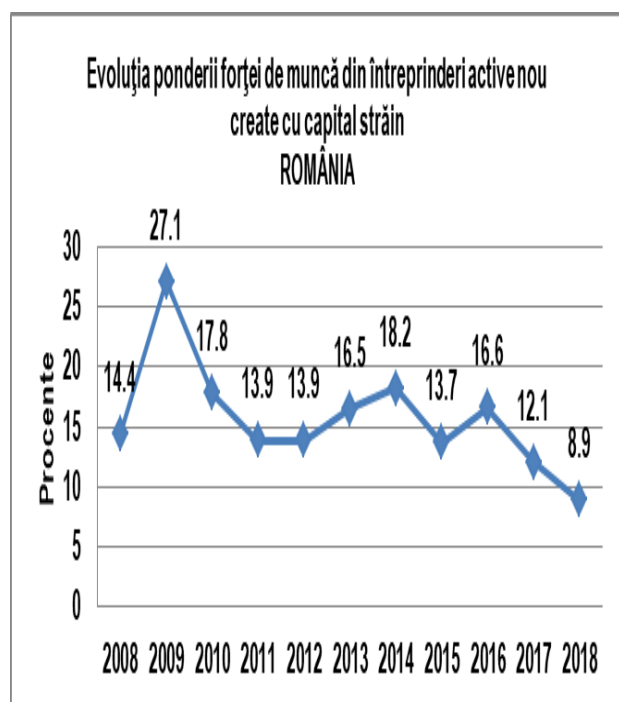
Ponderea întreprinderilor nou create în regiunea SudMuntenia de către absolvenți ai învățământului liceal și universitar este de doar 41,9% față de media națională de 58,1%, regiunea plasându-se pe ultimul loc între regiunile de dezvoltare. Numărul mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create, în regiunea SudMuntenia, reprezintă 2,6% din numărul total de angajați în anul 2018. Ponderea numărului mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create de întreprinzătorilor individuali este de 1,1% în timp ce ponderea numărului mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create ca societăți comerciale este de 3,1%, în același an.

Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin din regiunea Sud Muntenia este de doar 6,5% față de media națională de 8,9%. Pentru perioada 2008-2018 se constată o scădere a ponderii forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital strain la nivel național și al tuturor regiunilor țării.

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

La nivelul județului, cea mai mare dinamică a ponderilor s-a înregistrat în firmele din sectorul energiei electrice și termice, gaze și apă, urmată de cele din transport, depozitare și comunicații, în celelalte domenii înregistrându-se procente în scădere.

3.2. Informații parțiale

3.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Perioada 2007-2020 a fost marcată de procesul de integrare în UE. Din această perspectivă, firmele din regiune s-au confruntat cu o presiune concurențială sporită pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile de participare pe piața UE.

Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe **tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare** adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de **servicii pentru afaceri** ("business to business"): servicii de consultanță, financiare, comerciale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate - de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), service pentru produsele vândute, etc.

3.2.2. Cercetarea – dezvoltarea

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. Din păcate, legăturile sectorului de cercetare-dezvoltare cu mediul economic sunt insuficient dezvoltate comparativ cu potențialul și nevoile de dezvoltare economică a județului. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare, este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

În perioada 2010-2020, deși s-a înregistrat o creștere la nivelul regiunii, aceasta a fost depășită de Regiunea Nord-Vest, pierzând astfel locul doi în ceea ce privește cheltuielile totale din activitatea de cercetare-dezvoltare.

În ceea ce privește numărul de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare, Regiunea Sud-Muntenia înregistrează o scădere, ocupând doar locul 5 din 7 regiuni, așa cum se poate observa în tabelele de mai jos:

Cercetarea din Regiunea Sud Muntenia este extrem de concentrată în județul Argeș, care

se situează pe primul loc din numărul de cercetători, respectiv 94% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivel regional, județul Ialomița se situează pe ultimul loc în ceea ce privește numărul de cercetători.

3.2.3. Industria

Indicele de specializare economică arată gradul de specializare al județului într-un anumit sector economic, mai precis, măsoară raportul dintre ponderea sectorului la nivel județului și cea la nivel național, pondere măsurată în termenii populației ocupate. Județul Ialomița se caracterizează printr-un indice mediu de specializare industrială

Tabel. 3.2.1.	
Ramurile industriei	Ialomița
Industria extractivă	
Energie electrică și termică, gaze și apă	x
Industria prelucrătoare:	
- industria chimică	x
- industria alimentară și băuturi	x
- textile și produse textile	x
- confecții din textile, blănuri și piele	x
- pielărie și încălțăminte	x
- prelucrarea lemnului	x
- mobilier	x
- chimie	x
- celuloză, hârtie și carton	
- construcții metalice și produse din metal	x
- mașini și echipamente	
- mașini și aparate electrice	x
- aparatură și instrumente medicale	
- mijloace de transport rutier	
- metalurgie	
- alte produse din minerale nemetalice	

(0,80) comparativ cu Prahova, Argeș, Dâmbovița care au indici supraunitari.

Industria prelucrătoare deține ponderea predominantă (peste 95%) în producția industrială a județului cu activități preponderente în industria alimentară, industria chimică, industria textilă, etc. Conform analizei din Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2007-2013, o caracteristică deosebită a economiei regiunii și județului este că aici sunt reprezentate aproape toate ramurile industriei (v Tab. 3.2.3.)

De interes pentru oferta TVET din regiune și județ este și dezvoltarea viitoare a unor parcuri industriale, prevăzută în toate județele regiunii.

Parcurile industriale reprezintă una dintre politicile aducătoare de profit ce are efecte pozitive în plan regional, inclusiv prin asigurarea de locuri de muncă personalului disponibilizat din diverse sectoare de activitate, precum și tinerilor rezidenți în aceste zone.

Parcurile industriale existente la nivelul județului au următoarele locații: Parcul Industrial Slobozia, jud. Ialomița (20 ha);

3.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Complexă și diversificată Regiunea dispunea în 2020 de o rețea de drumuri publice europene, naționale și județene cu o lungime de 12.750 km (15,14% din totalul național) și o rețea feroviară de 1251 km (11,60% din rețeaua națională). Dunărea, arteră fluvială europeană, înlesnește legăturile acestei regiuni cu principalele orașe din bazinul său hidrografic.

În ceea ce privește transportul rutier, regiunea beneficiază de o bună deschidere internă (DN 73 Pitești-Câmpulung, DN 65 Pitești-Craiova, DN 7C Pitești-Curtea de Argeș, DN7 Pitești-București), asigurată de drumul european E81 Pitești- Râmnicu Vâlcea- Sibiu și de autostrada A1 (Pitești- București).

Unul dintre cele mai mari proiecte ce vor fi puse în aplicare în continuare în Regiunea Sud-Muntenia este construirea autostrăzii, de importanță națională și europeană, ce face legătura cu zona Centru prin orașele Râmnicu Vâlcea, Sibiu. Ea va cuprinde:

De la vest la est județul este traversat de drumul european E 60, Constanța – Ploiești – Brașov - Oradea, parte a rețelei paneuropene de transport. Prezența fluviului Dunărea oferă posibilitatea de a avea comunicații feroviare cu cele opt țări riverane Dunării iar prin intermediul Canalului Dunăre - Marea Neagră are acces la portul Constanța. Are legătură directă cu Autostrada Soarelui A2, București – Constanța pe ruta Slobozia - Drajna.

De asemenea, regiunea are un grad ridicat de acoperire cu rețele de telecomunicații moderne, eficiente, acoperitoare ca arie și calitate, cu acces la rețeaua națională și internațională de telecomunicații. În telecomunicații se remarcă procesul alert de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonie cu fir cât și în cea mobilă. Schimbările tehnologice vor genera modificări în profilul unor calificări (ex. competențe IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine).

Dinamica investițiilor în infrastructura tehnică (alimentare cu energie electrică, apă, gaze, etc.), edilitară și pentru afaceri, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a integrării europene.

Sintetizând, se poate aprecia că județul Ialomița are acces direct la transport rutier, feroviar, și fluvial, o rețea de utilități publice insuficientă cu privire la alimentarea cu apă și gaz metan și una corespunzătoare de transport și distribuția energiei electrice.

Adaptarea la standardele UE pentru protecția mediului implică creșterea de personal specializat și dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

Dinamica investițiilor în **infrastructura tehnică** (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), **edilitară** și **pentru afaceri**, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a integrării europene.

În **telecomunicații** se remarcă un proces alert de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonie fixă cât și în telefonie mobilă. **Schimbările tehnologice** în domeniu, vor antrena **modificări în profilul unor calificări** (ex. competențele IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine).

Adaptarea la standardele UE pentru **protecția mediului** conduce la o nevoie în creștere de personal specializat dar și de dezvoltare a unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

3.2.5. *Agricultura*

Sector important al economiei regionale, agricultura este prezentă în toate județele regiunii, ponderea cea mai mare fiind deținută de cele 4 județe din sudul acesteia (Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman). În anul 2019, suprafața agricolă a Regiunii Sud Muntenia era de 2433,5 mii ha, reprezentând 70,6% din suprafața totală a regiunii și 16,6% din suprafața totală a țării. Regiunea are un potențial agricol ridicat, poziționându-se pe primul loc în cadrul celor 8 regiuni de dezvoltare. Structura suprafeței agricole, care înseamnă 80,9% teren arabil, 16,2% pășuni și fânețe, 2,8% vii și livezi și condițiile naturale favorabile, au determinat dezvoltarea în cadrul regiunii a tuturor ramurilor agriculturii. Producția vegetală are un rol important, fiind orientată în special spre cultura cerealelor pentru boabe, a plantelor uleioase, a plantelor de nutreț și a legumelor. În 2019 peste 94,8% din suprafața agricolă aparține sectorului privat, forța de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit fiind de 35,3%.

Terenurile ocupate cu păduri și vegetație forestieră dețin 19,1% din suprafața regiunii și 10% din suprafața fondului forestier a României și reprezintă o sursă importantă de masă lemnoasă și un mediu propice pentru fauna de interes cinegetic. Județele cu cel mai bogat fond forestier sunt județele Argeș (42% din total regiune), Prahova (22,3% din total regiune) și Dâmbovița (18,1% din total regiune), care dețin 82,4% din suprafața fondului forestier a regiunii. În 2019, producția agricolă a regiunii Sud Muntenia a fost de 13373646 mii lei, reprezentând 19,5% din producția agricolă la nivel național. Această valoare situează regiunea pe primul loc la nivel național. Creșterea animalelor este dezvoltată în toate județele regiunii, în zona montană constituind însă principala activitate agricolă. În anul 2015, județele cu cel mai mare efectiv de bovine sunt Argeș (26,0%, din total regiune), Prahova (16,1%, din total regiune), Dâmbovița (13,8%, din total regiune) și Teleorman (13,2%, din total regiune), în scădere față de anul anterior.

În ceea ce privește producția animală, regiunea Sud Muntenia deținea, în anul 2019, ponderi importante, la nivel național, la principalele produse de origine animală, respectiv: 20% din producția de carne (loc 1 la nivel național), 22,64% din producția de ouă (loc 1), 14,6% din producția de miere (loc 3), 12,01% din producția de lapte (loc 4) și 10,12% din producția națională de lână (loc 6).

PDR 2014-2020 al regiunii Sud Muntenia prevede ca în perioada 2014-2020, **PRIORITATEA 7. DEZVOLTAREA RURALĂ ȘI AGRICULTURA**

OBIECTIV: Creșterea rolului așezărilor rurale și a contribuției agriculturii la economia Regiunii Sud Muntenia

Măsura 7.6. Instruire și consultanță în agricultură

Acțiuni indicative

- Cursuri de instruire, specializare și perfecționare în domeniul agricol;
- Sprijin pentru furnizarea de servicii de consultanță în domeniul agricol (consolidarea capacității instituționale pentru desfășurarea de servicii de consultanță pentru micii fermieri);
- Sprijin pentru accesarea serviciilor de consultanță în domeniul agricol.

Sector important al economiei locale, agricultura este reprezentativă pentru județul Ialomița. Din suprafața totală de 445.289 ha, 351.846 ha (peste 79,0%) reprezintă suprafața

arabilă, iar dacă se ia în considerare și faptul că, din punct de vedere pedologic teritoriul județului este ocupat cu soluri de tip cernoziom pe circa 85%, avem imaginea imensului potențial agricol de care dispune județul pentru realizarea unei agriculturi intensive și de mare productivitate. Condițiile de sol și climaterice favorizează producția vegetală și anume: cultura cerealelor, plantelor industriale și tehnice, legumelor. Producția zootehnică în perioada 2009-2019 a cunoscut un regres covârșitor.

Suprafața agricolă de 374495 ha, reprezentând 15,3% din suprafața agricolă a regiunii și 2,5% din suprafața agricolă a țării, determină *caracterul agrar și potențialul agricol ridicat* al acesteia.

Structura suprafeței agricole, care înseamnă 79,0% teren arabil, 4,8% pășuni și fânețe, 1,2% vii și livezi și condițiile naturale favorabile, a determinat dezvoltarea în județ a tuturor ramurilor agriculturii.

3.2.6. Siviculturalura

Ialomița este acoperită în proporție de 3.98% sută de pădure. Răspândite de la un capăt la celălalt al județului, trupurile de pădure ialomițene acoperă aproximativ 23 de mii de hectare, pădure proprietate a statului. Deși Ialomița nu este un județ cu specific forestier, pădurile județului produc anual mii de metri cubi de lemn ce trebuie exploatat de gestionarii fondurilor. În cazul nostru fondurile forestiere aparțin Direcției Silvice, instituție ce ocupă exclusiv de gospodărirea celor 23 mii de hectare de pădure. Asta face ca instituția să aibă anual o cifră de afaceri de aproximativ 13361 mii lei! Evident, banii nu sunt obținuți doar din exploatarea pădurilor, ci și din exploatarea celor 6 fonduri de vânătoare administrate de Direcție.

3.2.7. Turismul

Baza turistică a județului avea, în anul 2019 o capacitate de cazare de 1880 de locuri, în permanentă scădere față de anul 2002, când avea 3290 de locuri de cazare. Cel mai important obiectiv turistic al județului este stațiunea balneoclimaterică Amara, situată la 7 km de Slobozia și 126 km de București, cunoscută prin nămolul sapropelic și apele minerale sulfuroase, clorurale și bromurate folosite în tratamentul bolilor reumatismale cronice, ale sistemului nervos periferic, în afecțiuni posttraumatice ale aparatului locomotor și în boli ginecologice.

De asemenea, posibilitățile de dezvoltare a turismului balnear, cultural, agroturismului și a turismului de vânătoare și pescuit, dezvoltarea continuă a infrastructurii utilităților, zona fără risc major de poluare și fără stări conflictuale deosebite precum și disponibilitatea autorităților județene și locale pentru relansare economică și dezvoltare durabilă a județului, au favorizat mediul de afaceri. În prezent turismul tinde să devină unul dintre cele mai dinamice sectoare economice cu potențial de dezvoltare pe termen lung, acesta putând contribui substanțial la revigorarea socio-economică a județului.

O problemă cheie pentru dezvoltarea potențialului turistic al județului și pentru atragerea unui număr cât mai mare de turiști o constituie îmbunătățirea serviciilor turistice și dezvoltarea centrelor de informare și promovare turistică.

	Unități existente - număr -	Număr de locuri existente	Indici de utilizare netă ai capacității de cazare turistică în funcțiune - % -
Total	17	1880	100%
Hoteluri	7	1540	81.91%
Moteluri și Hosteluri	4	263	13.99%
Vile turistice	1	24	1.28%
Cabane turistice	2	14	0.74%
Pensiuni turistice	2	27	1.44%
Pensiuni agroturistice	1	12	0.64%

Pentru valorificarea potențialului turistic și creșterea circulației turistice este nevoie de o strategie integrată într-o strategie generală a turismului românesc și asocierea cu alte proiecte de dezvoltare locală și regională.

Spre deosebire de alte sectoare economice, turismul beneficiază de o cerere în creștere. Cererea se modifică nu numai ca volum ci și ca structură și, în prezent, asistăm la o serie de mutații care își pun deja amprenta asupra turismului, producând oportunități pe termen scurt și mediu. Consumul turistic capătă noi valențe:

- devine tot mai segmentat (atomizat);
- se axează pe pachete de servicii mai complexe în care la serviciile de bază (cazare și masă) trebuie adăugate și o serie de servicii suplimentare care să sporească atractivitatea structurilor de primire;
- crește ponderea sejururilor scurte;
- crește exigența pentru calitate, confort;
- se caută produse elaborate pe baza unui marketing de situații;
- crește cererea pentru turismul de afaceri;

Mutațiile cererii determină și o adaptare a ofertelor de școlarizare spre valențele turismului modern.

3.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru IPT

În perioada 2005-2019, în Județul Ialomița atât Produsul Intern Brut total cât și Produsul Intern Brut pe locuitor, au crescut de la un an la altul în perioada analizată, urmând tendința de pe plan regional și național. În ciuda acestor tendințe care evidențiază un nivel ridicat de dezvoltare economică, PIB-ul pe locuitor reprezintă doar 35,5 % din media Uniunii Europene.

Industria, alături de comerț, transporturi și agricultură sunt sectoarele care au ponderea cea mai ridicată în formarea VAB. Domeniile care vor lua avânt în perioada imediat următoare sunt: construcțiile, tranzacțiile financiare, turismul și agricultura. Recomandăm o creștere a nivelului de școlarizare pe aceste domenii.

Se recomandă școlarizarea pentru domeniile de calificare din industrie, în special la nivelul 4. Creșterea producției industriale, în special în ramurile industriei prelucrătoare, în condițiile în care și productivitatea va continua să crească, atrage de asemenea nevoia de calificări noi, dar și de competențe ridicate pentru utilizarea noilor tehnologii.

Aderarea României la Uniunea Europeană determină creșterea ponderii persoanelor calificate la nivelul 4 de pregătire în domenii ca: electronică, automatizări, informatică, mecanică - prelucrări neconvenționale.

Construcțiile vor necesita forță de muncă calificată în toate domeniile legate direct sau indirect de construcții. Creșterea producției în domeniul construcțiilor necesită creșterea nivelului de competențe, nivel 4 de calificare, astfel încât să se asigure utilizarea materialelor și tehnologiilor neconvenționale precum și a echipamentelor performante.

Creșterea producției agricole în medie cu 3,5%, ca urmare a sporirii randamentelor, reclamă o redimensionare a nivelului de pregătire a forței de muncă în acest domeniu (creșterea ponderii nivelului 4 de pregătire).

Sporirea randamentului se va realiza prin introducerea de echipamente performante, utilizarea automatizărilor, extinderea și modernizarea sistemelor de irigații – ceea ce necesită un nivel ridicat de competențe. Având în vedere tradiția românească în domeniu, există condiții pentru realizarea agriculturii ecologice, fiind necesare dezvoltarea “competențelor verzi” pentru personalul calificat. În condițiile în care turismul românesc trebuie să se alinieze legislației europene iar calitatea pachetelor de servicii turistice trebuie să crească, este normal să fie luat în

considerare factorul uman, care este hotărâtor în asigurarea calității serviciilor din domeniul turism.

Dezvoltarea turismului ar deschide noi perspective pentru șomeri și inclusiv reducerea caracterului sezonier al locurilor de muncă, prin oferta de locuri de muncă atât din industria turismului cât și prin oportunitățile care se deschid pentru firmele care oferă servicii, prin creșterea numărului de vizitatori.

Sectorul serviciilor este în creștere, în special domeniile tranzacții imobiliare-închirieri, servicii, respectiv transport, depozitare și comunicații.

Trebuie avută în vedere scăderea ponderii sectorului comercial precum și ponderea scăzută a sectorului hotelier în VAB.

Cel mai mare număr de persoane angajate în sectorul serviciilor sunt în domeniul transporturilor, turism, servicii profesionale, servicii generale, poștă și telecomunicații. Cea mai mare cifră de afaceri este obținută de asemenea în transporturi, poștă și telecomunicații, turism.

Tendențele de dezvoltare prognozate la nivel național, precum și prioritățile stabilite pentru Județul Ialomița creează o imagine asupra activităților care vor înregistra creșteri și pentru care cererea pe piața muncii va fi mai accentuată:

- Dezvoltarea piețelor de capital necesită competențe superioare și asigurarea cu personal calificat numai la nivelul 3 în domeniul bancar și tranzacții financiare.

- Dezvoltarea sistemelor de asigurări private reclamă competențe superioare de nivel 3.

Scăderea fluxului migrației dinspre mediul rural spre cel urban va atrage o dezvoltare a localităților rurale în mod deosebit în domeniile:

- amenajări infrastructură (drumuri, rețele de aducțiune apă și gaze);
- construcții civile;
- comerț (amenajarea de piețe en-gros și rețele de distribuție pentru produsele agricole ecologice, modernizarea spațiilor comerciale din mediul rural și alinierea la standardele în domeniu);
- extinderea rețelei școlare.

Dezvoltarea tehnologiilor informaționale, comunicațiilor (crearea de sisteme alternative) extinderea numărului de abonați și a rețelelor de cablu TV atrag și în aceste domenii introducerea de calificări noi de nivel 4.

IMPLICAȚIILE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Anii care au urmat integrării României în Uniunea Europeană, dar și faptul că țările dezvoltate ale UE au ieșit mai rapid din recesiune, a condus la migrarea în continuare de forță de muncă spre țările UE.

Pe plan local, pe lângă scăderea cererilor (datorată crizei economice), a adevărată amenințare pe piața muncii o constituie deficitul de competențe la nivelul candidaților astfel încât putem vorbi de apariția unui dezechilibru între cerere și oferta de forță de muncă calificată.

Ca urmare, **planurile de școlarizare** trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - diversitatea activităților industriale, ponderea din ce în ce mai crescută a serviciilor, relansarea proiectelor în domeniul construcțiilor/ infrastructurii și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Calificări și curriculum. Adaptările structurale din economie presupun **competențe adecvate** și o **mobilitate ocupațională sporită** (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Este necesară o permanentă adaptare a ofertei educaționale la cerințele pieței muncii prin:

- aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;
- adaptarea prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).

Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii reclamă din partea învățământului profesional și tehnic un **răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă** la sarcini de lucru diverse, prin:

- Asigurarea pregătirii de baza pe competențe tehnice generale solide;

- Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu dezvoltarea de abilitați și competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzare, marketing, etc.);
- Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți;

Ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate, trebuie ținut cont de:

- Creșterea permanentă nivelului de calificare al absolvenților IPT;
 - Importanța competențelor cheie
 - Formarea unor competente adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare;
 - Cunoașterea limbilor străine
 - Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și protecția mediului, tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, design pagini web) etc.
- Formarea continuă a profesorilor;

Ca răspuns la **cerințele de mediu** și a celor legate de **sănătate și securitate ocupațională** (sănătatea și securitatea muncii) pe baza standardelor UE, legislația de mediu ce cea de sănătate și securitate în munca au fost actualizate și armonizate cu legislația specifică din celelalte state ale UE.

Ca urmare, unitățile economice din județul Ialomița, au investit și investesc în continuare în instruire și activități specifice în aceste domenii, iar **învățământul tehnic și profesional va trebui să își actualizeze oferta educațională prin:**

- Calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecția mediului pe baza standardelor de mediu ale UE;
- Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate;
- Instruire specifică de bază în domeniul sănătății și securității ocupaționale (sănătatea și securitatea muncii) corespunzător domeniilor de pregătire.

Crearea unui sistem de învățământ tehnic și formare profesională modern, capabil să contribuie la dezvoltarea continuă a competențelor tinerilor și adulților (abordarea bazată pe învățare pe tot parcursul vieții) înseamnă îmbunătățirea guvernancei acestui sistem, a calității învățământului și învățării și dezvoltarea unui sistem financiar mai durabil. Alte reforme includ pregătirea unei liste de calificări și standarde, dezvoltarea capacităților și competențelor cadrelor didactice și ale formatorilor, încurajarea implicării partenerilor sociali și a comunităților locale în realizarea obiectivelor în materie de învățământ tehnic și formare profesională și crearea de condiții egale pentru toți.

O șansă pentru elevii care aleg învățământul tehnic și profesional o constituie forma „duală”. Aceasta îi permite tânărului, care a împlinit 16 ani, să încheie contracte de muncă cu un agent economic și să urmeze, în același timp, și forma de învățământ aleasă.

4. PIAȚA MUNCII

4. Piața muncii la nivel regional

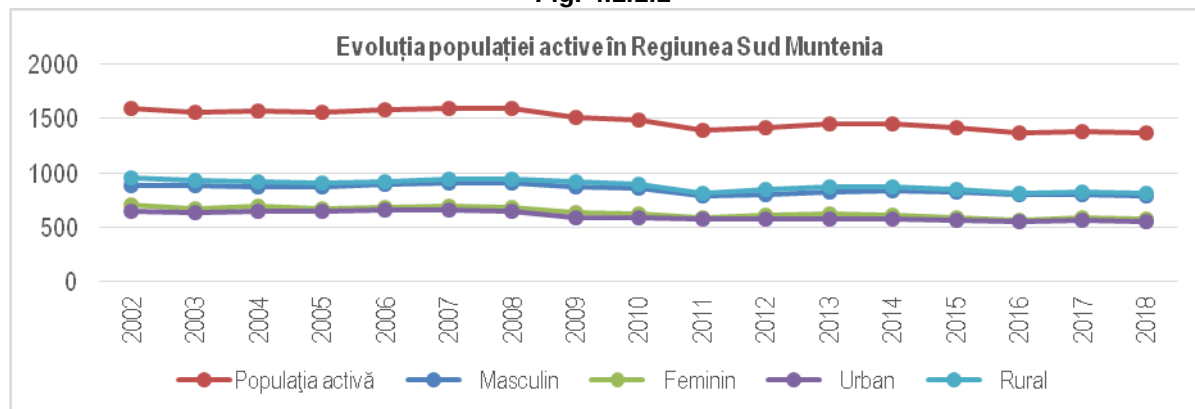
4.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

4.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii¹³

Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

În anul 2018, din regiunea Sud Muntenia, populația activă totală (peste 15 ani) era de 1369 mii persoane (reprezentând 15,1% din populația activă a țării), din care 1294 mii persoane ocupate și 75 mii șomeri¹⁴. Structura pe sexe a populației active se caracterizează prin

Fig. 4.1.1.1

Sursa: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

preponderența masculină (bărbații reprezentau 58% din populația activă).

În perioada analizată (2002-2018), populația activă a regiunii înregistrează o scădere până în 2005, apoi o creștere până în 2008, după care scade iarăși până în 2011. În perioada 2011 – 2014 populația activă crește, fără a atinge nivelul anului 2002 și scade până în anul 2016. În 2017 populația activă a regiunii Sud Muntenia crește cu 14,11 mii persoane, față de anul anterior, iar în 2018. Pentru femei, s-a înregistrat reducerea populației active cu 135 mii persoane față de 2002 și scăderea cu 12 mii persoane față de anul anterior, în timp ce la bărbați populația activă a scăzut cu 96 mii persoane față de 2002 și 3 mii persoane față de anul anterior. Se constată dezechilibre și pe medii rezidențiale: în timp ce în mediul urban populația activă a scăzut cu 96 mii persoane, în mediul rural aceasta s-a redus cu 135 mii persoane.

Populația ocupată totală din Regiunea Muntenia număra, în 2018, 1294 mii persoane, reprezentând 14,9 % din populația ocupată a României. Dintre acestea, persoanele ocupate în vârstă de muncă (15-64 ani) reprezentau 94,3% din total persoane active în vârstă de muncă. În perioada analizată (2002-2018), populația ocupată din regiune urmează aceeași tendință de creștere și descreștere ca și populația activă. În anul 2018, populația ocupată de sex masculin este preponderentă față de cea feminină (cu 204 mii persoane mai multe, populația ocupată de sex

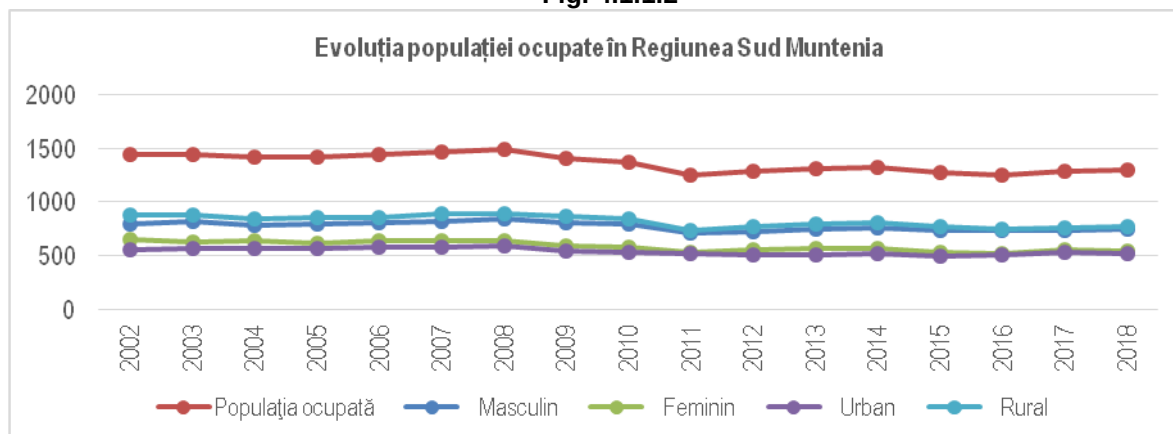
¹³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

¹⁴ Definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii

masculin reprezintă 57,9% din totalul populației ocupate din regiune, față de doar 42,1% cât era ponderea populației ocupate de sex feminin).

Populația ocupată din mediul urban a fost în 2018 de 523 mii persoane iar cea din mediul rural de 771 mii persoane (populația ocupată din mediul urban reprezenta 40,4% din totalul

Fig. 4.1.1.2

Sursa: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

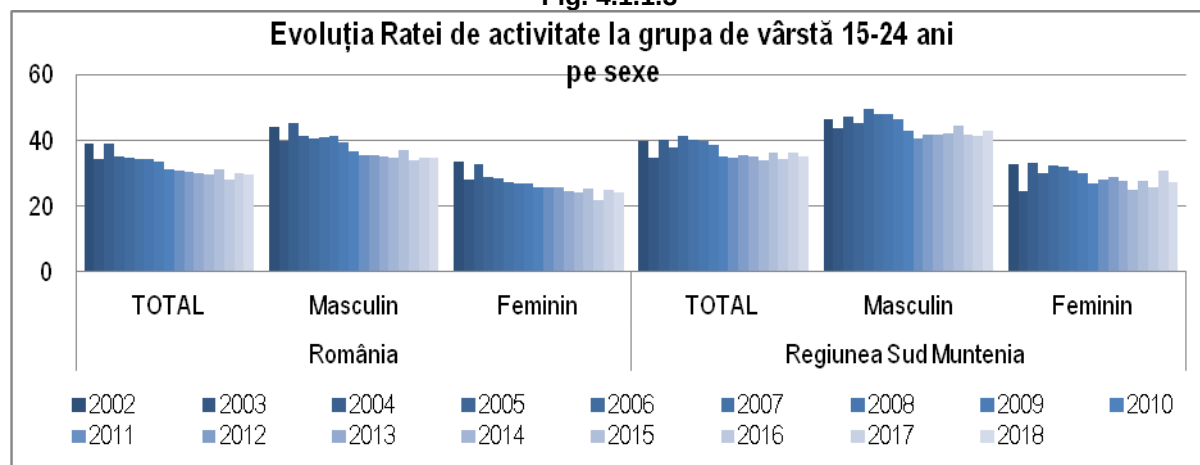
populației ocupate la nivelul regiunii).

Comparativ cu 2002, în 2018, populația ocupată înregistrează o scădere totală de 149 mii persoane; În rândul femeilor populația ocupată scade cu 101 mii persoane și în rândul bărbaților cu 48 mii persoane. Pe medii rezidențiale se constată o scădere mai accentuată a populației ocupate din mediul rural față de cea din mediul urban (- 113 mii persoane, în mediul rural față de -36 mii persoane, în mediul urban).

Comparativ cu anul anterior populația ocupată totală crește cu 4 mii persoane.

Rata de activitate¹⁵ a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) din regiunea Sud Muntenia a crescut în intervalul analizat, de la 65,1% în 2002 la 67,9% în 2018 (în creștere cu 0,3% față de anul anterior). În anul 2018, în regiunea Sud Muntenia, acest indicator se situează peste media națională (67,9% față de 67,8% la nivel național). Cea mai mică rată de activitate a fost înregistrată în anul 2011 (63%), cu o scădere de 210 mii persoane în populația activă, fata de anul 2002. În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de activitate este de 35,2%, în scădere cu 4,6% în

Fig. 4.1.1.3

Sursa: INS Baza de date TEMPO

perioada analizată (și în scădere cu 1 puncte procentuale față de anul anterior), fiind mai redusă în mediul urban (24,7% față de 41% în mediul rural) și în cazul femeilor (27,3% față de 42,7%

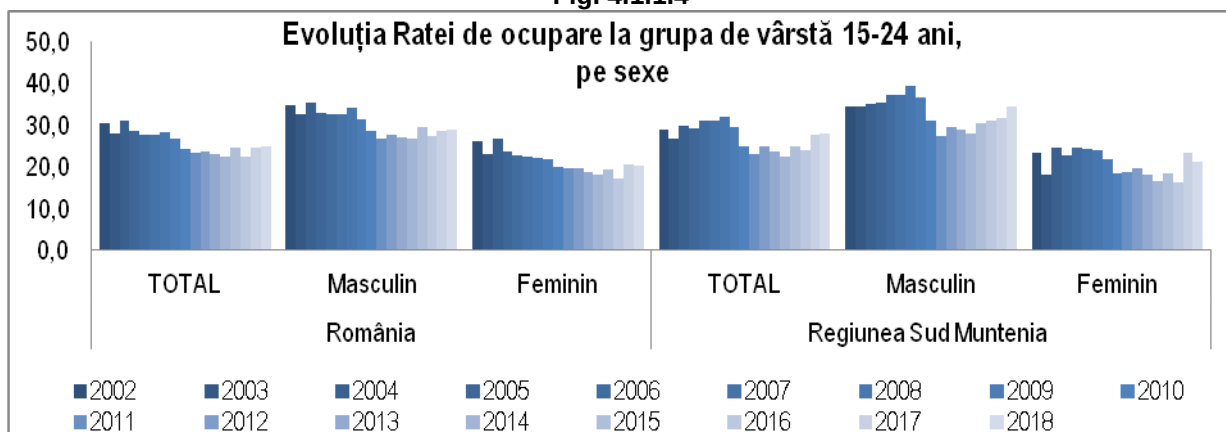
¹⁵Rata de activitate și rata de ocupare - calculate față de totalul populației în vârstă de muncă (15 - 64 ani)

pentru bărbați). Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a înregistrat cele mai mici valori în regiunile Centru (61,6%), Vest (62,0%) și Sud - Est (63,1%), iar cele mai mari în regiunile București-Ilfov (74%), Nord-Est (73,7%) și Nord-Vest (69%). În toate regiunile țării, persoanele de sex masculin au avut rate de activitate mai ridicate față de cele de sex feminin.

În 2018, Rata de ocupare⁷ a populației în vârstă de muncă din Regiunea Sud Muntenia, a fost de 64 % (sub media națională de 64,8%). Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a atins cele mai ridicate valori în regiunea Nord-Est (71,8%) și București-Ilfov (71,3%), iar cele mai scăzute în regiunile Sud-Est (59,1%) și Centru (59%).

În 2018, rata de ocupare a forței de muncă din Regiunea Sud Muntenia a atins un nivel record de 64% și a crescut cu 5,8% față de 2002 când a atins un nivel de 58,2%. Cea mai mică valoare a fost atinsă în 2011, în contextul crizei financiare și economice mondiale (56,4%), urmată de o tendință ascendentă, crescând cu 4,1 puncte procentuale între 2011 și 2014. În 2015, rata de ocupare a forței de muncă a urmat din nou o tendință descendentă, scăzând cu 0,8 puncte procentuale în raport cu 2014 și apoi o tendință de creștere până în 2018 (cu 4,3 procente față de

Fig. 4.1.1.4

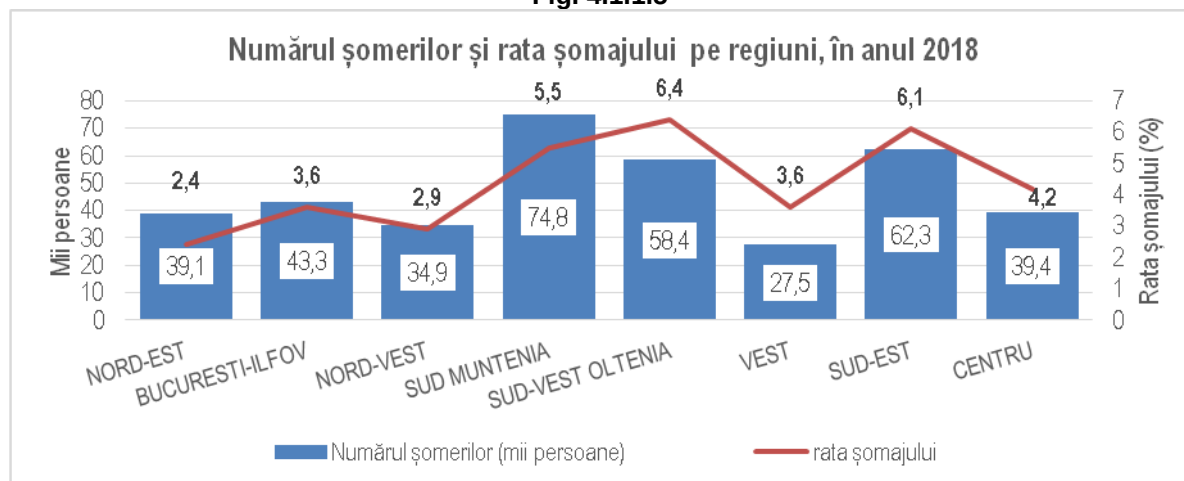

Sursa: INS Baza de date TEMPO

2015), ajungând la 64%. Ratele de ocupare a forței de muncă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor (rata de ocupare a bărbaților a atins 72,8%, față de 54,8% % rata de ocupare a femeilor), persoanelor rezidente în mediul rural (63% în mediul rural față de 65,5% în urban) și al lucrătorilor în vârstă de 15-24 ani (27,6%). În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de ocupare se situa peste media națională (28% față de 24,7%) și era mai redusă în mediul urban și în cazul femeilor.

În 2018, la nivel național, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 69,9% la o distanță de 0,1 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.

Fig. 4.1.1.5

Sursa datelor: INS, Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj 2018

Șomerii BIM sunt calculați pe baza datelor obținute din Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

În anul 2018, regiunea Sud Muntenia concentra 19,7% din totalul șomerilor (15 ani și peste), urmată de regiunea Sud-Est (16,4%) și de regiunea Sud-Vest Oltenia (15,4%). Cea mai mică pondere (7,2%) o deținea regiunea Vest, cu numai 28 mii șomeri.

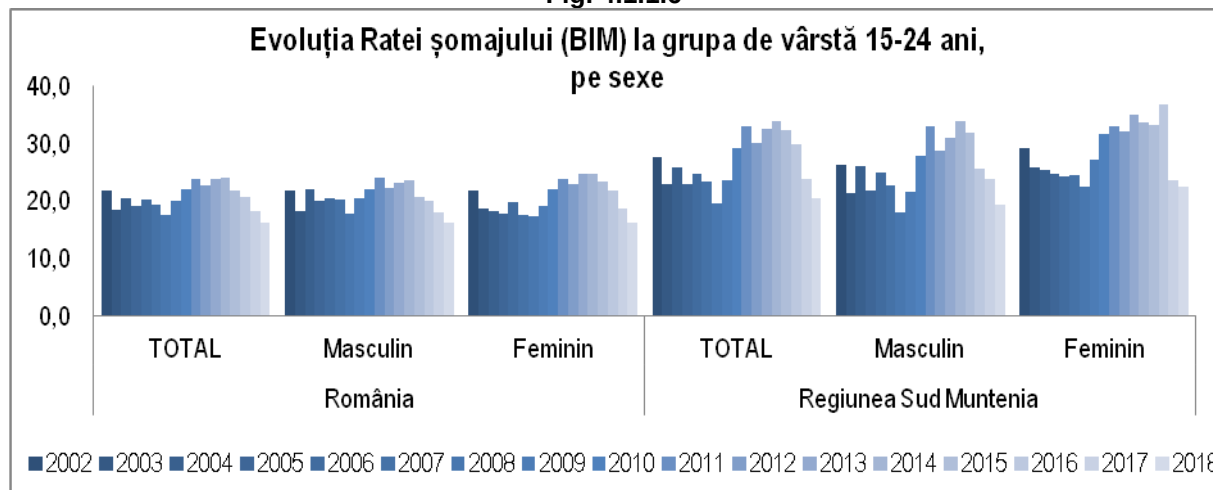
Datele din AMIGO pentru 2018 evidențiază o rată a șomajului (pentru grupa de vârstă 15-64 ani) în regiune (5,7%) mai ridicată decât cea la nivel național (4,3%). În ultimul an analizat (2018), se constată o scădere față de anul anterior a ratei șomajului (de la 6,8 % la 5,5%). Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de doar 0,1 puncte procentuale (5,5% la bărbați față de 5,4% la femei), iar pe medii de rezidență de 1,0 puncte procentuale (4,9% în urban față de 5,9% în rural). Rata totală a șomajului (raportat la întreaga populație activă, 15-64 ani), a cunoscut o evoluție fluctuantă, cu un minim de 5,5% în 2018 și un maxim de 10,3% în 2015.

Șomajul tinerilor (BIM)

Din analiza indicatorilor referitori la șomajul tinerilor (BIM) în 2018, se constată:

- Rata ridicată a șomajului tinerilor (15-24 ani), raportat la populația activă: 20,5%, mai mare decât cea la nivel național (16,2%), în scădere cu 13,3 puncte procentuale față de anul

Fig. 4.1.1.6

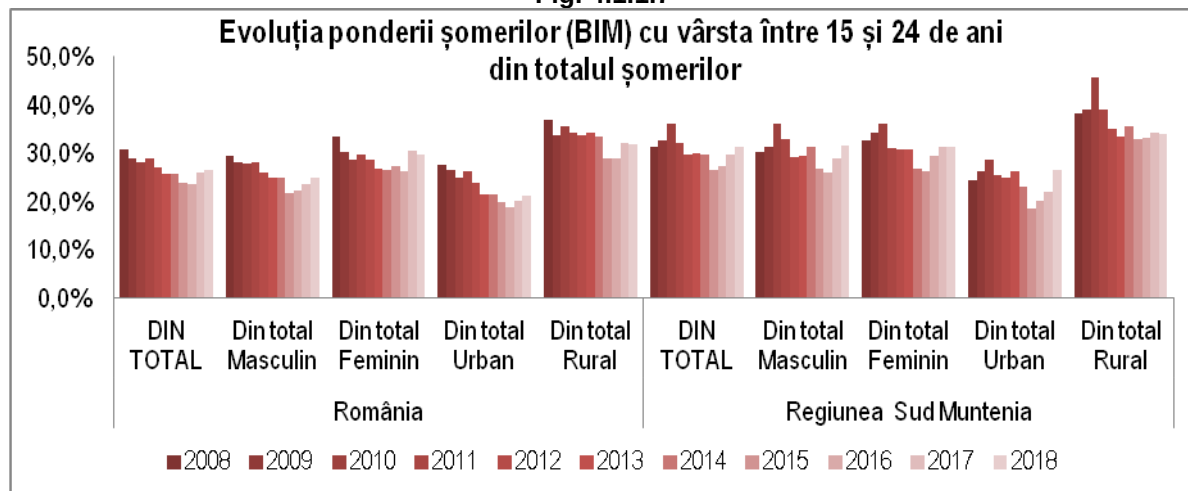
Sursa: INS Baza de date TEMPO

¹⁶ Biroul Internațional al Muncii. Ratele de șomaj sunt calculate ca procent din populația activă din grupa de vârstă respectivă.

2014, mai ridicată în cazul femeilor (22,4% față de 19,3% în cazul femeilor) și în mediul urban (25% față de 19% în mediul rural).

- Ponderea șomerilor tineri (15-24 de ani) în totalul șomerilor BIM era în 2018 de

Fig. 4.1.1.7

Sursa: INS , Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj

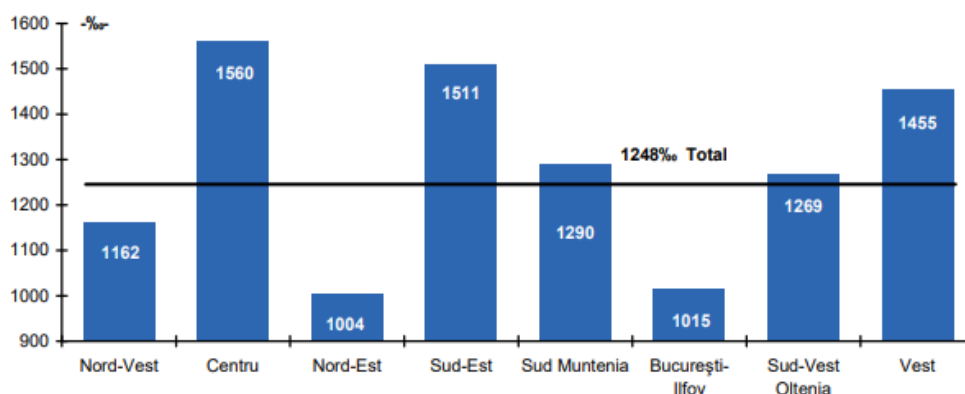
31,3% (cu 4,7 puncte procentuale peste media națională și cu 1,5% mai mare decât anul anterior). Ponderea șomerilor tineri BIM în totalul șomerilor BIM, în 2018, era mai mare în mediul rural (34,0%) și în rândul bărbaților (31,4%).

- Ponderea șomerilor tineri în totalul șomerilor BIM a avut o evoluție oscilantă, înregistrând cea mai mare valoare în anul 2010 (36,1%), după care scade cu 9,6 puncte procentuale în anul 2015. În 2018 această pondere crește cu 4,8 procente față de 2015.

În 2018, raportul de dependență economică (numărul persoanelor inative și în șomaj ce

Fig. 4.1.1.8

Raportul de dependență economică pe regiuni, în 2018

Sursa: INS , " Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj 2018"

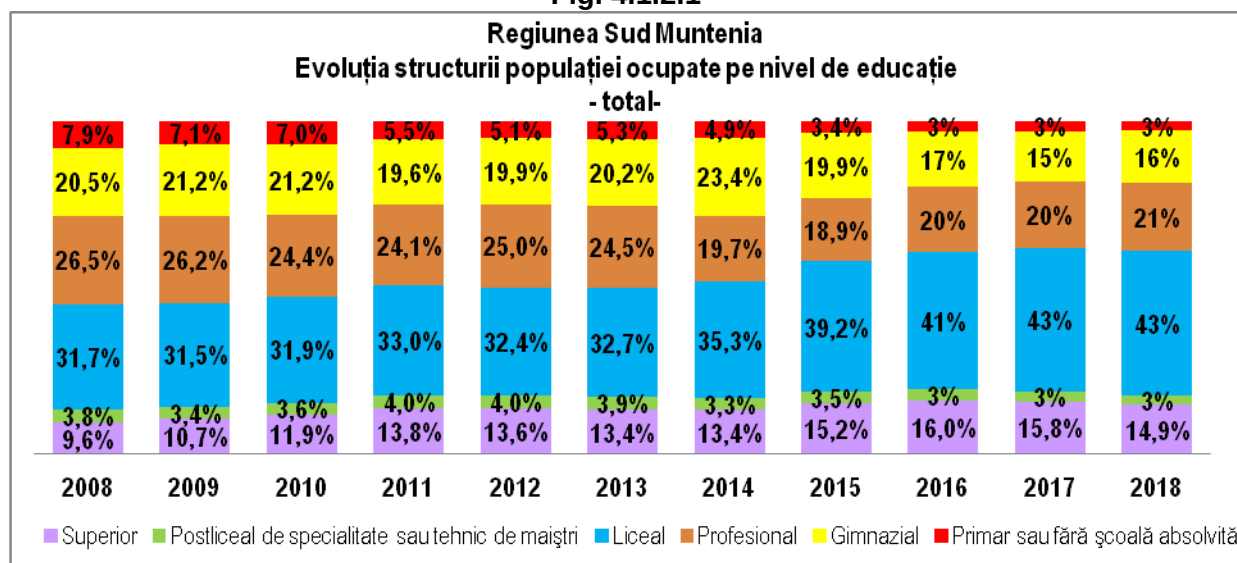
revin la 1000 persoane ocupate) a atins valoarea cea mai ridicată (1560%) în regiunea Centru și valoarea cea mai scăzută (1004%) în regiunea Nord-Est. În regiunea Sud Muntenia acest indicator a atins valoarea de 1290%.

4.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii¹⁷

¹⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Datele statistice evidențiază că riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât

Fig. 4.1.2.1

Sursa: INS "Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj 2018"

nivelul de educație este mai scăzut. Pe niveluri de educație se manifestă o tendință de scădere a populației ocupate în vârstă de muncă (15 – 64 ani) cu studii medii și cu nivel de pregătire scăzut, în timp ce pentru populația cu studii superioare se înregistrează o evoluție pozitivă a ocupării. Această evoluție, contrară tendinței generale de reducere a populației ocupate, a indus modificări importante de structură, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total ocupare crescând de la 9,6 % în anul 2002 la 16 %, în anul 2015, după care scade ușor până în 2018, atingând ponderea de 14,9%. Această modificare de structură poate fi interpretată ca o tendință de îmbunătățire a calității locurilor de muncă. Având în vedere estimările în perspectiva anului 2020 cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată trebuie să își continue evoluția ascendentă. Tendința de creștere a numărului de femei cu studii superioare a fost mai pronunțată față de cea corespunzătoare bărbaților, deși nu s-au înregistrat diferențe semnificative în privința ratelor de ocupare.

Structura pe medii rezidențiale a ocupării în 2018 indică diferențe substanțiale între rural și urban:

- doar 5% din populația ocupată din mediul rural are studii superioare (față de 29% în urban)
- 68% din populația ocupată din mediul rural are un nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) - față 64% în urban
- mare parte din populația ocupată din mediul rural (26%, în scădere cu un punct procentual față de anul anterior) are un nivel scăzut de educație (gimnazial/ primar sau mai puțin) - față de numai 7% în mediul urban (în creștere cu un punct procentual față de anul anterior)

4.1.3. Șomajul de lungă durată¹⁸

¹⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 h PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Datele raportate de AJOFM ca șomaj de lungă durată evidențiază șomerii înregistrați care au depășit 12 luni în șomaj (pentru adulți), respectiv 6 luni în cazul tinerilor sub 25 ani. Având în vedere că cei mai mulți dintre șomeri ies din evidențele AJOFM odată cu încetarea perioadei de plată a ajutorului de șomaj (unii dintre ei nereușind să-și prelungească cererea pentru un loc de muncă și după această perioadă), datele raportate de AJOFM pentru șomajul de lungă durată apar mai mici decât în realitate (a se vedea comparativ cu datele la nivel național și regional din AMIGO - pct. 4.1.1 de mai sus).

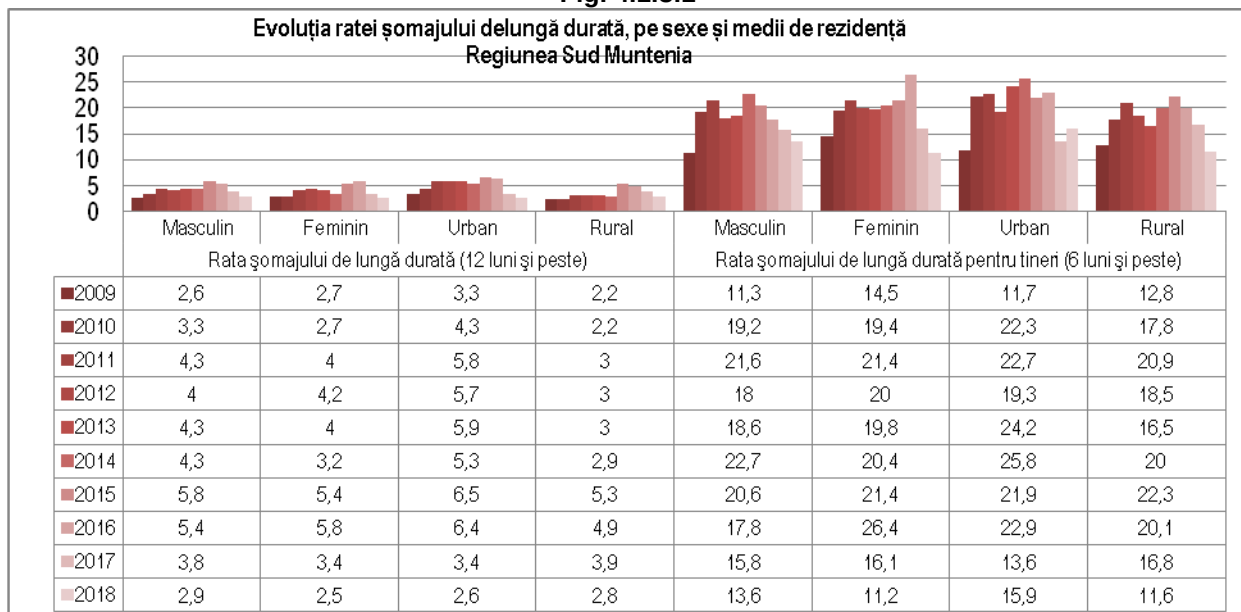
Conform Eurostat, în anul 2019, în regiunea **Sud Muntenia**, existau 28,8 mii șomeri de lungă durată (cu 22 mii șomeri mai puțini decât în 2017), **rata șomajului de lungă durată** fiind de **2,1%**, în scădere cu 1,6 procente față de 2017. **Incidența șomajului de lungă durată** (ponderea persoanelor aflate în șomaj de un an și peste în total șomeri) a fost de 45,5%, în scădere față de 2017 cu 8,4 puncte procentuale. Acest indicator plasează regiunea Sud Muntenia pe antepenultimul loc.

Conform AMIGO, în 2018, șomajul pe termen lung s-a manifestat mai pregnant în cazul bărbaților, rata șomajului de lungă durată fiind mai mare decât în cazul femeilor (2,9% față de 2,5%) și în mediul rural (2,8% față de 2,6% în mediul urban).

Pentru tineri (15-24 ani), rata șomajului de lungă durată (în șomaj de șase luni și peste) a fost de 12,7%, iar incidența șomajului de lungă durată în rândul tineretului de 61,9% (în scădere cu 5,4 procente față de anul precedent).

Ponderea șomerilor de lungă durată în numărul total de șomeri, în Regiunea Sud Muntenia, înregistra, în 2019, valoarea de 45,5%, valoare peste media națională (42,2%) și europeană - 28 state (40,4%). Regiunea Sud Muntenia înregistra valori peste media națională și în cazul ponderii șomerilor de lungă durată în populația activă: 2,1% din populația activă fiind șomeri de lungă durată, față de 1,7% la nivel național. La nivel european, ponderea șomerilor de lungă durată avea în 2019 valoarea de 2,5% din populația activă la nivel european.

Fig. 4.1.3.1

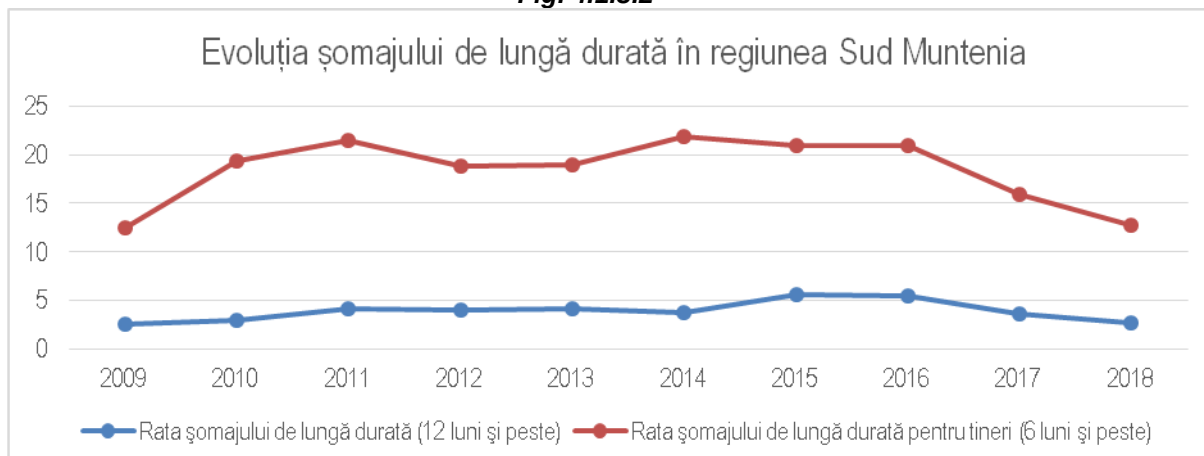

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2018/ Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

În regiunea Sud Muntenia, **rata șomajului de lungă durată** cunoaște o evoluție fluctuantă în perioada 2009-2018, înregistrând cea mai mare valoare în 2015 (5,6%). În 2018, rata șomajului de lungă durată scade cu un punct procentual față de anul precedent.

În ceea ce privește evoluția **ratai șomajului de lungă durată pentru tineri**, aceasta are o evoluție crescătoare până în 2011, apoi o evoluție descrescătoare în 2012, după care crește până în 2014. În 2015 această rată descrește cu 1% și rămâne constantă în 2016. Apoi scade până în 2018. (v. fig. 4.1.3.2).

Fig. 4.1.3.2

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2017/ Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

În România, în 2018, Șomerii care s-au aflat în **șomaj de lungă durată** (12 luni și peste) au reprezentat 44,1% din totalul șomerilor. Dintre șomerii pe termen lung (aflați în șomaj de 12 luni și peste) 68,8% erau bărbați. Șomajul pe termen lung s-a manifestat pregnant și în rândul celor care au absolvit numai nivelul educațional primar sau fără școală absolvită (49,3%), al absolvenților de școli postliceale (49,0%) și al absolvenților de liceu (47,7%).

În anul 2018, la nivel național, se aflau în șomaj de lungă durată 59,2% dintre șomerii în vârstă de 55 ani și peste, 44,6% dintre persoanele din grupa de vârstă 25-34 ani, 43,0% dintre persoanele din grupa de vârstă 35-44 ani, 41,9% dintre persoanele în vârstă de 45-54 ani și 41,3% dintre persoanele în vârstă de 15-24 ani.

Incidența șomajului de lungă durată în rândul tineretului (ponderea șomerilor de 15-24 ani cu durata șomajului de 6 luni și peste în numărul total al șomerilor din aceeași grupă de vârstă) a fost de 57,2%. Valori mai ridicate ale acestui indicator s-au înregistrat pentru bărbați (61,4%) și pentru persoanele din mediul rural (58,3%).

Rata șomajului de foarte lungă durată (ponderea șomerilor aflați în șomaj de doi ani și peste în populația activă), la nivel național a fost de 0,8%, în scădere față de anul precedent. Din totalul șomerilor, mai puțin de o cincime (19,0%) ar accepta un loc de muncă în orice condiții, neindicând niciun motiv de refuz în eventualitatea găsirii unui loc. Dintre șomerii care au indicat unul sau mai multe motive care i-ar determina să refuze un loc de muncă (307 mii persoane), doar 22,6% au declarat un singur motiv (principal). Din această ultimă categorie (70 mii persoane), lipsa unui contract de angajare (30,6%), schimbarea domiciliului (24,8%) au fost declarate ca principale motive de refuz al unui loc de muncă; distanța mare față de casă a fost un alt motiv (17,8%) de refuz al unui loc de muncă¹⁹.

4.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

4.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică²⁰

¹⁹ Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj - anul 2018

²⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 c PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

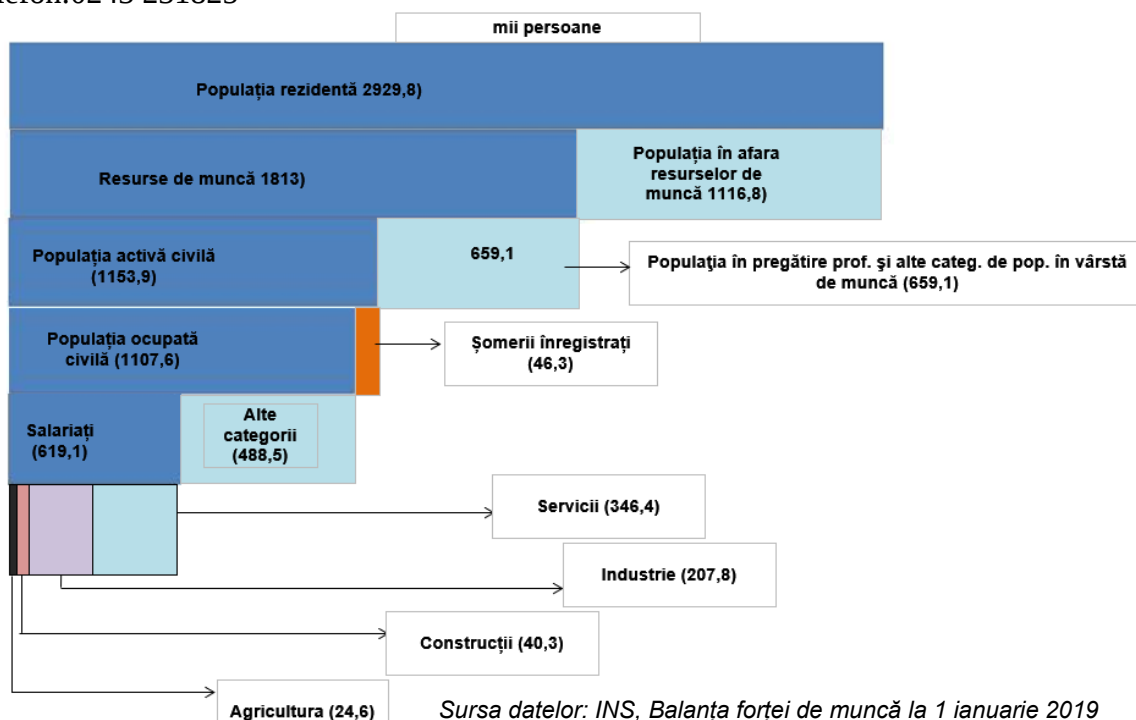

Figura 4.2.1.1 – Distribuția populației Regiunii Sud Muntenia după participarea la activitatea economică la 1 ianuarie 2019

Principalii indicatorii ai Balanței forței de muncă sunt:

Resursele de muncă (reprezintă acea categorie de populației care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale). Tendințele demografice negative au determinat niveluri scăzute ale participării populației la activitățile economice, astfel că, la 1 ianuarie 2019, în regiunea Sud Muntenia resursele de muncă²¹ au fost de 1813 mii persoane, reprezentând 61,9% din populația totală²² a regiunii și 14,8% din resursele de muncă la nivel național (în scădere ușoară față de anul anterior). Ponderea majoritară în resursele de muncă au deținut-o bărbații (52,6%), depășind pe cea a femeilor cu 5,2 puncte procentuale.

Populația în vârstă de muncă deținea o pondere de 98,1% în totalul resurselor de muncă.

Fig. 5.2.1.2

Persoanele sub și peste vârstă de muncă anate în activitate reprezentau 5,5% din resursele de muncă; în cadrul acestei categorii, femeile erau majoritare (65,9%).

Repartizarea resurselor de muncă pe regiuni de dezvoltare reliefează următoarele aspecte:

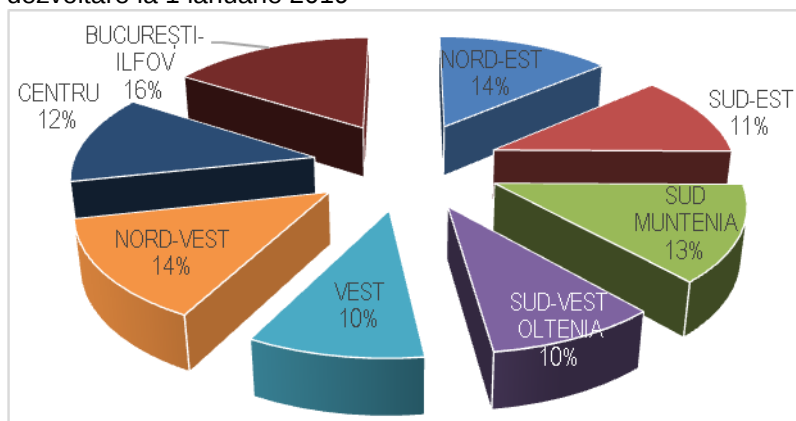
²¹Resursele de muncă au fost estimate pe baza populației rezidente la 1 ianuarie 2019 și datele nu sunt comparabile cu anii anteriori anului 2014.

²²Populația rezidentă la 1 ianuarie 2019.

regiunea Nord - Est asigură 16,1% din resursele de muncă ale României; regiunea Sud – Muntenia dispune de 14,8% din resursele de muncă ale țării; regiunea Nord – Vest concentrează 13,3% din resursele de muncă la nivel național.

Populația activă civilă cuprinde populația ocupată civilă și șomerii înregistrați la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; În regiunea Sud Muntenia, **populația activă civilă** era la 1 ianuarie 2019 de 1153,9 mii persoane, reprezentând o pondere de 60% în totalul resurselor de muncă și 39,4% din populația rezidentă a regiunii. În populația activă civilă

Fig. 4.2.1.3 Distribuția populației active civile pe regiuni de dezvoltare la 1 ianuarie 2019

Sursa: INS, Balanța forței de muncă la 1 ianuarie 2019

femeile dețineau o pondere mai scăzută comparativ cu bărbații (45,4% femei față de 54,6% bărbați).

Populația ocupată civilă (cuprinde toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale.

La 1 ianuarie 2019, populația ocupată civilă număra 1107,6mii persoane,

în creștere cu 5,8 mii persoane față de anul anterior, deținând o pondere de 96% în totalul populației active civile. 96% dintre persoanele active de sex feminin erau ocupate și 4% în șomaj, în timp ce persoanele active de sex masculin reprezentau 95,9% din total, 4,1% fiind șomere. Din distribuția populației ocupate civile pe regiuni de dezvoltare, se observă că în regiunea București - Ilfov se concentrează cea mai mare proporție a persoanelor ocupate (16,0%), iar în regiunile Sud - Vest Oltenia și Vest cea mai mică proporție (10%).

Rata de activitate a resurselor de muncă²³ (proporția persoanelor active în resursele de

Fig. 4.2.1.4

Evoluția ratei de activitate a resurselor de muncă

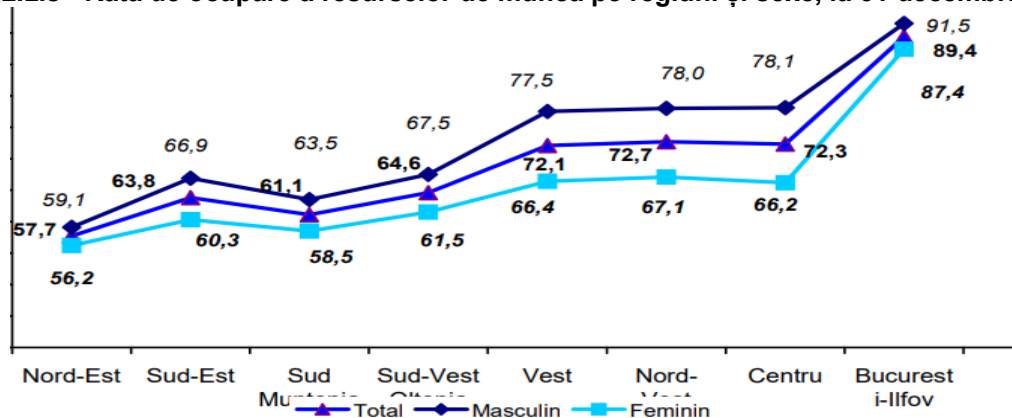

Sursa: INS, Balanța forței de muncă la 1 ianuarie 2019

muncă) a fost, la 1 ianuarie 2019, în regiunea Sud Muntenia, de 63,6%, în creștere cu 0,9% față de la 1 ianuarie 2018. Rata de activitate pentru bărbați (66,1%) era superioară celei corespunzătoare femeilor (60,9%). Cea mai mare rată de activitate a resurselor de muncă a fost de 90,5% și a revenit regiunii București – Ilfov. Dintre celelalte regiuni, valori mai ridicate s-au înregistrat în regiunile Centru (74,5%), Nord – Vest (74,4%), și cele mai scăzute în regiunile Nord – Est (60,7%) și Sud – Muntenia (63,6%).

Rata de ocupare reprezintă proporția populației ocupate civilă în resursele de muncă. Rata de ocuparea resurselor de muncă la 1 ianuarie 2019, în regiunea Sud Muntenia, a fost de 61,1%, în creștere cu 1,6 puncte procentuale față de anul anterior, sub rata la nivel național

Fig. 4.2.1.5 - Rata de ocupare a resurselor de muncă pe regiuni și sexe, la 31 decembrie 2018

Sursa: Balanța forței de muncă la 1 ianuarie 2019

(68,7%). Rata ocupării la persoanele de sex feminin a fost de 58,5%, mai redusă cu 5 puncte procentuale comparativ cu rata ocupării la bărbați (63,5%). Cea mai mare rată de ocupare a resurselor de muncă a fost de 89,4% și a revenit regiunii București – Ilfov. Dintre celelalte regiuni, valori mai ridicate s-au înregistrat în regiunile Nord – Vest (72,7 %), Centru (72,3%), și cele mai scăzute în regiunile Nord – Est (57,7%) și Sud – Muntenia (61,1%).

În toate regiunile, rata de ocupare a înregistrat valori mai ridicate pentru persoanele de sex masculin comparativ cu cele de sex feminin.

4.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale²⁴

Repartizarea populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale evidențiază că la 1 ianuarie 2019, în Regiunea Sud Muntenia, 27,8% din totalul persoanelor ocupate erau concentrate în sectorul agricol, 25,8% în industrie, 7,1% în construcții, și 39,3% în servicii. În activitățile neagricole erau ocupate 799,7 mii persoane (72,2%), ponderi semnificative în rândul acestora fiind deținute de cele care își desfășurau activitatea în industria prelucrătoare (22,8%), comerț (12,6%) și construcții (7,1%).

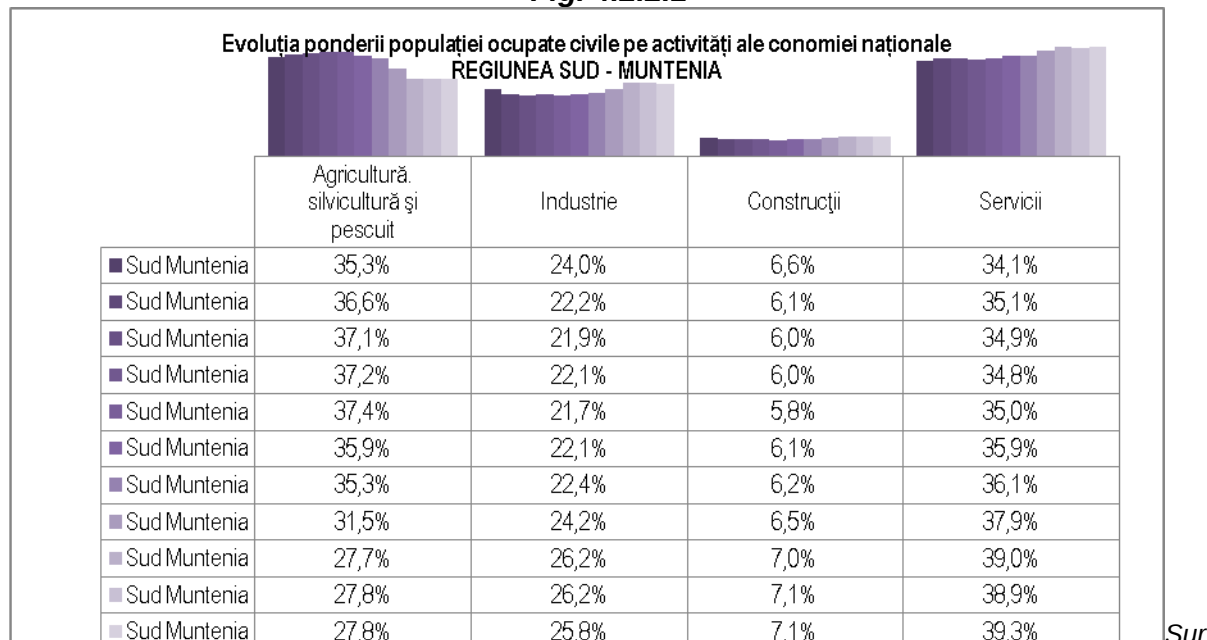
Activitățile cu un pronunțat grad de feminizare a populației ocupate civile, la sfârșitul anului 2018, au fost cele de: sănătate și asistență socială (80,9%), intermediari financiare și asigurări (78,6%), învățământ (76,4%), administrație publică și apărare (58,1%), hoteluri și restaurante (58,7%), activități de spectacole, culturale și recreative (56%) și alte activități și servicii (51,9%). Bărbații ocupați au predominat în toate celelalte activități economice, deținând proporții covârșitoare în activitățile construcții (88%), de industrie extractivă (87%) și de transport și depozitare (87,2%).

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Analizând evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale în perioada 2008 – 2018, se observă o scădere a ponderii populației ocupate în **agricultură**, în paralel cu **creșterea în servicii, industrie, construcții**. (v. fig. 4.2.2.1).

Comparativ cu anul 2008, în 2018 a scăzut ponderea persoanelor care și-au desfășurat

Fig. 4.2.2.1

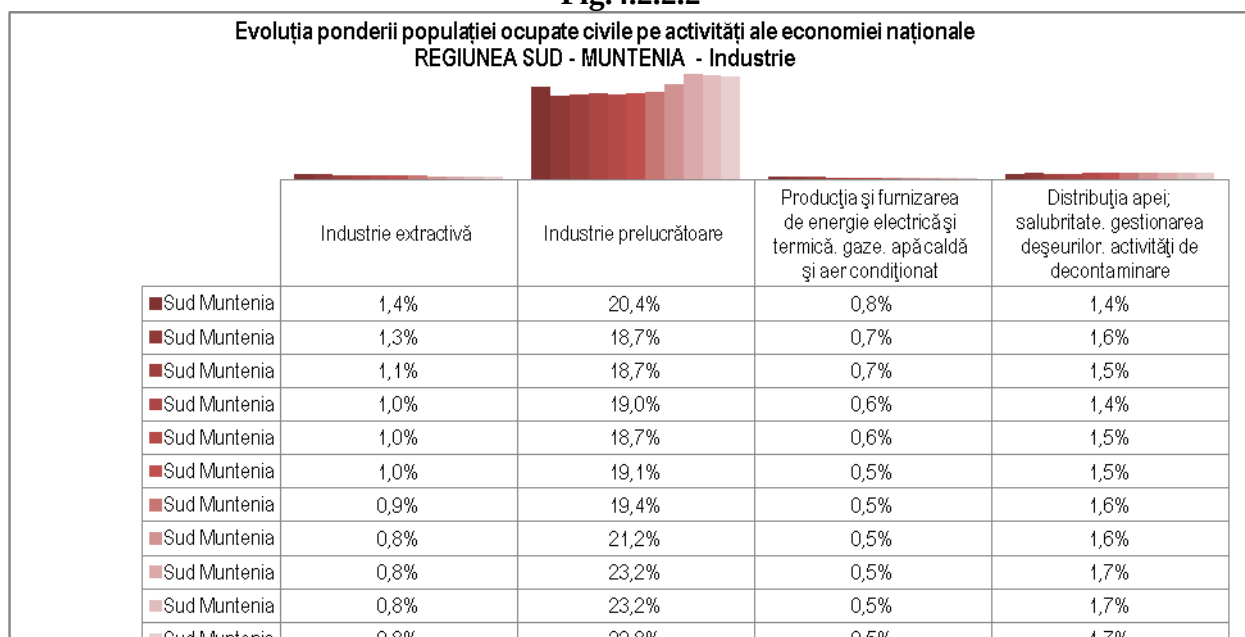
sa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

activitatea în **agricultură, silvicultură și pescuit** (-7,5%), dar și al celor care au lucrat în **Industria extractivă** (-0,6%); **Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public** (-0,2%), în **învățământ** (-0,3%). În aceeași perioadă, a crescut ponderea persoanelor care și-au desfășurat activitatea în **industrie** (+1,8%), **construcții** (+0,5%) și **servicii** (+5,3%): **comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor** (+ 1,5%), **transport și depozitare** (+1,5%), **activități de servicii administrative și activități de servicii suport** (+ 1,2%).

Din analiza evoluției populației ocupate civile în industrie în perioada 2008 și 2018 (v. fig. 4.2.2.2), se observă o scădere a populației ocupate atât în cifre absolute cât și ca pondere în toate activitățile din cadrul sectorului industrie, cu excepția activității **Industriei prelucrătoare**, care a înregistrat o creștere cu 7,4 mii persoane (+2,4%) și a activității **Distribuția apei; salubritate. gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare**, care a înregistrat o creștere cu 2,2 mii persoane (+ 0,3%).

Comparativ cu structura ocupării civile la nivel național, la nivelul regiunii Sud Muntenia, în anul 2018, este bine reprezentată industria (cu 2,5 puncte procentuale peste media națională și agricultura este cu 6,9 puncte procentuale peste ponderea la nivel național. Serviciile (39,3%), deși în creștere cu 0,4,% față de anul anterior, se află la o distanță de 8,5 puncte procentuale sub nivelul național (47,8%). De asemenea construcțiile (7,1) au o pondere cu 1,1% mai mică decât media națională (8,1%).

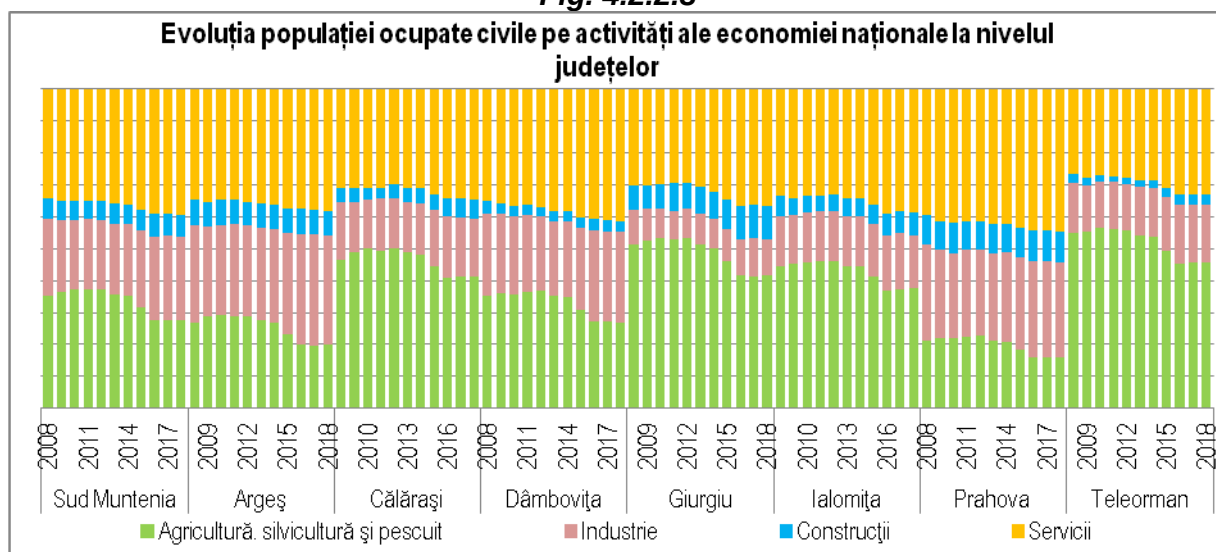
Fig. 4.2.2.2

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

Datele anuale furnizate de INS din Balanța forței de muncă (BFM) permit analiza comparativă la nivel regional și județean a evoluției în timp a structurii populației ocupate civile

Fig. 4.2.2.3

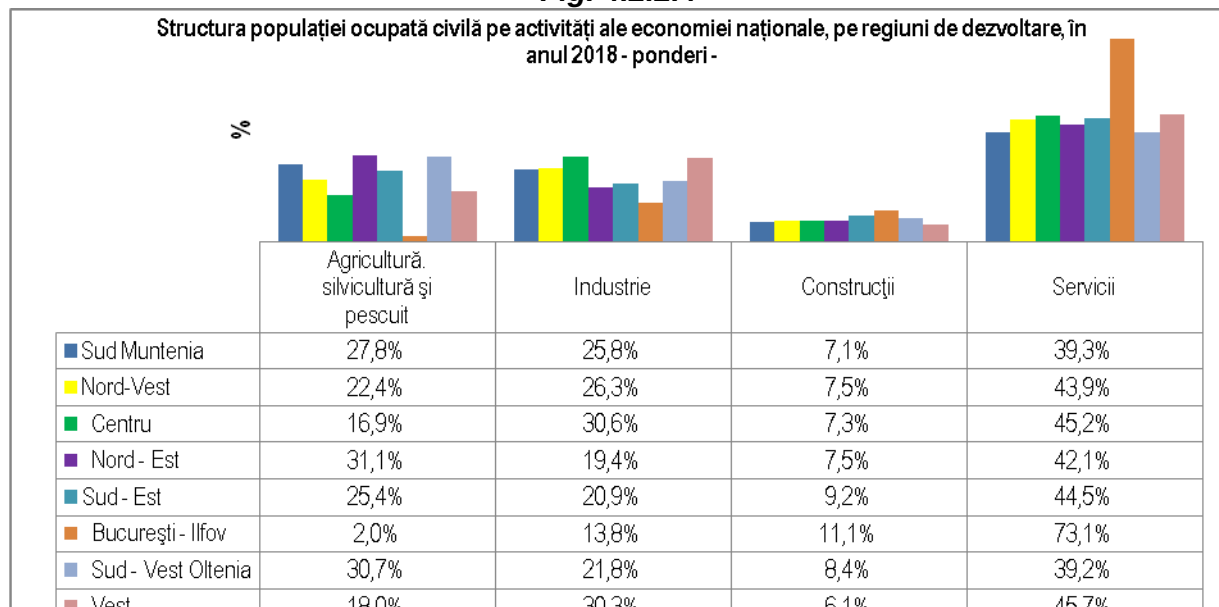
Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

pe principalele activități ale economiei naționale.

Structura comparativă pe județe a populației ocupate civile pe activități CAEN este prezentată în fig. 4.2.2.3. Din analiza comparativă pe județe se observă că județele cu cele mai mari ponderi ale populației ocupate în industrie și servicii, respectiv cele mai mici în agricultură sunt: Prahova (29,8% în industrie, 44,7% în servicii și 15,8% în agricultură), Argeș (34,2% în industrie, 38,1% în servicii și 19,8% în agricultură), și Dâmbovița (28,2% și 41,2% în servicii și 27,0% în agricultură).

Cele mai mari diferențe se constată în privința populației ocupate în agricultură, de la 45,8% cât se înregistrează în județul Teleorman sau 41,7 % în Giurgiu la 15.8 % pentru județul Prahova. Ponderea populației ocupate în construcții depășește ponderea națională și regională numai în județele Prahova (9,6%) și Giurgiu (10,5%), ponderea regională fiind sub cea

Fig. 4.2.2.4

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

națională.

Analiza structurii populației ocupate civile pe sectoare de activitate pe regiuni de dezvoltare evidențiază că în regiunile Nord– Est și Sud – Vest Oltenia s-au înregistrat cele mai mari ponderi ale persoanelor care lucrau în activitățile agricole (31,1% și 30,7%). Industria și construcțiile concentrău cele mai mari ponderi în regiunea Centru (30,6% din persoanele ocupate) și în regiunea Vest (30,3% din persoanele ocupate). În servicii își desfășurau activitatea peste 45,0% din persoanele ocupate din regiunile: Centru (45,2%), Vest (45,7%) și București – Ilfov, unde această proporție a atins nivelul de 73,1%.

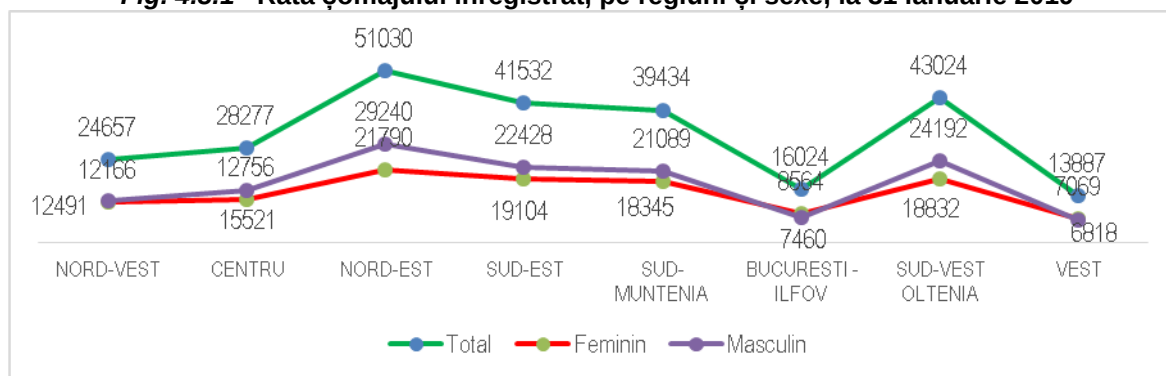
4.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați²⁵

Măsurarea volumului șomajului în România, ca de altfel și în alte țări europene, se realizează prin doi indicatori: șomajul înregistrat și șomajul definit în accepțiunea BIM (Biroul Internațional al Muncii). Datele privind șomerii înregistrați provin de la Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă. Această metodă are avantajul că oferă permanent date statistice cu caracter exhaustiv referitoare la numărul persoanelor fără un loc de muncă și dezavantajul că nu toate persoanele care nu lucrează pot fi înregistrate la ANOFM (trebuie să îndeplinească condițiile impuse de legislația națională).

La sfârșitul anului 2018, regiunea Nord – Est deținea cel mai mare număr de șomeri înregistrați (19,8% din numărul total al șomerilor înregistrați), urmată de regiunile Sud – Vest Oltenia (16,7%), Sud- Est (16,1%) și Sud – Muntenia (15,3%). Cea mai mică pondere a revenit regiunii Vest (5,4%) cu 13,9 mii șomeri.

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 e PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. 4.3.1 Rata șomajului înregistrat, pe regiuni și sexe, la 31 ianuarie 2019

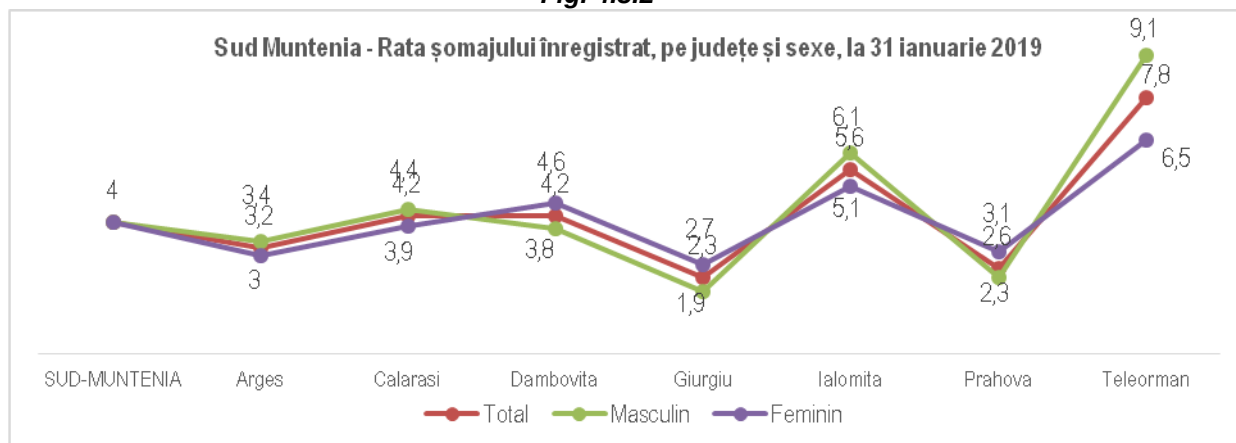

Sursa: INS - Baza de date TEMPO-Online

Rata șomajului înregistrat, la sfârșitul anului 2018, a atins cea mai ridicată valoare în regiunea, Sud-Vest Oltenia (5,9%), iar cea mai mică în regiunea București - Ilfov (1,2%), regiunea Sud Muntenia atingând valoarea de 4%, peste media națională (3,3%).

La sfârșitul anului 2018, în evidențele AJOFM-urilor din Regiunea Sud Muntenia erau înregistrați 39,4 mii șomeri, în scădere cu 6,8 mii persoane față de anul anterior. Conform BFM, **rata șomajului înregistrat** cunoaște o evoluție fluctuantă în perioada 2002-2014, cu o tendință generală descrescătoare în toate județele în perioada anilor 2002-2007 (când au fost înregistrate

Fig. 4.3.2

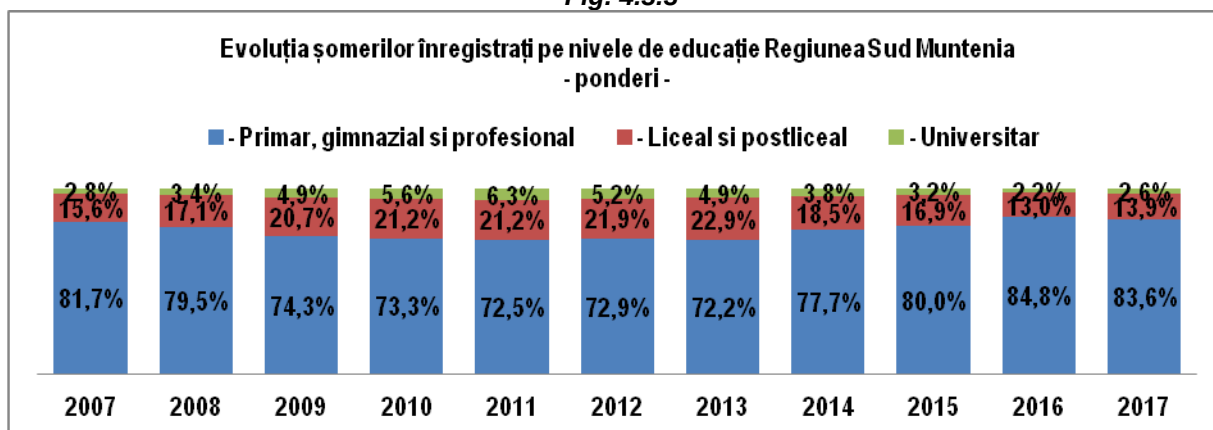

Sursa: INS - Baza de date TEMPO-Online

cele mai mici niveluri ale șomajului înregistrat, o creștere ușoară în 2008, urmată de o creștere accentuată în anul 2009, apoi o perioadă de descreștere până în anul 2011, urmată de o creștere cu 0.5 procente în 2013 și apoi scădere continuă până în 2018.

În finele lunii ianuarie 2019 în regiunea Sud Muntenia **Rata șomajului regional înregistrat a fost mai ridicată decât cea la nivel național** (4% față de 3,3,0%), situație valabilă în toate județele, cu excepția județelor Giurgiu (2,3%), Prahova (2,6%) și Argeș (3,2%). Cele mai mari rate ale șomajului înregistrat în Regiune au fost în județele Teleorman (7,8%),

Fig. 4.3.3

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

Repartizarea pe sexe relevă că, șomajul a afectat în aceeași măsură atât bărbații cât și femeile.

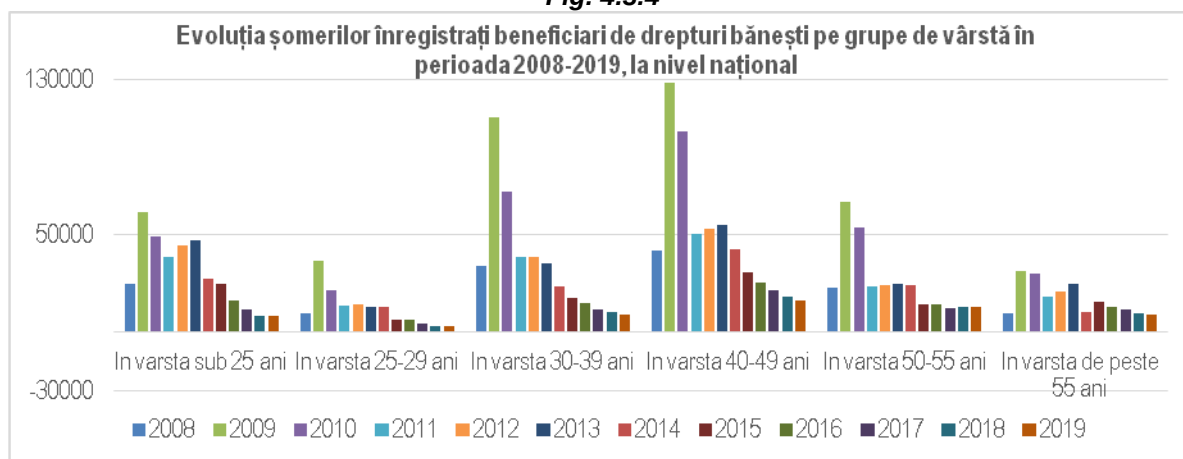
Repartizarea pe nivele de educație relevă că, preponderente în numărul total al șomerilor înregistrați, în 2017, în regiunea Sud Muntenia, erau persoanele cu nivel de educație *primar, gimnazial și profesional* (77,4%) comparativ cu ponderea persoanelor cu nivel de educație liceal și postliceal (19,5%) și cu nivel de educație universitar (3,0%). Ponderea mare a șomerilor cu un nivel de instruire scăzut relevă necesitatea calificării forței de muncă precum și riscul de a intra în șomaj al persoanelor cu un nivel de instruire scăzut.

Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor

În anul 2019, la nivel național, ponderea șomerilor înregistrați, beneficiari de drepturi bănești, sub 25 de ani din totalul șomerilor înregistrați, beneficiari ai drepturilor bănești, era de 14,1%, în scădere cu 3,7% față de ponderea din 2016 (17,9%) – v. *fig. 4.3.4*. Se observă că cea mai mare aglomerare a șomerilor înregistrați la nivel național este în zona 40-49 ani (28%), urmată de grupa de vârstă sub 50-55 de ani (22%).

În perioada 2008-2019, numărul șomerilor sub 25 de ani la nivel național înregistrează o creștere spectaculoasă în anul 2009 (+59,60%), (creștere determinată de fenomenele economice

Fig. 4.3.4

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line – Șomeri înregistrați, beneficiari de drepturi bănești

din 2009), după care începe să scadă, numărul șomerilor înregistrați în anul 2019, fiind mai mic cu 66,7% față de 2008. Această situație este similară tuturor grupelor de vârstă.

Populația în pregătire profesională și alte categorii de persoane

Populația în pregătire profesională și alte categorii de persoane neincluse în populația activă au reprezentat, în 2019, în regiunea Sud Muntenia, 36,4% din totalul resurselor de muncă. În această categorie de populație s-au regăsit 659,1 mii persoane, în scădere față de anul precedent cu 31,5 mii persoane.

4.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

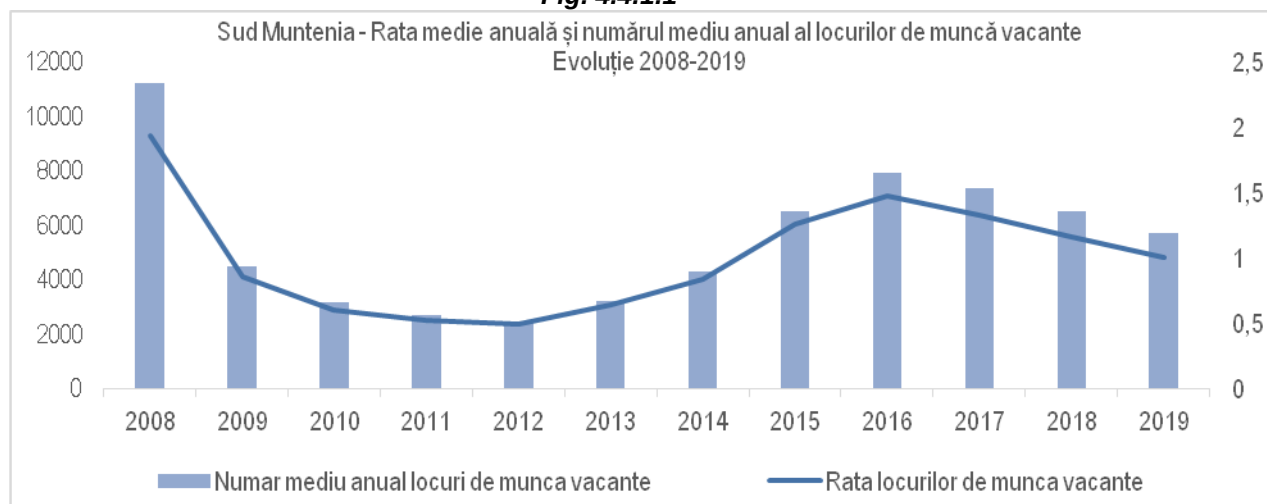
4.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale²⁶ față de anul anterior. Rata medie anuală a locurilor de muncă vacante ²⁷ a fost de 1,01%, în scădere (- 0,15 puncte procentuale) față de anul precedent.

În anul 2019, în regiunea Sud Muntenia, numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante a fost de 5698, în scădere cu 826 (-12,7%) locuri de muncă vacante

²⁶Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII”

²⁷Rata medie anuală a locurilor de muncă vacante reprezintă raportul dintre numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante și numărul mediu anual total al locurilor de muncă (ocupate și vacante, exclusiv cele blocate sau destinate numai promovării în interiorul întreprinderii sau instituției), exprimat procentual.

Fig. 4.4.1.1

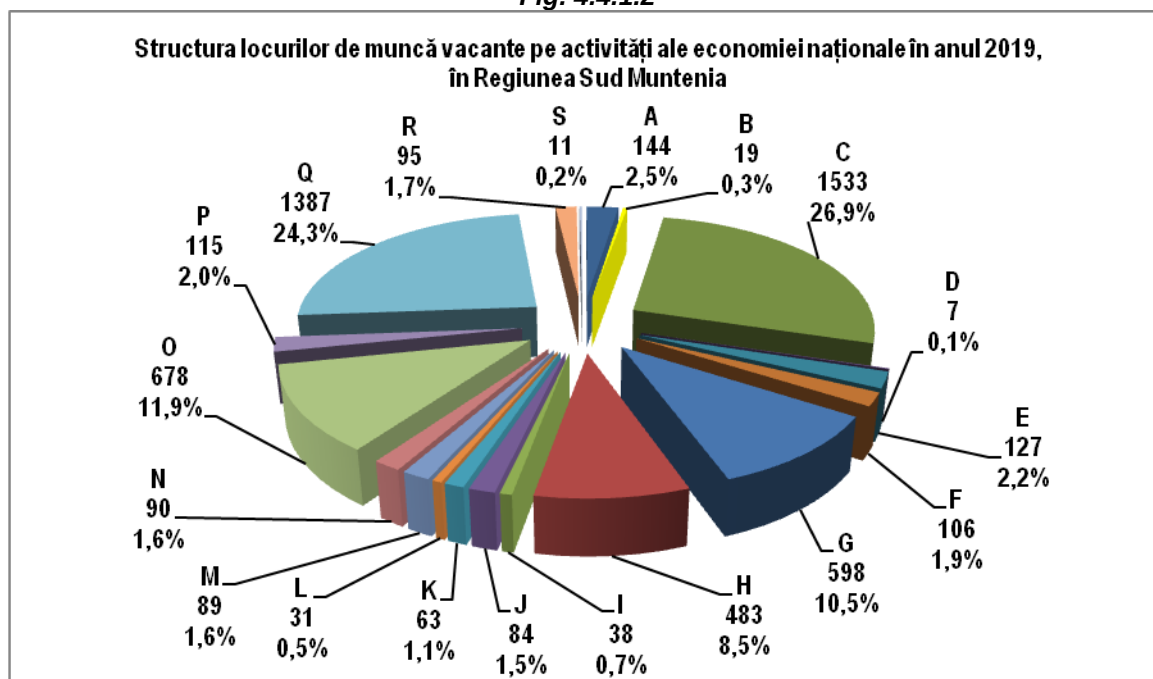

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

Se observă o evoluție continuă a numărului locurilor de muncă vacante începând cu anul 2012 până în 2016. Începând cu 2017, atât numărul locurilor de muncă vacante cât și rata locurilor de muncă vacante înregistrează o scădere continuă. În primul trimestru al anului 2020 rata locurilor de muncă vacante a ajuns subunitară (0,76% în Regiunea Sud Muntenia și 0,84% la nivel național). Conform EUROSTAT, rata locurilor de muncă vacante în primul trimestru al anului 2020 a fost de 1,9%, atât în Uniunea Europeană cât și zona euro. România (0,9%) se numără printre statele membre cu cele mai mici rate ale locurilor de muncă vacante (Polonia (0,6%), Italia (0,7%), Irlanda (0,7%) și Bulgaria (0,7%). În Regiunea Sud Muntenia, rata locurilor de muncă vacante a scăzut de la 1,1% în primul trimestru din 2019 până la 0,76% în primul trimestru al anului 2020.

Rata medie anuală și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale

Fig. 4.4.1.2

În anul 2019, ratele medii anuale ale locurilor de muncă vacante cu cele mai ridicate valori s-au înregistrat în **sănătate și asistență socială** (3,97%), **activități de spectacole, culturale și recreative** (2%), **tranzacții imobiliare** (1,92%), **informații și**

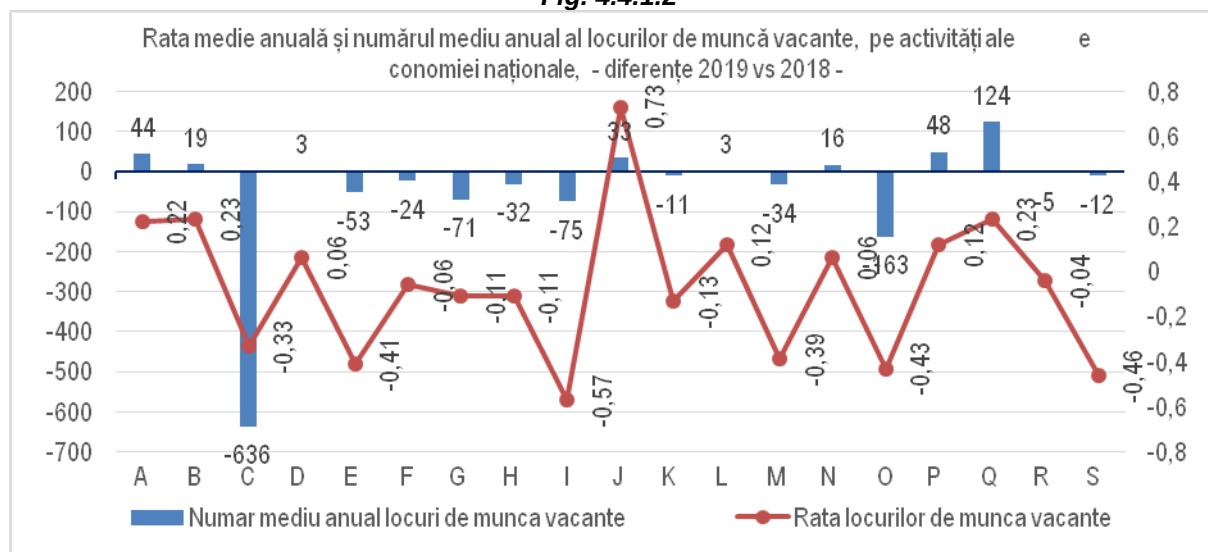
comunicații (1,77%), respectiv administrația publică (1,75%). În industria prelucrătoare s - a concentrat aproape o treime din numărul total al locurilor de muncă vacante (1,5 mii locuri vacante; 26,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante), iar rata locurilor de muncă vacante a avut o valoare medie anuală de 0,89%.

În sănătate și asistență socială s-a concentrat aproape un sfert din numărul total al locurilor de muncă vacante (1,38 mii locuri vacante; 24,3% din numărul total al locurilor de muncă vacante). La polul opus, cele mai mici valori atât în ceea ce privește rata, cât și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante s - au înregistrat în activitățile din industria extractivă (0,3%, respectiv 19 locuri vacante) și producția și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (0,12%, respectiv 7 locuri de muncă vacante), urmate de tranzacții imobiliare (0,5%, respectiv 31 locuri de muncă vacante) și hoteluri și restaurante (0,7%, respectiv 38 locuri de muncă vacante).

Față de anul anterior, cele mai semnificative diminuări atât în ceea ce privește rata, cât și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante au cunoscut activitățile de industria prelucrătoare (- 0,33 puncte procentuale, respectiv - 636 locuri vacante), administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public (- 0,43 puncte procentuale, respectiv - 163 locuri vacante). Față de perioada analizată, cele mai relevante creșteri ale locurilor de muncă vacante s-au regăsit în sănătate și asistență socială (+0,23 puncte procentuale, respectiv +124 locuri vacante), învățământ (+0,12 puncte procentuale, respectiv +48 locuri vacante), agricultură (+0,22 puncte procentuale, respectiv +44 locuri vacante) informații și comunicații (+0,73 puncte procentuale, respectiv + 33 locuri vacante).

Conform datelor statistice ale ANOFM, cei mai importanți angajatori din regiune, ca număr de

Fig. 4.4.1.2

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

salariați erau: SC Automobile Dacia SA, SC Adient Automotive Romania , SC Lear Corporation Romania, SC Johnson Controls România, Yazaki România SRL, SC Lidl Discount SRL, SC Arctic SA, Leoni Wiring System, DGRFP Ploiești, AquilaPart Prod Com SRL, Spitalul Județean de Urgență Ploiești.²⁸

Potrivit datelor furnizate de agenții economice privind locurile de muncă vacante, în evidențele Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), sunt disponibile 32.523 locuri de muncă la nivel național. Cele mai multe locuri de muncă sunt oferite pentru: agent de securitate (1.862), lucrător comercial (1.767), muncitor necalificat la asamblarea,

²⁸Eures - Portalul mobilității europene pentru ocuparea forței de muncă

montarea pieselor (1.083), muncitor necalificat în industria confecțiilor (1.014), muncitor necalificat la demolarea clădirilor, căptușeli, zidărie (909), conducător auto transport rutier de mărfuri (818), lăcătuș mecanic (732).

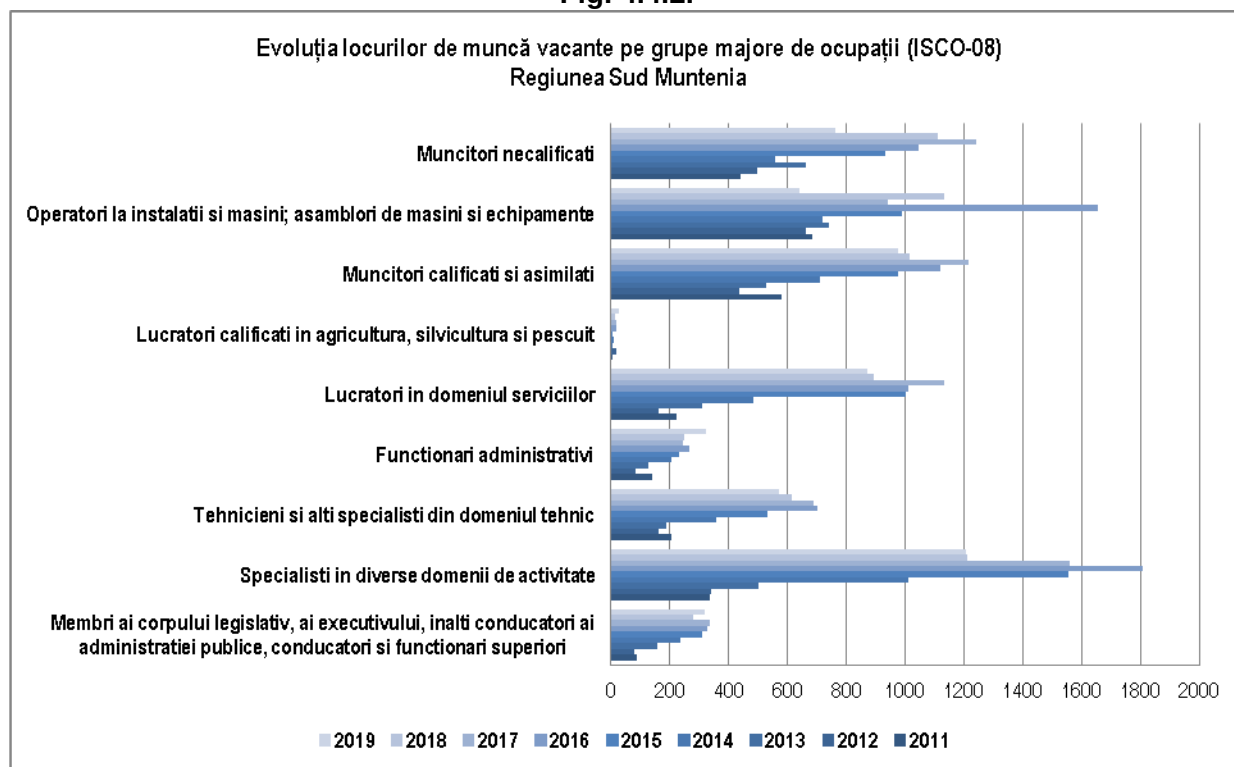
Din cele 32.523 de locuri de muncă vacante declarate de angajatori la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, 1.738 sunt destinate persoanelor cu studii superioare (programator, inginer în diferite domenii de activitate, economist, contabil, psiholog etc), 18.461 pentru persoanele cu studii liceale, postliceale, profesionale, restul locurilor de muncă fiind destinate persoanelor cu studii primare/gimnaziale sau fără studii. Angajatorii din Spațiul Economic European oferă, prin intermediul rețelei EURES România, 685 locuri de muncă vacante²⁹

4.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁰

În anul 2019, cea mai mare cerere de forță de muncă salariată exprimată de angajatori s-a constatat în rândul ocupațiilor de specialiști în diverse domenii de activitate - grupa majoră 2 (21% din totalul locurilor de muncă vacante, respectiv 1,21 mii locuri vacante), urmate de ocupațiile de muncitori calificați și asimilați (975 locuri vacante, respectiv 17% din totalul locurilor de muncă vacante), lucrători în domeniul serviciilor- grupa majoră 5 (871 locuri vacante, 15% din totalul locurilor de muncă vacante), muncitori necalificați (762 locuri vacante 13% din totalul locurilor de muncă vacante).

La polul opus, cu cea mai redusă disponibilitate a cererii de forță de muncă salariată

Fig. 4.4.2.

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

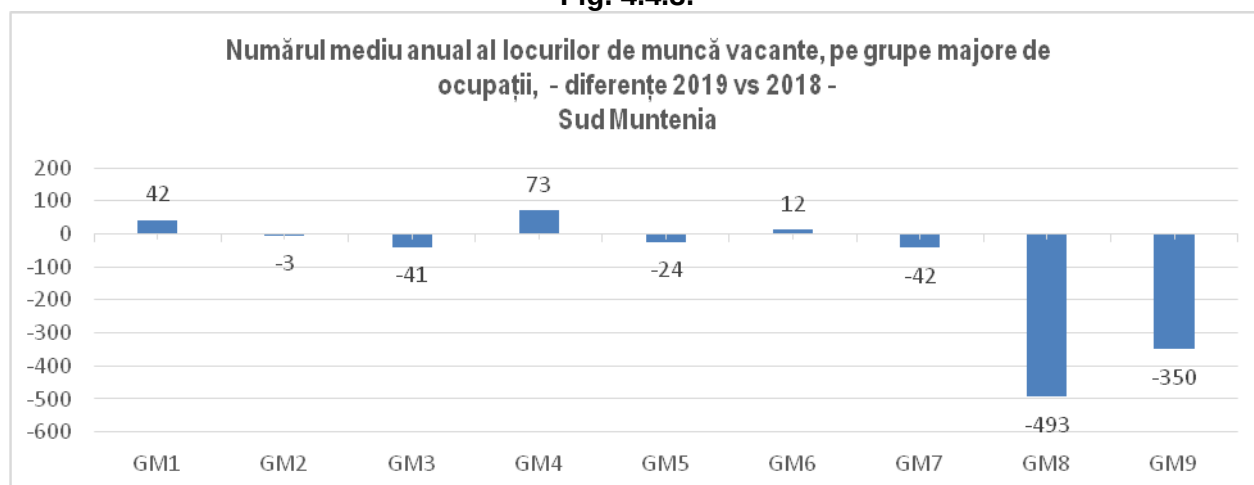
s-au regăsit ocupațiile **lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit** - grupa majoră 6 (26 locuri vacante, 0,5% din totalul locurilor de muncă vacante), **membrii corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori** - grupa majoră 1 (319 locuri vacante, 5,6% din totalul locurilor de muncă vacante) și

²⁹ Comunicat de presă al ANOFM din 27 februarie 2020

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clic aici](#)

funcționari administrativi - grupa majoră 4 (323 locuri vacante, 5,7% din totalul locurilor de muncă vacante).

Fig. 4.4.3.

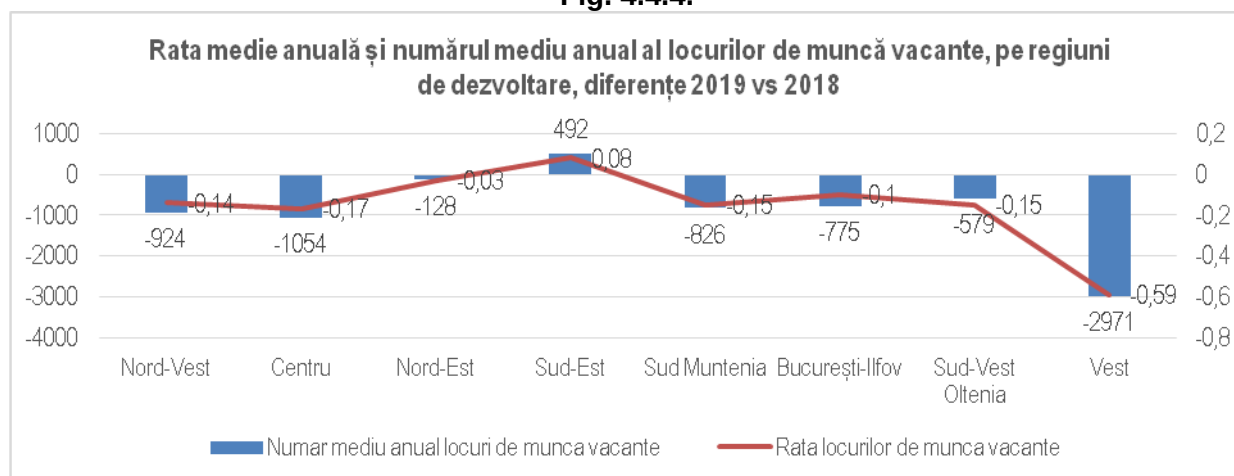

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Comparativ cu anul 2018, cele mai relevante scăderi a numărului mediu anual al locurilor de muncă vacante s-au înregistrat în rândul ocupațiilor de **operatori la instalații și mașini**; asamblori de mașini și echipamente – grupa majoră 8 (- 493 locuri vacante), respectiv de muncitori necalificați – grupa majoră 9 (- 350 locuri vacante). Prin comparație cu anul precedent, ușoare creșteri ale numărului mediu anual al locurilor de muncă vacante s-au înregistrat în rândul ocupațiilor de funcționari administrativi - grupa majoră 4 (+73 locuri de muncă vacante), membrii corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori - grupa majoră 1 (+42 locuri de muncă vacante) și Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit – grupa majoră 6 (+ 12 locuri vacante). În profil teritorial, în anul 2019, cele mai ridicate valori ale ratei medii anuale a locurilor de muncă vacante s - au înregistrat în regiunile București - Ilfov (1,43%) și Vest (1,37%). În ceea ce privește numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante, angajatorii au prezentat cea mai semnificativă cerere de forță de muncă salariată în regiunea București - Ilfov (12,7 mii locuri vacante), care a reprezentat 30,5 % din numărul locurilor de muncă vacante din întreaga țară. Regiunile Nord - Vest (6,8 mii locuri vacante), respectiv Vest (4,8 mii locuri vacante) au însumat aproape 30% din numărul total al locurilor de muncă vacante. La polul opus, atât în ceea ce privește rata, cât și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante cele mai scăzute valori le - a cunoscut regiunea Sud - Vest Oltenia (0,4%; 3,7% din numărul locurilor de muncă vacante la nivel național, respectiv 1,5 mii locuri vacante), urmată de regiunea Sud - Est (0,63%; 7,8% din numărul locurilor de muncă vacante la nivel național, respectiv 3,3 mii locuri vacante).

Comparativ cu anul precedent, în ceea ce privește numărul mediu anual al locurilor de

Fig. 4.4.4.

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

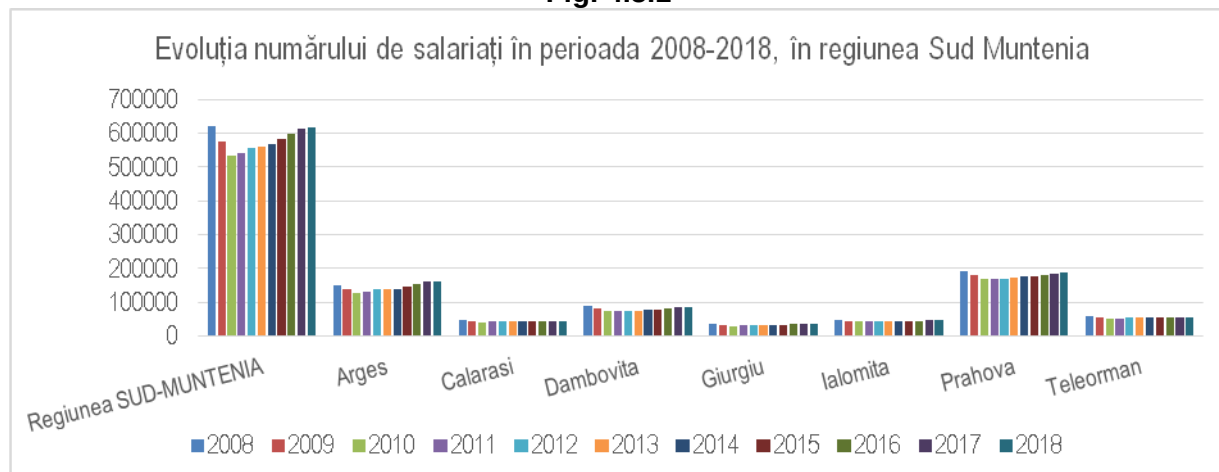
muncă vacante s-au înregistrat creșteri numai în regiunea Sud - Est (+492 locuri de muncă vacante). În toate celelalte regiuni numărul mediu al locurilor de muncă vacante a scăzut față de anul anterior. Cele mai relevante scăderi ale ratei medii anuale și ale numărului mediu de locuri vacante s-au înregistrat în regiunile Vest (- 0,59%, respectiv -2,97 mii locuri vacante), Centru (- 0,17%, respectiv -1,05 mii locuri vacante) și Nord-Vest (- 0,14%, respectiv -924 locuri vacante).

4.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³¹

În regiunea Sud Muntenia, în anul 2018, numărul salariaților era de 619559 persoane, reprezentând 55,9% din totalul populației civile ocupate, în creștere cu 4990 persoane față de anul anterior, respectiv cu 0,8%. Analizând evoluția efectivului de salariați (figura 4.5.1) se observă că în perioada 2008-2010 acesta are o tendință descrescătoare în toate județele regiunii ca urmare a efectelor negative ale crizei economice și financiare. În perioada 2010-2018 efectivul salariaților are o tendință crescătoare în majoritatea județelor, cu excepția județelor Călărași Ialomița și Teleorman, care în 2018 înregistrează o scădere a numărului de salariați față de anul anterior. Județele care în 2018 aveau cel mai mare efectiv de salariați erau: Prahova (30,1% din numărul de salariați din regiune), Argeș (26,2% din numărul de salariați din regiune) și Dâmbovița (14% din numărul de salariați din regiune), la polul opus situându-se județele Giurgiu (5,9% din numărul de salariați din regiune), Călărași (7,3% din numărul de salariați din regiune) și Ialomița (7,4% din numărul de salariați din regiune).

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Fig. 4.5.1

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Comparativ cu structura numărului de salariați pe activități economice la nivel național, în 2018, regiunea Sud Muntenia se remarcă prin **ponderea mare a numărului de salariați din industrie** (33,5%, cu 6,1 puncte procentuale peste media națională) și în special din **industria prelucrătoare** (28,8%, cu 5,34 puncte procentuale peste media națională). Pornind de la aceste date și de la structura VAB pe activități ale economiei naționale, se poate contura profilul economic regional.

Analizând structura numărului de salariați pe activități ale economiei naționale, în anul 2018, se observă procentul foarte redus de persoane salariate în **agricultură, silvicultură și pescuit** – 4,0%. Județele Ialomița, Călărași și Teleorman au un profil preponderent agricol, cu o pondere mare a numărului de salariați în **agricultură, silvicultură și pescuit** (11,5%, 10,5%, 7,3%), comparativ cu județele industrializate: Argeș (1,8%), Prahova (1,7%) și Dâmbovița (2,4%). Corelând aceste date cu structura populației civile ocupate în această activitate economică (la nivel regional 27,8% din total populație era ocupată în agricultură), se confirmă concluzia că, în prezent, în mediul rural se practică o agricultură de subzistență, deci un șomaj deghizat. Analizând evoluția numărului de salariați pe activități ale economiei naționale, la nivel regional, în 2018 față de 2017, observăm că numărul de salariați înregistrează o tendință crescătoare în aproape toate activitățile cu excepția activităților de **Industria prelucrătoare** (-2019 salariați), **industria extractivă** (+53 salariați), **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat** -100 salariați), **distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare** (-472 salariați), **Tranzacții imobiliare** (-219 salariați). Comparând distribuția numărului de salariați pe activități ale economiei naționale de la nivel regional cu cea de la nivel național, la sfârșitul anului 2018, ponderi superioare față de cele înregistrate la nivel național s-au înregistrat în următoarele județe:

- **Argeș:** industria prelucrătoare (39,9%)
- **Călărași:** agricultură (10,5%), construcții (9,1%), administrație publică și apărare (6,3%), învățământ (8,3%), sănătate și asistență socială (8,4%).
- **Dâmbovița:** industria extractivă (1,7%), industria prelucrătoare (28,2%), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (2,1%), administrație publică și apărare (5,1%), învățământ (9,4%), sănătate și asistență socială (7,9%).
- **Giurgiu:** agricultură (6,6%), industria extractivă (1,8%), construcții (9,4%), transport și depozitare (10,3%), administrație publică și apărare (7,3%), învățământ (8,0%), sănătate și asistență socială (11,1%).
- **Ialomița:** agricultură (11,5%), construcții (8%), comerț (20,7%), hoteluri și restaurante (4%), administrație publică și apărare (5,7%), învățământ (7,5%), sănătate și asistență socială (7,9%)

- **Prahova:** *industria extractivă* (2,2%), *industria prelucrătoare* (30,5%), *distribuția apei*; *salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare* (2,5%), *transport și depozitare* (6,2%)

- **Teleorman:** *agricultură* (7,3%), *industria extractivă* (2,1%), *comerț* (18,4%), *administrație publică și apărare* (5,9%), *învățământ* (8,6%), *sănătate și asistență socială* (9,7%).

Se observă că elementul comun al județelor industrializate este procentul ridicat al salariaților în industrie, spre deosebire de celelalte județe care au un procent ridicat al salariaților în agricultură, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială (acest fenomen se poate explica prin nivelul crescut al sărăciei în aceste județe, precum și prin ponderile ridicate ale populației școlare și vârstnice – în aceste județe ponderea populației școlare și vârstnice depășește 38% în total populație).

Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante în perioada 2008-2019

Datele furnizate de INS cu privire la evoluția locurilor de muncă vacante, respectiv a numărului de șomeri înregistrați, la nivelul anului 2019, evidențiază că la nivel regional se înregistrau un număr de 39434 șomeri înregistrați și 5698 locuri de muncă vacante. Cea mai mare pondere în totalul locurilor de muncă vacante o dețin activitățile: în **industria prelucrătoare** (26,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante), **sănătate și asistență socială** (24,3% din numărul total al locurilor de muncă vacante) și **administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public** (11,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante).

În 2019, în regiunea Sud Muntenia, numărul de șomeri înregistrați scade cu 14,7% față de anul 2018, iar numărul locurilor de muncă vacante scade cu 12,7%. Rămân însă 5698 locuri de muncă vacante și 39434 șomeri înregistrați. De ce un număr atât de mare de șomeri nu pot ocupa câteva mii de posturi vacante? Răspunsurile sunt multiple:

- salariile oferite de angajatorii care anunță posturi vacante sunt prea mici pentru a-i atrage pe potențialii candidați

- obținerea unor venituri fără muncă: veniturile și celelalte facilități obținute de beneficiarii de asistență socială sunt suficiente pentru un minimum de trai fără muncă

- supradimensionarea agriculturii în privința populației ocupate: majoritatea persoanelor ocupate în agricultură, în România în anul 2018 - aveau statutul ocupațional de lucrător pe cont propriu și lucrător familial neremunerat.

- realocarea pe ramuri și sectoare a lucrătorilor pe cont propriu a înregistrat o deplasare către sectorul de construcții, ceea ce reflectă o precarizare a muncii în acest sector cu tendințe de creștere a segmentării pieței și a dezvoltării dimensiunii muncii la negru

- îmbunătățirea calității locurilor de muncă și slaba calificare profesională a candidaților. Având în vedere estimările, în perspectiva anului 2020, cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată își va continua evoluția ascendentă. Pe niveluri de educație, tendința de scădere a populației ocupate în vârstă de muncă (15 – 64 ani) se manifestă pentru populația cu studii medii și pentru populația cu nivel de pregătire scăzut. În același timp pentru populația cu studii superioare se înregistrează o evoluție pozitivă a ocupării. Specialiștii sunt cei mai căutați. Din punctul de vedere al numărului locurilor de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, datele INS arată că, în 2019, cea mai mare cerere de forță de muncă salariată exprimată de angajatori a fost pentru ocupațiile de specialiști în diverse domenii de activitate (21,3% din totalul locurilor de muncă vacante).

- Existența unor joburi pentru care angajatorii găsesc cu greu candidatul potrivit. Posturile din industrie sunt cel mai greu de ocupat. Potrivit INS, în industrie, un număr de 1686 locuri de muncă erau vacante în 2019, în scădere cu 667 față de anul 2018. Industria

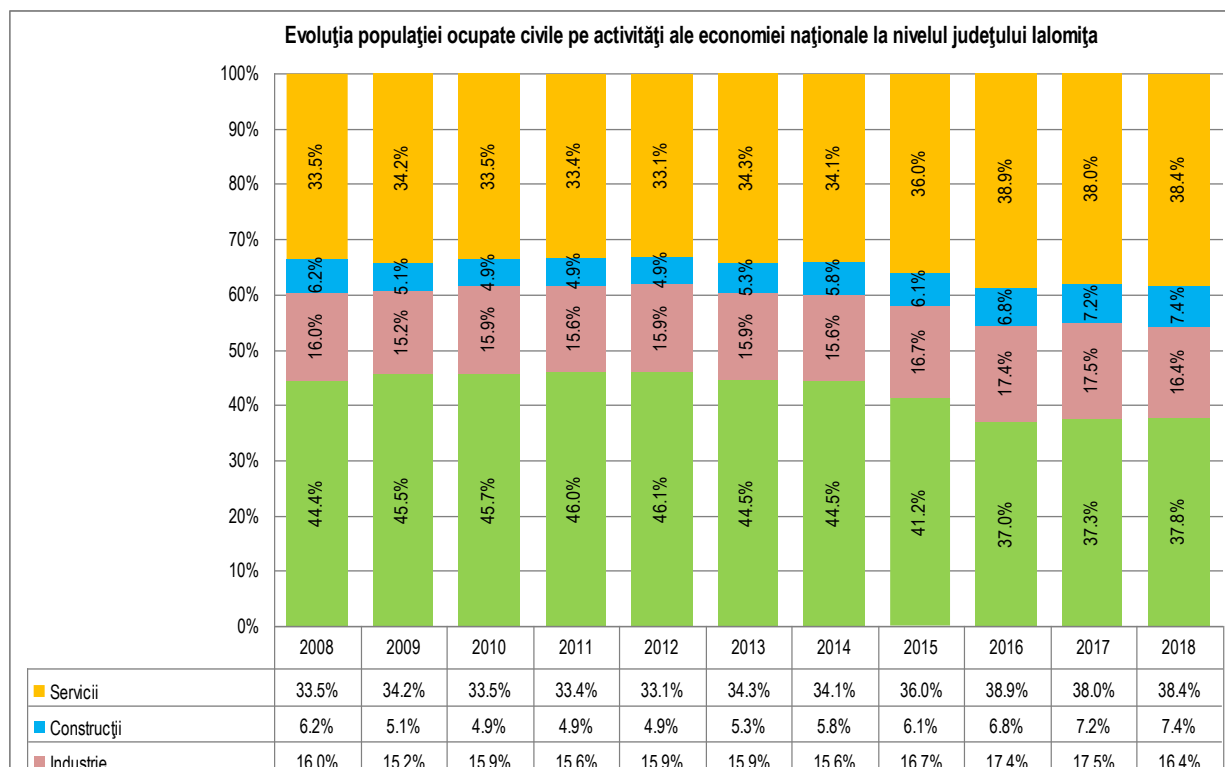
prelucrătoare concentra 26,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante (1533 de posturi neocupate), în timp ce sectorul bugetar însuma 38,3% din numărul total al locurilor de muncă vacante (în creștere cu 9 locuri față de 2018): 678 în administrația publică, 1387 în sănătate și asistență socială, respectiv 115 în învățământ. Principalele cauze ale neocupării acestor locuri vacante sunt: numărul redus de absolvenți cu competențe tehnice care să-i motiveze pe angajatori, insuficienta experiență în activitatea respectivă, migrația către alte țări, unde salariile pentru aceste activități sunt mai mari.

- **Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă** este dat de ponderea locurilor de muncă ce necesită studii superioare și de nivel 3 sau 4, medii și postliceale (Specialiști în diverse domenii de activitate (21,2%), Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic – 10%; Funcționari administrativi – 5,7%; Lucrători în domeniul serviciilor – 15,3%; Muncitori calificați și asimilați – 17,1%; Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente – 11,3%). Pofilele **tehnic** și **servicii** înregistrează evoluții semnificative la nivel regional, atât prin creșterea numărului locurilor de muncă vacante cât și prin evoluția ascendentă a ponderii populației ocupate în industrie și servicii.

În același timp, **profilul resurse naturale și protecția mediului** înregistrează descreșteri a numărului de locuri de muncă vacante Astfel, în 2019, în regiunea Sud Muntenia existau numai 26 locuri vacante pentru ***Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit.***

Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale la nivelul județului Ialomița

Activități ale economiei naționale	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Total economie-mii persoane	100.1	97.4	95.5	96	99	97.7	95.8	90.8	88.7	88.1	88.2
Agricultură, silvicultură și pescuit	44.4	44.3	43.6	44.2	45.6	43.5	42.6	37.4	32.8	32.9	33.3
Industrie, din care:	16	14.8	15.2	15	15.7	15.5	14.9	15.2	15.4	15.4	14.5
Industrie extractivă	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Industrie prelucrătoare	14.2	12.7	13.1	13	13.2	13.1	12.4	12.9	13.4	13.3	12.4
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.2	1.5	1.5	1.4	1.9	1.9	2	1.9	1.6	1.7	1.7
Construcții	6.2	5	4.7	4.7	4.9	5.2	5.6	5.5	6	6.3	6.5
Servicii din care:	33.5	33.3	32	32.1	32.8	33.5	32.7	32.7	34.5	33.5	33.9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	12.1	11.1	11.1	11.2	11.5	11.9	11.6	11.4	11.5	11.8	12.1
Transport și depozitare	3.9	4.2	4.1	4.3	4.5	4.4	4.1	4.4	4.3	3.8	4.1
Hoteluri și restaurante	1	1	0.8	1	1.1	1.3	1.4	1.5	1.7	1.7	1.8
Informații și comunicații	0.4	0.3	0.2	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Intermedieri financiare și asigurări	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5
Tranzacții imobiliare	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2
Activități profesionale, științifice și tehnice	1.2	1	0.9	1	0.9	1	0.9	1	1	1	1
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	1.6	1.7	1.7	2.1	2.1	2.3	2.2	2.3	2.3	2.5	2.4
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	3.2	3.4	2.8	2.6	2.6	2.4	2.5	2.5	2.7	2.7	2.6
Învățământ	4.1	3.9	3.6	3.5	3.5	3.6	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5
Sănătate și asistență socială	3.7	3.7	3.6	3.3	3.2	3.2	3.2	3.3	3.6	3.6	3.6
Activități de spectacole, culturale și recreative	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4
Alte activități de servicii	1.1	1.7	2	1.5	1.9	1.8	1.7	1.3	2.5	1.4	1.3

În anul 2018, raportând numărul salariaților din județ la numărul salariaților din Regiunea Sud Muntenia, obținem următoarele valori procentuale pentru activitățile economice: industrie 16,40% , construcții 7,40%, agricultură 37,8%, servicii 38,40%, etc-

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și liceal tehnologic

Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă pare să fie dat de următoarele domenii (în ordinea descrescătoare a numărului de locuri de muncă vacante la nivel județean): economic; mecanică; comerț; turism și alimentație publică; industrie textilă și pielărie; construcții și lucrări publice. Evoluția diferită a acestor domenii este prezentată mai jos și sintetizată în tabelul detaliat în Anexa 5.

Singurele domenii care prezintă o balanță pozitivă locuri de muncă- șomaj sunt **economicul, comerțul, estetica și igiena corpului omenesc și turismul și alimentația publică**.

Modificările aduse de legislația fiscală în anul 2019 a dus la o creștere a cererii de tehnicieni în activități economice la nivel național, regional și la nivelul județului Ialomița.

În mecanică și mai ales în industria textilă și a pielăriei se manifestă dificultăți în ocuparea locurilor de muncă vacante, datorate acelor neconcordanțe dintre exigențele angajatorilor și competențele persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Tabel 4.5.1

<i>Domeniul de pregătire</i>	<i>Tendință locuri muncă vacante</i>	<i>Tendință șomeri</i>	<i>Diferență locuri vacante-șomeri</i>	<i>Ocupații / grupe de ocupații relevante (prin nr. de locuri de muncă vacante în cadrul domeniului)</i>
Construcții, instalații și lucr. Publice	↓	↔	(-)	Zidari, Dulgheri, Zugravi, Instalatori, Constructori în beton armat și asimilați, Mozaicari, Faianțari, Parchetari <i>OBS. Sector caracterizat prin fluctuații</i>

				<i>sezoniere</i>
Comerț	↑	↓	(+)	Vânzători, Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri, Agenți în activitatea financiară și comercială
Turism și alimentație publică	↑	↔	(+)	Ospătari și barmani, Bucătari, Patiserie, Cofetari, Valeți, cameriste și însoțitori
Industrie alimentară	↓	↓	(-)	Măcelari și alți lucrători în prel. Cărnii și peștelui; Operatori la mașinile de fabricare a pâinii, paste făinoase, prod. Patiserie; Brutari
Agricultura	↓	↑	(-)	
Silvicultura	↓	↓	(-)	
Chimie industrială	↓	↔	(-)	
Economic	↑	↓	(+)	Contabili, planificatori, statisticieni
Electronica și automatizări	↓	↔	(-)	
Estetica și igiena corpului omenesc	↓	↔	(+)	
Materiale de construcții	↓	↓	(-)	
Protecția mediului	↑	↑	(-)	
Producție media	↑	↔	(-)	
Tehnici poligrafice	↓	↔	(-)	
Mecanică	↓	↑	(-)	Prelucrători prin așchiere Constructori montatori structuri metalice Sudori și debitori autogeni Lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit Mecanic auto Operatori la liniile de montaj automat
Industrie textilă și pielărie	↓	↓	(-)	- Lucrător în fabricarea pielii și fabricarea încălțăminte - Lucrători în ind. textilă și confecții - Operatori la mașini utilaje și instalații din industria încălțăminte - Operatori la mașini și utilaje pentru industria confecțiilor - Operatori la mașini de țesut și tricotat
Fabricarea prod. din	↓	↑	(-)	Meseriași și lucrători în tratarea și prelucrarea lemnului; Operatori la

lemn				instalațiile de prelucrare a lemnului și fabricare a hârtiei
Electric	↓	↓	(-)	Electricieni montatori și reparatori de linii electrice aeriene și subterane; Electricieni în construcții ; Electrician auto
Electromec.	↓	↑	(-)	- Electromecanici montatori și reparatori de aparate și echipamente electrice și energetice; Electromecanici montatori și reparatori de instalații telegrafice și telefonice; Operatori la instalațiile de producere a energiei și tratare a apei

Nr. locuri de muncă vacante, nr. șomeri: ↑ creștere, ↓ scădere, ↔ aprox. constant

Diferență locuri vacante-șomeri: (+) surplus comparativ; (-) deficit comparativ; ≈ tendință de echilibrare.

Referitor la analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru liceul tehnologic putem desprinde profilul servicii, care cuprinde domeniile cele mai favorizate de piața muncii, referitor la numărul locurilor vacante. Astfel în totalul numărului de locuri oferite, profilul servicii are o pondere de 39%.

Pentru profilul resurse naturale și protecția mediului nu se pot desprinde concluzii solide datorită numărului mic de înregistrări în evidențele AJOFM mai ales în cazul locurilor de muncă vacante.

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru școala postliceală

Pentru școala postliceală, la marea majoritate a domeniilor se constată o creștere mai mare a numărului de șomeri față de cel al locurilor de munca vacante, rezultând în cea mai mare parte balanțe negative. Ca și amploare a solicitărilor de forță de muncă se desprind domeniile: **economic, comerț și sănătate și asistență pedagogică.**

Pentru județ tendința generală este de scădere a locurilor de muncă în paralel cu menținerea la un plafon aproximativ constant a numărului de șomeri. Balanța locuri de muncă-șomeri este negativă, cu excepția a doua domenii : **economic și comerț, deși cu un număr semnificativ de locuri vacante din cauza intrărilor în șomaj prezintă o balanță negativă.** Vezi anexa 5

4.6. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Pentru învățământul superior, dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivelul județului Ialomița, se desprind: **inginerii constructori; inginerii electroniști în transporturi, posta și telecomunicații; inginerii mecanici; juriști; economiști.** Deși grupele enumerate sunt cele mai bine reprezentate la numărul de locuri vacante, pentru marea majoritate a subgrupelor de ocupații aferente învățământului superior balanța locuri de muncă – șomaj este **negativă** întrucât numărul șomerilor intrați în evidențe, proveniți din aceasta categorie este mai ridicat.

Excepție o fac grupele de **specialiști în informatică și în domeniul economic** unde balanța este pozitivă și **inginerii constructori** unde avem o tendință de **echilibrare**. Vezi anexa 5

4.6.2. Evoluțiile recente ale șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM (aspecte critice în contextul crizei economice și financiare)

Este evidentă descreșterea ratei șomajului (implicit a numărului șomerilor înregistrați, în special a celor indemnizați), cu precădere în anul 2019, însoțită însă de o stagnare a numărului de locuri vacante aflate în stoc, la sfârșitul fiecărei luni (trimestru) analizate.

În anul 2019 se constată o îmbunătățire în ultima perioadă, privitor la numărul locurilor de muncă oferite și mai ales la numărul încadrărilor în muncă, comparativ cu perioade similare din anul 2018 (rapoarte lunare ale AJOFM către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă- monitorizarea Programului de Ocupare a Forței de Muncă).

Structura estimată pe domenii de pregătire a cererii potențiale la intersecția COR-CAEN, pentru Regiunea SUD MUNTENIA este următoarea

Tabelul 4.6.1.d Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire în Regiunea Sud Muntenia. (%)

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2020-2025 (%)
Agricultură	4.0%
Chimie industrială	1.5%
Comerț	14.0%
Construcții, instalații și lucrări publice	6.0%
Economic	17.0%
Electric	3.0%
Electromecanică	3.0%
Electronică și automatizări	4.0%
Estetică și igiena corpului omenesc	2.5%
Fabricarea produselor din lemn	2.0%
Industrie alimentară	4.0%
Industrie textilă și pielărie	4.0%
Materiale de construcții	0.5%
Mecanică	20.0%
Producție media	0.5%
Protecția mediului	3.0%
Silvicultură	1.0%
Turism și alimentație	10.0%

Tab. 4.6.2.g. Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire în județul Ialomița %

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2020-2025 (%)
Agricultură	8,5%
Chimie industrială	1,2%
Construcții, instalații și lucrări publice	3,0%
Comerț	12,0%
Economic	17,0%
Electric	6,0%

Electromecanică	1,0%
Electronică și automatizări	5,0%
Fabricarea produselor din lemn	0%
Industrie alimentară	5,5%
Industrie textilă și pielărie	2,2%
Materiale de construcții	0%
Mecanică	27,0%
Turism și alimentație	10,0%
Protecția mediului	1,6%
Tehnici poligrafice	0%

Se recomandă ca ponderea IPT din totalul ofertei educaționale să fie aproximativ 60%. În cadrul ofertei educaționale a IPT aproximativ 60% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 4, iar 40% pentru calificări de nivel 3.

4.7. Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru IPT

4.7.1. Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional

❖ Populația activă, populația ocupată:

- Inițial tendință de scădere la nivel regional a populației active și mai ales a populației ocupate, urmată de o creștere în 2019, cu diferențe majore pe sexe și medii rezidențiale,;
- Reducerea populației active și a populației ocupate: mult mai mare în cazul femeilor decât în cazul bărbaților.
- Populația activă și populația ocupată au crescut în mediul urban, dar au scăzut semnificativ în rural.

❖ Rata de activitate și rata de ocupare:

➤ Tendință de creștere atât a ratei de activitate cât și a ratei de ocupare la nivel regional, comparând anul 2018 cu anul 2008. Exista însă disparități majore pe sexe și medii rezidențiale. Destul de grav pare faptul ca rata de ocupare este mult mai redusă pentru populația feminină. Se remarcă un fenomen al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din mediul rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări de subzistență, în agricultură).

➤ Riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut.

✚ Rata șomajului regional pentru persoanele cu nivel scăzut de educație (cu cel mult învățământ gimnazial) este mai mare decât la nivel național.

✚ În Regiunea Sud Muntenia șansele de ocupare sunt mult mai reduse decât la nivel național pentru persoanele cu nivel scăzut de pregătire (cu cel mult învățământ gimnazial).

✚ La nivel regional rata de ocupare a femeilor cu nivel scăzut de educație este de sensibil mai mică decât cea a bărbaților.

➤ Tendința de creștere a ponderii în ocupare a populației cu studii superioare și a celor cu nivel de pregătire liceal și de scădere a ponderii cu nivel de scăzut de pregătire (cel mult gimnazial)

➤ Nivelul mediu de instruire al populației ocupate din regiune este mai ridicat decât media pe țară (conf. datelor pentru 2018):

✚ Regiunea Sud Muntenia are cea mai mica pondere a populației ocupate cu studii de nivel superior.

este regiunea cu o pondere a celor cu nivel scăzut de instruire mai mare decât media națională

➤ Un nivel general de pregătire mai ridicat în cazul femeilor în structura pe sexe a ocupării (pentru nivelurile liceal, postliceal și superior), în paralel cu o mai bună reprezentare a bărbaților

➤ cu nivel de pregătire profesional și de ucenici, Șansele de angajare ale femeilor cresc odată cu creșterea nivelului de pregătire: se impune luarea unor măsuri în sprijinul creșterii nivelului de calificare al femeilor

➤ Disparități majore între rural și urban, privind nivelul de educație al populației ocupate (2017)

4.724. Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM

Învățământul profesional și cel liceal tehnologic:

▪ Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă dat de următoarele domenii: ***mecanică; comerț; industrie textilă și pielărie; construcții și lucrări publice; economic; turism și alimentație publică.***

▪ Domenii cu dinamică pozitivă: ***comerțul; estetica și igiena corpului omenesc; turismul și alimentația publică*** - balanță locuri de muncă-șomeri pozitivă sau echilibrată. Comerțul cunoaște o balanță locuri de muncă-șomaj pozitivă, înregistrând scăderi la numărul șomerilor înregistrați și creșteri la locurile de muncă vacante.

▪ Majoritatea domeniilor prezintă balanțe negative, din cauza creșterii intrărilor în șomaj și tendinței de scădere a locurilor de munca vacante oferite.

Tendențe de menținere la un nivel aproximativ constant pentru cele două componente ale balanței se regăsesc ***la economic***, pentru locurile de munca vacante și la: ***construcții, instalații și lucrări publice; turism și alimentație publică; economic; electronică și automatizări; estetica și igiena corpului omenesc; producție media; tehnici poligrafice***, pentru numărul de șomeri intrați în evidente.

Mecanica rămâne domeniul care înregistrează cel mai mare număr de locuri de muncă vacante dar și cel mai mare de intrări în șomaj, fiind domeniul care a fost cel mai grav afectat de implicațiile recesiunii economice asupra locurilor de munca.

Industria textilă și a pielăriei se confruntă cu dificultăți concretizate prin locuri de muncă în scădere, fenomen totuși stabilizat în anul 2010. Numărul acestora reprezintă totuși un procent important din totalul locurilor vacante. Se înregistrează un șomaj cu o evoluție ușor descendentă.

Si-n mecanica și mai ales în industria textilă și a pielăriei se manifestă dificultatea în ocuparea locurilor de muncă vacante, datorate acelor neconcordanțe dintre exigențele angajatorilor și competențele persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Referitor la analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru liceul tehnologic putem desprinde profilul servicii, care cuprinde domeniile cele mai favorizate de piața muncii, referitor la numărul locurilor vacante. Astfel în totalul numărului de locuri oferite, profilul servicii are o pondere de 39%.

Pentru profilul resurse naturale și protecția mediului nu se pot desprinde concluzii solide datorită numărului mic de înregistrări în evidențele AJOFM mai ales în cazul locurilor de muncă vacante

Învățământul postliceal

Pentru școala postliceală, la marea majoritate a domeniilor se constată o creștere mai mare a numărului de șomeri față de cel al locurilor de muncă vacante, rezultând în cea mai mare parte ***balanțe negative***. După amploarea solicitărilor de forță de muncă se desprind domeniile: ***comerț și sănătate și asistență pedagogică.***

Tendința generală este de scădere a locurilor de muncă în paralel cu menținerea la un plafon aproximativ constant a numărului de șomeri. Balanța locuri de muncă-șomeri este negativă, cu excepția a două domenii: **comerț și economic. Sănătatea și asistența pedagogică**, deși cu un număr semnificativ de locuri vacante din cauza intrărilor în șomaj prezintă o **balanță negativă**.

Învățământul superior

Dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivelul județului Ialomița se desprind: **inginerii constructori; inginerii energeticieni și electricieni; inginerii electroniști în transporturi, posta și telecomunicații; inginerii mecanici; inginerii minieri, petroliști și metalurgiști; juriști; economiști**. Pentru marea majoritate a subgrupelor de ocupații aferente învățământului superior balanța locuri de muncă – șomaj este însă **negativă** întrucât numărul șomerilor intrați în evidente, proveniți din această categorie este mai ridicat.

Excepție o fac grupele de **specialiști în informatică** – balanță pozitivă și **inginerii constructori** – tendința de **echilibrare**.

4.8. Implicații pentru IPT

➤ **Scăderea ratei de ocupare, rata șomajului peste media la nivel național, șomajul ridicat al șomajului tinerilor și șomajul de lungă durată** - obligă sistemul de ÎPT la:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.

▪ parteneriate active cu agenții economici, Serviciul Public de Ocupare, furnizori de ocupare și formare, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

➤ **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
- adecvarea calificării cu locul de muncă
- reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
- recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
- diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.

➤ **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional și prognozele privind cererea și oferta pe termen lung** - trebuie avute în vedere pentru:

- Planificare strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
- Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare rezultate din prognoză
- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu

accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.

➤ **Prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală** vizează modernizarea a agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural.

Implică din partea școlilor din domeniu, în parteneriat toți cu factorii interesați:

- Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – presupune creșterea nivelului de calificare (nivel 4, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare)

- Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura „bio” și cea ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor

- Implicarea în programe de formare continuă pe două componente:

- formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive
- reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități

➤ **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la:

- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
- Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
- Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

Rezultatele obținute în urma desfășurării burselor locurilor de muncă în 2016 arată că un procent de 30% din locurile vacante scoase pentru ocupare de către agenții economici, au fost ocupate de către persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă. Se remarcă numărul foarte mic al persoanelor cu studii superioare care și-au găsit un loc de muncă prin această acțiune, aceasta și pentru că oferta venita din partea angajatorilor a fost redusă cantitativ și puțin diversificată.

Domeniile de activitate în care au fost solicitări din partea angajatorilor sunt construcțiile civile și industriale, industria textila și alimentara, industria prelucrătoare.

5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ

5.1. Indicatori de context.

5.1.1. Contextul european

Proiectul **Strategia EUROPA 2020** propune o nouă viziune pentru economia socială de piață a Europei în următorul deceniu, care să ajute Uniunea să iasă din criza economică și financiară și să edifice o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială.

La **nivel european**, cadrul general al strategiei a fost adoptat la Consiliul European din 25-26 martie 2010 și definitivat la Consiliul European din 17 iunie 2010.

La nivel național: Strategia este implementată la nivelul Statelor membre prin intermediul Programelor Naționale de Reformă (PNR).

Proiectul PNR al României a fost adoptat în ședința de guvern din data de 17 noiembrie 2010 și transmis la Comisia Europeană. Varianta finală va fi finalizată și transmisă la Comisie până la sfârșitul lunii aprilie 2011

Țintele proiectului *Strategia EUROPA 2020* :

- *Creșterea ratei de ocupare a populației 20-64 ani, de la 69% în prezent, la peste 75%*
- *Alocarea a 3% din PIB pentru Cercetare-dezvoltare*
- *Rata abandonului școlar timpuriu: max 10%;*
- *Cel puțin 40% din tineri (30-34 ani) să fie absolvenți de învățământ terțiar*
- *“20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990*
- *Reducerea cu 25% a populației aflate sub pragul de sărăcie*

Linii de acțiune principale ale proiectului *Strategia EUROPA 2020*:

■ Dezvoltarea de sisteme educaționale și de formare moderne care să asigure competențele cheie și excelență

□ Investiții mai mari, mai țintite și durabile în educație și formare; asigurarea celui mai bun randament al resurselor publice; diversificarea surselor de finanțare

□ Consolidarea acțiunilor pentru reducerea abandonului școlar timpuriu

□ Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere profesională: informații de bază pentru planificarea carierei (informații ref. la parcursurile educaționale și de formare, oportunități de angajare); acțiuni de îmbunătățire a imaginii sectoarelor și profesiilor cu potențial de angajare.

□ Promovarea învățării și predării de calitate

□ Accentul pe competențele cheie pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, de ex. a învăța să înveți, comunicarea în limbi străine, competențele antreprenoriale, TIC, învățarea online, competențele în domeniul matematicii (inclusiv competențele numerice) și științelor;

□ Comisia a prezenta în 2011 o Comunicare privind competențele în sprijinul învățării de-a lungul vieții, care va include propuneri de elaborare a unui limbaj comun între sistemul educațional și sectorul profesional (Taxonomia europeană pentru aptitudini, competențe și profesii - ESCO).

□ Creșterea atractivității, ofertei și calității EFP VET: conform proiecțiilor, cca. 50 % din totalul locurilor de muncă din 2020 vor fi pt. calificări de nivel mediu rezultate din programe de educație și formare profesională.

□ Promovarea experienței timpurii la locul de muncă ca factor esențial pentru pentru facilitarea intrării pe piața muncii și orientarea carierei: programe de tip ucenicie și stagii de practică de calitate.

☐ Propunerea unui cadru de calitate pentru stagii, inclusiv abordarea obstacolelor juridice și administrative ale stagiilor transnaționale. Sprijinirea unui acces mai bun și a unei participări mai bune la stagii de bună calitate, inclusiv prin încurajarea întreprinderilor să ofere locuri pentru stagii și să devină bune întreprinderi-gazdă (de exemplu, prin etichete de calitate sau premii), precum și prin acorduri între parteneri sociali și ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor (RSI).

☐ Facilitarea parcursurilor și permeabilității dintre EFP și învățământul superior, inclusiv prin dezvoltarea unor cadre naționale de calificare și prin menținerea unor parteneriate strânse cu sectorul profesional.

☐ Extinderea oportunităților de învățare non formală și informală; recunoașterea și validarea acestor tipuri de învățare

■ Promovarea atractivității învățământului superior pentru economia bazată pe cunoaștere:

☐ Mărirea proporției tinerilor care urmează un program de studii superioare sau echivalent;

☐ Îmbunătățirea calității, atractivității și capacității de adaptare a învățământului superior;

☐ Ameliorare cantitativă și calitativă a mobilității și a capacității de inserție profesională

■ Susținerea unei dezvoltări puternice a învățării transnaționale și a mobilității profesionale pentru tineri

☐ Promovarea mobilității tinerilor în scop educațional: obiectivul ca până în 2020 toți tinerii din Europa să poată avea posibilitatea de a și petrece în străinătate o parte din timpul alocat parcurșului educațional, inclusiv prin formare la locul de muncă;

☐ Promovarea mobilității profesionale a tinerilor

■ Măsuri de reducere a șomajului și de sprijinire a încadrării în muncă a tinerilor:

☐ Sprijin pentru obținerea primului loc de muncă și începerea unei cariere.

☐ Comisia va stabili o monitorizare sistematică a situației tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare pe baza unor date comparabile la nivelul UE, ca sprijin pentru elaborarea politicilor și pentru învățarea reciprocă în acest domeniu.

☐ Se recomandă Statelor membre asigurarea faptului că toți tinerii sunt încadrați în muncă, își continuă studiile sau fac parte dintre un program de activare în termen de patru luni de la absolvirea școlii, ca parte a unei „garanții pentru tineret”.

■ Sprijinirea tinerilor cu risc

■ Susținerea tinerilor antreprenori și a activităților independente

Priorități europene ale formării profesionale

1. Utilizarea instrumentelor și mecanismelor europene din domeniul formării profesionale

Scop: Îmbunătățirea transparenței calificărilor și promovarea mobilităților

Premise:

- Calificări descrise pe baza rezultatelor învățării;
- Mecanisme operaționale de asigurare a calității;
- Implementarea mecanismelor se realizează coerent

Măsuri:

1. Realizarea instrumentelor necesare implementării mecanismelor care privesc EQF și EQVET;
2. Îmbunătățirea coerenței diferitelor instrumente (prin experimentare);

2. Îmbunătățirea calității și atractivității educației și formării profesionale

Scop: Creșterea atractivității, accesibilității și a calității vor permite VET să aibă un rol important în politicile educaționale și strategiile privind învățarea pe parcursul întregii vieți în vederea realizării următoarelor 2 obiective:

1. Promovarea simultană a echității performanței afacerilor, competitivității și inovării (dublul rol al educației social și economic);
2. Facilitarea posibilității ca cetățenii să poată dobândi acele competențe necesare schimbării unui loc de muncă, exercitării cetățeniei active și a dezvoltării personale

Măsuri:

1. Măsuri care vizează accesul grupurilor dezavantajate:

- 1.1. Măsuri vizând grupurile dezavantajate aflate în risc de marginalizare, în particular cei care părăsesc timpuriu școala și care au nivel de calificare scăzut;
- 1.2. Eliminarea oricărei forme de discriminare în ceea ce privește accesul și participarea la VET;
- 1.3. Promovarea VET în rândul elevilor, părinților, adulților;
- 1.4. Îmbunătățirea consilierii și orientării pe parcursul întregii vieți. Președinția Franceză va promova o hotărâre cu privire la Consilierea pe parcursul întregii vieți

3. Măsuri la nivelul sistemului VET

- 2.1. Promovarea inovării și creativității în VET
- 2.2. Îmbunătățirea permeabilității sistemului VET și a continuității învățării din VET în învățământul superior
- 2.3. Promovarea participării active în ENQAVET
- 2.4. Dezvoltarea profilului profesional al actorilor implicați în VET (profesori, formatori, consilieri)
- 2.5. Fundamentarea politicilor VET pe date relevante și rezultate ale cercetărilor

4. Creșterea corelării ofertei VET cu cererea pieței muncii

Scop: Adaptarea politicilor VET la cerințele pieței muncii ȘI IMPLICAREA partenerilor sociali pentru securizarea dezvoltării carierei și creșterea competitivității

Măsuri:

1. Dezvoltarea instrumentelor de planificare anticipativă focalizate asupra locurilor de muncă și a competențelor
2. Corelarea VET cu piața muncii
3. Creșterea mobilității persoanelor participante la cursuri de formare bazate pe învățare la locul de muncă având în vedere, în particular, formarea profesională inițială
4. Creșterea contribuției învățământului superior la învățarea pe tot parcursul vieții și integrare profesională.

5. Eficientizarea guvernării procesului Copenhaga și cooperării în VET

Scop:

Consolidarea eficienței Procesului Copenhaga și asigurarea coerenței politicilor specifice în VET, învățământul secundar teoretic și învățământul superior

Măsuri:

- Îmbunătățirea cooperării europene în VET
- Asigurarea implementării și monitorizării Procesului Copenhaga

6. Consolidarea schimburilor de experiență și a cooperării cu țările terțe și organizațiile internaționale.

5.1.2. Contextul național

Prioritățile strategiei de dezvoltare a învățământului până în anul 2025:

1. Realizarea echității în educație;
2. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii; formarea competențelor cheie;
3. Fundamentarea actului educațional pe baza nevoilor de dezvoltare personală și profesională a elevilor, din perspectiva dezvoltării durabile și a asigurării coeziunii economice și sociale;
4. Deschiderea sistemului educațional și de formare profesională către societate, către mediul social, economic și cultural;
5. Asigurarea complementarității educației formale, nonformale și informale; învățarea permanentă ca dimensiune majoră a politicii educaționale;
6. Creșterea calității proceselor de predare-învățare, precum și a serviciilor educaționale.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă Orizonturi 2013-2020-2030

Provocări cruciale

- 1.1 Schimbările climatice și energia curată
- 1.2 Transport durabil
- 1.3 Producție și consum durabile
- 1.4 Conservarea și gestionarea resurselor naturale
- 1.5 Sănătatea publică
- 1.6 Incluziunea socială, demografia și migrația
- 1.7 Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

Educația și formarea profesională - Orizont 2025

Obiectiv național: Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă a 1,65 milioane persoane.

Direcții strategice de acțiune

➤ **Dezvoltarea durabilă – temă orizontală în programele sectoriale 2013-2020 și integrată în obiective specifice ale POCU**

➤ **Înternalizarea în sistemul de educație și formare profesională a principiilor și obiectivelor dezvoltării durabile ca element integrator** al ansamblului de cunoștințe, aptitudini și deprinderi necesare existenței și performanței personale în lumea modernă

➤ **Educația pentru dezvoltare durabilă, în toate programele de pregătire**, de la științele naturii la practicile responsabile ale civismului și de la sustenabilitatea producției și consumului în raport cu resursele la însușirea principiilor diversității culturale, ale bunei guvernări și statului de drept.

➤ **Conținuturi tematice transversal integrate** în sisteme educaționale formale, non-

Educația și formarea profesională - Orizont 2025

Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE-27 în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate unde țintele sunt cele ale UE pentru 2025

Direcții strategice de acțiune:

➤ **Restructurarea ciclurilor de învățământ și redefinirea programelor de pregătire** în funcție de nivelurile de referință agreeate pentru Cadrul Național al Calificărilor,

astfel încât să fie asigurate **transparența sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții precum și mobilitatea ocupațională.**

➤ **Dezvoltarea capacității și inovației instituționale**, având la bază managementul cunoașterii; crearea rețelelor de cooperare care să includă parteneriatele public-privat în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;

➤ **Profesionalizarea managementului educațional** și a guvernanței prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale.

➤ formale și informale pe **3 dimensiuni: socio-culturală, ambientală și economică**

➤ **Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale.** Până în 2025 - acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte

➤ **Diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale.** Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă: minimum 15% din grupa de vârstă 25-64 ani.

➤ **Accentuarea pregătirii tinerilor pentru învățare pe tot parcursul vieții și capacitate de a se adapta competitiv pe piața muncii din UE.**

➤ **Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate** conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studentilor

➤ **Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse** și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate.

➤ **Extinderea cooperării internaționale** prin programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere

Educația și formarea profesională - Orizont 2030

Obiectiv național: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională la nivelul performanțelor superioare din UE-27; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități

Direcții strategice/priorități:

➤ **Principiile și practicile dezvoltării durabile - încorporate organic** în ansamblul politicilor educaționale.

➤ **Eficiența internă și externă a sistemului de educație** va fi în continuare obiectivul principal.

☐ Învățarea eficientă va rămâne o prioritate;

☐ Formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice și se vor concentra pe formarea deprinderii de a acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii;

☐ Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional precum a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de benchmarking adoptate în UE și la cele mai bune practici existente pe plan mondial.

➤ **Extinderea în continuare a cooperării internaționale .**

Programul Operațional Capital Uman (POCU)

În perioada 2014-2020, România, ca Țară membră a Uniunii Europene, va primi pentru dezvoltarea resurselor umane importante fonduri europene accesibile prin proiecte, care vor avea două direcții principale de acțiune: educația și formarea profesională și piața muncii.

Pentru domeniul Resurse Umane, România a elaborat documentul programatic Programul Operațional Capital Uman (POCU) prin care stabilește strategia de dezvoltare a resurselor umane și implicit prioritățile identificate în acest domeniu.

Obiectivul general al POCU îl reprezintă dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității pe piața muncii, prin promovarea egalității de șanse pentru învățarea pe tot

parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive care vor conduce, până în 2025, la integrarea sustenabilă pe piața muncii a 850 000 persoane.

Obiectivele specifice ale POCU sunt:

- promovarea educației și formării inițiale și continue de calitate, incluzive pentru învățământul universitar și cercetare;
- promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea calității și productivității muncii;
- facilitarea inserției pe piața muncii a tinerilor și șomerilor pe termen lung;
- dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive;
- promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv din zonele rurale;
- îmbunătățirea serviciilor publice de ocupare;
- facilitarea accesului la educație și piața muncii a grupurilor vulnerabile.

5.2. Indicatori de context specifici

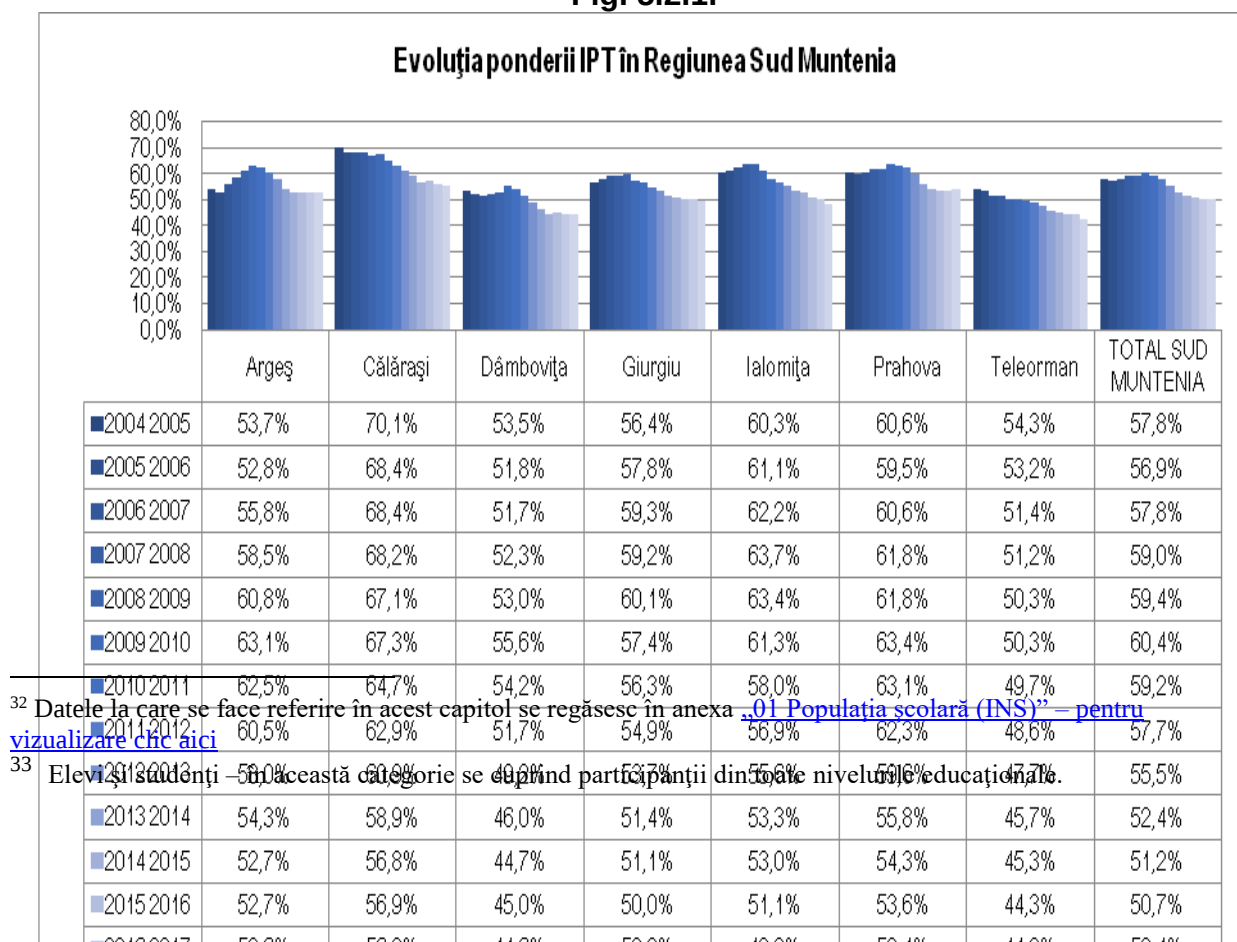
5.2.1. Contextul demografic și populația școlară

Contextul demografic este prezentat detaliat și analizat în **capitolul 2**, din perspectiva implicațiilor pentru ÎPT cu privire la structura și evoluția populației pe grupe de vârstă, medii de rezidență și sex, structura etnică, fenomenul migrației. Pentru orizontul de planificare 2025, cele mai severe concluzii, rezultate din prognozele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației (v. *cap.2.2*). Cele mai afectate vor fi **efectivele din grupa de vârstă 15-18 ani** (care includ elevii de liceu / școala de arte și meserii) – **scădere prognozată la nivel regional pentru perioada 2015-2025**. De asemenea, reduceri semnificative sunt prognozate pentru grupa de vârstă **19-24 ani** (care interesează învățământul postliceal și superior) – **la nivel regional pentru perioada 2015-2025**.

Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență³²

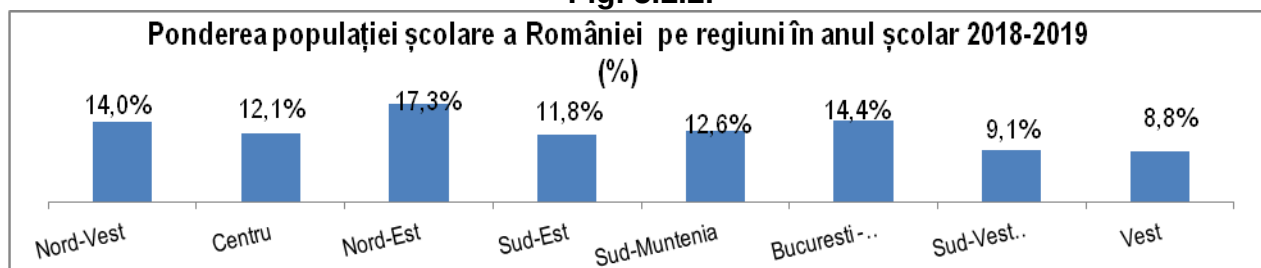
Populația școlară din România a fost în anul școlar 2018-2019 de 3547,30 mii elevi și studenți³³, în scădere cu 31,26 mii comparativ cu anul școlar/universitar precedent.

Fig. 5.2.1.

Regiunea cu cea mai numeroasă populație școlară este regiunea Nord-Est (17,3% din

Fig. 5.2.2.

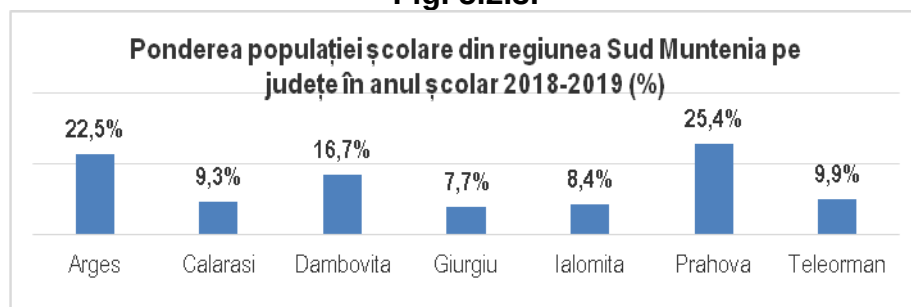

Sursa datelor - INS

populația școlară a României), urmată de regiunea București-Ilfov (14,4% din populația școlară a României) și Nord-Vest (14% din populația școlară a României). Regiunea Sud Muntenia ocupă locul al patrulea cu o pondere de 12,6% din populația școlară a României, iar regiunea Vest, ultimul loc, cu cea mai mică pondere (8,8% din populația școlară a României).

Populația școlară din regiunea Sud Muntenia a fost în anul școlar/universitar 2018-2019 de 446,027mii copii, elevi, studenți, cursanți.

Fig. 5.2.3.

Sursa datelor - INS

64,6% din populația școlară a regiunii Sud Muntenia este localizată în județele Prahova (25,4%), Argeș (22,5%) și Dâmbovița (16,7%). Județul Giurgiu este județul cu cea mai mică pondere (7,7% din populația

școlară a regiunii Sud Muntenia).

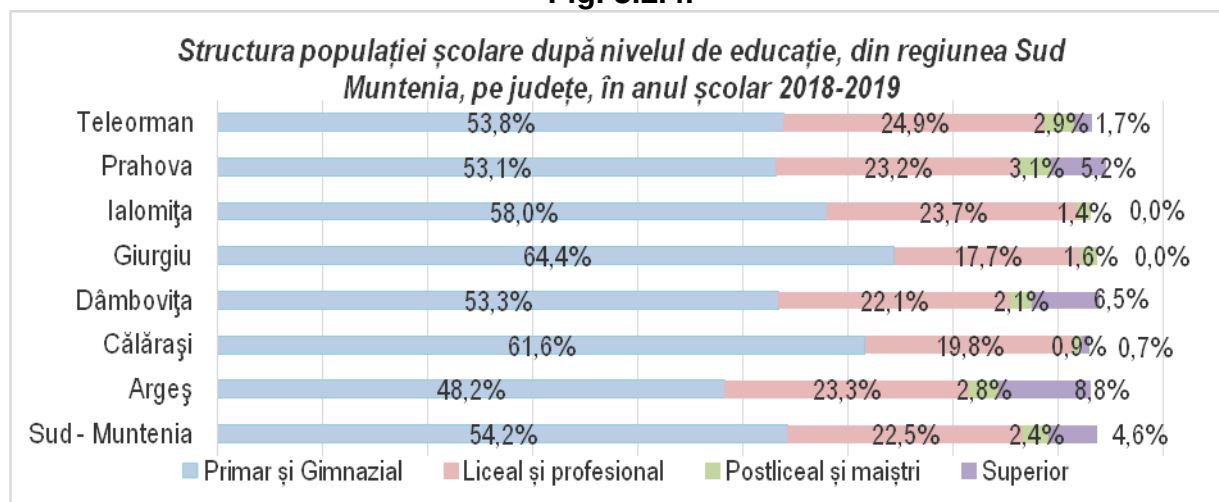
Din punct de vedere al structurii populației școlare pe niveluri de educație, ponderea cea mai mare, la nivelul regiunii Sud Muntenia, au deținut-o elevii din **învățământul primar și gimnazial** (54,2%), regiunea Sud-Muntenia ocupând locul al doilea în ceea ce privește ponderea învățământului primar și gimnazial (14,6 din învățământul primar și gimnazial al României, după regiunea Nord-Est care deține 18,5% din învățământul primar și gimnazial al României). Regiunea Vest ocupă ultimul loc, cu cea mai mică pondere (învățământul primar și gimnazial deține 8,2% din învățământul primar și gimnazial al României).

În ceea ce privește **învățământul liceal și profesional**, în regiunea Sud Muntenia, acesta reprezintă 22,5% din totalul populației școlare, regiunea situându-se pe locul al doilea pe țară, după regiunea Sud - Vest Oltenia, care a deținut cea mai mare pondere a elevilor din învățământul liceal și profesional (23,7%).

Învățământul liceal și profesional a înregistrat cea mai mică pondere (15,5%) în regiunea București-Ilfov.

Analizând structura populației preșcolare și școlare pe niveluri de educație în județele regiunii Sud Muntenia, se observă că ponderea cea mai mare a învățământului primar și gimnazial a deținut-o județul Giurgiu (64,4%), iar cea mai mică pondere județul Argeș (48,2%). Învățământul liceal și profesional are cea mai mare pondere în județul Teleorman (24,9%) și cea

Fig. 5.2.4.

Sursa datelor - INS

mai mică pondere în județul Giurgiu (17,7%), în timp învățământul superior are ponderea cea mai mare în județul Argeș (8,8%), urmat de Dâmbovița (6,5) și Prahova (5,2%).

Populația școlară cuprinsă în învățământul profesional și tehnic la nivel național reprezenta, în anul școlar 2018-2019, 49,1%, din care 36,5% învățământ liceal tehnologic și 12,6% învățământ profesional. Cea mai mare pondere o deține învățământul liceal teoretic și vocațional (50,9%).

Regiunea cu cea mai mare pondere a IPT este regiunea Vest (53,2%), urmată de regiunile Sud – Est (51,9%) Sud-Vest Oltenia (51,7%), iar regiunea cu cea mai mică pondere este regiunea București – Ilfov (34,1%).

Învățământul superior a înregistrat cea mai mare pondere, în anul universitar 2018-2019, în regiunea București-Ilfov (34,1%), iar cea mai mică pondere în regiunea Sud Muntenia (de numai 4,6%).

Analizând structura învățământului secundar superior din regiunea Sud Muntenia, în anul școlar 2018 – 2019, se pot desprinde următoarele concluzii:

- Ponderea IPT în numărul total al elevilor cuprinși în învățământul secundar superior a fost de 50,0%, în scădere cu 10,4 procente față de anul școlar 2009 - 2010. Județele cu cea mai mică pondere a IPT sunt Dâmbovița (44,8%) și Teleorman (41,7%), iar județele cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în IPT sunt Călărași (54,3%) și Prahova (55,6%).

- Ponderea învățământului profesional în numărul total al elevilor cuprinși în învățământul secundar superior a fost de 10,9%, în creștere cu 0,4 procente față de anul școlar anterior și cu 1,7 procente sub media națională. Județele cu cea mai mică pondere a învățământului profesional sunt Teleorman (5,6%) și Giurgiu (7,9%), iar județele cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământului profesional sunt: Călărași (16,6%) și Prahova (13,2%). Măsurile de revigorare a învățământului profesional prin introducerea învățământului profesional cu durată de 3 ani, după finalizarea clasei a VIII-a și a învățământului dual au determinat orientarea mai multor elevi către acest nivel de studiu. Astfel, în regiunea Sud Muntenia, în anul școlar 2017-2018, în învățământul profesional au fost înscriși, cu 311% mai mulți elevi față de anul școlar 2012-2013.

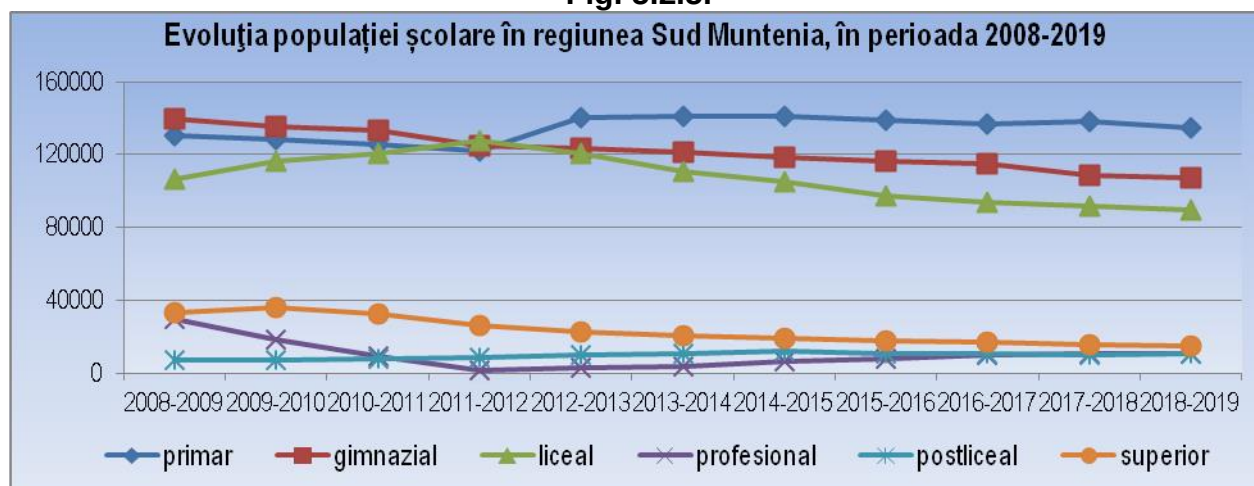
Din totalul populației școlare cuprinsă în sistemul de educație în regiunea Sud Muntenia, 50,9% au fost elevii și studenții de sex masculin și 59,5% au studiat în mediul urban (față de 72% la nivel național).

Analiza numărului de elevi cuprinși pe niveluri educaționale oferă o privire de ansamblu asupra evoluției populației școlare în ultimii nouă ani școlari, în regiuni și județe.

Dinamica populației școlare la nivel regional în perioada 2007 – 2019 (vezi fig. 5.2.5.), indică o scădere importantă a efectivului cu 17,2%.

Nivelurile care au cunoscut cele mai accentuate diminuări ale numărului de elevi înscriși în anul școlar 2018-2019 față de anul școlar 2007-2008 au fost învățământul profesional (-63,7%) și învățământul superior (-54,8%). Reduceri semnificative a înregistrat în aceeași

Fig. 5.2.5.

Sursa datelor Sursa datelor: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice - INS

perioadă și învățământul gimnazial (-23,4%). Scăderea populației din învățământul gimnazial va influența pe viitor scăderea populației școlare din învățământul liceal și profesional.

Deși efectivele de elevi din învățământul liceal au crescut în perioada 2008-2012 (+16,8%), acestea au înregistrat o scădere de 25,8% în perioada 2012-2019, datorată reducerii semnificative a populației școlare din învățământul gimnazial, dar și reintroducerii învățământului profesional. Învățământul profesional înregistrează o scădere dramatică în perioada 2009 – 2011, datorată Hotărârii de Guvern din 8 februarie 2009, când nu au mai fost alocate locuri pentru școlile de arte și meserii, urmată de o creștere continuă în perioada 2011-2019 (după instituirea stagiilor de pregătire practică, a învățământului profesional cu durată de 3 ani și a învățământului dual).

Nivelurile care au înregistrat creșteri ale populației școlare în perioada 2008 - 2019 au fost învățământul postliceal și de maiștri (+50,8%) și învățământul primar (+2,8%).

5.3. Indicatori de intrare

5.3.1 Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

Indicatorul „nr. elevi/cadru didactic” oferă informații privind eficiența utilizării resurselor umane și calitatea actului didactic. Perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev

poate conduce la modificări ale acestui indicator, având ca efect concentrarea resurselor în școli viabile.

În perioada 2013 – 2018 ([v. anexa04](#)) indicatorul înregistrează un trend descrescător din cauza efectivelor reduse la clasă. În anul școlar 2018-2019 indicatorul a scăzut.

5.3.2. Resursele umane din ÎPT

La nivelul Inspectoratului Școlar resursele umane TVET au fost deduse din situațiile statistice existente pentru învățământul TVET.

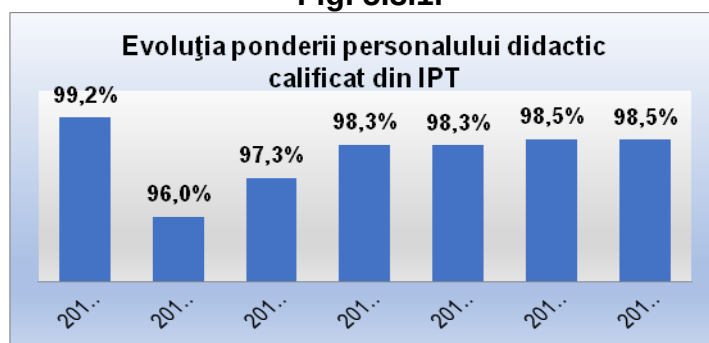
Analizând situația existentă se pot trage unele concluzii:

- majoritatea cadrelor didactice ocupate în TVET sunt calificate și cu grade didactice;
- suplinitorii necalificați pentru învățământul profesional și tehnic sunt cadre didactice cu studii superioare care predau alte discipline decât cea înscrisă pe diplomă;
- personalul didactic din școlile TVET ale Județului Ialomița posedă calificări profesionale și pregătire în domeniul didacticii generale și didacticii disciplinei.

Cerința esențială pentru ca sistemul educațional să ofere tinerilor competențele necesare pe piața muncii este determinată în primul rând de existența unor cadre didactice de elită, bine pregătite, dar și motivate

La nivel național, în anul școlar 2017-2018, **numărul total al personalului didactic din învățământul profesional și tehnic, proprietate publică**, (liceal tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal) a fost de **28789** persoane, **înregistrând, în perioada 2011-2018 o tendință de scădere continuă** (în scădere cu 3650 persoane, -11,3%). Ponderea personalului didactic calificat a fost de 98,5%, înregistrând o evoluție crescătoare în perioada 2012-2018.

Fig. 5.3.1.

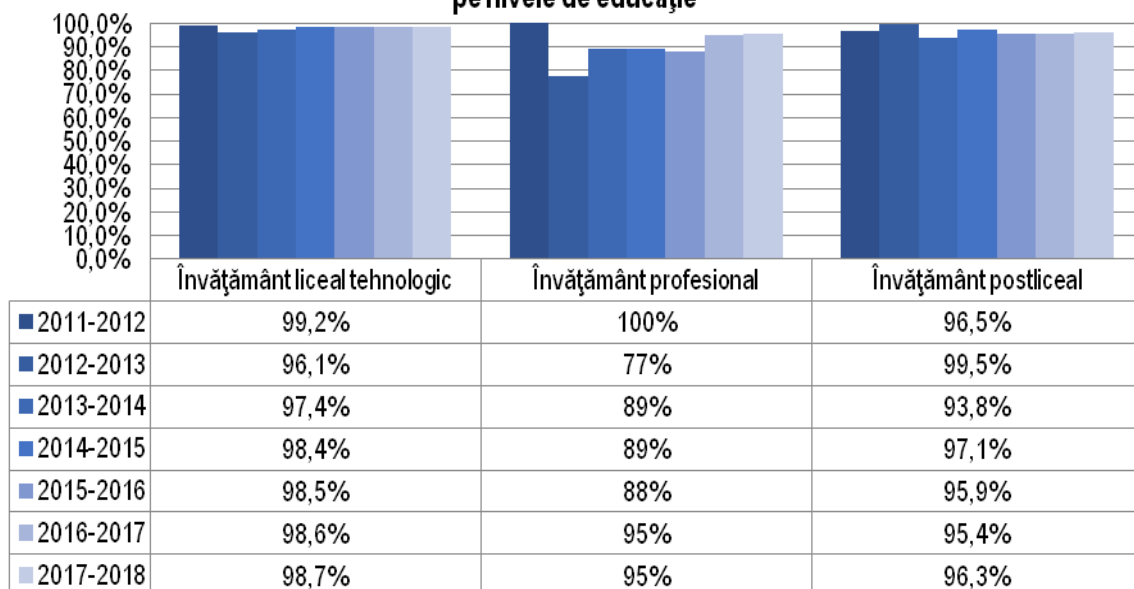

Sursa datelor: INS

Analizând structura personalului didactic din IPT, proprietate publică, pe niveluri de educație, se constată că, în anul școlar 2017-2018, din totalul persoalului din învățământul **profesional și tehnic, 89,5% funcționează în învățământul liceal tehnologic** (53,9% profil Tehnic, 13,9% profil Resurse naturale și protecția mediului și 21,7% profil Servicii), 4% în învățământul profesional și 6,5% în cel postliceal și de maiștri.

Fig. 5.3.2.

Evoluția ponderii personalului didactic calificat din IPT, pe nivele de educație

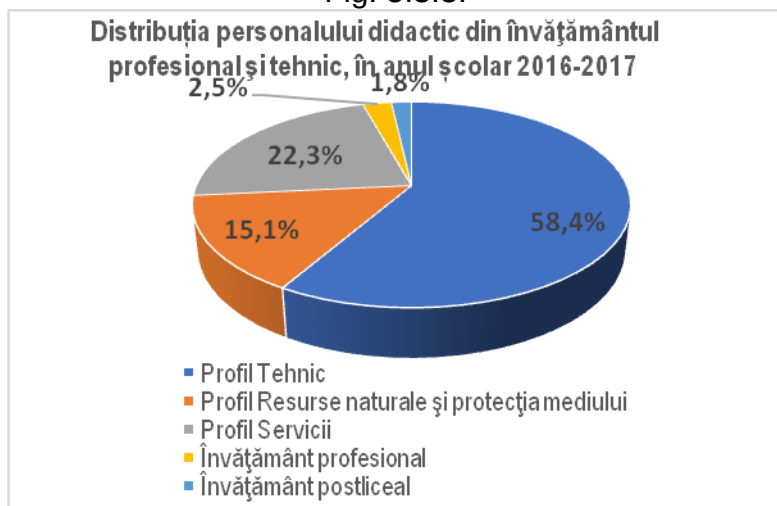

Sursa datelor: INS

Scăderea sau creșterea efectivelor de personal se corelează, în mod firesc, cu tendințele efectivelor de elevi. Numărul personalului didactic din învățământul liceal tehnologic înregistrează o tendință de descreștere în perioada 2011-2018 (- 6160 persoane), în timp ce numărul personalului didactic din învățământul profesional crește (în cifre absolute) de la 64 persoane la 1155 persoane, ca urmare a revigorării acestei forme de învățământ. Numărul de personal din învățământul postliceal și de maiștri, care a devenit o rută din ce în ce mai solicitată de absolvenții de liceu fără bacalaureat, înregistrează creștere până în anul școlar 2013-2014, apoi o descreștere până în 2016, după care crește cu 1398 persoane.

Învățământul liceal tehnologic înregistrează în perioada analizată o tendință descreșcătoare, atât la nivel național cât și **la nivelul regiunii Sud Muntenia**. Această tendință se înregistrează și la nivelul județelor regiunii. Astfel, în anul școlar 2017/2018, în regiunea Sud Muntenia, numărul personalului didactic din învățământul liceal tehnologic a înregistrat o ușoară

Fig. 5.3.3.

Sursa datelor: INS

descreștere în comparație cu anul precedent, cu 70 persoane. Ponderea personalului didactic calificat a fost, în anul școlar 2017-2018 de 99,35%, în creștere cu 0,8% față de anul școlar precedent (98,55%). Această tendință se întâlnește și în județele regiunii, cu excepția județului Prahova care înregistrează o ușoară descreștere a ponderii personalului didactic calificat față de anul anterior: (de la 94,42 % la 94,07%)

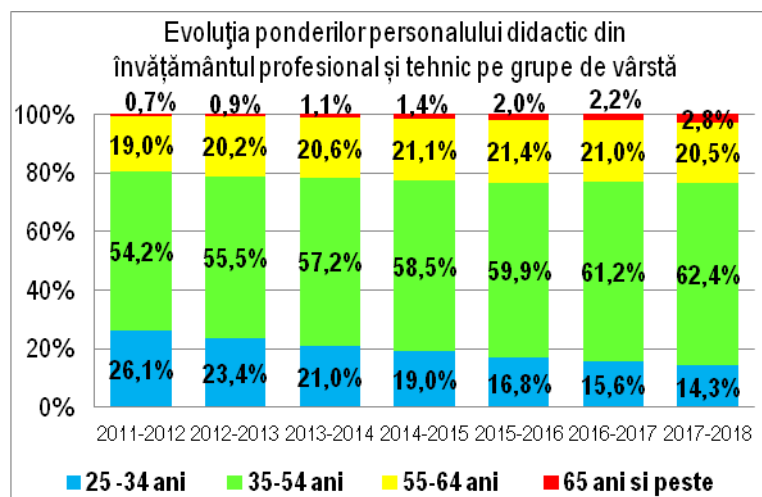
Analiza **pe medii de rezidență** a numărului cadrelor didactice relevă faptul că rețeaua școlară este inegal dezvoltată în cazul învățământului liceal, postliceal, cât și al celui profesional (în defavoarea mediului rural).

Analizând distribuția personalului didactic pe sexe, se observă ponderea preponderentă a personalului didactic feminin. În anul școlar 2017-2018, în comparație cu anul precedent,

ponderea personalului feminin a crescut ușor la toate nivelele de educație IPT (cadrele didactice de sex feminin reprezentând 71,4% din totalul personalului didactic), cu excepția **învățământului profesional**, unde a scăzut de la 70,5% la 68,2%).

Ponderea cea mai scăzută a cadrelor didactice de sex feminin se înregistrează în învățământul liceal, profil tehnic (68,1%) și în învățământul profesional (68,2%).

Fig. 5.3.4.

În România, analiza pe grupe de vârstă a personalului didactic din învățământul profesional și tehnic, conduce în mod clar la concluzia că, pe parcursul anilor, se acutizează fenomenul de îmbătrânire resurselor umane în educație. Pe de o parte, acest fenomen este rezultatul scăderii populației școlare și dispariției unui număr mare de catedre care să poată fi ocupate de tineri absolvenți, iar pe de altă parte ca urmare a faptului că o carieră didactică nu a fost de interes pentru tineri o lungă perioadă de timp, din

cauza slabei motivații financiare. Analiza evoluției personalului didactic din **învățământul profesional și tehnic**, pe grupe de vârstă, relevă o scădere a ponderii cadrelor didactice tinere (cu vârste cuprinse între 25-35 ani) concomitent cu creșterea ponderii celorlalte grupe de vârstă. Ponderea cea mai mare o înregistrează cadrele didactice cu vârste între 35-54 ani (62,4% din numărul total al cadrelor didactice).

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de adaptare din partea profesorilor. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât competențele metodice cât și actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem se recomandă ca măsură de fond anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

Conform **Anexei nr. 16** privind Situația școlarizării în ÎPT, în anul școlar curent, pe unități școlare se constată o scădere a efectivelor de elevi / clasă la școlile din mediul rural, în ceea ce privește grupurile școlare se constată o scădere a efectivelor de elevi pe ruta progresivă an de completare și liceu tehnologic ciclul superior. Este necesară restructurarea rețelei școlare în anul 2011-2012 (reducerea planului de școlarizare pentru clasa a IX a) pentru grupurile școlare dintr-o localitate care au în planul de școlarizare aceleași calificări. Printre direcțiile de restructurare a unităților școlare se propune reducerea profilului teoretic din cadrul grupurilor școlare.

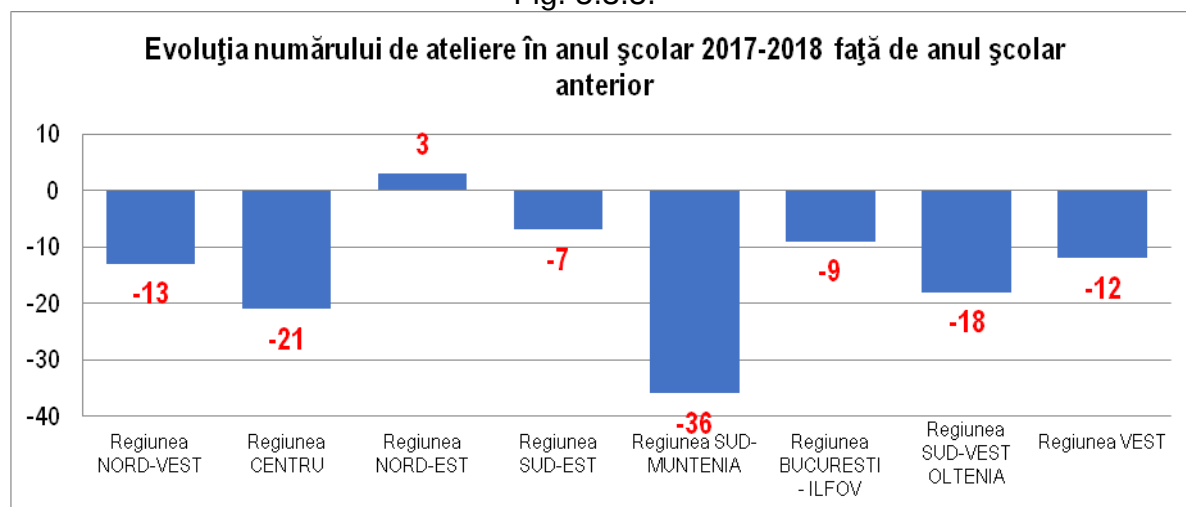
5.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare

Învățarea, obiectivul final al educației, este influențată de existența și calitatea infrastructurii de educație, cu impact asupra rezultatelor elevilor.

Cele 185 unități de învățământ secundar superior existente la nivelul regiunii Sud Muntenia dețineau în anul școlar 2017-2018 un număr de 1099 laboratoare școlare (cu 44 mai

puțin decât anul școlar precedent), 516 ateliere școlare (cu 36 mai puțin decât anul școlar precedent) și 16064 PC-uri (cu 225 mai multe ca anul școlar precedent). , 94% fiind conectate la Internet.

Fig. 5.3.5.

Sursa datelor: INS

O mare parte a școlilor au beneficiat de dotare prin programele Phare VET, Banca Mondială, programe guvernamentale.

În anul școlar 2017-2018 numărul laboratoarelor școlare și a atelierelor a scăzut, în regiunea Sud Muntenia, față de anul școlar anterior. Analizând numărul de elevi ce revin la un laborator școlar în Regiunea Sud Muntenia și în județele componente ale regiunii se observă că acesta este între 39,4 în județul Ialomița și 55,8 în județul Teleorman. În județele Ialomița, Argeș, Dâmbovița numărul de elevi ce revin la un laborator școlar este mai mic decât media la nivel regional (47,4 elevi/laborator). Este necesară însă o analiză la nivelul fiecărui județ pentru identificarea eventualei deficit de laboratoare pe discipline de studiu.

În ceea ce privește numărul de ateliere, situația este foarte diferită la nivelul județelor regiunii. Astfel, în județul Ialomița numărul de elevi care revine la 1 atelier școlar este de 83 în timp ce, la polul opus se situează județul Teleorman cu un număr de 157,9 de elevi care revin la 1 atelier. Și în acest caz este necesară analiza detaliată pe calificări și unități de învățământ privind necesarul de ateliere școlare în fiecare județ, în raport cu numărul de elevi.

Numărul de elevi care revine la 1 PC este satisfăcător având în vedere că valorile se încadrează între 2,9 elevi/PC în județele Ialomița și Dâmbovița și 5,7 elevi/PC în județul Giurgiu. Media la nivel regional este de 3,2 elevi/PC, mai mică decât anul școlar anterior.

Tabel 5.3.1 Laboratoare, ateliere școlare și PC-uri în învățământul liceal, profesional și postliceal, la începutul anului școlar 2018-2019, în regiunea Sud Muntenia

Regiune si județe	Nr. laboratoare	Nr. de ateliere	Nr. de PC	Număr Elevi din IPT	Nr elevi/ laborator	Nr elevi/ atelier	Nr elevi/ PC
Regiunea SUD-MUNTENIA	1099	516	16064	52079	47,4	100,9	3,2
Argeș	271	134	3831	12384	45,7	92,4	3,2
Călărași	84	46	1515	4985	59,3	108,4	3,3
Dâmbovița	178	65	2570	7374	41,4	113,4	2,9
Giurgiu	64	17	579	3292	51,4	193,6	5,7

Ialomița	118	56	1625	4649	39,4	83,0	2,9
Prahova	285	163	4577	13868	48,7	85,1	3,0
Teleorman	99	35	1367	5527	55,8	157,9	4,0

Baza materială în învățământul liceal ca și baza materiale pentru întregul învățământ profesional și tehnic din regiunea Sud Muntenia necesită analize detaliate privind nevoile de săli de clasă, laboratoare și ateliere, în raport cu calificările în care sunt școlarizați elevii, cu atenție deosebită pentru unitățile de învățământ din mediul rural.

Cu excepția școlilor cuprinse în programele de reabilitare prin programele finanțate de UE sau Banca Mondială, în cele mai multe cazuri, **starea generală a infrastructurii** (clădirile pentru spațiile de pregătire teoretică și practică și infrastructura de utilități) necesită intervenții majore de reabilitare sau modernizări. Lipsesc o parte din atelierele necesare pentru ÎPT, cabinete și laboratoare.

Dotarea este **învechită**; multe din atelierele existente nu au beneficiat de nici o investiție relevantă în echipamente după 1990. Cu excepția școlilor cuprinse în Programele Phare pentru ÎPT, în cele mai multe cazuri dotările după 1990 s-au limitat la ceea ce s-a putut obține din efortul de autofinanțare, donații sau sponsorizări - insuficient cantitativ și calitativ. Se simte lipsa dotărilor moderne și a echipamentelor de simulare necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev.

Puține școli au amenajările minime necesare pentru accesul persoanelor cu deficiențe neuromotorii.

Deși **dotarea laboratoarelor de informatică** s-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani, se simte *nevoia completării cu PC a dotării tuturor laboratoarelor și cabinetelor de specialitate* (pentru dezvoltarea activităților de predare-învățare asistate de calculator).

Ritmul noilor achiziții pentru **dotarea bibliotecilor școlare** este încă relativ scăzut deși în ultimul an au crescut simțitor. Se constată un număr relativ restrâns și în general o varietate mică de titluri la abonamente pentru publicații de specialitate.

Un număr scăzut de școli din ÎPT din județul Ialomița au beneficiat de programul privind înființarea unor **Centre de Documentare și Informare**. Este importantă extinderea programului și pentru celelalte școli.

5.4. Indicatori de proces

5.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- La nivel regional: **Consortiul Regional IPT** - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională
- La nivel local (județean): **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)** - ca organism consultativ al Inspectoratelor școlare județene
- La nivelul școlilor: **Consiliile de administrație/Consiliile școlare**
- La nivel național: **Comitetele sectoriale.**

Principalele atribuții în procesul de planificare în ÎPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standarde de Pregătire Profesională.
- Consorțiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor Regionale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PRAI)
- CLDPS: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare
- Consiliile de administrație / Consiliile școlare: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)

În cadrul programului multianual Phare IPT, Consorțiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de **planificare strategică pe termen lung** la nivel regional (**PRAI**) și local (**PLAI**), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (**PAS**).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin **Planurile de acțiune ale școlilor (PAS)**.

Școlile cuprinse în programul Phare IPT au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea **Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS)** pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale)
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente / pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este **curriculum în dezvoltare locală** (CDL - componentă importantă a planului de învățământ la școala de arte și meserii) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Din păcate, în practică se constată de multe ori o **antrenare redusă sau formală din partea școlilor a agenților economici în elaborarea CDL**.

Un alt aspect de importanță strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului de ÎPT este în legătură cu **organizarea și derularea examenelor de absolvire**, care conform metodologiilor în vigoare implică obligatoriu **cooptarea agenților economici** ca membri ai comisiilor de examinare. Rezultatele absolvenților la aceste examene (cu procent de reușită apropiat de 100% - v. mai jos, 5.5.6) oferă motive de îndoială cu privire la **efectivitatea participării agenților economici** în cadrul acestora.

5.4.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor **mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională** care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

În ÎPT, introducerea unui sistem de **asigurare a calității** în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru **toate unitățile de învățământ**, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – “predarea și învățarea”, apoi extinderea treptată pentru aplicarea tuturor celor 8 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Școlile din Programul Phare TVET care au beneficiat de formare și asistență în acest scop, au sarcina de a disemina și de asista implementarea sistemului de asigurare a calității în celelalte școli din județ.

Școlile din județ evaluate de către ARACIP pentru noile calificări propuse în planul de școlarizare 2012-2013 au primit aviz favorabil pentru autorizarea provizorie de funcționare.

Introducerea unui **sistem de asigurare a calității în ÎPT** va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) **un set de indicatori standard (benchmark)** care să faciliteze decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă.

Conducând la **creșterea transparenței față de beneficiari**, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și **implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire**.

5.4.3. Serviciile de orientare și consiliere.

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere / elev, numărul de elevi consiliați / consilier, etc.

În lipsa unor indicatori standard și a unui sistem unitare de raportare a rezultatelor din activitatea serviciilor de orientare și consiliere, datele furnizate ca indicatori de către Centrele Județene de Asistență Psihopedagogică (CJAPP) nu sunt pe deplin comparabile între județele din regiune și sunt dificil de armonizat.

Totuși, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, *gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient*, în special în mediul rural, datorită unui număr încă insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism *sistematic* de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

5.5. Indicatori de ieșire

5.5.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Rata netă de cuprindere măsoară gradul de participare la educație a copiilor de vârstă *oficială* corespunzătoare nivelului respectiv de educație³⁴.

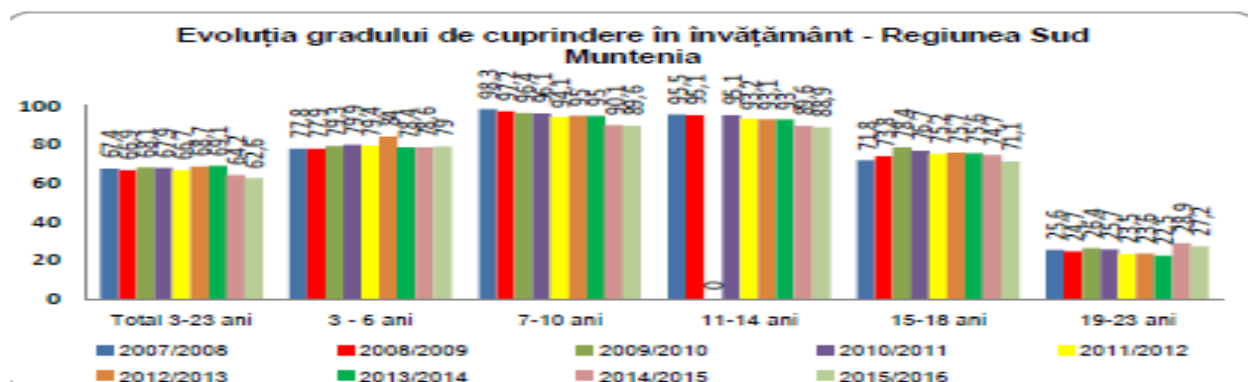
³⁴ Diferențele față de vârsta reglementată de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele “standard” din seria curentă influențează valoarea indicatorului

În perioada 2013-2018, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a cunoscut o evoluție fluctuantă la toate nivelurile de educație, urmare a scăderii populației de vârstă școlară.

Raportat la anul școlar precedent (2017 – 2018), în anul 2018 – 2019 se constată menținerea ratei nete de cuprindere la învățământul primar, gimnazial și secundar superior (clasele a X-a și a XI –a). Aceeași tendință se înregistrează la ciclul inferior al liceului – clasele IX – X.

În perioada următoare, 2007-2016 se observă din nou o fluctuație a ratei nete de cuprindere la toate nivelurile.

Fig. 5.5.1.

Conform datelor statistice (v anexa Rata neta de cuprindere - INS), ratele nete de cuprindere în educație în Regiunea Sud Muntenia se situează sub cele calculate ca medie la nivel național, la nivelurile de educație învățământ secundar superior (elevi 15-18 ani), învățământ secundar superior (elevi 15-16 ani), învățământ secundar superior (elevi 17-18 ani), și peste media la nivel național la nivelurile de educație învățământ primar, învățământ gimnazial și învățământ obligatoriu, în perioada 2007-2014. După aceea ratele nete de cuprindere înregistrează valori sub media națională .

În perioada 2007-2013 rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a cunoscut o mișcare oscilatorie la nivel regional (90,3 în 2007 și 90,1 în 2013), după care scade continuu până în anul școlar 2015-2016 (de la 90,1 la 83,3). În schimb, rata de cuprindere în clasele IX-X (15-16 ani) a avut o evoluție oscilantă, înregistrând o scădere ușoară în perioada 2007/2012 (de la 72,8 la 70,4) urmată de o scădere semnificativă în perioada 2012-2018 - v. mai jos, fig. 5.2.2..

Deși se constată o tendință de creștere, în perioada 2007-2009, a gradului de cuprindere în învățământul secundar superior, începând cu anul școlar 2009/2010, pe fondul măsurii de intrare în lichidare a SAM-urilor, rata de cuprindere în învățământul secundar superior a înregistrat o scădere ușoară de la un an la altul. Acest trend se menține și după reintroducerea, începând cu anul școlar 2012/2013, a învățământului profesional, ajungând în anul școlar 2015-2016 la 65,5%.

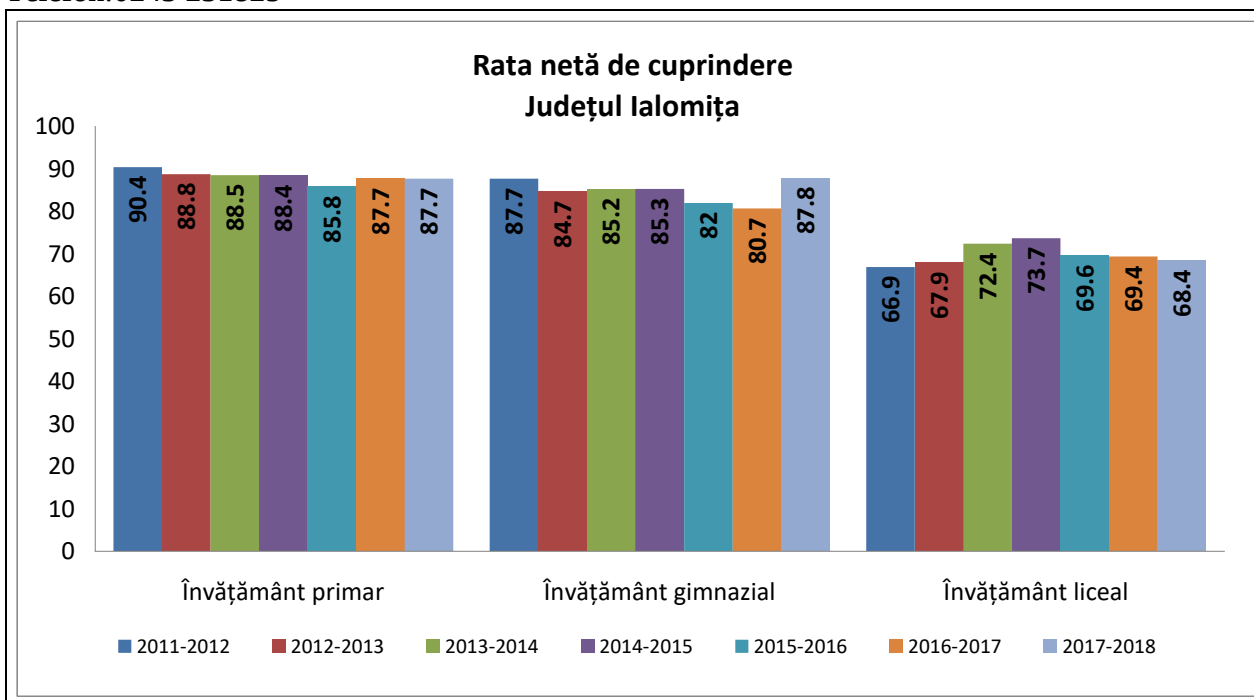

Fig. 5.5.2. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională, Sursa: date furnizate de INS

Din analizele statistice, reiese că rata netă de cuprindere pe niveluri de educație la nivelul Județului Ialomița în anul 2009-2010 este ușor sub media regiunii excepție făcând, la clasele IX-X – unde rata netă de cuprindere este mai mare cu 2,5 procente. [V anexa 6f 1](#)

5.5.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)

Gradul de cuprindere în învățământ reprezintă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. În perioada 2011-2018 gradul de cuprindere în învățământ a cunoscut o evoluție oscilantă la nivelul Județului Ialomița, la toate nivelurile de educație.

În perioada următoare se preconizează o creștere a ratei de cuprindere la toate nivelurile ca urmare a măsurilor sociale, programelor ”a doua șansă”, programelor de incluziune socială, creșterii numărului de cabinete de consiliere/consilieri școlari.

În anul școlar 2013 – 2014, față de 2011 – 2012, se constată scăderea gradului de cuprindere pe segmentul cuprins între 7- 10 ani și 11-14 ani; pe celelalte segmente de vârstă se înregistrează o ușoară creștere.

Gradul de cuprindere în învățământ pe niveluri de educație, în anul școlar 2016-2017, în județul Ialomița față de regiunea Sud Muntenia este ușor sub media regiunii, cu excepția grupei de vârstă 15-18 ani unde se înregistrează o depășire de față de nivelul.

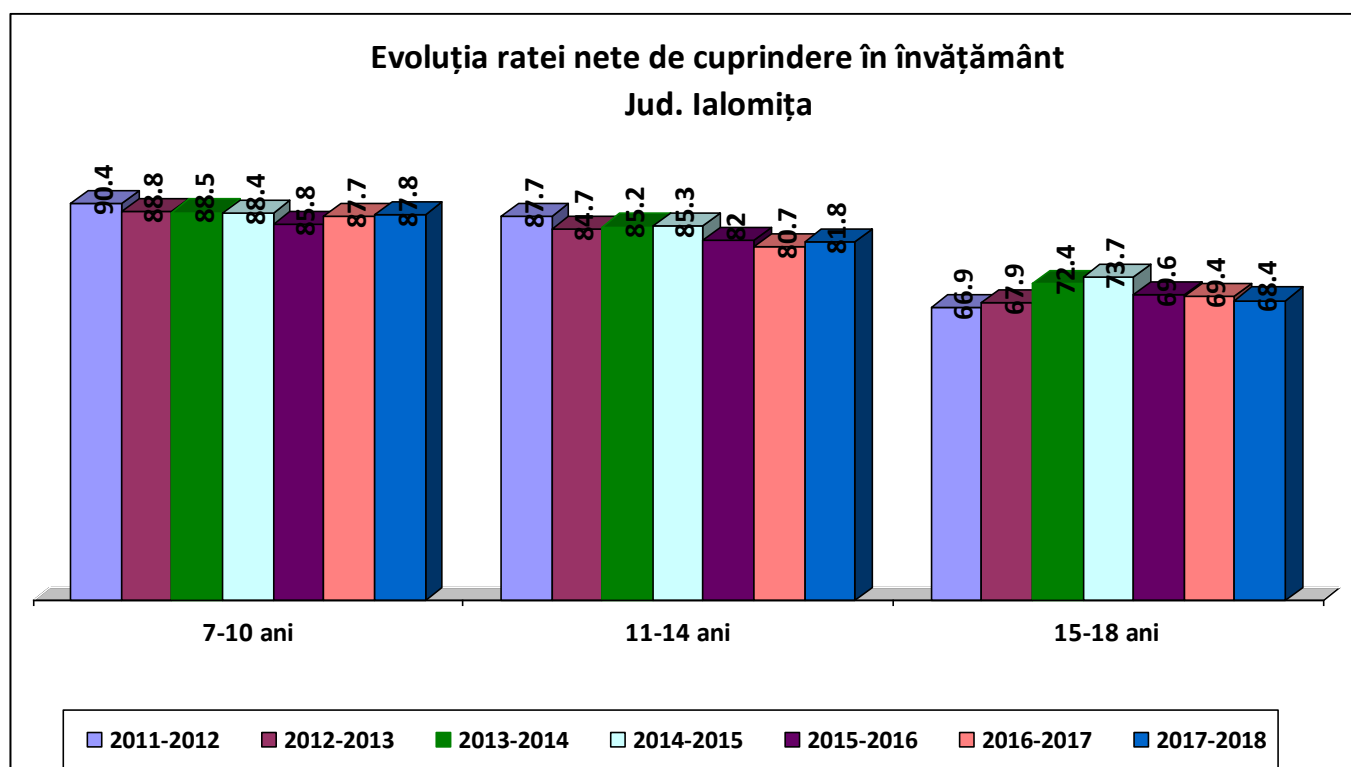

Fig. 5.5.2. Sursa: date furnizate de INS

Importanța indicatorului trebuie să se reflecte în atenția acordată măsurilor necesare în vederea asigurării accesului și creșterii gradului de cuprindere în educație în mod deosebit în mediul rural și pentru categoriile dezavantajate.

5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Rata abandonului școlar este un indicator important în cadrul politicilor de coeziune economică și socială, în strânsă legătură cu accesul la educație și pentru evaluarea gradului de retenție a tinerilor în educație pe fiecare nivel ISCED.

Principalele cauze ale abandonului școlar sunt:

- ◆ lipsa unor condiții materiale minime;
- ◆ neimplicarea familiei în supravegherea elevilor, o situație specială reprezentând elevii ale căror familii sunt plecate în străinătate;

- ◆ prestarea de către elevi a unor activități pentru întreținerea familiei;
- ◆ orizontul cultural și intelectual redus al unor familii;
- ◆ căsătorii la o vârstă fragedă;
- ◆ motivația scăzută a elevilor pentru școală.

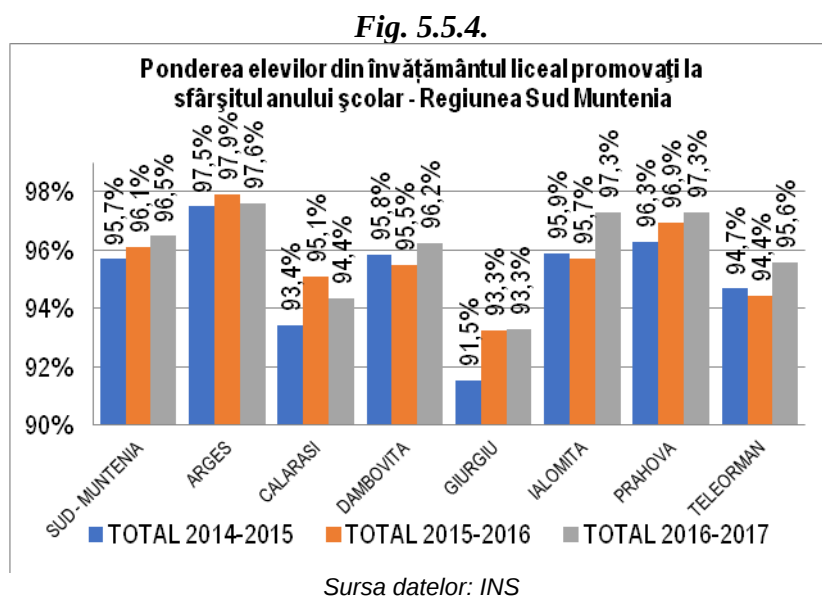
Totuși, se înregistrează plecări ale elevilor din sistemul de învățământ datorită migrației părinților în afara granițelor țării. Rata abandonului școlar la învățământ primar și gimnazial a crescut în perioada 2011 – 2018 (învățământ primar de la 0,2% la 3,2%, învățământ gimnazial de la 0,7% la 3,2%). La învățământ liceal și profesional rata abandonului școlar este fluctuantă, astfel: scade în intervalul 2014-2015 de la 4 la 2,7, se menține la 3,6 în perioada 2015-2016, crește până la 5,7 în 2016-2017 ca urmare a insuficienței cabinetelor de asistență psihopedagogică în școli, apoi scade la 4,1% în 2017-2018.

5.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Rata de absolvire se definește ca fiind procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație

Rata de absolvire, până anul școlar 2016-2017, la nivelul județului Ialomița este comparabilă cu cea de la nivelul regiunii Sud Muntenia.

Situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar

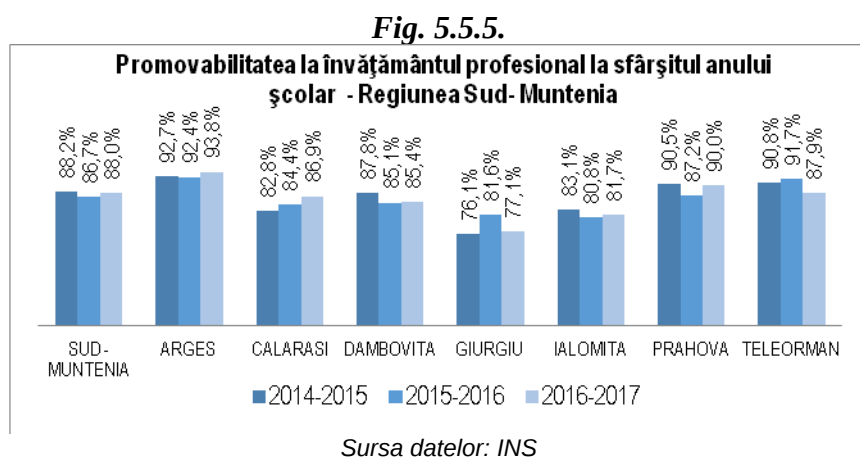

Analizând situația școlară a elevilor din învățământul liceal se observă o creștere a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 față de anul precedent, în majoritatea județelor, dar și la nivel regional.

Județele care au înregistrat o scădere a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 față de anul precedent sunt: Argeș (97,6% față de 97,9%, peste media regională) și Călărași (94,4% față de 95,1%, sub media

regională).

Cea mai mare pondere a elevilor din învățământul liceal promovați la sfârșitul anului

școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Argeș (97,6%, peste media națională), iar cea mai mică pondere s-a înregistrat în județul Giurgiu (93,3%).

La nivel național, ponderea elevilor din

Învăță-mântul liceal promo-vați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 crește față de anul școlar anterior de la 96,4% la 97%. Cea mai mare pondere a elevilor din învăță-mântul liceal promo-vați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 s-a înregistrat în regiunea Centru (98,2%), iar cea mai mică pondere s-a înregistrat în regiunile Sud-Est (96,3%) și Vest (96,3%). Regiunea Sud Muntenia înregistrează o pondere sub nivel național, aflându-se pe locul al șaselea după regiunile Centru, Nord-Vest, Nord-Est, București-Ilfov și Sud-Vest Oltenia.

Situația școlară a elevilor din învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar

Analizând

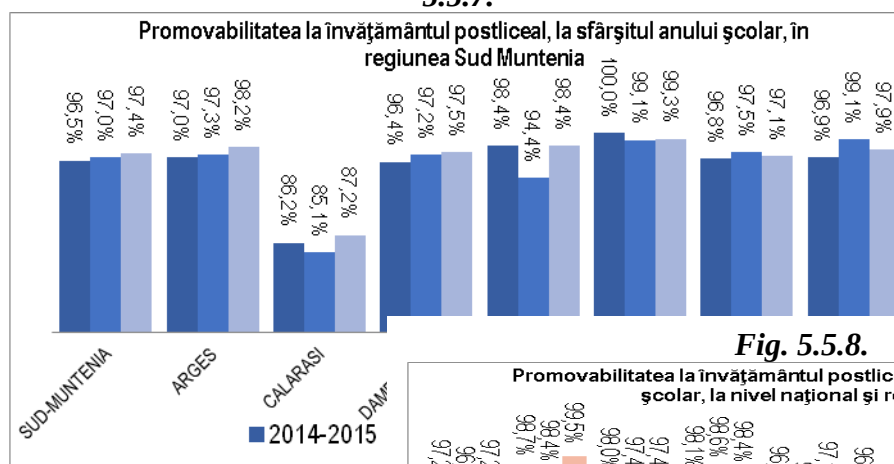
situația școlară a elevilor din învățământul profesional, se observă o creștere a ponderii elevilor promo-vați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 față de anul precedent, în majoritatea județelor, dar și la nivel regional.

Județele care au înregistrat o scădere a ponderii elevilor promo-vați la

sfârșitul anului școlar 2016-2017, față de anul precedent sunt: Giurgiu (77,1% față de 81,6%, sub media regională) și Teleorman (87,9% față de 91,7%, sub media regională). Cea mai mare pondere a elevilor din învățământul profesional promo-vați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Argeș (93,8%, peste media națională), iar cea mai mică pondere s-a înregistrat în județul Giurgiu (77,1%).

Fig.

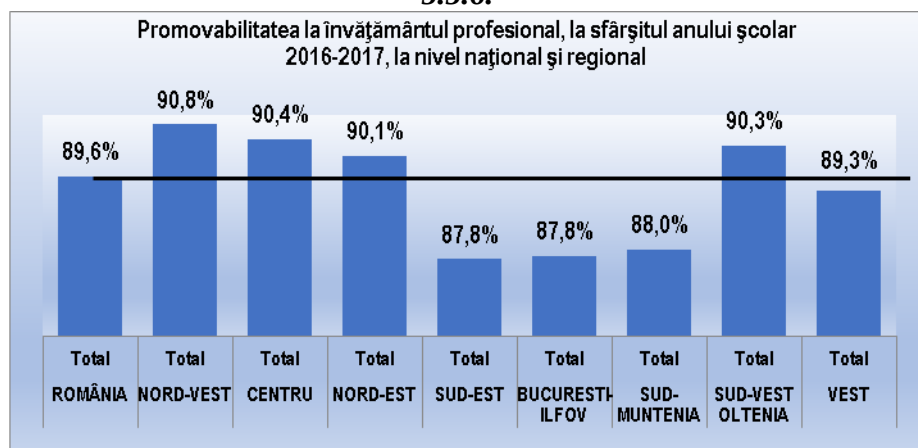
5.5.7.

mare pondere a elevilor din învățământul profesional promo-vați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 s-a înregistrat în regiunea Nord-Vest (90,8%), iar cea mai

Fig.

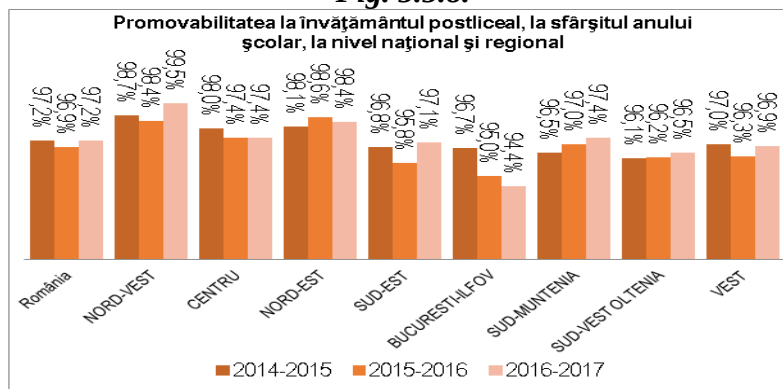
5.5.6.

Sursa datelor: INS

La nivel național, ponderea elevilor din învățământul profesional promo-vați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 crește față de anul școlar anterior de la 89,0% la 89,6%. Cea mai

Fig. 5.5.8.

Sursa datelor: INS

mică pondere s-a înregistrat în regiunile Sud-Est și București-Ilfov (87,8%). Regiunea Sud Muntenia (86,7%) se află pe penultimul loc în ceea ce privește promovabilitatea învățământului profesional.

Situația școlară a elevilor din învățământul postliceal, la sfârșitul anului școlar

La sfârșitul anului școlar 2016-2017, se observă o creștere a ponderii elevilor din învățământul postliceal promovați față de anul precedent, în județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu și Ialomița, dar și la nivel regional.

Județele care au înregistrat o scădere a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017, față de anul precedent sunt: Prahova (97,1% față de 97,5%, sub media regională), și Teleorman (97,9% față de 99,1%, peste media regională). Cea mai mare pondere a elevilor din învățământul postliceal promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Ialomița (99,3%, peste media națională), iar cea mai mică pondere s-a înregistrat în județul Călărași (87,2%).

La nivel național, ponderea elevilor din învățământul postliceal promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 crește față de anul școlar anterior de la 96,9% la 97,3%. Cea mai mare pondere a elevilor din învățământul postliceal promovați la sfârșitul anului școlar 2016-2017 s-a înregistrat în regiunile Nord-Vest (99,5%), iar cea mai mică pondere s-a înregistrat în regiunea București - Ilfov (94,4%).

5.5.5. Rata de succes

Ratele de succes la examenele finale de certificare a competențelor profesionale (examele de absolvire școală postliceală și de maiștri; respectiv certificarea competențelor profesionale la liceul tehnologic) se apropie de (sau chiar ating) 100% în majoritatea unităților școlare din județ.

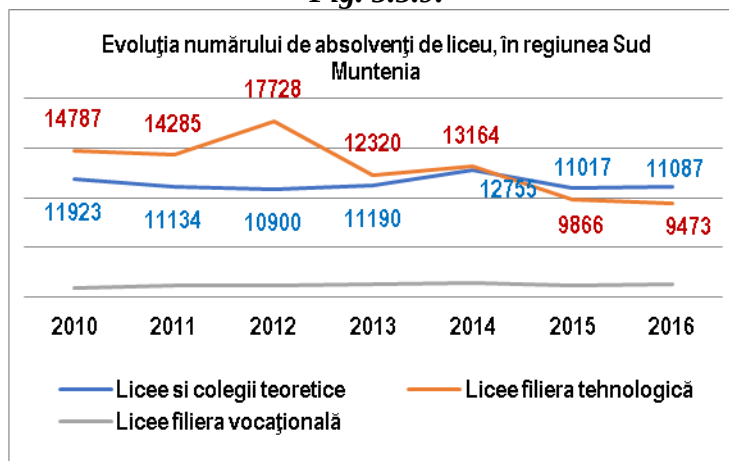
Evaluările finale în raport cu SPP, bazate pe competențe sunt de maximă importanță pentru asigurarea unei certificări credibile, validată de piața muncii la absolvirea fiecărui nivel de calificare. Măsurile care trebuie avute în vedere în raport cu aceste rezultate indicator trimit, pe de o parte, la asigurarea calității în procesul de evaluare în raport cu standardele de pregătire. Rata de succes reliefată prin procentul de promovabilitate la examene și rezultatele la olimpiadele școlare plasează școlile TVET din județ deasupra mediei pe țară. Rezultatele obținute demonstrează seriozitatea cu care au fost organizate, monitorizate concursurile școlare la toate etapele, cadrele didactice din comisiile de examen dând dovadă de obiectivitate în evaluarea elevilor. Conducerea unităților școlare a asigurat desfășurarea în bune condiții a concursurilor școlare – discipline tehnice.

În majoritatea școlilor TVET, situația la învățătură este bună la toate nivelurile, dar se înregistrează în unele cazuri elevi repenți și în situație de abandon școlar.

Analiza numărului de absolvenți din regiune ne oferă o imagine sintetică asupra potențialei forțe de muncă tânără sau a potențialilor studenți din Sud Muntenia.

În perioada 2009 – 2016, în regiunea Sud Muntenia, numărul absolvenților de **liceu tehnologic** a înregistrat o tendință fluctuantă: scade în anul școlar 2010 – 2011, apoi crește în anul școlar 2011-2012, când atinge cele mai mari valori (17728 absolvenți), scade brusc în anul școlar 2012-2013 cu 43,9%, apoi crește ușor cu 6,9% în anul

Fig. 5.5.9.

Sursa datelor: INS - Caiete statistice

școlar 2013-2014, ca apoi să descrească în anul școlar 2014-2015 cu 25%. În anul școlar 2015-2016 numărul absolvenților de liceu tehnologic continuă să descrească cu 4% față de anul școlar anterior. Această tendință se înregistrează și la nivel național.

Numărul absolvenților din colegiile și liceele teoretice scade în perioada 2009-2012, după

Fig. 5.5.10.

Sursa datelor: INS - Caiete statistice

care crește, ajungând în anul școlar 2013-2014 la 12755 absolvenți. În anul școlar 2014-2015, numărul absolvenților din colegiile și liceele teoretice scade cu 13,6% față de anul școlar precedent, iar în anul școlar 2015-2016 numărul absolvenților crește cu 0,6% față de anul anterior.

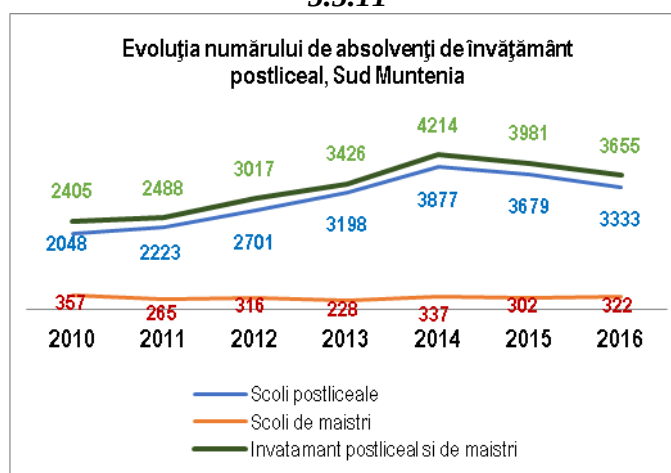
Numărul absolvenților din **liceele vocaționale** înregistrează un trend ascendent până în 2014, după care scade cu 18,6% în anul 2015, iar în 2016 crește cu 8,7% față de anul precedent.

La **învățământul profesional**, numărul absolvenților din Regiunea Sud Muntenia a scăzut drastic în 2011 față de anul anterior, ca urmare a reorganizării învățământului profesional, după clasa a IX-a.

Începând cu anul 2012, datorită reintroducerii învățământului profesional, se înregistrează o tendință de creștere a numărului de absolvenți până în 2014. În 2015 și aici se înregistrează o scădere a numărului de absolvenți cu 7,1% față de anul precedent, iar în 2016 numărul absolvenților crește cu 28,1% față de 2015.

Învățământul postliceal (Școala postliceală și școala de maiștri) a înregistrat un număr de absolvenți în continuă creștere, în perioada 2010-2014. Această situație este generată de creșterea atractivității acestei forme de învățământ în rândul tinerilor care nu au promovat examenul de bacalaureat. Acești tineri aleg această alternativă în locul învățământului superior. Începând cu 2014, numărul absolvenților învățământului postliceal are o evoluție descrescătoare până în 2016 (scade în 2016 cu 13,3% față de 2014).

**Fig.
5.5.11**

5.5.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Părăsirea timpurie a școlii (PTȘ) este definită în România ca procentul tinerilor cu vârste între 18-24 de ani care au finalizat cel mult ciclul secundar inferior (echivalentul clasei a opta) și care nu mai urmează nici-o altă formă de școlarizare/formare profesională³⁵

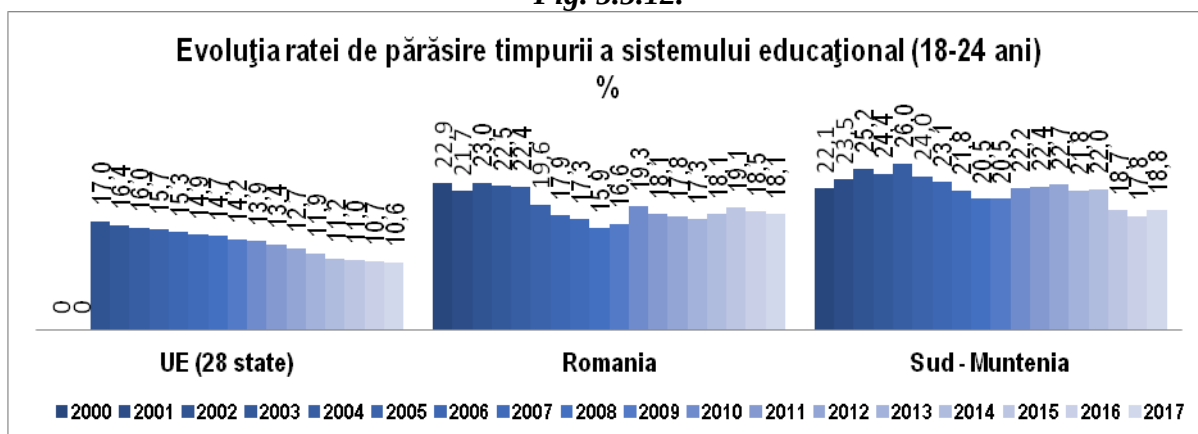
³⁵Cei care au finalizat învățământul obligatoriu, clasa a zecea conform legislației românești, nu vor fi incluși în măsurile privind PTȘ, chiar dacă nu au finalizat învățământul secundar superior (clasa a 12-a).

Conform definiției Eurostat, indicatorul se referă la Proportia populației de 18-24 ani cu nivel de educație elementar (scăzut) care nu urmează nici-o formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedente interviului, în total populație de 18-24 ani.

În România (Graficul 5.5.12.), în 2017, abandonul școlar timpuriu a fost de 18.1%, mai mare decât media europeană (UE-28 – 10,6%). România se află pe locul al treilea între statele Uniunii Europene cu cel mai ridicat procentaj al abandonului școlar în 2016. Cu 18,5%, țara noastră a fost depășită doar de Spania (19%) și Malta (19,6%). La popul opus se află Croația (2,8%), Lituania (4,8%) și Slovenia (4,9%), potrivit datelor publicate de Eurostat.

Potrivit Eurostat, ponderea celor care au părăsit timpuriu școala (cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani) – a scăzut în mod constant în Uniunea Europeană (UE) în ultimii ani, de la 17,0% în 2002 la 10,6% în 2017. Mai puține fete (8,9% în 2017) renunță la educație și formare

Fig. 5.5.12.

decât băieții (12,1%).

Datele Eurostat arată că, în 2017, comparativ cu 2016, abandonul școlar a scăzut în majoritatea statelor membre, inclusiv în România. În cazul României, abandonul școlar a urcat de la 16,6%, în 2009, la 18,5%, în 2016. Strategia Europa 2020 stabilește ca statele UE să reducă ratele de abandon școlar sub pragul de 10% până în 2020³⁶. România a stabilit o rată mai realistă, de 11,3% a procentului celor care părăsesc timpuriu școala, țintă care să fie atinsă până în 2020, dar chiar și această țintă pare o provocare în condițiile actuale, România aflându-se foarte departe de această țintă.

În regiunea Sud Muntenia, conform Eurostat, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație fost în 2017 de 18,8%, în creștere cu 1 punct procentual decât anul anterior, peste media națională, situându-se pe locul al cincilea după București-Ilfov (5,5%), Vest (11,3%), Nord-Vest (16,3%) și Sud-Vest Oltenia (17,6%). Regiunea cu cea mai mare rată de părăsire a sistemului de educație, în 2017, a fost Nord_Est (23,6%).

Părăsirea timpurie a școlii are implicații sociale și economice importante. PTȘ este un factor major care contribuie la excluziunea socială ulterioară a individului. Estimările legate de competențele necesare ocupării unui loc de muncă în Europa sugerează că, pe viitor, doar 1 din 10 locuri de muncă va putea fi accesat de o persoană care a părăsit timpuriu școala³⁷. Conform datelor Eurostat, unul din 10 tineri români, care au abandonat timpuriu școala, nu lucrează. Tinerii care părăsesc prematur școala sunt mai predispuși să suporte riscul de a deveni șomeri sau de a câștiga mai puțin, odată ce găsesc un loc de muncă. Iar această problemă generează o serie de costuri publice și sociale suplimentare, sub forma unor costuri mai ridicate pentru

³⁶ Statistica Eurostat vizează tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, care au absolvit cel mult opt clase și care nu sunt cuprinși într-o formă de educație formală sau informală, dar nici de training.

³⁷ „Reducerea părăsirii timpurii a școlii în UE”, Parlamentul European, Comitetul pentru Educație și Cultură, 2011.

serviciile publice, cum sunt cele din sănătate, justiție și plata prestațiilor sociale, venituri individuale și o creștere economică mai mici, precum și venituri fiscale mai reduse.

Comisia Europeană a sprijinit și sprijină îmbunătățirea sistemului educațional românesc cu ajutorul diferitelor programe de finanțare:

- Proiecte POSDRU privind PTS, implementate din 2007 până în 2013 de MECȘ (OI POSDRU). În perioada de programare anterioară (2007-2013), problema părăsirii timpurii a școlii a fost abordată de Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) în cadrul Domeniului Major de Intervenție 2.2: „Prevenirea și Corectarea Părăsirii Timpurii a Școlii”, pe baza unei abordări integrate, care a inclus atât acțiuni de prevenire, cât și remediale. Astfel de acțiuni au inclus asigurarea serviciilor de consiliere și orientare, educație remedială și programe A Doua Șansă, campanii de conștientizare, sprijin financiar individual.

- Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020, axa prioritară 6: Educație și competențe:

- OS 6.3: Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității roma și pe elevii din mediul rural/comunitățile dezavantajate socio-economic

- OS 6.4: Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională

Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România își propune ca obiectiv pe termen mediu: *Până în 2020, reducerea la maximum 11,3%, a ratei de tineri între 18-24 de ani care au finalizat cel mult ciclul de învățământ secundar inferior și care nu sunt înscriși în nicio formă de continuare a studiilor sau formare profesională. Pentru atingerea acestui obiectiv propune programe și măsuri clare, grupate în patru piloni strategici.*

5.5.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)

Raportul internațional publicat în 5 decembrie 2016, de OECD, „*Excellence and Equity in Education*” (vol. I), include informații referitoare la performanțele sistemului educațional românesc în cadrul Programului OECD-PISA 2015 (*Programul Internațional OECD pentru Evaluarea Elevilor*).

Astfel, **pe scala generală de Științe** (domeniu principal în PISA 2015), **România a înregistrat un scor mediu de 435 puncte**, ocupând poziția 48 din 70 țări/economii cu baze de date validate. Din acest punct de vedere, România face parte din grupul de 11 țări (între care Columbia, Israel, Portugalia și Qatar) a căror performanță medie la **Științe** s-a îmbunătățit semnificativ între 2006 și 2015.

Scorul mediu la științe al țărilor OECD este de 493 puncte. Pe primele locuri se poziționează Singapore (556 puncte), Japonia (538 puncte), Estonia (534 puncte), Taipei-China (532 puncte), Finlanda (531 puncte) și Canada (528 puncte). Din această perspectivă, rezultatele României pot fi comparate cu cele obținute de state/economii precum Emiratele Arabe Unite, Uruguay, Cipru, Moldova, Albania și Turcia.

Pe scala generală de Citire/Lectură (domeniu secundar în PISA 2015), **România a înregistrat scorul mediu de 434 puncte** (în creștere față de 2009 cu 10 puncte), având performanțe similare cu Uruguay, Bulgaria sau Trinidad-Tobago și superioare față de Mexic și Thailanda. **Alături de Rusia și Macao (China), România a înregistrat o rată accelerată de creștere a performanțelor de la o administrare la alta.** Îmbunătățirea performanței medii s-a realizat prin creșterea ponderii elevilor cu performanțe de vârf (nivelurile 5 și 6 pe scala PISA), fără înregistrarea, concomitentă, a reducerii ponderii elevilor cu performanțe scăzute (nivelul 2 și sub nivelul 2 pe scala PISA).

Pe scala generală de Matematică, de asemenea domeniu secundar în PISA 2015, **România a înregistrat scorul mediu de 444 puncte** (445 puncte în 2012, când Matematica a fost domeniu principal), având performanțe similare unor țări precum Grecia, Bulgaria, Cipru sau Argentina și peste Turcia, comparativ cu administrarea din 2012.

Pe scala performanțelor PISA 2015, la Științe au fost definite șapte niveluri de performanță. Nivelul 2 este considerat nivelul de bază necesar a fi atins de către un tânăr de 15 ani până la finalizarea învățământului obligatoriu, pentru a putea funcționa eficient în societatea cunoașterii. La PISA 2015, 35% dintre elevii români se situează la nivelul 2. Sub nivelul 2, adică la nivelurile 1a, 1b și sub nivelul 1b se situează 38,6% dintre elevi. Cumulat, la nivelurile superioare - 3, 4 și 5 - se plasează 27,5% dintre elevii români.

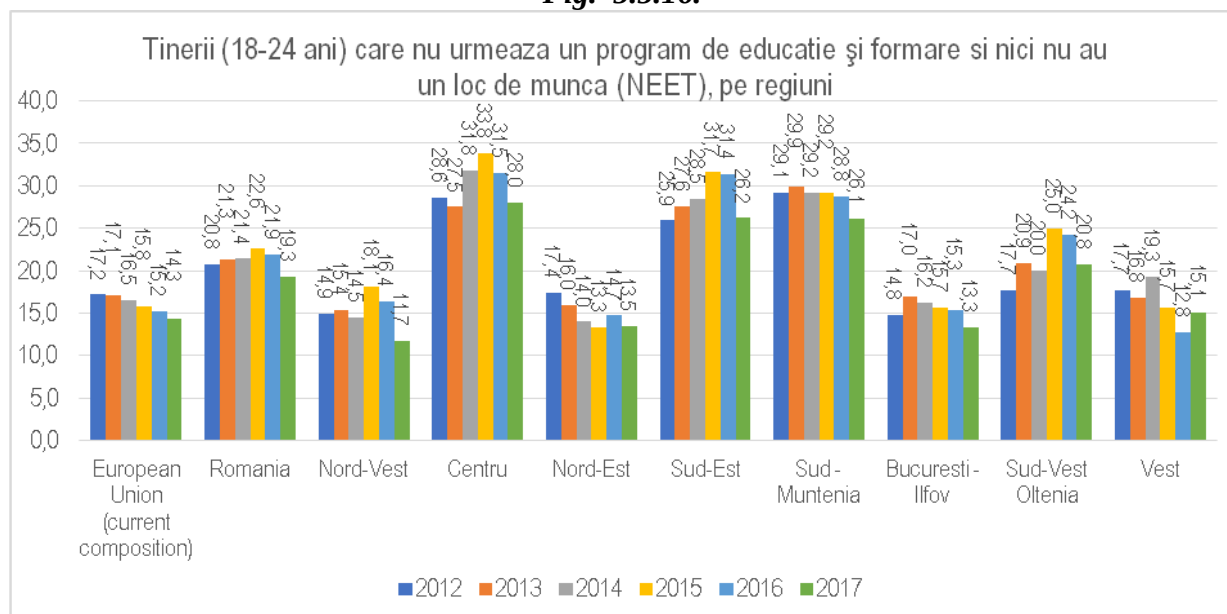
Pentru perioada 2006-2012 se remarcă o tendință de ușoară scădere a procentului elevilor cu performanțe sub nivelul 2: 2006 - 46,9%, 2009 - 44,4% și 2012 - 37,3%. Pentru aceeași perioadă procentele elevilor cu performanțe de vârf, adică la nivelul 5 sau peste acest nivel au fluctuat astfel: 2006 - 0,5%, 2009 - 0,4%, 2012 - 0,9% și 2015 - 0,7%.

5.5.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20 – 24 ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior

Un factor îngrijorător este reprezentat de creșterea numărului de tineri NEETs fapt care indică dificultăți în tranziția de la sistemul de educație la piața muncii și reprezintă una dintre categoriile cărora ar trebui să li se acorde o atenție deosebită în perioada următoare. Conform Eurostat, în 2017, în regiunea Sud Muntenia, 19,6% din tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani nici nu învață și nici nu lucrează, iar nivelul acestui indicator, deși este mai mic cu 2,8 puncte procentuale decât în 2016, este foarte mare prin comparație cu cel național și european (15,2% la nivel național și 10,9% la nivel EU 28). Pentru tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care nici nu învață și nici nu lucrează situația este și mai îngrijorătoare (aceștia reprezintă 26,1% din totalul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani la nivel regional, 19,3% la nivel național și 14,3% la nivel EU 28).

Analiză ratei NEET pe regiuni de dezvoltare, confirmă faptul că, în 2017, cea mai mare pondere a tinerilor (18-24 ani) care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare s-a înregistrat în regiunea Centru și în regiunea Sud Est, unde rata NEET a fost de 28,0 %, respectiv 26,2 %. Alte regiuni cu rata NEET mai mare decât cea națională sunt: Sud – Muntenia (26,1%) și Sud-Vest Oltenia (20,8%).

Fig. 5.5.16.

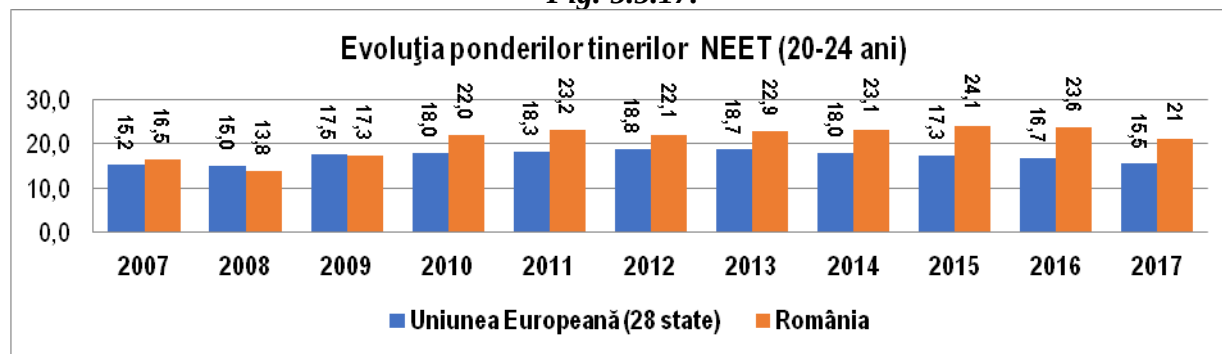

Sursa datelor: Eurostat

Cea mai mică rată NEET s-a înregistrat în regiunea Nord-Vest (11,7%), în timp ce alte 3 regiuni au rata mai mică decât cea la nivel național: Nord-Est (13,5 %), București - Ilfov (13,3 %), Vest (15,1%).

În UE-28, în perioada analizată, rata NEET (20 - 24 ani) a înregistrat creștere consecutivă în perioada 2007-2014, urmată de descreștere în perioada 2014-2017, astfel încât în 2017 să

Fig. 5.5.17.

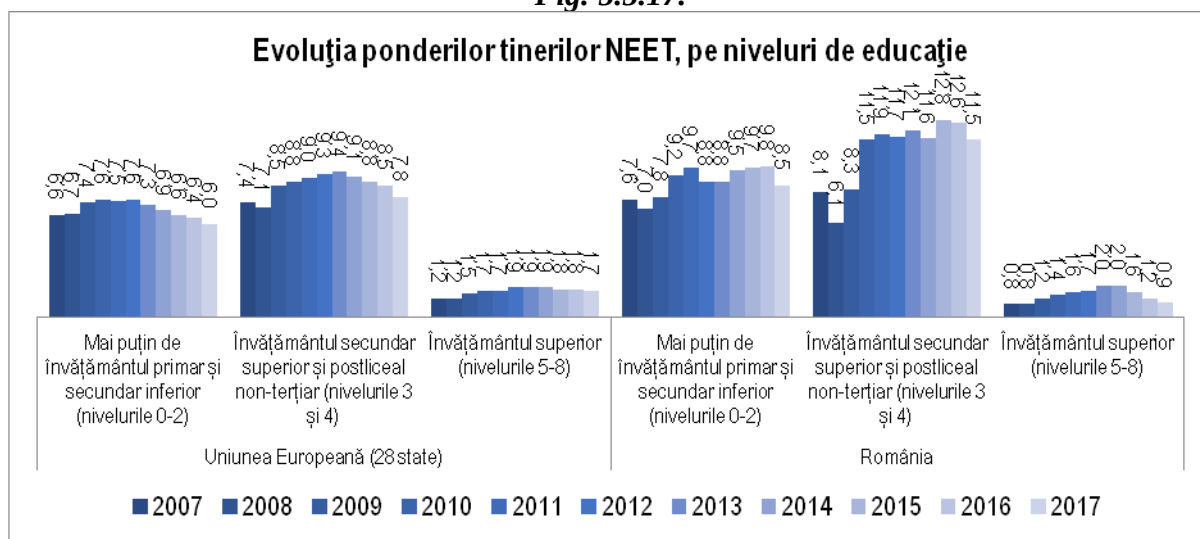

Sursa datelor: Eurostat

înregistreze valoarea de 15,5 % (Fig. 6.3.7.2). O analiză la nivelul statelor membre ale UE arată că, în 2017, cea mai mare pondere a tinerilor (20 - 24 ani) care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) s-a înregistrat în Macedonia (32%), Turcia (30,8%), Italia (25,7 %), în timp ce rata NEET s-a situat în intervalul 20-25 % în Cipru, Montenegro, Grecia și Croația. În România, rata NEET a fost de 19,3%, în scădere cu 2,6% față de 2016, în timp ce în unele țări ponderea tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare a fost sub 10%: în Elveția, Danemarca, Germania, Suedia, Austria, Republica Cehă. Cea mai mică valoare a înregistrat în Islanda (4,1%).

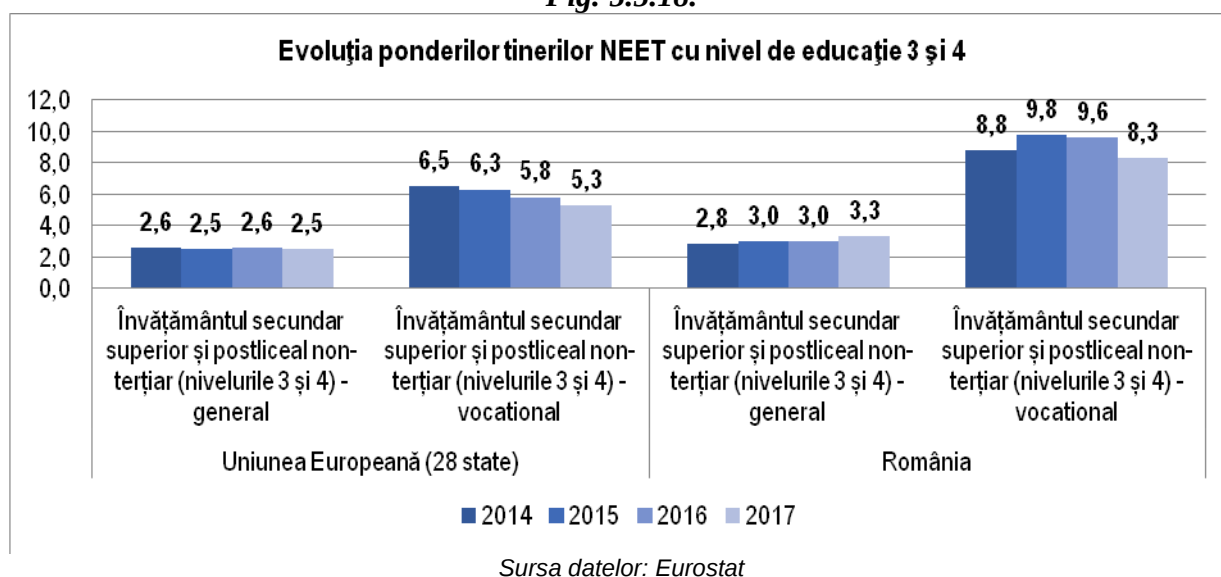
Analizând rata NEET pe niveluri de educație, se observă că în 2017, în România, cel mai mare procent al tinerilor cu vârste cuprinse între 20 și 24 de ani care nici nu învață și nici nu lucrează a fost de 11,5% și s-a înregistrat în rândul tinerilor care au absolvit învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), iar cel mai mic a fost de 0,9% și s-a înregistrat în rândul tinerilor care au absolvit învățământul superior (nivelurile 5-8). De aici rezultă că unul dintre factorii determinanți care explică diferențele între ratele NEET este nivelul de educație scăzut; prin urmare, este de așteptat ca regiunile caracterizate prin rate relativ ridicate ale abandonului prematur al educației și formării profesionale să înregistreze, de asemenea, rate NEET relativ ridicate.

Fig. 5.5.17.

Se observă, de asemenea, că în rândul tinerilor care au absolvit învățământul

Fig. 5.5.18.

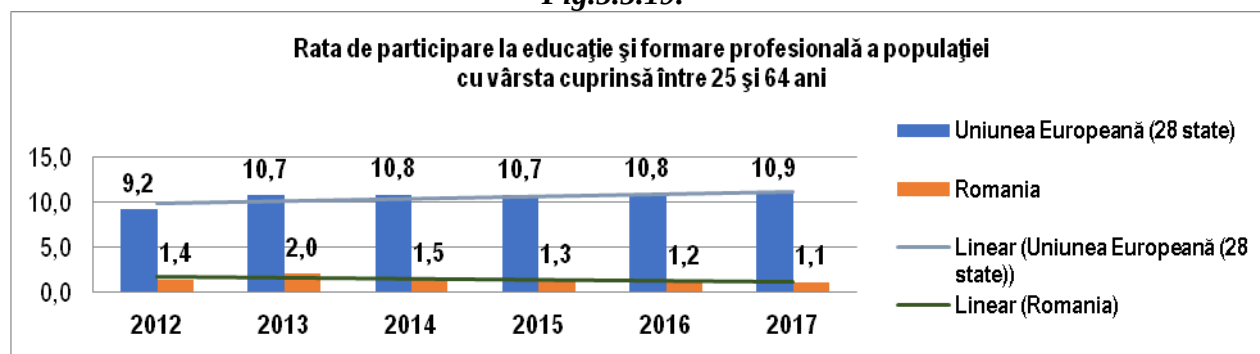

secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) rata NEET este mai mare în cazul celor din învățământul vocational (8,3% din tinerii care au absolvit învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar vocational nici nu învață și nici nu lucrează, în timp ce numai 3,3% din tinerii care au absolvit învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar general nici nu învață și nici nu lucrează).

5.5.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

În 2017 (conf. Eurostat), **rata de participare la formarea continuă a populației**

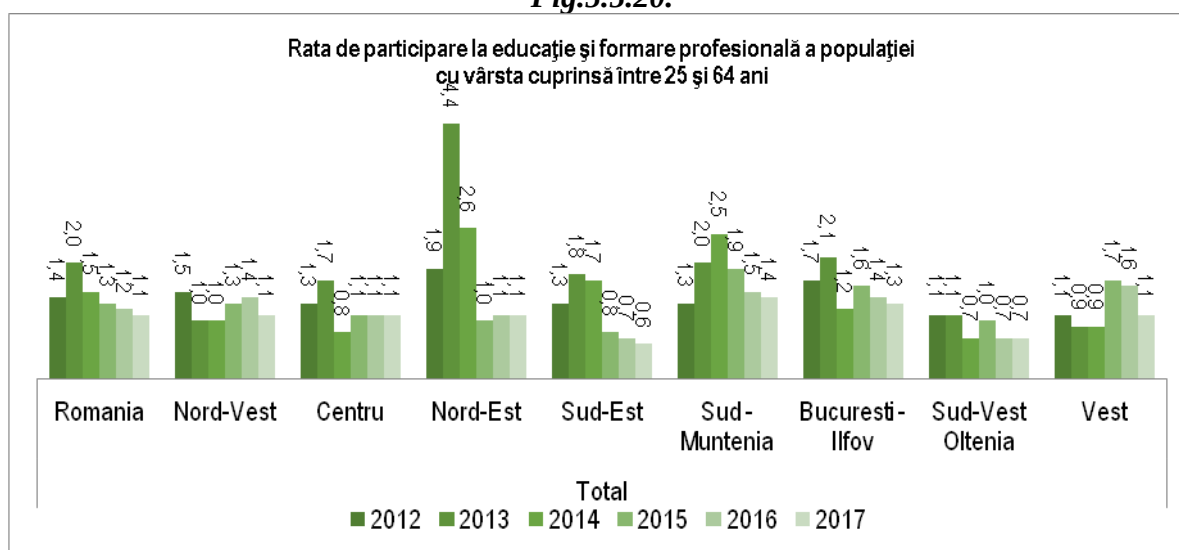
Fig.5.5.19.

Sursa datelor: Eurostat[trng_lfse_04]

adulte din România a fost de numai 1,1% (!) în comparație cu media în Uniunea Europeană (UE-28) unde a înregistrat valoarea de 10,9%. Se constată un decalaj considerabil la nivel național față de ținta strategică pentru 2020 pentru România care prevede **creșterea participării adulților, grupa de vârstă 25-64 de ani, la educație și formare până la nivelul de minim 12%**. De asemenea îngrijorător este că acest indicator a înregistrat în perioada 2013 -2017 un trend descrescător (de la 2% la 1,1%). La nivelul regiunii Sud Muntenia acest indicator are valori peste media națională (aflându-se pe primul

Fig.5.5.20.

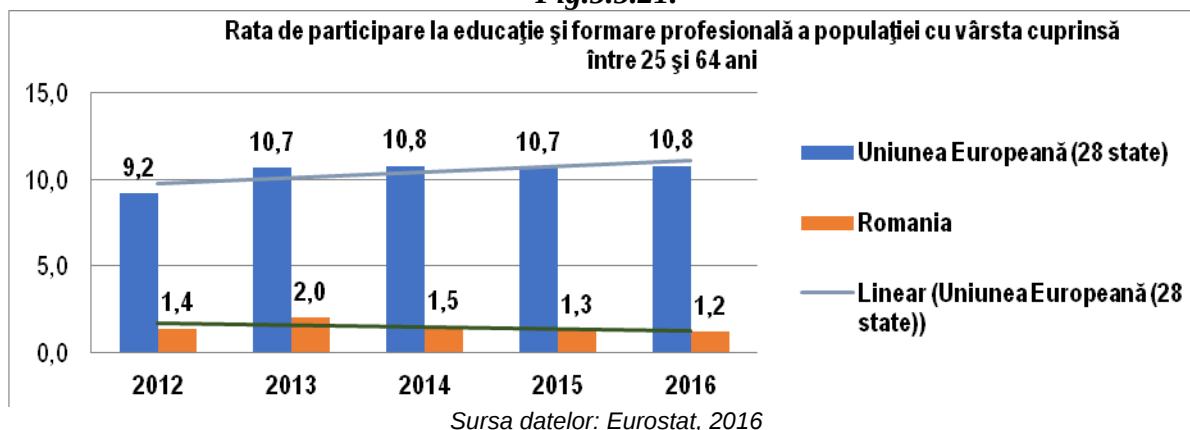
Sursa datelor: Eurostat[trng_lfse_04]

loc cu cea mai mare rată de participare la formarea continuă a populației adulte: 1,4% din adulții din grupa de vârstă 25-64 ani au participat în 2017 la educație și formare continuă) și a înregistrat în perioada 2014 -2016 un trend descrescător (de la 2,5% la 1,4%).Regiunile cu cea mai mică rată de participare la formarea continuă a populației adulte, în 2017, sunt regiunile Sud-Est (0,6%) și Sud-Vest Oltenia (0,7%).

Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie la ameliorarea acestui indicator, prin implicarea activă în formarea adulților, prin programe acreditate.

Rezultatele Cercetării statistice realizate în anul 2016, în gospodăriile individuale ale

Fig.5.5.21.

populației, populația țintă constituind-o segmentul de persoane în vârstă de 25-64 ani și prezetate în "Ancheta asupra Educației Adultilor" (AEDA) relevă motivele pentru care persoanele intervievate au participat (sau au participat mai puțin decât și-ar fi dorit) în ultimele 12 luni la educație (formală sau non-formală). 93,1% au indicat cel puțin un astfel de motiv. Cel mai frecvent indicat motiv de neparticipare la educație a fost **costul participării**, indicat de 36,3% dintre respondenți. Frecvența mai mare a acestui răspuns s-a înregistrat în cazul persoanelor rezidente în mediul rural (41,5%) și în cel al șomerilor (53,8%).

O altă barieră în calea participării la educație, indicată de 34,8% dintre persoane o constituie **responsabilitățile familiale**. Au indicat acest motiv de neparticipare 43,8% dintre femei. **Programul (orarul) desfășurării activităților educaționale** a împiedicat participarea (mai intensă) la educație pentru 29,4% dintre persoane. Acest răspuns a fost furnizat de 41,1% dintre persoanele ocupate și de 53,0% dintre absolvenții de învățământ superior. Nu doar factorii exteriori pot împiedica participarea persoanelor la educație; uneori motivele neparticipării țin chiar de persoana respondentului. Astfel, **vârsta** a fost considerată o barieră în calea participării la educație de către 21,7% dintre respondenți. În cazul persoanelor de 55-64 ani, acest răspuns a fost furnizat de 61,3% dintre persoane. Un procent de 12,3% dintre persoane au menționat **lipsa susținerii de către angajator**, iar alte 17,5% nu au participat (mai intens) la educație, din motive personale.

5.6. Indicatori de impact

5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în **lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților**, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții care vin să-și ridice diplomele, de obicei într-un interval scurt de la absolvire) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (v. cap. 4), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT.

Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților se recomandă realizarea anuală a unor sondaje pe baza metodologiei pilotate în cadrul programului Phare IPT 2004.

5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Indicatorul nu este disponibil din surse statistice. Dificultățile sunt similare cu cele menționate mai sus.

Totuși, având în vedere șomajul de lungă durată (peste 6 luni) care afectează circa 57,3 % din absolvenții înregistrați în șomaj (conform informațiilor prezentate în **cap. 4.2.2**), se deduce ca prioritară furnizarea unor măsuri active de ocupare adecvate, în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților.

5.7. Oferta școlilor din ÎPT județean

5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare

Documentele de planificare pe termen mediu și lung PRAI și PLAI au stat la baza fundamentării planurilor de școlarizare răspunzând cererii și ofertei pe piața muncii pentru IPT.

Datele sintetice privind structura și evoluția cifrelor de școlarizare în ÎPT din județ, sunt prezentate în [Anexa 20](#). Scăderea generală a populației școlare la nivel județean s-a reflectat și în scăderea numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a în ÎPT.

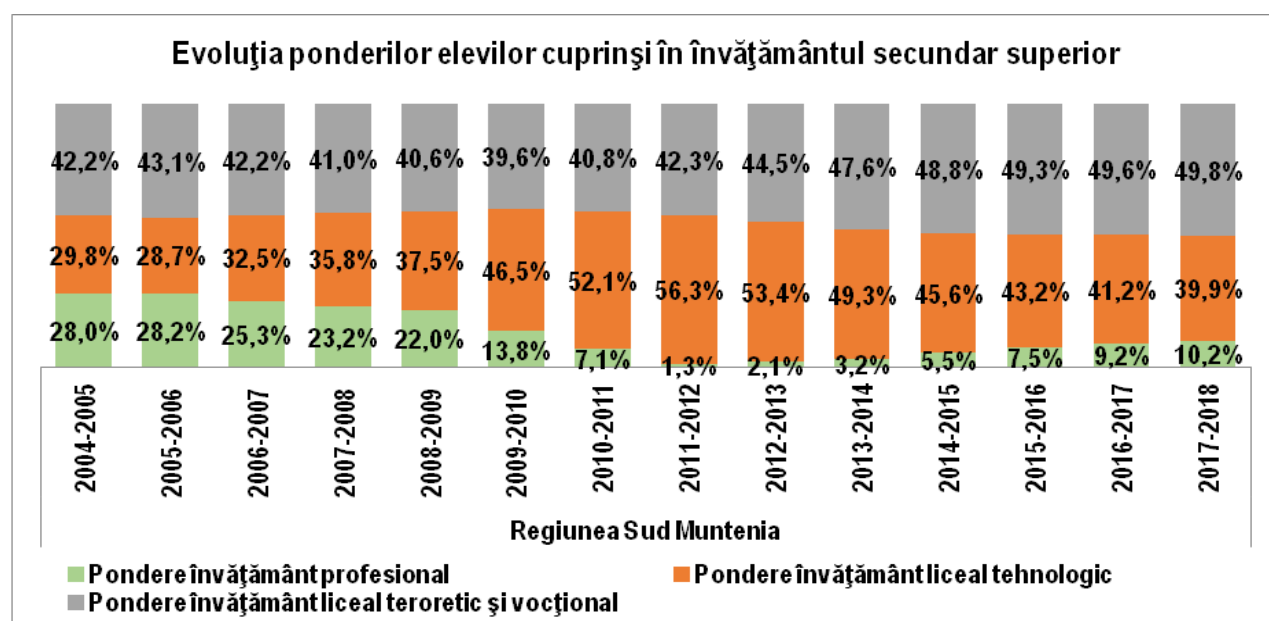

Fig. 5.7.1.a Sursa datelor: INS - Caiete statistice

Analizând structura planurilor de școlarizare la liceul tehnologic în anul școlar 2017-2018 comparativ cu anul școlar 2016-2017 se constată la nivel de județ o scădere a ponderii elevilor înscriși la toate profilele, de la 41,2 % 39,9 %.

Din totalul cifrelor de școlarizare propuse prin planurile de școlarizare pentru 2017/2018 (clasa a IX-a, învățământ de zi), cumulat la nivel județean, ÎPT are o pondere de 87,4% plan realizat.

Tab. 5.7.1 Planul de școlarizare 2017-2018

FILIERA/PROFILUL	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Existent clasa a IX-a, zi 2016-2017		Plan aprobat clasa a IX-a, zi 2017-2018 (inclusiv suplimentări, modificări)		PLAN REALIZAT clasa a IX-a, zi 2017-2018		Pondere plan realizat
		Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	
2) Filiera Tehnologică, total, din care:		30	759	30	852	28	745	87,4%
Profil Tehnic, total, din care:		13	324	13	372	13	333	89,5%
	Fabricarea produselor din lemn	0	0	0	0	0	0	
	Electronică automatizări	2	48	2	58	2	50	86,2%
	Producție media	0	0	0	0	0	0	
	Construcții instalații și lucrări publice	1	29					
	Mecanică	6	155	7	200	7	190	95,0%
	Electric	2	44	2	56	2	40	71,4%
	Industrie textilă și pielărie	0	0	0	0	0	0	
	Materiale de construcții	0	0	0	0	0	0	
	Electromecanică	1	28	1	30	1	31	103,3%
	Chimie industrială	1	20	1	28	1	22	78,6%
	Tehnici poligrafice	0	0	0	0	0	0	
Profil Servicii, total, din care:		12	333	12	340	12	327	96,2%
	Turism și alimentație	3	86	3	84	3	86	102,4%
	Economic	7	183	7	198	7	181	91,4%
	Comert	1	34	1	28	1	30	107,1%
	Estetica și igiena corpului omenesc	1	30	1	30	1	30	100,0%

Profil	Resurse naturale și protecția mediului, total, din care:							
		5	102	5	140	3	85	60,7%
	Agricultură	1	15	1	28	0	0	0,0%
	Silvicultură	0	0	0	0	0	0	
	Protecția mediului	2	48	2	56	1	27	48,2%
	Industrie alimentară	2	39	2	56	2	58	103,6%

Sursa: ISJ - planurile de școlarizare cumulate la nivel regional

Din totalul cifrelor de școlarizare propuse prin planurile de școlarizare pentru 2018/2019 (clasa a IX-a, învățământ de zi), cumulat la nivel județean, ÎPT are o pondere de 88,9% plan realizat.

Tab. 5.7.2 Planul de școlarizare 2018-2019

FILIERA/PROFILUL	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Existent clasa a IX-a, zi 2017-2018		Plan aprobat clasa a IX-a, zi 2018-2019 (inclusiv suplimentări, modificări)		PLAN REALIZAT clasa a IX-a, zi 2018-2019		Pondere plan realizat
		Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	
2) Filiera Tehnologică, total, din care:		28	747	27	756	24	672	88.9%
Profil Tehnic, total, din care:		13	333	13	364	13	308	84.4%
	Fabricarea produselor din lemn	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Electronică automatizări	2	56	3	84	3	84	100.0%
	Producție media	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Construcții instalații și lucrări publice	0.00	0.00	1	28	1	28	100.0%
	Mecanică	7	191	6	168	6	168	100.0%
	Electric	2	39	1	28	0	0	0.0%
	Industrie textilă și pielărie	0.00	0.00	2	56	1	28	50.0%
	Materiale de construcții	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Electromecanică	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Chimie industrială	1	22	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Tehnici poligrafice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Profil Servicii, total, din care:		12	328	11	308	11	308	100.0%
	Turism și alimentație	3	84	3	84	3	84	100.0%
	Economic	7	183	6	168	6	168	100.0%
	Comert	1	30	1	28	1	28	100.0%
	Estetica și igiena corpului omenesc	1	29	1	28	1	28	100.0%
Profil Resurse naturale și protecția mediului, total, din care:		3	84	3	84	2	56	66.7%
	Agricultură	0.00	0.00	1	28	0	0	0.0%

	Silvicultură	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Protecția mediului	1	26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Industrie alimentară	2	60	2	56	2	56	100.0%

Sursa: ISJ - planurile de școlarizare cumulate la nivel județean

5.7.2. Analiza ofertei curente (pentru anul școlar în derulare)

Tab. 5.7.3 Planul de școlarizare 2019-2020

FILIERA/PROFILUL	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Existent clasa a IX-a, zi 2018-2019		Plan aprobat clasa a IX-a, zi 2019-2020 (inclusiv suplimentări, modificări)		PLAN REALIZAT clasa a IX-a, zi 2019-2020		Pondere plan realizat
		Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	
2) Filiera Tehnologică, total, din care:		28	747	44	1232	44	1126	91%
Profil Tehnic, total, din care:		13	333	22	616	22	523	85%
	Fabricarea produselor din lemn	0.00	0.00	1.0	28	1.0	7	25%
	Electronică automatizări	3	84	1.0	28	1.0	30	107%
	Producție media	0.00	0.00	0.00	0	0.00	0.00	0.00
	Construcții instalații și lucrări publice	1	28	0.00	0	0.00	0.00	0.00
	Mecanică	6	168	12.0	336	12.0	337	100%
	Electric	1	28	4.0	112	4.0	57	51%
	Industrie textilă și pielărie	2	56	3.0	84	3.0	62	74%
	Materiale de construcții	0.00	0.00	0.00	0	0.00	0.00	0.00
	Electromecanică	0.00	0.00	1.0	28	1.0	30	107%
	Chimie industrială	0.00	0.00	0.00	0	0.00	0.00	0.00
	Tehnici poligrafice	0.00	0.00	0.00	0	0.00	0.00	0.00
Profil Servicii, total, din care:		12	328	15	420	15	418	100%
	Turism și alimentație	3	84	7.0	196	7.0	190	97%
	Economic	6	168	4.0	112	4.0	116	104%
	Comert	1	28	2.0	56	2.0	60	107%
	Estetica și igiena corpului omenesc	1	28	2.0	56	2.0	52	93%
Profil Resurse naturale și protecția mediului, total, din care:		3	84	7	196	7	185	94%
	Agricultură	1	28	3.0	84	3.0	90	107%
	Silvicultură	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Protecția mediului	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Industrie alimentară	2	56	4.0	112	4.0	95	85%

Analiza planurilor de școlarizare în raport cu PLAI evidențiază o aliniere în general bună în județ la țintele specifice și tendințele desprinse din PLAI ([v. anexa 9](#)). Se constată și unele

abateri față de ponderile propuse prin PLAI în unele domenii cum ar fi: *construcții instalații și lucrări publice, mecanică, comerț (deficit), și economic (excedent)*.

Alte aspecte și concluzii privind oferta de pregătire prin ÎPT

Accesul la educație

Dificultățile identificate sunt mai ales în legătura cu:

- calitatea serviciilor educaționale din mediul rural, o preocupare majoră fiind în legătură cu asigurarea accesului la educație și formare profesională în condiții egale de calitate;
- mobilitatea redusă a elevilor din rural datorită situației sociale precare;
- dificultățile specifice de acces ale unor categorii dezavantajate (elevii din zone mai izolate etc.);

Se recomandă măsuri adecvate de răspuns la nevoile identificate. Presupune identificarea alternativelor și adoptarea deciziilor optime pentru cuprinderea elevilor, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni).

În ciuda progreselor, din analiza planurilor de școlarizare se constată :

- existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate sau chiar în aceeași localitate), în detrimentul varietății ofertei în zonă;
- nevoi de calificare neacoperite sau insuficient reprezentate în ofertă la nivelul rețelei;
- utilizarea ineficientă a resurselor materiale și umane (cu impact în calitatea serviciilor);
- dificultăți în formarea unor clase pentru asigurarea continuării studiilor la nivelul următor de calificare.

Analiza planurilor de școlarizare în raport cu PLAI evidențiază o aliniere în general bună în județ la țintele specifice și tendințele desprinse din PLAI.../AppData/Local/DUTU/ISJ/PLAI/IL/03 Anexe PLAI/03 Anexe Cap IPT IL/Anexa 9 - Planul de școlarizare la clasa a IX-a 20112012, comparativ cu țintele 2013.XLS

Tab. 5.7.4 Planul de școlarizare IPT, cl. IX-a, 2017/2018, comparativ cu țintele stabilite prin PLAI

Domeniul de pregătire	Plan școlarizare 2017/2018			Ținta pe domenii conf. PLAI
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Ținta (%)
profil tehnic, total, din care:	13	333	45%	50%
fabricarea produselor din lemn	0	0	0%	0.00%
electronică automatizări	2	50	7%	5.00%
producție media	0	0	0%	0.0%
construcții instalații și lucrări publice	0	0	0%	6.00%
mecanică	7	190	26%	27.00%
electric	2	40	5%	6.00%
industrie textilă și pielărie	0	0	0%	4.20%
materiale de construcții	0	0	0%	0.00%
electromecanică	1	31	4%	1.00%
chimie industrială	1	22	3%	1.20%
tehnici poligrafice	0	0	0%	0%
profil servicii, total, din care:	12	327	44%	32%
turism și alimentație	3	86	12%	8.00%
economic	7	181	24%	14.00%

comert	1	30	4%	10.00%
estetica și igiena corpului omenesc	1	30	4%	0.00%
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:	3	85	11%	18%
agricultură	0	0	0%	8.50%
silvicultură	0	0	0%	0.00%
protecția mediului	1	27	4%	3.60%
industrie alimentară	2	58	8%	5.50%

Structura pe profile a planului de școlarizare 2017-2018, la liceul tehnologic se încadrează în limitele stabilite prin PLAI cu următoarele excepții:

Deficit în raport cu ținta prevăzută în PLAI pentru domeniile:

- *mecanică* (26%, comparativ cu ținta 27% prevăzută în PLAI);
- *construcții, instalații și lucrări publice* (0% în planul de școlarizare, comparativ cu limita maximă de 6% prevăzută în PLAI);
- *industrie textilă și pielărie* (0% în planul de școlarizare, comparativ cu ținta de 4,2% prevăzută în PLAI).

Tab. 5.7.5 Planul de școlarizare IPT, cl. IX-a, 2018/2019, comparativ cu țintele stabilite prin PLAI

Domeniul de pregătire	Plan școlarizare 2018/2019			Ținta pe domenii conf. PLAI
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Ținta (%)
profil tehnic, total, din care:	11	308	46%	50%
fabricarea produselor din lemn	0	0	0%	0.00%
electronică automatizări	3	84	13%	5.00%
producție media	0	0	0%	0.0%
construcții instalații și lucrări publice	1	28	4%	6.00%
Mecanică	6	168	25%	27.00%
Electric	0	0	0%	6.00%
industrie textilă și pielărie	1	28	4%	4.20%
materiale de construcții	0	0	0%	0.00%
electromecanică	0	0	0%	1.00%
chimie industrială	0	0	0%	1.20%
tehnici poligrafice	0	0	0%	0%
profil servicii, total, din care:	11	308	46%	32%
turism și alimentație	3	84	13%	8.00%
economic	6	168	25%	14.00%
Comert	1	28	4%	10.00%
estetica și igiena corpului omenesc	1	28	4%	0.00%
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:	2	56	8%	18%
agricultură	0	0	0%	8.50%
silvicultură	0	0	0%	0.00%
protecția mediului	0	0	0%	3.60%

industrie alimentară	2	56	8%	5.50%
----------------------	---	----	----	-------

Structura pe profile a planului de școlarizare 2018-2019, la liceul tehnologic se încadrează în limitele stabilite prin PLAI cu următoarele excepții:

Deficit în raport cu ținta prevăzută în PLAI pentru domeniile:

- *mecanică* (25%, comparativ cu ținta 27% prevăzută în PLAI);
- *construcții, instalații și lucrări publice* (4% în planul de școlarizare, comparativ cu limita maximă de 6% prevăzută în PLAI);
- *industrie textilă și pielărie* (4% în planul de școlarizare, comparativ cu ținta de 4,2% prevăzută în PLAI).

Tab. 5.7.6 Planul de școlarizare IPT, cl. IX-a, 2019/2020, comparativ cu țintele stabilite prin PLAI

Domeniul de pregătire	Plan școlarizare 2019/2020			Ținta pe domenii conf. PLAI
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Ținta (%)
profil tehnic, total, din care:	22	523	46%	50%
fabricarea produselor din lemn	1.0	7	1%	0.00%
electronică automatizări	1.0	30	3%	5.00%
producție media	0.00	0.00	0%	0.0%
construcții instalații și lucrări publice	0.00	0.00	0%	3.00%
mecanică	12.0	337	30%	27.00%
Electric	4.0	57	5%	6.00%
industrie textilă și pielărie	3.0	62	6%	2.20%
materiale de construcții	0.00	0.00	0%	0.00%
electromecanică	1.0	30	3%	1.00%
chimie industrială	0.00	0.00	0%	1.20%
tehnici poligrafice	0.00	0.00	0%	0%
profil servicii, total, din care:	15	418	37%	32%
turism și alimentație	7.0	190	17%	10.00%
economic	4.0	116	10%	17.00%
Comert	2.0	60	5%	10.00%
estetica și igiena corpului omenesc	2.0	52	5%	0.00%
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:	7	185	16%	18%
agricultură	3.0	90	8%	8.50%
silvicultură	0.00	0.00	0%	0.00%
protecția mediului	0.00	0.00	0%	3.60%
industrie alimentară	4.0	95	8%	5.50%

Structura pe profile a planului de școlarizare 2019-2020, la liceul tehnologic se încadrează în limitele stabilite prin PLAI cu următoarele excepții:

Deficit în raport cu ținta prevăzută în PLAI pentru domeniile:

- *comerț* (5%, comparativ cu ținta 10% prevăzută în PLAI);
- *electric* (5% în planul de școlarizare, comparativ cu ținta de 6% prevăzută în PLAI).

Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților

În anul 2019, o școală din sistemul public ÎPT Ialomița (Școala Postliceală Sanitară Slobozia) este autorizată ca furnizor de formare pentru adulți (5% din numărul total al școlilor ÎPT). Au fost autorizate doua programe pentru formarea unui număr de 186 adulți. Lectura registrului furnizorilor acreditați pentru formarea adulților oferă prilejul constatării că numărul școlilor și programelor pentru care au obținut autorizarea reprezintă încă o minoritate, comparativ cu furnizorii privați, în contrast cu capacitatea și resursele de care dispun școlile.

În programul „a doua șansă”, învățământ secundar inferior, adresat celor care au împlinit 18 ani fără să fi absolvit învățământul obligatoriu, sunt implicate la nivel județean doar 2 școli.

Având în vedere obiectivul completării pregătirii generale, tinerii respectivi dobândesc o calificare profesională de nivel 1. *Programul „A doua șansă” este adresat prioritar grupurilor țintă dezavantajate.*

Rețele școlare

Școlile din programul Phare IPT 2001-2003 au fost incluse în rețele de colaborare coordonate de centrele de resurse. La rândul lor, școlile din programul Phare IPT 2001-2003 asistă școlile Phare 2004-206 și coordonează rețele de interasistență cu celelalte școli din județ. În paralel, la inițiativa unor școli au fost configurate și alte rețele la nivel județean (ex. școlile Phare din județele Ialomița, Călărași, Prahova, Giurgiu) sau chiar interjudețean (ex. școlile Phare IPT din Ialomița, Călărași, Giurgiu, Prahova). S-au conturat și inițiative de formare a unor rețele pe domenii de pregătire și/sau tematice la nivel județean (ex. Ialomița, Giurgiu, Prahova) urmând ca ulterior să fie extinse cu ramificații la nivel regional. Obiectivele acestor rețele sunt variate, având ca numitor comun schimbul de bune practici, consolidarea și diseminarea achizițiilor din program, în mod prioritar în ceea ce privește asigurarea calității, învățarea centrată pe elev, elevii cu cerințe educative speciale (CES), dezvoltarea parteneriatului social și lucrul cu întreprinderile, coordonare în planificarea ofertei, etc. Configurarea acestor rețele este prezentată în Anexa A 12.

Este necesară *consolidarea rețelelor de interasistență*, fiind esențială asumarea de către toate școlile Phare IPT a unui rol activ în acest sens.

5.7.3. Parteneriatul cu întreprinderile

Parteneriatul cu întreprinderile– Analiza indicatorilor din harta parteneriatului privind practica elevilor și parteneriatul cu agenții economici în anul școlar 2019-2020

Parteneriatul dintre educație și mediul afacerilor (parteneriatul dintre școală și întreprindere) pornește de la interesele reciproce și independente ale elevilor, profesorilor, angajatorilor și agenților comunitari, bazându-se pe o realitate pe cât de simplă pe atât de importantă: elevii de azi sunt lucrătorii de mâine. Toți cei implicați în acest amplu proces au conștientizat necesitatea realizării trecerii de la un parteneriat consultativ la unul colaborativ și durabil, cu implicații directe atât pentru angajatori care au nevoie de indivizi motivați, cu aptitudini multiple cât și pentru mediul educațional care trebuie să răspundă standardelor europene. La nivelul rețelei școlare asistate IPT în stagii de practică la agenți economici sunt cuprinși toți elevii din învățământul profesional prin conveții de colaborare cu agenții economici privind efectuarea stagiului de pregătire practică în întreprinderi de către elevii din IPT conform OM nr. 1702 din 6.08.2007. La nivelul fiecărei școli, prin PAS trebuie surprinse acele aspecte relevante pentru desfășurarea stagiilor de pregătire practică a elevilor, în principal, dar și alte modalități de colaborare cu întreprinderile.

Parteneriatul are următoarele obiective și sarcini:

- elaborarea curriculumului de dezvoltare locală;
- membrii în consiliile de administrație;
- organizarea unor stagii de formare profesională a elevilor prin instruire practică;
- colaborare în realizarea orientării și consilierii profesionale a elevilor;

- cursuri de calificare și reconversie profesională;
- contracte pentru școlarizarea în anumite calificări;
- participarea la elaborarea planului de dezvoltare a școlii, a planului local de acțiune pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- membrii în Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social;
- perfecționarea cadrelor didactice în întreprinderi pentru tehnologiile de vîrf.

Prin implicarea treptată a partenerilor sociali interesați în formarea profesională, în viața școlii, asistăm la un fenomen de descentralizare. Consiliile de administrație ale școlilor cuprind reprezentanți ai părinților și ai administrației publice locale. Din Anexa A 13 – Indicatori Harta parteneriatului – observăm că un procent de 91,7% din școlile ÎPT din județ au cel puțin un agent economic reprezentat în Consiliul de Administrație al școlii.

5.8. Principalele concluzii din analiza ÎPT județean

Contextul european de politici în educație și formare profesională; implicații pentru ÎPT județean

Contextul european de politici în educație și formare profesională; implicații pentru ÎPT județean

Cei 4 piloni ai strategiei comune de ocupare a forței de muncă (*Procesul Luxemburg*), adoptați în Planul Național de Ocupare :

- implică, din partea sistemului educațional și de formare profesională, măsuri adecvate vizând: creșterea șanselor de ocupare a absolvenților, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, creșterea adaptabilității forței de muncă și promovarea șanselor egale pentru participare la piața muncii
- invită la creșterea implicării școlilor din ÎPT în programe de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă.
- constituie repere obligatorii pentru școlile interesate în accesarea programelor UE pentru dezvoltarea resurselor umane

Asumarea contribuției ÎPT la obiectivul strategic al UE pentru 2025 presupune în primul rând:

- promovarea la toate nivelurile de educație și formare a noilor competențe de bază (tehnologiile informației și comunicării, limbile străine, cultura tehnologică, spiritul antreprenorial și competențele sociale)
- promovarea prioritară a calificărilor/competențelor care contribuie la economia bazată pe cunoaștere
- promovarea competitivității forței de muncă prin creșterea calității pregătirii și a nivelului de calificare

Alinierea la sistemul de indicatori structurali definiți pentru sistemele de educație și formare profesională din UE și adoptarea indicatorilor de referință pentru 2025 - necesită:

- măsuri corelate la nivel național și regional pentru alinierea la indicatorii UE; definirea și raportarea unitară a indicatorilor statistici
- adoptarea la toate de nivelurile de planificare a unor ținte și măsuri adecvate pentru apropierea de indicatori de referință UE, măsurarea sistematică a progresului în îndeplinirea indicatorilor propuși

Contextul demografic:

- Se rețin implicațiile severe ale scăderii demografice, îndeosebi a populației școlare, în paralel cu fenomenul de îmbătrânire demografică, de care trebuie să se țină cont în planificarea ofertei și a resurselor sistemului ÎPT pe termen lung.

Raportul număr elevi/număr norme didactice, relativ scăzut în prezent, poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev – presează în favoarea măsurilor de optimizare a ofertei și a gestionării resurselor, inclusiv prin colaborarea în cadrul unor rețele de școli și/sau constituirea de consorții de școli.

Resursele umane din ÎPT

Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este *relativ bun* în majoritatea județelor regiunii. Se constată însă *dificultăți* în acoperirea cu titulari în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. – situație care generează adesea o fluctuație mare a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (v. noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).

Resursele materiale și condițiile de învățare. Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev:

- necesitatea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

Mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în IPT

În atenția decidenților se rețin recomandările privind:

- Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
- Susținerea eforturilor pentru introducerea unui sistem de asigurare a calității
- promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (*benchmarking*)
- adoptarea planificării prin PAS (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (PRAI și PLAI) de către toate unitățile de ÎPT

Serviciile de orientare și consiliere

- Necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

- De asemenea se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.

- Rata netă de cuprindere în educație este ușor sub media regiunii. În ciuda unei tendințe de creștere a ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior, valorile înregistrate sugerează un decalaj semnificativ față de benchmark-ul UE pentru 2025 (cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani să fie absolviți cel puțin învățământul secundar superior).

- Gradul de cuprindere în educație este ușor sub media regiunii, cu excepția grupei de vârstă 19-23 ani. Concluziile privind rata netă și gradul de cuprindere în educație conduc la nevoia unor măsuri de creștere a accesului la educație pentru elevii din mediul rural.

Ratele de tranziție în învățământul liceal și profesional evidențiază un procent ridicat de elevi care nu continuă studiile după clasa a VIII-a. Acest lucru constituie motiv de îngrijorare, față de care, în aria sa de competență, ÎPT poate răspunde prin:

- măsuri combinate pentru asigurarea accesului la educație (rural, categorii dezavantajate), serviciile de orientare și consiliere etc.

- Planificarea în ÎPT și tehnic va avea în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă.

- Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE pentru 2025, privind rata abandonului școlar timpuriu (să nu depășească 10%), respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior (cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani). Pornind de la acestea și având în vedere că rata de tranziție după clasa a VIII-a în județul Ialomița este de 102,7%, rezultă că pentru ÎPT, apropierea de indicatorul privind abandonul școlar timpuriu presupune:

- adoptarea unei ținte pentru rata de tranziție după clasa a X-a, de cel puțin 95% (% din absolvenții învățământului obligatoriu care continuă studiile în ciclul superior al liceului,
- NB. Realizarea indicatorilor propuși privind tranziția la următorul nivel de educație presupune ca intrările pe traseele de formare să fie planificate în funcție de finalitățile (ieșirile) vizate după fiecare nivel de calificare și este condiționată de măsuri coordonate la nivelul rețelei școlare

Abandonul școlar:

Deși *ratele de abandon depășesc puțin media națională, la toate niveluri de educație*, tendințele la nivel regional par să indice o ameliorare a abandonului în cazul învățământului liceal și profesional, urmare a extinderii duratei învățământului obligatoriu și a măsurilor însoțitoare privind accesul la educație. Având în vedere evoluția oscilantă a indicatorului și valorile mari înregistrate pe parcursul intervalului (ex. 7% în învățământul liceal și profesional), *abandonul continuă să reprezinte motiv de îngrijorare în special la ÎPT, în mediul rural și în cazul categoriilor dezavantajate*. În consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la ÎPT în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu cel mult învățământul secundar inferior-maxim ISCED 2 absolvit).

Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date statistice la nivel regional. Deși în scădere, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel național este de aproape două ori mai mare decât *ținta UE* care prevede o rată medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10%, până în 2025. Corelat cu ratele de cuprindere mai mici și de abandon puțin mai mari decât la nivel național, înregistrate la nivel regional, se poate estima o rată de părăsire timpurie semnificativă și la nivel regional. Vezi subcapitolul 5.5.7

Nivel scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii ÎPT - începând cu competențele de bază “tradiționale” (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

În anul 2019-2020 doar Școala Postliceală Sanitară Slobozia este autorizată pentru formarea adulților. Acest lucru dovedește că implicarea școlilor din ÎPT în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora. Se recomandă accesarea proiectelor FSE POSDRU pentru autorizare ca furnizor de formare continuă a școlilor IPT.

Având în vedere constatările privind rata de cuprindere și abandonul școlar în învățământul obligatoriu, *școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare*. vezi 5.5.10

Indicatori de impact

Din analiza indicatorilor care pot măsura impactul ÎPT în plan ocupațional se constată:

- *În scădere, rata șomajului BIM se menține mai ridicată decât la nivel național*
- *Rata șomajului mai ridicată în mediul urban*
- *Șomajul BIM este mai mare în cazul bărbaților*
- *Rata ridicată a șomajului tinerilor (raportat la populația activă, 15-24 ani):*

23,9%, mai mare decât cea la nivel național (20,1) și european (UE-27: 15,5%).

Se recomandă:

- Adoptarea de către ÎPT a unei ținte ambițioase de reducere a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani - indicator de impact care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile la nivel regional, (cu rezerva că nu este diferențiat pentru tinerii proveniți din ÎPT)
- Adoptarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților prin:
 - colaborarea între ministere în vederea compatibilizării bazelor de date din șomaj cu noile trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.
 - sondaje periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională:
 - sondaje proprii efectuate direct de către școli
 - sondaje reprezentative pentru rețeaua școlară la nivel local/regional prin intermediul unor organizații/instituții specializate
 - Implicarea ÎPT în programe de măsuri active de ocupare, prioritar în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

Concluzii din analiza ofertei IPT curente

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu
- eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor
- soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni).